

T.C
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

RİSÂLETÜ'N Fİ'L-AKÂİD ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİYLE YAZILMIŞ BİR
AKÂİD KİTABI
(İnceleme-Metin-Dizin)

Esmâ GÜNEY

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Doç. Dr. Perihan ÖLKER

KONYA 2021

ÖN SÖZ

Ahmet Rasih İzzet Koyunoğlu Şehir Müzesi ve Kütüphanesi'nde, 10082 arşiv numarasıyla kayıtlı olan Muhammed Emin'in Risâletü'n Fi'l Akâid adlı eseri akâid-nâme türünde yazılmıştır. Eserin yazıldığı dönem tam olarak belli olmasa da taşıdığı dil özellikleri (düzlük-yuvarlaklık uyumundaki değişim) dolayısıyla eserin telifinin 15. yy. ve öncesine, istinsah edilmesinin ise 16. yy. ve sonrasına ait olduğunu düşünmekteyiz. Mensur bir eserdir. Didaktik amaçlı yazılan eserin, dili oldukça sade ve anlaşılırdır. Bu metin oldukça zengin bir kelime hazinesine sahiptir.

Çalışmamız Giriş, İnceleme, Metin ve Dizin bölümlerinden oluşmaktadır. Çalışmanın son kısmında eserin tıpkıbasımı da yer almaktadır.

Giriş bölümünde, Eski Anadolu Türkçesi döneminden ve akâid kavramından, akâid-nâme türünden bahsedilmiştir.

İnceleme bölümünde, metinde geçen kelime ve kelime grupları, şekil bilgisi açısından incelenmiştir.

Metin bölümünde, çeviri yazı alfabesiyle metin aktarımı yapılmıştır.

Dizin bölümünde, geçen bütün kelimeleri bağlam içerisindeki anlamları verilerek aldıkları ekler belirtilmiş ve bu kelimeler, alfabetik olarak sıralanmıştır.

Çalışmamızın sonunda ise sonuç, kaynakça ve tıpkıbasım yer almaktadır.

Çalışmamızın konu tespitinden tamamlanmasına kadar geçen süreçte beni maddi açıdan destekleyip burs veren Türk Dil Kurumuna, karşılaştığım güçlüklerin giderilmesinde desteğini ve yardımını gördüğüm saygıdeğer hocam ve danışmanım Doç. Dr. Perihan ÖLKER'e ve her daim yanımda olan aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Esma GÜNEY

Konya, 2021

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Esmâ GÜNEY
	Numarası	174201041002
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Türk Dili Ve Edebiyatı/Türk Dili
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Perihan ÖLKER
	Tezin Adı	Risâletü'n Fi'l-Akâid Eski Anadolu Türkçesiyle Yazılmış Bir Akâid Kitabı

ÖZET

Eski Anadolu Türkçesi devrinde Muhammed Emin tarafından yazılan Risâletü'n Fi'l Akâid adlı eser bir akâidnâmedir. A. R. İzzet Koyunoğlu Şehir Müzesi ve Kütüphanesi'nde, 10082 arşiv numarasıyla kayıtlıdır. Bu eser 49 varaktır.

Metnin muhtevasında fatiha tefsiri, işrak namazı müjdeleri, yemin kefaretinin nasıl ödeneceği, kuşluk namazının müjdeleri, kadınlara verilen müjde, hacet namazı, aşure günü, regayib namazı, berat namazı, ramazan ayı içindeki namazlar, Hz. Peygamber'i düşde görmek için kılınan namazdan bahsedilmektedir.

Çalışmamızda metnin yazıldığı dönem ile ilgili bilgi verilmiş, çeviri yazı alfabesiyle metin aktarımı yapılmıştır ve şekil bilgisi açısından incelenmiş ve gramatikal dizin hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eski Anadolu Türkçesi, akâid-nâme, şekil bilgisi, Muhammed Emin

T. C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Esmâ GÜNEY
	Numarası	174201041002
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Türk Dili Ve Edebiyatı/Türk Dili
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Perihan ÖLKER
	Tezin İngilizce Adı	Risâletü'n Fi'l-Akâid A Book Of Aqaid Written İn Old Anatolian Turkish

ABSTRACT

The work called Risâletü'n Fi'l Akâid written by Muhammed Emin during the Old Anatolian Turkish period, is an akâidnâme. It is registered in the A. R. İzzet Koyunoğlu City Museum and Library with the archive number 10082. This work has 49 leaves.

In the content of the text, the tafsir of fatiha, the glad tiding of ishraq prayer, how to pay the expiation of the oath, the good news of the morning prayer, the good news given to women, the prayer of need, the day of ashura, the prayer of regayib, the prayer of berat, the prayers in the month of ramadan, the prayer to see the prophet in a dream are mentioned.

In our study, information was given about the period in which the text was written, the text was transferred with the transliteration alphabet and analyzed in terms of morphology and a grammatical index was prepared.

Key Words: Old Anatolian Turkish, akâid-nâme, morphology, Muhammed Emin

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ.....	xi
KISALTMALAR	xii
GİRİŞ	1
1. Araştırmanın konusu.....	1
2. Araştırmanın Amacı	1
3. Araştırmanın Önemi	1
4. Sınırlılıklar.....	1
5. Yöntem	2
5.1. Metnin Latin Harflerine Aktarımı.....	2
5.2. İnceleme Bölümü	2
5.3. Dizin Bölümü.....	2
6. ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİ.....	2
7. AKÂİD.....	3
8. RİSÂLETÜ'N Fİ'L AKÂİD	4

1. BÖLÜM

İNCELEME

ŞEKİL BİLGİSİ.....	8
1.YAPIM EKLERİ.....	8
1.1.İsimden İsim Yapma Ekleri	8
1.1.2. +An+.....	8
1.1.3. +ce+	8
1.1.4. +cı+.....	8
1.1.5. +cuk+.....	8
1.1.6. +daş+	8
1.1.7. +düz+.....	8
1.1.8. +(ı)l+.....	8
1.1.9. +IU+	9

1.1.10. +luk+ / +lik+	9
1.1.11. +(i)n+	9
1.1.12. +(I)ncI+ / +(U)ncI+	9
1.1.13. +ndü+	9
1.1.14. +rek+	9
1.1.16. +suz+	9
1.1.17. +şer+	10
1.2.İsimden Fiil Yapma Ekleri	10
1.2.1. +A-	10
1.2.2. +ar-	10
1.2.3. +(i)l-	10
1.2.4. +lA-	10
1.3.Fiilden İsim Yapma Ekleri	10
1.3.1. -ak+	10
1.3.2. -ğün+	10
1.3.3. -i+, -U+	11
1.3.4. -(y)IcI+	11
1.3.5. -(U)k+	11
1.3.6. -ku+	11
1.3.7. -l+	11
1.3.8. -m+	11
1.3.10. -me+	11
1.3.11. -miş+	12
1.3.12. -mur+	12
1.3.13. -sak+	12
1.3.14. -z+	12
1.4.Fiilden Fiil Yapma Ekleri	12
1.4.1. -Ar-, -Ur-	12
1.4.2. -dUr-	12
1.4.3. -(I)l-, -(U)l-	12
1.4.4. -ma-	12
1.4.5. -n-	13
1.4.6. -ş-	13
2. ÇEKİM EKLERİ	13
2.1. İsim Çekim Ekleri	13

2.1.1. Çokluk Eki +lAr	13
2.1.2. İyelik Ekleri	13
2.1.3 Aitlik Eki	14
2.1.4. Hâl Ekleri	14
2.1.4.1. Yalın hâl	14
2.1.4.2. İlgi hâli.....	14
2.1.4.3. Yükleme hâli.....	15
2.1.4.4. Yönelme hâli.....	15
2.1.4.5. Bulunma hâli.....	15
2.1.4.6. Çıkma hâli.....	15
2.1.4.7. Yön gösterme hâli.....	16
2.1.4.8. Eşitlik hâli.....	16
2.1.4.9. Vasıta hâli	16
2.2. Fiil Çekim Ekleri.....	16
2.2.1. Kipler.....	16
2.2.1.1. Basit Kipli Fiiller	16
2.2.1.1.1. Bildirme Kipleri	16
2.2.1.1.1.1. Görülen geçmiş zaman	16
2.2.1.1.1.2. Öğrenilen geçmiş zaman	17
2.2.1.1.1.3. Geniş zaman	17
2.2.1.1.1.4. Gelecek zaman	18
2.2.1.1.2. Tasarlama Kipleri	18
2.2.1.1.2.1. Gereklilik kipi	18
2.2.1.1.2.2. İstek kipi.....	18
2.2.1.1.2.3. Emir kipi	18
2.2.1.1.2.4. Şart kipi.....	19
2.2.1.2. Birleşik Kipli Fiiller.....	19
2.2.1.2.1. Birleşik Kipli Fiillerin Hikâyesi.....	19
2.2.1.2.1.1. Geniş zaman kipinin hikâyesi	20
2.2.1.2.1.2. Öğrenilen geçmiş zaman kipinin hikâyesi.....	20
2.2.1.2.1.3. Olumsuz İstek kipinin hikâyesi	20
2.2.1.2.2. Birleşik Kipli Fiillerin Şartı	20
2.2.1.2.2.1. Geniş zamanın şartı	20
2.2.1.2.2.2 Görülen geçmiş zamanın şartı	20
2.2.1.2.3. Katmerli Birleşik Kipler.....	20

2.2.1.2.3.1. Hikâye Birleşik Kiplerinin Şartı.....	20
2.2.1.2.3.1.1. Öğrenilen geçmiş zamanının şartının hikayesi	20
2.2.1.3. Soru Eki.....	20
2.2.1.4. Fiillerde Olumsuzluk.....	21
2.2.1.5. Şahıs Ekleri	21
2.2.1.5.1. Zamir kökenli şahıs ekleri	21
2.2.1.5.2. İyelik kökenli şahıs ekleri.....	21
2.2.1.5.3. Emir ekleri	22
3. SIFAT.....	23
3.1. Niteleme Sıfatları.....	23
3.2. Belirtme Sıfatları	23
3.2.1. İşaret (Gösterme) Sıfatları.....	23
3.2.2. Sayı Sıfatları.....	23
3.2.2.1. Asıl Sayı Sıfatları	24
3.2.2.2. Sıra Sayı Sıfatları	24
3.2.2.3. Üleştirme Sayı Sıfatları	24
3.3. Soru Sıfatları.....	24
4. ZAMİR.....	24
4.1. Şahıs Zamirleri	25
4.1.1. Birinci Şahıs Zamirleri: ben, biz.....	25
4.1.1.1. Teklik 1. Şahıs Zamiri.....	25
4.1.1.2. Çokluk 1. Şahıs Zamiri.....	25
4.1.2. İkinci Şahıs Zamirleri: sen, siz.....	25
4.1.2.1. Teklik 2. Şahıs Zamiri.....	25
4.1.2.2. Çokluk 2. Şahıs Zamiri.....	25
4.1.3. Üçüncü Şahıs Zamirleri: a, ol; anlar.	25
4.1.3.1. Teklik 3. şahıs zamiri	25
4.1.3.2. Çokluk 3. şahıs zamiri.....	25
4.2. İşaret Zamirleri	25
4.3. Belirsizlik Zamirleri	25
4.4. Soru Zamirleri.....	25
4.5. Dönüşlülük Zamirleri	26
5. ZARF.....	26
5.1. Zaman Zarfları.....	26

5.2. Yer-Yön Zarfları	26
5.3. Tarz Zarfları	27
6. BİLDİRME ÇEKİMİ	27
6.1. Geniş Zaman Çekimi	27
6.2. Görülen Geçmiş Zaman Çekimi	27
6.3. Şart Çekimi	28
7. YAPILARI BAKIMINDAN FİİLLER	28
7.1. Basit Fiiller	28
7. 2. Türemiş Fiiller	28
7. 3. Birleşik Fiiller	28
7.3.1. İsim+fiilden oluşan birleşik fiiller	28
7.3.2. Sıfat-fiil+yardımcı fiilden oluşan birleşik fiiller	29
7.3.3. Fiil+fiilden oluşan birleşik fiiller	29
7.3.3.1. Yeterlik fiili	29
7.3.3.2. Tezlik fiili	29
7.3.3.3. Süreklilik fiilleri	30
8. SIFAT-FİİLLER.....	30
8.1. Geçmiş Zaman Bildiren Sıfat-Fiiller	30
8.1.1. -dUk	30
8.1.2. -mİş	30
8.2. Geniş Zaman Bildiren Sıfat-Fiiller	30
8.2.1. -An	30
8.3. Gelecek Zaman Bildiren Sıfat-Fiil	31
8.3.1. AsI.....	31
9. ZARF-FİİLLER	31
9.1. Gerçek Zarf-Fiiller.....	31
9.1.1. -(y)U, -I.....	31
9.1.2.-p	31
9.1.3. -uban	31
9.1.4. -(y)IncA, incak	31
9.1.5. -IcAk	31
9.1.6. -ken	32
9.1.7. -meden.....	32
9.1.8. -mAdIn	32

9.2. Sıfat-Fiillerle Kurulan Zarf-Fiiller.....	32
9.2.1. -dükçe.....	32
9.2.2. -mAzdAn.....	32
9.3. Cümle İçindeki Diğer Unsurlarla Birlikte Fiillerin Zarflaştığı Durumlar	32
9.3.1. eger ... fiil+dI ise +kişi.....	32
10. İSİM-FİİLLER.....	33
10.1. -mAk	33
11. BAĞLAÇLAR.....	33
11.1. ammā.....	33
11.2. çün.....	33
11.3. eger.....	33
11.4. hem.....	34
11.5. ki	34
11.6. kim	34
11.7. ve.....	34
11.8. ile.....	34
11.9. tā.....	34
11.10. veyā.....	34
11.11. ya.....	35
11.12. yāhoz.....	35
11.13. zīrā.....	35
12. EDATLAR	35
12.1. +A degin.....	35
12.2. bile.....	35
12.3. dahı.....	35
12.4. +dAn berü	35
12.5. gibi	36
12.6. içün.....	36
12.7. ile.....	36
12.8. kadar.....	36
12.9. üzere, üzeri, üzerü	36
13. ÜNLEMLER	36
13.1. iy	36
13.2. yā	36

2. BÖLÜM	37
METİN	37
DİZİN SIRASI	67
3. BÖLÜM	68
DİZİN	68
SONUÇ	163
KAYNAKÇA	166
TIPKIBASIM	169

ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ

آ	a, ā, e	ص	ş
ب	b, p	ض	ž, d
پ	p	ط	ţ
ت	t	ظ	z
ٹ	ṭ	ع	'
ج	c, ç	غ	ġ
چ	ç	ف	f
ح	ḥ	ق	q
خ	ḫ	ك	k, g, ñ
د	d	ل	l
ذ	ḏ, z	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v, o, ö, u, ü, ū
س	s	ه	h, a, e
ش	ş	ی	y, ı, i, ī
ء	'		

KISALTMALAR

a. : ayet

Ar. : Arapça

Ar. +Far. : Arapça ve Farsça kelimelerden oluşur.

Ar. +T. : Arapça kelime ile Türkçe yapım eklerinin birleşmesiyle oluşan kelimeler

B. : Bakara

bk. : bakınız

EAT : Eski Anadolu Türkçesi

Far. : Farsça

Far. + Ar. : Farsça ve Arapça kelimelerden oluşan terkipler

Far. + T. : Farsça kelime ile Türkçe yapım eklerinin birleşmesiyle oluşan kelimeler

F. : Fatıha

S. : sure

s. : sayfa

SÜ : Selçuk Üniversitesi

T. : Türkçe

TDK : Türk Dil Kurumu

TS: Türkçe Sözlük

vb. : ve benzeri

vd. : ve diğeri

... : Okunaksız yerleri gösterir.

GİRİŞ

1. Araştırmanın konusu

Türk dilinde İslam inancının esaslarını anlatan akâid-nâmeler kaleme alınmıştır. Muhammed Emin tarafından akâid-nâme türünde kaleme alınan Risâletü'n Fi'l Akâid adlı eser 49 varaktan oluşmuştur.

Türkiye Türkçesinin ilk dönemi Eski Anadolu Türkçesi 13. yüzyılın başlarından 15. yüzyılın sonlarına kadar olan dönemi kapsamaktadır.

Akâid-nâmeler manzum ve mensur olarak kaleme alınmakla beraber daha çok manzum olarak yazılmıştır. Edebî bir tür olarak akâid-nâmelerde, kaza-kader, cennet-cehennem, Kur'ân-ı Kerim, melekler, peygamberler, kutsal kitaplar, mezhepler, ibadet ve önemi, kıyamet alametleri gibi muhtelif konuları ele alınır. (Ekşioğlu, 2012, s.22)

2. Araştırmanın Amacı

Risâletü'n Fi'l Akâid adlı eser Ahmet Rasih İzzet Koyunoğlu Şehir Müzesi ve Kütüphanesi'nde, 10082 arşiv numarayla kayıtlı bulunmaktadır. Eser toplamda 49 varaktan müteşekkil olup, sayfalardaki satır sayısı 10'dur. Dili sade bir Türkçe olan eserin müellifi Muhammed Emin'dir.

Çalışmamızın amacı, Eski Anadolu Türkçesi dönemindeki söz varlığını metin içerisinde tespit etmek ve dizini oluşturmaktır. Bu çalışma sonucunda kelimelerin anlamlarının değişip değişmediği ve farklı kelimelerin olup olmadığını tespit etmektir.

3. Araştırmanın Önemi

Eski Anadolu Türkçesi dönemi 13-15. yüzyılları kapsamaktadır. Bu dönem Oğuz Türklerinin kendi lehçelerinin ilk yazı dilidir.

Eski Anadolu Türkçesiyle yazılmış bir akâid kitabı olan Risâletü'n Fi'l-Akâid adlı eserin söz varlığını metin içerisinde tespit edilecek ve dizini oluşturulacaktır. Bu çalışma sonucunda kelimelerin anlamlarının değişip değişmediği ve farklı kelimelerin olup olmadığı tespit edilecek ve Eski Anadolu Türkçesi döneminin söz varlığına ulaşılabilecektir.

4. Sınırlılıklar

Çalışmamız, Eski Anadolu Türkçesi döneminde yazılmış olan akâid kitabını çeviri yazı alfabesiyle aktarmak, söz varlığını ve gramer incelemesi metin içerisinde tespit etmek ve dizinini oluşturmakla sınırlandırılmıştır.

5. Yöntem

5.1. Metnin Latin Harflerine Aktarımı

Çalışmamızda, metnin çeviri yazı alfabesiyle aktarımı yapılmıştır. Latin harflerine aktarma aşamasında bazı kelime veya eklerin yazımında ikili kullanımlar tespit edilmiştir. Metnin özgünlüğünü korumak için metinde oldukları şekilleriyle verilmiştir. Tahribat nedeniyle okunamayan kısımlar “.....” ile gösterilmiştir.

5.2. İnceleme Bölümü

Metin şekil bilgisi bakımından değerlendirilmiştir. Şekil bilgisi kısmında metindeki kelimelerin cümle içerisindeki türleri ve görevleri isim, fiil, sıfat, zamir, zarf, edat, bağlaç ve ünlem olmak üzere incelenmiştir. Söz varlığı ve ekler örnekleme metodu ile belirlenmiştir.

5.3. Dizin Bölümü

Metindeki sözcüklerin bağlam içindeki anlamları esas alınarak sözcük-dizini oluşturulmuştur.

6. ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİ

Eski Anadolu Türkçesi [EAT], Oğuzcanın 13-15. yy’da Anadolu’da oluşan yazı dilinin adıdır. Bu dil aynı zamanda Oğuz lehçesinin ilk yazı dili olma özelliğine sahiptir. 13. yy’dan itibaren Hazar ötesi Oğuz ata yurtlarından Anadolu’ya göç eden boylar, burada kendi ağız özelliklerine dayalı bir yazı dili oluşturmaya başladılar. Bu yazı dili, Türkoloji literatüründe “Eski Anadolu Türkçesi”, “Eski Türkiye Türkçesi”, “Eski Osmanlıca” gibi adlarla anılmaktadır. (Akar, 2014, s. 2)

Eski Anadolu Türkçesi yabancı unsurlar bakımından Batı Türkçesinin en temiz devridir. Bu devirde Türkçeye Arapça ve Farsça unsurlar girmeğe başlamıştır. Fakat bu unsurlar kesifliğini yavaş yavaş artırmış ve ancak devrenin sonlarında geniş bir istila başlangıcı halini alarak, Osmanlıcanın doğuşunu hazırlamıştır. Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde görülen Arapça ve Farsça kelimeler henüz fazla değildir. Devrenin sonlarına doğru artan terkipler de henüz açık ve basit bir durumdadır. Yabancı unsurlar bakımından bu devirde manzum ve mensur metinler arasında da oldukça fark vardır. Gittikçe artan yabancı kelime ve terkipler daha çok nazım dilinde görülür. Nesir dili ise çok temiz ve duru bir Türkçe olarak devrenin sonunda bile Arapça ve Farsça kelimeler ve bilhassa terkiplerden mümkün olduğu kadar uzak kalmıştır (Ergin, 2013, s. 16).

Dilin tarihî gelişim çizgisinde Eski Anadolu Türkçesine ait eserler üç dönemde ele alınmaktadır:

- 1) Selçuklu dönemi Türkçesi (11.–13. yy)
- 2) Beylikler dönemi Türkçesi (13-15. yy)
- 3) Osmanlı Türkçesine geçiş dönemi (15-16. yy) (Akar, 2014, s. 3).

7. AKÂİD

Akaid, “dügümlemek” mânasındaki **akd** kökünden türemiş bulunan **akîde** kelimesinin çoğuludur. Aynı kökten türetilen ve “iman” ile eş anlamlı olarak kullanılan **i’tikad** ise “dügüm atmışçasına bağlanmak, bir şeye gönülden inanmak, gönülden benimsemek” demektir. Bu durumda **akîde** “gönülden bağlanılan şey” anlamına gelir; bir terim olarak da “inanılması zaruri olan ilke” (iman esası, mü’menün bih) diye tarif edilebilir. Buna göre akaid, “İslâm dininin temel kaideleri, inanılması zaruri hükümleri” mânasına gelir. Bu temel kaidelerden bahseden ilme de akaid ilmi denilmiştir. (Kılavuz, 1989, s. 212)

Akâid ilmi Allah’ın varlığından, sıfatlarından, fiillerinden bahseden bir ilimdir. Her ne kadar nübüvvet ve ahiret ile ilgili konular da anlatılmakta ise de bunlar, ilahî fiillere râcidir. Zira bütün itikadî meselelerin konusu Yüce Allah’tır. Akâid ilminin gayesi, taklidden kurtulmak, tahkikî îmân derecesine ulaşmaktır. (Karagöz, 2007, s. 15)

Türk edebiyatında dinî konulu manzum ve mensur eserler muhteva yanında şekil bakımından da benzer bir özellik taşırlar. Bu manzumeler konularına göre akâid-nâme, şefâat-nâme, mirac-nâme, siyer-i nebi, esmâ-i hüsnâ, na’t, münâcât, tazarru-nâme, hilye, kırk hadis, maktel, menâkıb-nâme, gazavat-nâme vb. şeklinde isimlendirilirler. Bu eserler besmeleden sonra hamdele ve salveyle başlayıp dua ve münacat ile son bulurlar. Genelde aruz ölçüsü ve mesnevi nazım şekliyle yazılırlar. Dinî konulu bu eserler genellikle manzumdur (Çelebioğlu, 1991, s. 349)

Şîrvânî, Sadreddinzâde

Azerbaycan'ın kuzeyindeki Şîrvan'da doğdu. Adı Mehmed Emin'dir. İlk eğitimini dersiâm ve mutasavvıf olan babası Molla Sadreddin'den aldı; ayrıca Allâme Hüseyin Halhâlî'den akaid, mantık ve diğer ilimleri tahsil etti. Şîrvan yöresi Safevîler'in eline geçince Ehl-i sünnet mensuplarına yönelik baskılar yüzünden ailesiyle birlikte önce Halep'e, ardından Diyarbakir'e göç etti. Burada Vezir Nasuh Paşa'nın hocalığını yaptı; Şâfiî iken Hanefî mezhebine geçti. Bir süre sonra Hüsrev Paşa Medresesi'ne müderris tayin edildi. Nasuh Paşa sadrazam olunca (1020/1611) hocasını beraberinde İstanbul'a götürdü. Şîrvânî burada zengin birikimiyle I. Ahmed'in ve ulemânın takdirini kazandı. 1021-1027 (1612-1618) yılları arasında çeşitli medreselerde müderrislik, ayrıca kadılık yaptı; dersleri bazan kazaskerler ve ulemâ tarafından da takip edildi. 1024'te (1615) Halep pâyesini aldı ve ertesi yıl Mekke pâyesiyle ödüllendirildi. Ardından kendisine İstanbul kadılığı emekliliği ve Gemlik kazası arpalığı bağlandı. 3 Zilhicce 1036 (15 Ağustos 1627) tarihinde vefat eden Şîrvânî vasiyeti üzerine Üsküdar'da defnedildi (Altıntaş, 2010, s.208).

Eserleri

Hâşiye 'alâ Tefsîri'l-Beyzâvî, Tefsîru sûreti'l-Feth, Tefsîru sûreti Yâsîn, Tefsîru sûreti'l-İhlâs, İ'râbü'l-Âyeti'l-kürsî, Tefsîrü'l-Âyeti'l-kürsî Resâ'il, Hâşiye 'alâ cüz'i'n-Nebe' min Tefsîri'l-Beyzâvî, Risâle fi'l-hadîs, Risâle fi'l-ibâde Şerhu Kavâ'idî'l-'akâ'id li'l-Gazzâlî, Risâle fi tahkîki'l-mebde' ve'l-me'âd Risâle fi mes'eleti'l-îmân Hâşiye 'alâ dîbâceti Şerhi'd-Devvânî 'ale'l-'Akâ'id, Risâle fi işkâli kevni'l-vahdeh fi Kelimeti's-şehâdeh, Tercümânü'l-ümem, Şerh 'alâ Ciheti'l-vahde li'l-Fenârî, Hâşiye 'alâ Hâşiyeti'l-Halhâlî 'ale't-Tehzîb, Hâşiye 'alâ Şerhi Îsâgüci li-Hüsâmiddîn, Hâşiye 'ale'l-Hâşiyeti's-suğrâ li's-Seyyid, Ta'lîka 'alâ Hâşiyeti's-Seyyid 'ale's-Şemsiyye Hâşiye 'ale'l-Mutavvel, Risâle li-ḥallî mes'eleti'd-dâ'ireti'l-Hindiyye, Şerhu'l-Beyteyni'l-meşhûreteyn, el-Fevâ'idü'l-Hâkâniyye.(Altıntaş, 2010, s.208).

Yazarın bu olduğuna dair kesin bilgilere ulaşamadık.

8. RİSÂLETÜ'N Fİ'L AKÂİD

Risâletü'n Fî'l Akâid Ahmet Rasih İzzet Koyunoğlu Şehir Müzesi ve Kütüphanesi'nde 10082 arşiv numarasıyla kayıtlıdır. Eserin kataloğunda yer alan bilgide müellif Muhammed Emin olarak geçmektedir ancak eser içinde bunu teyit edecek bir bilgi bulunmamaktadır. Muhammed Emin'in hayatı hakkında bilgiye ulaşmak için TDV İslâm Ansiklopedisi'ne baktık. Ama hayatı hakkında bilgiye ulaşamadık.

Akâid-nâme türünde kaleme alınan eser 49 varaktan oluşmaktadır. Katalogda eserin varak sayısı 51 olarak verilmiştir.

Metni incelediğimizde 1b varağı 9 satır, 30b varağı 11 satır, 49a varağı 15 satır ve 50a varağı 14 satırdır.

Eser mensurdur. Üzerinde çalıştığımız eserin yazıldığı dönemi taşıdığı dil özellikleri (düzlük-yuvarlaklık uyumundaki değişim) dolayısıyla eserin telifinin 15. yy. ve öncesine, istinsah edilmesinin ise 16. yy. ve sonrasına ait olduğunu düşünmekteyiz.

Risâletü'n Fi'l Akâid adlı eser oldukça zengin bir kelime hazinesine sahiptir. Metinde hikâyet, yikşenbe gicesi namâzı, yikşenbe günü namâzı, şenbe gicesi namâzı, şenbe gün namâzı, düşenbe gicesi namâzı, düşenbe gün namâzı, sişenbe gicesi namâzı, sişenbe günü namâzı, çehârşenbe günü gicesi, azîne gicesi namâzı, azîne günü namâzı, bâbü'n-nevâfil, ikinci faşl, faşlnı gibi kelimeler kırmızı mürekkep ile yazılmıştır. Müellif, Kur'an-ı Kerim'in Meryem, Bakara, Tevbe, Talâk, İbrahim, İhlâs, Kâfirûn, Saffat, Felak, Nas, Me'âric, İnşikâk surelerinden ayetlere ve hadislere de yer vermiştir.

Eser iki kısımdan oluşmaktadır. İlk kısmı eserin 1b-9a ve 14a-14b varakları arasında Fatiha suresinin tefsiri yer alır. Bu kısım 9a'nın 6. satırında bitmektedir. Daha sonra 14a-14b varaklarında devam etmektedir. Yani eserde varaklar karışmıştır.

Eserin ikinci kısmı 9a'nın 7. satırıyla başlamaktadır. Müellif bu kısımda bir kitabın eline geçtiğinden ve bunu herkesin okuyabilmesi için tercüme ettiğinden bahsetmektedir.

bu risâleyi yazan za'îf yazuklu kul eydür peygâamberüñ 'a.m. ('aleyhi's-selâm) şahîh hadîðlerinden muţâl'a kılurken bir kitâba irişdim kim peygâamber 'a.m. ('aleyhi's-selâm) haftasınüñ günlerinde dünlerinde namazlar buyurmuş ve ol namâzları kılanlaruñ devâbın beyân kılmış göñlüm şöyle diledi kim anı Türkîce yazam tâ her bir kişi okuyu añlayubile (bk. metin 9b-5/9)

Bu kısımda haftanın her gününde gündüz ve gece kılınacak namazları ve nafîle namazları o namazın sevabları anlatılmaktadır.

Eserdeki konu başlıkları ve bulundukları varak numaraları aşağıdaki gibidir:

şenbe gicesi namâzı (10a/2 -11a/5), şenbe gün namâzı (11a/5 -11b/7), yikşenbe gicesi namâzı (11b/7-12a/5), yikşenbe günü namâzı (12a/5-2b/6), düşenbe gicesi namâzı (12b/6-13a/10), düşenbe gün namâzı (13a/10-15a/6), sişenbe gicesi namâzı (15a/6 -15b/7), sişenbe günü

namāzı (15b/7-16a/5) çehârşenbe gün gicesi namāzı (16a/5/6-16b/9), çehârşenbe gün namāzı (16b/9- 18a/8), pencşenbe gicesi namāzı (18a/8-19a/1), azīne gicesi namāzı (19a/1-19b/2), azīne günü namāzı (19b/2-20a/2), bâbü'n-nevāfil (21b/10), işrak namazı (22a/1-23a/1), ikinci faşl (23a/1-25a/9), şalât'ül-ḡaḥa'ı (25a/9/10-26b/8), dördüncü faşl (26b/8-28b/4), bişinci faşl ḥācet namāzın bildürür (28b/4-29b/6), altıncı faşl 'aşüre müzdin eydür (29b/6-33a/5), yidinci faşl Reḡāyib namāzın eydür (33a/5-33b/9), sekizinci faşla berāt namāzın eydür (33b/9/10-35a/4), toközuncü faşl ramazān ayı içindeki namāzları eydür (35a/4/5-37a/2), ammā ḡadir gicesi namāzı ḡevābların beyān ider (37a/2-37a/10), onuncü faşl peygāmberi düşde görmek namāzın eydür (37a/10)

1. BÖLÜM

İNCELEME

ŞEKİL BİLGİSİ

1.YAPIM EKLERİ

Yapım ekleri isim ya da fiil kök veya gövdelerine eklenerek onlardan yeni isimler ya da fiiller türeten eklerdir. Metinde yer alan yapım ekleri çalışmada isimden isim yapma ekleri, isimden fiil yapma ekleri, fiilden isim yapma ekleri ve fiilden fiil yapma ekleri olarak dört başlık altında ele alınmıştır.

1.1.İsimden İsim Yapma Ekleri

1.1.2. +An+

Eski Türkçede bağıllık, güçlendirme ve çokluk görevindeki bir ekin kökle kaynaşarak canlılığını yitirmiş bir kalıntısı niteliğindedir (Korkmaz, 2017, s.120).

er +en +ler +ine 41a-9, oğ(u)l +an +ı 24b-10

1.1.3. +ce+

Bu ek isimlere kadar anlamını verir.

ni +ce 11a-3, 24a-7, ni +ce +si 29b-3, ni +ce +yi 43a-1

1.1.4. +cı+

Adlara gelerek bir nesneyi, bir işi veya bir sanatı kendisine meslek veya uğraşı olarak seçmiş olanları gösteren adlar türetir (Korkmaz, 2017, s.125).

kapu +cı +lar 15a-1, 28a-6, kul +luk +cı +lar 28a-6

1.1.5. +cuk+

Adlara ve sıfatlara küçültme, pekiştirme, sevgi ve acıma ifadesi katan bir ektir (Korkmaz, 2017, s. 126). Metinde bu ek küçültme ifadesini katmıştır.

dara +cuk 24b-9, aza +cuk +ı 37a-9, oğlan +cuk +ların 31a-10

1.1.6. +daş+

İsimlere ortaklık, eşlik ve bağıllık katan bir ektir.

yol +daş 18a-4, karın +daş +um 4b-3

1.1.7. +düz+

İşlevi kesin olarak bilinmeyen donuk bir ektir. (Korkmaz, 2017, s. 129)

gün +düz +in 30a-6

1.1.8. +(ı)l+

İsimlere gelerek onlardan renk isimleri yapar.

kız +ıl 10b-8, yaş +ıl 10b-7

1.1.9. +IU+

Bu ek başlangıçtan beri Türkçenin belli başlı addan ad yapma eklerinden biri olarak kullanıla gelmiştir (Karaağaç, 2016, s. 258).

nūr +lu 28a-10, bahtu +lu 34a-10, giz +lü 44a-7, ‘azamet +lü 1b-9

1.1.10. +luḡ+ / +llḡ+

En işlek kullanılan eklerden biridir.

ḡul +luḡ 41a-10, bay +lḡ 21a-7, uçmak +lḡ 18b-10, ebed +lḡ 13a-4, beg +lḡ+e 30b-7

1.1.11. +(u)n+

Eski Anadolu Türkçesinden Türkiye Türkçesine ve bazı çağdaş lehçelere yalın durumlarıyla değil, ekle kaynaşmış olarak geldiklerinden, ekin işlevi kesin olarak belirlenemiyor. Ancak, bu ekle kurulmuş sıfatların anlam yapısına bakarak ekin pekiştirme görevinde sıfat türeten bir küçültme eki olduğu söylenebilir (Korkmaz, 2017, s. 138).

boy+ı+n +ında 12b-4

1.1.12. +(I)ncI+ / +(U)ncI+

Sıralama ekidir. Sayı adlarından sıralama ve derecelendirme bildiren sayı adları yapar (Karaağaç, 2016, s. 268).

dörd +inci 1b-7, dörd +ünci 5a-9, altı+ncı 6b-3, on +uncı 35b-8

1.1.13. +ndü+

Zaman anlatılmak için kullanılmıştır.

iki +ndü 19a-2

1.1.14. +rek+

Karşılaştırma ekidir. Türkçede eskiden beri kullanılan bu ek, çokluk, fazlalık ifade eden karşılaştırma ekidir (Karaağaç, 2016, s. 272).

yig +rek 21a-3

1.1.15. +sul+

yoğ +sul+ların 30a-7, yoğ+sul+laruñ 9a-5

1.1.16. +suz+

Bu ek -lu/-lü yapım ekinin olumsuz şeklidir.

su +suz +luḡ +dan 17b-2

1.1.17. +şer+

Asıl sayı adlarından ünlü ile biten sayı adlarına gelerek üleştirme sayı sıfatı yapar.

yidi +şer 38a-5

1.2.İsimden Fiil Yapma Ekleri

1.2.1. +A-

Fazla işlek olmayan, bazı sözlerde görülen ve adlardan olma ve yapma bildiren eylemler yapan bir ektir. Ad kök ve gövdelerinden geçişli ve geçişsiz eylemler yapar (Karaağaç, 2016, s. 311-312).

dil +e -di 9b-9, uğr +a-dı 42b-4

1.2.2. +ar-

+A- ve -r- eklerinin birleşmesinden oluşmuş bulunan bu ek, yapma bildiren bir birleşik ektir. Geçişli fiiller türetmiştir. (Korkmaz, 2017, s. 174)

şuv +ar -dı 14a-7

1.2.3. +(i)l-

Herhalde fiilden fiil yapma eki olan -l- benliğini kaybederek bazı misallerde isimden fiil yapma eki şeklinde kalmıştır denilenbilir. Belki de aslında -l- isimden fiil yapma eki böylece fiilliği unutulmuş köklerin sonunda kalan fiilden fiil yapma eki -l- den çıkmıştır. (Ergin, 2013, s. 181).

giñ +i+l-di 24b-9

1.2.4. +lA-

Eskiden beri çok işlek olarak kullanılan isimden fiil yapım ekidir.

muştı +la-ğıl 34b-10, saķ +la -dı 31b-10, ulu +la-dı 30b-8, iş +le-düm 39b-3

1.3.Fiilden İsim Yapma Ekleri

1.3.1. -ak+

Eskiden beri kullanılan işlek bir ektir. Organ isimlerinde görülmektedir.

dud -aķ +ın 42b-6

1.3.2. -ğun+

Geçişli ve geçişsiz tek heceli fiil köklerinden anlamı pekiştirilmiş sıfatlar türeten çok işlek bir ektir. (Korkmaz, 2017, s.152).

az-ğun+lardan 3b-4

1.3.3. -i+, -U+

Fiilden isim yapım ekidir.

korğ-u 37b-8, kox -u +larıla 28b-7, öl -ü +den 24a-4, kap-u+dağı 34b-2/4/5/7, bit -i 30b-

2

1.3.4. -(y)IcI+

Fiillere gelerek onlardan sıfat yapan ektir.

bağışla-y-ıdır 3a-2, işle -y-ici +lerden 20b-8, kıl-ıcı +dur 3a-2, yaldıra -y-ıcı 13b-10, dile-y-ici 34b-6/7, eyid-ici+lerüñ 9a-6

1.3.5. -(U)k+

Geçişli ve geçişsiz tek ve çok heceli fiillere gelerek sıfat ve adlar türeten çok işlek bir ektir (Korkmaz, 2017, s. 154).

böl -ü-k 15a-5, dile-k 34b-6, ayru-k 6b-10, esrü-k 47b-7, ıra-k 48a-8

1.3.6. -ku+

İşlek bir ektir ve soyut isimler yapar.

uyu -ku 39a-9

1.3.7. -l+

İşlek olmayan bir ektir.

di -l +i 23b-9, ö-l -üden 24a-4

1.3.8. -m+

-m eki nesne ismi yapan fiilden isim yapma eklerinin çok işlek olanlarından biridir (Ergin, 2013, s.188).

öl -ü-m 10b-4

1.3.9. -mAk+

Fiilin mastar biçimi diye de adlandırılan -mak, -mek eki, fiildeki soyut hareketleri adlandıran, onları ad biçimine sokan bir ektir. Fiil kök ve gövdelerine gelerek geçici kılış adları türetir (Korkmaz, 2017, s. 162).

kıl -mağ +a 9a-9, ol -mağ +ıla 3b-6, al -mağ+a 36b-5, yu-mak 6a-6, çık-mak 10b-5, dart-mak 10b-4, dut-mak 30a-3, kal-mak 41a-9, eyle -meg +e 23a-3, vir -meg +e 24a-9, aldan -mak 10a-6

1.3.10. -me+

Aslında bir ad-fiil ekidir. Yapısı bakımından -mak kılış adındaki son ses -k ünsüzünün ünlüler arasında yumuşayıp kaybolmasından oluşmuştur. Yalnız -mA eki bir hareketi

canlandırmaz. Fiilin gösterdiği oluş, kılış ve durumları yalın birer iş olarak belirten adlar yapar (Korkmaz, 2017, s. 159).

sür -me 31b-2

1.3.11. -miş+

Bu ekle kurulan sıfat tamlamalarında ad ögesinin atılması ve sıfattaki geçmiş zaman gösterme işlevinin aşınması ile kalıcı bir takım adlar oluşmuştur (Korkmaz, 2017, s. 165).

yi -miş +lerinden 27a-4

1.3.12. -mur+

Fiilden isim yapım eki olarak kullanılan bu ek metinde sadece bir yerde geçmektedir.

yağ -mur 21a-10

1.3. 13. -sak+

İşlek olmayan bir ektir. Metinde sadece bir yerde geçmektedir.

dut -sağ+ı 19a-9

1.3.14. -z+

Bugün işlekliğini kaybetmiştir.

sö-z 23a-9, gö-z 31b-2

1.4.Fiilden Fiil Yapma Ekleri

1.4.1. -Ar-, -Ur-

Çok işlek olmamakla birlikte fiilden fiil yapım ettirgenlik ekidir.

çık -ar-a 10a-5, geç-ür-e 7b-5, gid-er-eler 20b-5, toy-ur-mış 30a-8

1.4.2. -dUr-

Çok işlek kullanılan fiilden fiil yapım ettirgenlik ekidir.

dol -dur-a 32b-2, kız-dur-dılar 4a-1/2, gey-dür-e 10a-10, öl-dür-ürse 46b-3

1.4.3. -(I)l-, -(U)l-

Kullanım alanı en geniş fiilden fiil türetme eklerinden biridir. Bu ek hem çatı eki olma hem de özel anlamda yeni kelimeler türetme özelliği taşır (Korkmaz, 2017, s. 183)

sür-ü-l -miş 2b-10, ur-u-l-mış 28a-5, yarad-ı-l-madı 4a-7, dök-i-l-ür 45b-6

1.4.4. -ma-

Fiil kök ve gövdelerinden olumsuz fiiller türeten bir ektir, i- ek-fiili dışında her fiil kök ve gövdesine gelebildiği için Türk dilinin en işlek türetme eki durumundadır (Korkmaz, 2017, s. 184).

artur -ma-yasız 3b-10, çık -ma-ya 9a-2, ağla-ma-yayın 18a-7, kurtıl-ma-ya 47b-8

1.4.5. -n-

İşlek olarak kullanılan edilgenlik ekidir.

okı-n-ur 26a-9, uşa-n-a 28b-2, sev-i-n-ürsüz 3b-8, sürü-n-e 23b-9, bereketle-n-ür 6a-7

1.4.6. -ş-

İşteşlik ekidir.

yap-ı-ş -up 23b-10, söyle-ş-elüm 49a-1

2. ÇEKİM EKLERİ

2.1. İsim Çekim Ekleri

2.1.1. Çokluk Eki +lAr

‘âlem +ler 3a-4, ‘âlim +ler 5a-3, dīv +ler+den 2b-10, günāh +lar+uñ 35b-1, ırmağ +lar 39b-6, hülle+ler +i+n+den 13a-2

2.1.2. İyelik Ekleri

Şahıs	Teklik	Çokluk
1. kişi	-(U-ı)m	-mUz
2. kişi	-(U)ñ	-(U)ñUz
3. kişi	-I/ -sI	-lArI

teklik birinci şahıs çekimi

el+ü+m 40a-4, yan+ı+m+da 37b-4, yatduğ+u+m 40a-2,

teklik ikinci şahıs çekimi

hācet+ü+ñ 34b-9, ihtiyāc+u+ñ 43b-6 taqđir+ü+ñe 42b-8

teklik üçüncü şahıs çekimi

hürmet+ine 7a-8, issi+sinde 11b-4, kavüm+i 42a-9 od+ından 2a-2 tamu+sı 5a-5

çokluk birinci şahıs çekimi

dükeli+müz 24a-9, şalavāt+u+muz 9b-4, selām+u+muz 49a-1, ulu+muz 41b-5

çokluk ikinci şahıs çekimi

göñl+ü+ñüz 3b-7, tã‘at+u+ñuz 3b-10

çokluk üçüncü şahıs çekimi

du‘ā+ları 17b-7, göz+leri 31b-5, kapu+ları 18b-4

İyelik Eki Yığılması

Türk dilinde, bazen 3. kişi iyelik eki almış kelimelerde bu ekin fonksiyonu kaybolur ve kelime kalıplaşarak taban haline gelir. Bu durumlarda, kelimenin üstüne tekrar bir 3. teklik kişi iyelik eki geldiği görülür (Gülsevin, 2017, s. 24).

bir+i+si 6b-10, kim+i+si 33a-3

2.1.3 Aitlik Eki

Eklendiği sözcüğe sahiplik, aitlik anlamı veren aitlik eki metinde +ki, +kı, +ğı şeklinde yer almaktadır. Ekin yer aldığı bazı sözcükler şunlardır:

evvel +ki 6b-2, kan +kı 3a-3, kapu+dağı 34b-1

2.1.4. Hâl Ekleri

Ad çekimi, adların birbirleri veya fiiller ile olan ilişkisini belirleyen durum gösterme kavramını karşılamak üzere, belirli eklerle birleşerek aldıkları şekillerdir (Korkmaz, 2017, s. 281).

2.1.4.1. Yalın hâl

Adın cümlede anlam ilişkisi yönünden başka bir kelimeye bağlı olmayan yalın durumudur. Bu durumdaki bir ad yalnız çokluk ve iyelik ekleri alabilir (Korkmaz, 2017, s. 282).

gök 12a-4, oyunlar 48a-10, oğlanları 41b-7, devāb 12a-2, tesbîhleri 41a-3

2.1.4.2. İlgî hâli

Eklendiği ad ile başka bir ad arasında sahiplik, ilgi bağı kurma durumudur. İlgî durumunun öteki ad çekimi eklerinden ayrılan tarafı, adı fiile bağlayan bir ek olmamasıdır (Korkmaz, 2017, s. 285). Metinde ilgi durumu için +üm, +im, +nUñ, +nıñ, +İñ, +Uñ ve +ın ekleri kullanılmıştır.

+üm, +im ekli örnekler

Birinci teklik ve çokluk şahıs zamirinde kullanılır:

ben+imile 35b-6, ben+üm 21b-5, biz+üm 30b-8

+nUñ, +nıñ, +İñ, +Uñ ekli örnekler

dükeli+nüñ 7a-2, kuyu+nuñ 4a-5, süresi+nüñ 5b-7, Tañrı+nuñ 3a-2, Tañrı+nıñ 40b-3 yılan+uñ 4b-1, Qur‘ān+uñ 9a-3, sen+iñ 17a-8, namāz+iñ 26b-3, kimler+üñ 4b-4, ‘alemler+üñ 18a-1

2.1.4.3. Yükleme hâli

Geçişli fiil taşıyan bir cümlede, fiilin etkisi altında kalan adın içinde bulunduğu durumdur. Yani addan fiile değil, fiilden ada doğru bir etki bir yükleme ve bir bağlantı söz konusudur. Bu durumdaki ad, yüklemi bildirdiği ve öznenin yaptığı işten etkilendiği için cümlede nesne görevindedir (Korkmaz, 2017, s. 290). Metinde yükleme durumu işlevinde +n, +I ve +nı ekleri kullanılmıştır.

+n ekli örnekler

deñizi+n 13a-6, günü+n 6a-2, kavümi+n 33a-3, şuyı+n 4b-2

+I ekli örnekler

göñlüm+i 47a-1, ün+i 25a-6

+nı ekli örnek

a +nı 16a-5

2.1.4.4. Yönelme hâli

Kelime gruplarında ve cümlelerde fiildeki hareketin yöneldiği adın içinde bulunduğu durumdur. Adı yönelme işlevi ile fiile bağlayan durumdur (Korkmaz, 2017, s. 292). Metinde yönelme durumu +A eki ile karşılanmıştır.

gög+e 31a-3, göñlin+e 10a-7, katın+a 34a-4 ,mi'râc+a 1b-7, kalem+e 5b-9, tağın-a 31b-5, uçmağ+a 9a-1

2.1.4.5. Bulunma hâli

Genellikle fiildeki oluş ve kılışın yerini bildiren ad durumudur. (Korkmaz, 2017, s. 299). Metinde bulunma hâli +dA eki ile karşılanmıştır.

düşüm+de 29b-2, gök+de 8a-5, uçmağ+da 13a-9, yir+de 8a-4

2.1.4.6. Çıkma hâli

Kelime gruplarında ve cümlede, fiilin gösterdiği oluş ve kılışın kendisinden uzaklaştığını göstermek için kullanılan ad durumudur (Korkmaz, 2017, s. 309). Metinde çıkma hâli +dAn, +dIn, +dün ekleri ile karşılanmıştır.

+dAn ekli örnekler

altun+dan 11a-4, göñlin+den 10a-5

+dIn ekli örnekler

gök+din 34a-9, yaña+dın 25a-2

+dün ekli örnekler

öñ+dün 19a-10

2.1.4.7. Yön gösterme hâli

İşin belli bir yönde yapıldığını göstermek için isme getirilen eklere yön gösterme hali eki denir (Karaağaç, 2016, s.347). Metinde yön gösterme hâli +rA, +ArU ekleri ile karşılanmıştır.

+rA ekli örnekler

iç+re 25a-7, soñ+ra 35a-7

+ArU ekli örnekler

il+erü 40a-4, yuk+aru 6a-1

2.1.4.8. Eşitlik hâli

Eklendiği fiil veya cümlenin başka bir ögesi arasında karşılaştırmaya dayanan birbirinden farklı niteliklerde eşitlik ilişkisi kurma durumudur (Korkmaz, 2017, s. 328). Metinde eşitlik hali +ca eki ile karşılanmıştır.

bun+ca 3b-6, sağışın+ca 16b-6, devābın+ca 7b-1

2.1.4.9. Vasıta hâli

Adın belirttiği varlık veya nesnenin fiildeki oluş ve kılışta vasıta olarak kullanıldığını veya birliktelik ifade ettiğini gösterme durumudur (Korkmaz, 2017, s. 322). Metinde vasıta hali eki için +IIA, +le +n eki kullanılmıştır.

eli+y+le 30b-5, Hālîk+ıla 2b-5, kul+ıla 12b-1, şehidler+ile 13a-5, dün+i+n 8a-9

2.2. Fiil Çekim Ekleri

2.2.1. Kipler

2.2.1.1. Basit Kipli Fiiller

2.2.1.1.1. Bildirme Kipleri

2.2.1.1.1.1. Görülen geçmiş zaman

Görülen geçmiş zaman kipi, içinde bulunulan zamandan daha önceki bir zamanda bitmiş, tamamlanmış olduğunu gösteren bir zaman kesimini içine alır. Bu zaman kesimindeki oluş ve kılışın bitmişliğine, konuşan ya tanık olmuştur ya da bitmişlik konuşanın kesin bilgi ve kanısına dayanmaktadır (Korkmaz, 2017, s. 527). Metinde görülen geçmiş zamanın çekimi -dU eki ile, olumsuzluk çekimi ise görülen geçmiş zaman ekinden önce -mA ekinin getirilmesi ile yapılır:

teklik birinci şahıs çekimi

di -düm 29b-3, bul -dum 27b-1

teklik ikinci şahıs çekimi

bil -dün 7a-5, yarat-duñ 42b-7

teklik üçüncü şahıs çekimi

bağ -dı 22b-3,

çokluk birinci şahıs çekimi

görme-dük 2a-7, yazma-duğ 28b-2

çokluk üçüncü şahıs çekimi

işit-diler 21a-2, şükr kıl-dılar 32a-3

2.2.1.1.1.2. Öğrenilen geçmiş zaman

Fiilin yaptığı oluş ve kılışın içinde bulunulan zamandan daha önce gerçekleştiğini, ancak, konuşanın bunu görmediğini, başkasından duyup öğrendiğini veya farkında olmadan işlediğini ve sonradan fark ettiğini ya da gördüğünü bildiren zaman kalıbıdır (Korkmaz, 2017, s. 540). Metinde öğrenilen geçmiş zamanın çekimi -mış eki ile, olumsuzluk çekimi ise -mış ekinden önce -mA ekinin getirilmesiyle yapılır.

teklik birinci şahıs çekimi

rāz ol-mışvan 42b-8

teklik ikinci şahıs çekimi

kocal-mışsın 46b-7

teklik üçüncü şahıs çekimi

açıl-mış 34a-10, buyur-mış 9b-8

Tahmin ve varsayıma güç kazandırmak için çok kez -mİş eki, üçüncü şahıs, - dİr ekiyle genişletilmiştir (Korkmaz, 2017, s. 544).

yarat-mışdur 4a-1, beyān kıl-mışdur 24a-8, öl-mışdür 48a-5

2.2.1.1.1.3. Geniş zaman

Bir eylemin ya da durumun geçmişte, şu anda ve gelecekte gerçekleştiğini belirten zaman yapısına geniş zaman denir. Metinde -r, -Ar, -Ur, -Ir geniş zaman ekleri kullanılmıştır. Olumsuzluk çekiminde -mAz eki kullanılmıştır.

teklik birinci şahıs çekimi

kıl-urun 3a-4, var-urun 18a-6, gid-erin 18a-3, sev-er 45a-5, geydür-irseñ 43b-4

teklik ikinci şahıs çekimi

gāzilik kıl-mazsın 46b-8, kıl-ursın 3a-3, ağla-rsın 2a-6

teklik üçüncü şahıs çekimi

bat-maz 44b-4, kığır-ur 22b-2, başla-r 2b-8

çokluk birinci şahıs çekimi

ağırla-ruz 30a-2

çokluk üçüncü şahıs çekimi

kork-mazlar 24b-10, kızdur-urlar 4a-3, ko -rlar 46a-6, sev-erler 41b-7

2.2.1.1.1.4. Gelecek zaman

Gelecek zaman şu andan sonraki bir zamanda gerçekleşen bir olayı veya durumu anlatan zaman yapısıdır. Metinde gelecek zaman ekleri -iser, -usar olarak geçmektedir.

iltemi-y-iserin 2a-10, oğu-y-usardur 2a-9

2.2.1.1.2. Tasarlama Kipleri

Fiilin olumlu ve olumsuz yöndeki gerçekleşmesini; tasarlanan istek, emir, şart ve gereklilik kavramları içinde veren kiplerdir. Bildirme kiplerindeki gibi bildirme, haber verme biçiminde bir oluş ve kılış yoktur. Bu kipler, daha gerçekleşmemiş olan, ancak gerçekleşmesi istek emir, şart ve gereklilik şekillerinde tasarlanan kiplerdir (Korkmaz, 2017, s. 576-577).

2.2.1.1.2.1. Gereklilik kipi

Metinde gereklilik kipi -mağ gerek yapısı ile sağlanmıştır.

kıl-mağ gerek 32b-5, dut-mağ gerek 47a-8

2.2.1.1.2.2. İstek kipi

Metinde istek kipi olarak -A eki kullanılmıştır.

teklik birinci şahıs çekimi

yaz-am 9b-9, muştıla-yam 36a-10

teklik ikinci şahıs çekimi

dut-asın 37b-9

teklik üçüncü şahıs çekimi

bağla-ya 16a-4, helāk ol-maya 5a-6, emīn eyle-ye 10b-4

çokluk birinci şahıs çekimi

zıkr eyle-yevüz 22a-8

çokluk ikinci şahıs çekimi

artur-mayasız 3b-10

çokluk üçüncü şahıs çekimi

bağla-yalar 36b-7

2.2.1.1.2.3. Emir kipi

Yapılması istenen işi kesinliğe bağlayarak emir biçiminde ifade eden bir gramer kalıbıdır. Fiil kök veya gövdesine getirilen kip aynı zamanda şahsı da karşıladığından, kipe ayrıca şahıs ekleri getirilmez (Korkmaz, 2017, s. 591). Metinde yer alan emir kipi çekimleri şu şekildedir:

teklik birinci şahıs çekimi

koy-ayın 43a-8, kıl-ayum 3a-6 vir-eyin 43a-6

teklik ikinci şahıs çekimi

var-ğıl 24b-1, eyit 49a-4, kılma-ğıl 3b-3

teklik üçüncü şahıs çekimi

eyit-sün 29a-8, di-sün 29b-5

çokluk birinci şahıs çekimi

söyleş-elüm 49a-1, var-alum 46b-1

çokluk ikinci şahıs çekimi

var-uñ 26a-8, işidüñ 5a-4

çokluk üçüncü şahıs çekimi

ol-sunlar 42b-2

2.2.1.1.2.4. Şart kipi

Şart kipinin bildirme görevi ile kurulan öteki tasarlama kiplerinden ayrılan yanı, yalnız başına bir yargı taşınamaması ve ancak temel cümledeki yargının gerçekleşmesini şarta bağlayan bir yardımcı, bir tamlayıcı öge niteliği taşımasıdır (Korkmaz, 2017, s. 600). Metinde yer alan -sA şart kipinin şahıslarla çekimi şu şekildedir:

teklik ikinci şahıs çekimi

beyān it-señ 39a-10

teklik üçüncü şahıs çekimi

di-se 2b-6, terk eyle-se 4b-10, eyit-se 11a-3, getir-se 12b-1, oğu-sa 2a-2

çokluk üçüncü şahıs çekimi

eyle-seler 20b-7, diril-seler 20b-7, koy-salar 15b-6

2.2.1.2. Birleşik Kipli Fiiller

Birleşik kipli fiiller, içinde birden fazla kip eki bulunan fiillerdir. Fiilin birden çok kip ve zaman bildirecek biçimde çekimlenmesiyle oluşur. Metnimizde hikaye ve şart çekimleri yer almaktadır:

2.2.1.2.1. Birleşik Kipli Fiillerin Hikâyesi

Geçmişte gerçekleşmiş, halen gerçekleşmekte olan ve gerçekleşmesi tasarlanan bütün oluş ve kılışların geçmişte kaldığını bildiren, onları hikâye eden bir birleşik kip türüdür. Bir kip eki almış esas fiile, i- ek fiilinin -di geçmiş zaman kipi getirilerek oluşturulur. İçindeki esas fiilin taşıdığı şekil ve zaman kavramına göre, kendi içlerinde çekime girerler (Korkmaz, 2017, s. 645). Metinde yer alan birleşik kipli fiiller şu şekildedir:

2.2.1.2.1.1. Geniş zaman kipinin hikâyesi

gid -erdi 4a-8, sığa-rdı 30b-3

2.2.1.2.1.2. Öğrenilen geçmiş zaman kipinin hikâyesi

ağrı-mışıdı 31b-5

2.2.1.2.1.3. Olumsuz İstek kipinin hikâyesi

eyitme-yeyidüm 40b-7

2.2.1.2.2. Birleşik Kipli Fiillerin Şartı

Kip eki almış bir esas fiile i- fiilinin şart kipinin getirilmesi ile oluşturulur. Kendi yapısındaki şarta bağlı bu oluş ve kılışı cümledeki asıl fiille ilişkili kılarak fiilin tamamlayıcıları görevini yüklenir (Korkmaz, 2017, s. 671).

2.2.1.2.2.1. Geniş zamanın şartı

yit-erse 22a-4, iste-rseñ 43a-6, geydür-irseñ 43b-4, yaz-arsavuz 24a-9

2.2.1.2.2.2 Görülen geçmiş zamanın şartı

gel-diyise 12b-5

2.2.1.2.3. Katmerli Birleşik Kipler

İkiden fazla kipin belirli birleşme kurallarına bağlı olarak arka arkaya getirilmesiyle oluşturulan kiplerdir.

2.2.1.2.3.1. Hikâye Birleşik Kiplerinin Şartı

Bu gruba giren katmerli birleşik kiplerin çekim kalıbı: esas fiil + kip eki +i- ek fiili +şart eki biçimindedir (Korkmaz, 2017, s. 681).

2.2.1.2.3.1.1. Öğrenilen geçmiş zamanının şartının hikayesi

Metinde bildirme çekiminin öğrenilen geçmiş zamanının şartının hikayesi sadece bir yerde geçmektedir:

degül-i-misseydi 40b-7

2.2.1.3. Soru Eki

Metinde soru eki için mı eki kullanılmıştır.

kula mıdur? 21a-3, var mı 24b-6

2.2.1.4. Fiillerde Olumsuzluk

Metinde olumsuzluk -mA eki ile yapılmaktadır. Geniş zamanın olumsuz çekimi için +mez eki kullanılmıştır.

dile-messe 43a-8, vir-mez 46a-7, yaz-maya 16a-2

2.2.1.5. Şahıs Ekleri

Türkçede zamir kökenli şahıs ekleri, iyelik kökenli şahıs ekleri ve emir kökenli şahıs ekleri olmak üzere üç tip şahıs eki vardır. Metinde yer alan şahıs ekleri şu şekildedir:

2.2.1.5.1. Zamir kökenli şahıs ekleri

Metinde zamir kökenli şahıs ekleri; geniş zaman, öğrenilen geçmiş zaman ve istek çekiminde kullanılmıştır.

		Tekil	Çokluk
1. Şahıslar		-Am, -m, -In, -un, -vAn	-vUz, -uz
2. Şahıslar		-sIn	-sİz
3. Şahıslar		Ø	-lAr

çıkar-am 41b-8, kılur-ın 3a-4, gider-in 18a-3, gāzılık kılmaz-sın 46b-8, virür-sin 43b-4, batmaz 44b-4, kığırur 22b-2, başlar 2b-8, ağırlar-uz 30a-2, korkmaz-lar 24b-10, kızdurur-lar 4a-3, kor-lar 46a-6, sever-ler 41b-7, yazarsa-vuz 24a-9

2.2.1.5.2. İyelik kökenli şahıs ekleri

Bu ekler aslında birer iyelik iken, zamanla fiil çekimlerinde şahıs gösteren ekler olarak kullanılmışlardır (Korkmaz, 2017, s.518). Metindeki iyelik kökenli şahıs ekleri, görülen geçmiş zaman ve şart çekiminde kullanılmıştır.

	Teklik	Çokluk
1. Şahıslar	-m	-k, -k
2. Şahıslar	-ñ	-
3. Şahıslar	Ø	-lAr

şordu-m 5b-9, eyitdü-m 6a-3, görmedü-k 2a-7, nimet arturdu-ñ 3b-2, dost dutdı 6b-2, koydı-lar 31b-6, işitdi-ler 21a-2, şükr kıldı-lar 32a-3

2.2.1.5.3. Emir ekleri

Emir kipinde, kip ekleri ile şahıs ekleri iç içe girmiştir. Fiil kök ve gövdesine getirilen kip eki aynı zamanda şahsı da karşılar. Bu nedenle kip eklerinden sonra ayrıca şahıs ekleri gelmez (Korkmaz, 2017, s. 519). Metinde yer alan emir ekleri şu şekildedir:

	Teklik	Çokluk
1. Şahıslar	-AyIn, -ayum, -eyim	-AlUm
2. Şahıslar	Ø, -gil	-ñ
3. Şahıslar	-sUn	-sunlar

ağlamay-ayın 18a-7, kıl-ayum 3a-6, vir-eyin 43a-6, eyit 49a-4, kılma-gıl 3b-3, var-gıl 24b-1, eyit-sün 29a-8, di-sün 29b-5, söyleş-elüm 49a-1, var-alum 46b-1, var-uñ 26a-8, işidüñ 5a-4, ol-sunlar 42b-2.

3. SIFAT

Adlardan önce gelerek onları niteleyen, nasıl olduklarını gösteren veya çeşitli yönlerden belirten sözlere (Korkmaz, 2017, s. 335). Sıfatlar işlevlerine göre niteleme sıfatları ve belirtme sıfatları olmak üzere iki başlık altında incelenmektedir.

3.1. Niteleme Sıfatları

Canlı ve cansız varlıkların renk, şekil, biçim, tat, koku, mesafe, huy, alışkanlık, yetenek, beceri gibi türlü dış ve iç özelliklerini bildiren sıfatlardır (Korkmaz, 2017, s. 356). Metinde yer alan bazı niteleme sıfatları şunlardır:

ulu ‘ālimler 5a-3, yeşil zebercetden 10b-7, kıızıl ya‘kūtdan 10b-8, daracuk sini 25a-9, ‘azametlū ün 1b-9

3.2. Belirtme Sıfatları

Niteleme sıfatlarından farklı olarak varlıkları niteleme değil belirtme işlevi yüklenmiş olan sıfatlardır. Bu işlev ya adları işaret etme, gösterme; ya sayısını, miktarını bildirme, ya sorma yahut da belirsizlik gösterme biçiminde karşılır. Buna göre de belirtme sıfatları kendi içinde işaret sıfatları (gösterme), sayı sıfatları, soru sıfatları ve belirsizlik sıfatları olmak üzere dört gruba ayrılır (Korkmaz, 2017, s. 375).

3.2.1. İşaret (Gösterme) Sıfatları

Varlıkları işaret etme yoluyla belirten sıfatlardır. Metinde bu, ol, şol, uşbu işaret sıfatları yer almaktadır.

bu

bu namāzı 27b-8, bu aş 32a-5, bu gece 34b-1

ol

ol namāz 49a-13 , ol gece 48b-5, ol vakt 2a-10

şol

şol kişiler 3b-1

uşbu

uşbu tehlīl 26b-2, uşbu du‘āy 10b-9, uşbu tesbīh 23b-4

3.2.2. Sayı Sıfatları

Metinde asıl sayı sıfatları ve sıra sayı sıfatları olmak üzere iki tür sayı sıfatı bulunmaktadır.

3.2.2.1. Asıl Sayı Sıfatları

Eklendikleri adla birer sıfat tamlaması oluşturan ve adın sayısını belirten sıfatlardır. Dilimizin bulunduğu basamaklı sayı sistemi içerisinde yer alan ve birden 68 ona kadar olan sayılar ile yirmi, otuz, kırk, bin, milyon, tümen (on bin) gibi tekli sayılar, sayı sıfatlarıdır (Korkmaz, 2017, s. 377). Metinde yer alan asıl sayı sıfatlarından bazıları şunlardır:

pāziṣāh-ı ‘ālem baña **iki** nūr viribidi 6b-10

kim bu **biş** ḥarfi oḡusa namazda 7a-6

her kim bu **yüz yigirmi dört** ḥarfi oḡusa 8b-8

3.2.2.2. Sıra Sayı Sıfatları

Varlık ve nesnelerdeki derecelenme sayısını gösteren sıfatlardır. Metinde sıra sayı sıfatı için +(I)ncI eki kullanılmıştır.

on altıncı gice 36a-4, yigirmi dördüncü gice 36b-3

3.2.2.3. Üleştirme Sayı Sıfatları

Üleştirme sayı sıfatları, bir paylaşırma belirten sıfatlardır. Metinde üleştirme sayı sıfatı sadece bir yerde geçmektedir.

yidişer kez 38a-5

3.3. Soru Sıfatları

Varlık ve nesneleri soru yoluyla belirten sıfatlardır.

ḡankı ḡapusından 19b-9

ne ‘āzametlü 1b-9

ḡaç geleci 3b-7

3.4. Belirsizlik Sıfatları

Varlık ve nesnelerin sayı ve miktarını açık ve kesin olarak değil kabataslak, belirsiz olarak bildiren sıfatlardır (Korkmaz, 2017, s. 383). Metinde yer alan bazı belirsizlik sıfatları şunlardır:

cümle yazuḡları 3a-4, **her** kim 12a-6, yā **fulān** oḡlı **fulān** 13a-1, **ḡamu** kitablarıñ 6b-8,

cem’i Muḡammed ümmeti 49a-2, **ḡoḡ** ḡavüm 34a-5, **nice** ḡāceti 19b-2

4. ZAMİR

Zamirler adların yerlerini tutan, kişileri ve nesneleri temsil veya işaret ederek karşılayan bir gramer kategorisidir (Korkmaz, 2017, s. 387). Zamirler işlevlerinden dolayı şahıs zamirleri, dönüşlülük zamirleri, işaret zamirleri, aitlik zamirleri ve belirsizlik zamirleri ve soru zamirleri olmak üzere altı grupta incelenir.

4.1. Şahıs Zamirleri

Varlıkları kişi olarak temsil eden ve kişi adlarının yerine geçen zamirlerdir. Bütün varlıklar teklik ve çokluk biçimleri ile üç şahısta toplanır. Bunlar gramerlerde birinci, ikinci ve üçüncü şahıs olarak gösterilir (Korkmaz, 2017, s. 391).

4.1.1. Birinci Şahıs Zamirleri: ben, biz.

4.1.1.1. Teklik 1. Şahıs Zamiri

ben: benüm bir dostum varıdı 21b-5, benüm hācetüm 29b-3

4.1.1.2. Çokluk 1. Şahıs Zamiri

biz: bizi ol toğrı yola 3b-1, bize tā‘at kıılmağa 9a-9

4.1.2. İkinci Şahıs Zamirleri: sen, siz.

4.1.2.1. Teklik 2. Şahıs Zamiri

sen: sen tevfiķ rūzı kılğıl 41a-10, saña tıparın 3a-8, senüñ taķdīrüne 42b-8

4.1.2.2. Çokluk 2. Şahıs Zamiri

siz: ben size nuşret virem siz benüm yolumda 45a-7, sizi kığırur 22b-2

4.1.3. Üçüncü Şahıs Zamirleri: a, ol; anlar.

4.1.3.1. Teklik 3. şahıs zamiri

ol: ol daħı 31a-7, andan soñra 21b-8, anı götürüp 16a-5, anıñ -içün 16a-10

4.1.3.2. Çokluk 3. şahıs zamiri

anlar: anları yarlıgar 45b-5, anlarıñ hısbınca 11a-10, anlarıñ nurları 39b-8, anlardan hoşnuğ olam 42b-3

4.2. İşaret Zamirleri

Metnimizde yer alan bazı işaret zamirleri şunlardır:

bu: berāt namāzı budur 34b-10, bunuñ devābın 38a-10

bunlar: bunlar eyitdiler 29b-9, bunları okumış 11b-2, bunlara vācib olmış 18b-8

4.3. Belirsizlik Zamirleri

Metnimizde yer alan belirsizlik zamirleri şunlardır:

senden öñdün **kimeseye** dimedüm 40b-8

kimisi maymūn **kimisi** toñuz oldı 33a-3

4.4. Soru Zamirleri

Metinde yer alan bazı soru zamirleri şunlardır:

tarlığından **nice** korkmazlar 24b-10

kime kim uğrarsa şefâ'at eyleye 46a-8

4.5. Dönüştürülük Zamirleri

Metinde dönüştürülük zamirleri kendü, kendüz kelimeleriyle karşılanmıştır.

kendü kavmine şefâ'at eyleye 15b-7

İbrâhîmle hem **kendüzini** kınadı 43b-7

Taîrî Ta'âlâ **kendüzine** izâfet eyledi 45a-9

5. ZARF

Zarflar fiillerden, sıfatlardan, sıfat-fiillerden ve zarf niteliğindeki sözlerden önce gelerek onları zaman, yer, yön nitelik, durum, azlık-çokluk bildirme, pekiştirme ve sorma gibi çeşitli yönlerden etkileyip değiştirerek anlamlarını daha belirgin duruma getiren sözlerdir (Korkmaz, 2017, s. 427). Metinde yer alan belli başlı zarf türleri şunlardır:

5.1. Zaman Zarfları

fîlhâl tevbe rûzı kıla 20b-9

âhîr hemân girü meclisinden bir kişidür geldi 24b-4

ol **hemîşe** 'âdeti yalan yire and içmek 23a-7

pencşenbe gün **öyleyle ikindü** arasında iki rika'ât namâz kılsa 19a-2/3

imdi ol pâzişâhlar pâzişâhile günde biş kez gelecti kılursın 3b-9

biñ yıl **gündüzün** oruç dutup 8a-8

üç **ay** orucun dutmış gibi devâb vire 19a-7/8

tâ'muda bir **yıl** 'azâb vireler 42a-3

cum'a gicesi **ahşâmla yatsu** arasında on iki rika'at namâz kılsa 50a-3/4

5.2. Yer-Yön Zarfları

Fiildeki oluş ve kılışın yerini belirleyen zarflardır. Metinde bulunan yer-yön zarflarından bazıları şunlardır:

faşl **üzere** faşlı evvel işrâk namâzıdır 22a-1

ağırlığı yidi miðkâl ola ve şunuñ gibi laîf ola kim **yukarğı** hulle **aşağı** 13a-3

yukaru 'arşa degdi 6a-1

beg dağı **karşusunda** dururdu 30b-2

kim **anda** yidi harf 5a-1

burasına dirildiler eyitdiler 2a-5

başuñı gökdin **yaña** baq didi 34a-9

5.3. Tarz Zarfları

Bir işin ya da oluşun nasıl meydana geldiğini ve niteliğini anlatan zarflardır. Metinde yer alan tarz zarflarından bazıları şunlardır:

zārılık kılup **böyle** çağıra 25a-4

Dāvud peygāmbēr zebūrında **şöyle** yazılmış 43a-10

uçmağa **yaqın** gelse 13a-5

6. BİLDİRME ÇEKİMİ

6.1. Geniş Zaman Çekimi

Geniş zamanın bildirme çekimi, üçüncü teklik şahıs kullanımında görülmektedir.

teklik üçüncü şahıs çekimi

Metnimizde, geniş zaman teklik üçüncü şahıs bildirme çekimi için +dUr, +durur eki kullanılmıştır. Olumsuz çekimi de degül kelimesine +dür ekinin getirilmesiyle oluşturulmuştur:

ol dağı hüner **degüldür** 44b-6

erüñ hüneri dört **nesnedür** 45a-1

mahrüm qalmaq qatı **mağbunluqdurur** 41a-9

rahmet **kılıcıdur** dağı **bağışlayıcıdur** 3a-2

harf ði **yoqdur** kim veyl tamusı içinde **ðübürdur** ya'nī **helākdur** 5a-5

6.2. Görülen Geçmiş Zaman Çekimi

Metnimizde görülen geçmiş zaman bildirme çekimi, üçüncü teklik ve çokluk şahıs kullanımlarında görülmektedir. Bu kullanımlar şu şekildedir:

teklik üçüncü şahıs çekimi

Metnimizde görülen geçmiş zaman teklik üçüncü şahıs bildirme çekimi, -i fiili üzerine görülen geçmiş zaman ekinin getirilmesiyle kurulmuştur. Metinde olumsuz bildirme çekimi degül edatı ile karşılanmıştır.

yatlu söz dilinden geldi ammā küfrhöz **degülidi** 23a-9

anlarıñ nūrları güneş nūrından **rūşenidi** 39b-8

6.3. Şart Çekimi

eger ol māl helâlden **ise** hisâbın görer eger harâmdan **ise** 'azâbın görer 41a-6/7

eger hemîşe işi kengel eylemek her ne söylemek **degülise** 23b-7

her ne gün **gerekise** olsun 24b-7

7. YAPILARI BAKIMINDAN FİİLLER

Fiiller, karşıladıkları hareketler ile zaman ve mekan kapsamı içinde, somut ve soyut nesne ve kavramlarla ilgili her türlü oluş, kılış, kılınış ve durumları bildirirler (Korkmaz, 2017, s. 487). Fiiller yapı özellikleri bakımından basit fiiller, türemiş fiiller ve birleşik fiiller olmak üzere üç grupta incelenir.

7.1. Basit Fiiller

Kök halinde bulunan, ögelere ayrılamayan fiillerdir. Metinde yer alan basit fiillerden bazıları şu şekilde gösterilebilir:

gel- 2a-5, ol- 2a-8, var- 18a-6, di- 29b-5, doğ- 22b-3, deg-14a-5 öl- 36a-6 çık- 22b-2, aç- 16a-4, dut- 39a-3

7.2. Türemiş Fiiller

Adlara ya da fiil kök ve gövdelerine çeşitli türetme ekleri getirilerek kurulmuş olan fiillerdir (Korkmaz, 2017, s. 489). Metinde yer alan türemiş fiillerden bazıları şöyledir:

kocal- 46b-7 bağla-16a-4, ulula- 30b-8, işle- 39b-3, otur- 22b-4

7.3. Birleşik Fiiller

Bir ad veya ad soylu Türkçe veya yabancı kökenli bir kelime ile yardımcı fiillerin birleşmesinden ya da belirli kurallar içinde bir araya gelmiş fiilin anlamca kaynaşmasında oluşmuş birleşik yapıdaki fiil türleridir (Korkmaz, 2017, s.489)

7.3.1. İsim+fiilden oluşan birleşik fiiller

it- yardımcı fiili ile kurulan birleşik fiiller

âzād it- 11b-6, 'ibâdet it- 12a-10, eyle it- 21b-8, gısl it- 27a-5, beyân it- 39a-10, kulluk it- 41a-10

kıl- yardımcı fiili ile kurulan birleşik fiiller

zārılık kıl- 2a-6, rahmet kıl- 3a-5, şükür kıl- 6b-3, namâz kıl- 11a-7

ol- yardımcı fiili ile kurulan birleşik fiiller

pāre ol- 14a-2, rāzī ol- 42b-8, ḡevāb ol- 11a-3, sūnnet ol- 35a-5, vācīb ol- 9a-2, yaluñuz ol- 28a-8, var ol- 44a-3, yok ol- 44a-3, yoldaş ol- 41a-4, ādil ol- 18a-7

Diğer fiillerle kurulan birleşik fiiller

rivāyet eyle- 15b-8, şefā‘at eyle- 15b-7, ‘abdest al- 29a-6, şatun al- 19a-9 vahy gel- 48b-5, fermān gel- 5b-10, bahā vir- 6a-10, müzdin vir- 10b-2, ecel var- 16b-1, ḡevāb vir- 19a-8, ḡevāb bul- 30a-7, mertebesin bul- 16a-3 müzdin bul- 16b-8

7.3.2. Sıfat-fiil+yardımcı fiilden oluşan birleşik fiiller

Bu grup içerisinde yer alan birleşik fiiller, ol- yardımcı fiil ile birleşmelerinden meydana gelmişlerdir. Metinde yer alan örnekleri şu şekildedir:

düş-miş ol- 15b-6, şuya kan-mış ol- 17b-2, döşen-miş ol- 8a-6, vāqı‘āya uğra-mış ol- 28b-6

7.3.3. Fiil+fiilden oluşan birleşik fiiller

Tasvir fiilleri, iki ayrı fiilin kaynaşmasından oluşmuş birleşiklerdir. Bu birleşikler içinde birinci fiil, bir -A, -I, veya -(y)-Ip zarf fiil yapısındadır ve asıl anlam bu fiildedir. İkinci fiil ise, aslında bir esas fiil olduğu hâlde, anlam kayması yoluyla, yavaş yavaş hem sözlük anlamından farklı yeni bir anlam kazanmıştır hem de esas fiil olmaktan çıkıp, esas fiile bazı anlam incelikleri katan bir yardımcı fiil durumuna gelmiştir. (Korkmaz, 2017, s. 708). Metinde yer alan tasviri fiiller şunlardır:

7.3.3.1. Yeterlik fiili

Yeterlik fiilleri bir esas fiilin -(y)A zarf-fiil biçimi üzerine bil- yardımcı fiilinin getirilmesi ile kurulur. Yeterlik fiillerin olumsuz biçimleri, bil- yardımcı fiili ile değil, “yapabilmek, yeterli olmak, muktedir olmak” anlamındaki u- yardımcı fiili üzerine -mA olumsuzluk ekinin getirilmesi ile yapılmaktadır. Ancak u- fiili, ünlüden ibaret bir yardımcı ünlü olduğundan, esas fiilin yine bir ünlüden ibaret olan -A zarf-fiil biçimi ile yan yana gelince, kaynaşmaya uğrayarak erimiş ve kaybolmuştur (Korkmaz, 2017, s. 709-712). Metinde yeterlik fiilinin olumsuz çekimi bulunmaktadır.

her bir kişi okuyu añlayubile 9b-9

artuğ müzd bulamadı mı didüm 40a-7

7.3.3.2. Tezlik fiili

-(y)-I/-(y)-U zarf-fiil eki almış bir esas fiilin ver- yardımcı fiiliyle birleşmesinden oluşur. Bu birleşiklerdeki ver- yardımcı fiilinin görevi, esas fiildeki oluş ve kılışın tezlikle, ansızın,

kolayca gerçekleştiğini bildiren tasvir fiiller yapmaktır (Korkmaz, 2017, s. 714). Metinde yer alan tezlik fiilleri şunlardır:

aña geñez **idivire** 18b-6

nice hāceti olur-ısa revā **ķılivire** 19b-2

biñ köşk **yapıvire** ve anuñ yazuķların **giderivire** eger deñizler köpüği 22a-10

7.3.3.3. Süreklilik fiilleri

Esas fiilin -(y)-A, -(y)-I veya -(y)-Ip zarf-fiil biçimleri üzerinde dur-, gel-, ķal-, gör-, koy-(ķo-) yardımcı fiillerinin getirilmesi ile oluşturulur. Bir oluş ve kılışın belirli bir zaman içinde yapıladırma, bir zamandan beri yapılagelme veya belirli bir durumda kalakalma gibi bir takım işlev ayrılıkları söz konusudur (Korkmaz, 2017, s. 716). Metinde yer alan süreklilik fiili örneği şudur:

biti **yazadururlardı** beg dağı ķarřusunda dururđı 30b-2

8. SIFAT-FİİLLER

Bir yanları ile sıfat bir yanları ile fiildirler. Fiil özellikleri dolayısıyla, kendilerinde var olan hareket ve zaman kavramlarını, ad oldukları sıfata aktararak varlıkları ve nesneleri hareket ve zaman gösterme özellikleri ile geçici olarak vasıflandırırılar (Korkmaz, 2017, s. 784). Metnimizde yer alan başlıca sıfat fiil türleri şu şekildedir:

8.1. Geçmiş Zaman Bildiren Sıfat-Fiiller

8.1.1. -dUk

ol namāz içindeki **oķuduđı** Ķur‘ānuñ 20b-3

top **oynaduğı** gibi oynayum didi 48a-10

pāziřāh hāzretine varurun kim hergiz **gördüğüm** yok 18a-6

su‘āl **řorduķların** peygāmbere ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) meřābīh kitābında beyān ķılımmıřdur 24a-8

8.1.2. -mIş

geçmiş günāhlarıñ 35b-1, **sürülmüş** iblīsden 2b-10 hışım **dutulmuş** kişilerden 3b-3

8.2. Geniş Zaman Bildiren Sıfat-Fiiller

8.2.1. -An

şol namāz **ķılan** ķula 21a-3

ol **yazılan** bitiyi getürdiler 30b-5

oķınan Ķur‘ānuñ harfleri 49a-14

yazan za‘îf yazuklu kul 9b-5

kim bu biş harfi okusa namâzda **olan** takşîrlik olsa 7a-6

senüñ **geçen** yazuklarıñı yarlağadı 17a-5

8.3. Gelecek Zaman Bildiren Sıfat-Fiil

8.3.1. AsI

sinden **kopası** vaktin 36a-6

9. ZARF-FİİLLER

Cümlede şahsa ve zamana bağlı bir yargı bildirmeyen; ancak, yargı bildiren fiiller yanında, onlardaki oluş ve kılışın durum ve tarzını belirleyen zarf görevi yüklenirler (Korkmaz, 2017, s. 841).

9.1. Gerçek Zarf-Fiiller

Her türlü fiil kök ve gövdelerine belirli zarf-fiil eklerinin getirilmesi ile kurulan şekillerdir (Korkmaz, 2017, s. 842). Metnimizde yer alan zarf fiil ekleri şunlardır:

9.1.1. -(y)U, -I

her bir kişi **okuyu** anlayubile 9b-9

uçmaklık olduñ **diyü** 18b-10

9.1.2. -p

az nesneyi bahâne **eyleyüp** bunuñ gibi devâb 28b-3

peygâmbir ‘a.m. (‘aleyhi’s-selâm) secde **kılup** ümmetin dilerdi 33a-8

dilleri **şarkıp** dudakları yarıldığı vaktin ol şuya 17b-3

9.1.3. -uban

zârilık **kıluban** bir kez âh didi eyitdi 18a-3

9.1.4. -(y)IncA, incak

cânın almağa geldüğü vaktin uçmak **muştılamayınca** cânın **almayınca** 36b-5

dünyâdan gitmeye tâ beni düşünde **görmeyince** ve sözümi **işitmeyince** 36a-9

andan gün **doğınca** durı gelse 22a-3

9.1.5. -IcAk

güninde sinden **kopıca** dili iki arşun yirde sürüne 23b-9

kaçan kıyâmet günü **olıca** 27a-2

bunu **işidicek** gönlüme korku düşdi 37b-8

9.1.6. -ken

yirine getürmekde gâfil olmayalar kendü elleri **durarken** ve gözleri **görürken** 41b-1
peygâamberüñ ‘a.m. (‘aleyhi’s-selâm) şahîh hadîdlerinden muţâl‘a **kılurken** 9b-6
giderken yavlağ ağıladı 17b-10

9.1.7. -meden

ölü dirilürse benüm **ölmeden** kurtılmaya didi 47b-8

9.1.8. -mAdIn

namâz kılduğı yirden **durmadın** yarlağaya 19a-7
yuyup defn iderler şehîdleri kanıyla **yumadın** defn iderler 46a-4
çün yatsu namâzın kılasın hiç kimseye **söylemedin** 38b-7

9.2. Sıfat-Fiillerle Kurulan Zarf-Fiiller

9.2.1. -dükçe

-dük sıfat fiil eki ile -çe eşitlik hali ekinin birleşmesiyle oluşan zarf fiil ekidir.
Metnimizde tespit ettiğimiz -dükçe zarf fiil eki şudur;

yit-**dükçe** 41a-7

9.2.2. -mAzdAn

-mAz sıfat fiil eki ile dAn ayrılma hali ekinin birleşmesiyle oluşan zarf fiil ekidir.
Metinde geçen -mAzdAn zarf fiil eki şudur;

dur -**mazdan** 22b-9

git-**mezden** 19a-10

9.3. Cümle İçindeki Diğer Unsurlarla Birlikte Fiillerin Zarflaştığı Durumlar

Bu tür yapıların eger ve her kim kelimeleriyle birlikte zarf-fiil oluşturduklarını, asıl fiilin yapılmasını zarf-fiil eki alan fiilin yapılması şartına bağlanır. Eski Anadolu Türkçesindeki kullanımını belirtirken i- ek fiilsiz olduğunu (-dİsA) ve -DıysA (Gülsevin, 2017 s. 142- 143), - (y)IncA (Gülsevin vd., 2011, s. 99) anlamlarına geldiğini belirtir.

9.3.1. eger ... fiil+dİ ise +kişi

eger müsülmânlar haķı boynında **ķalmadı-y-sa** 12b-4

ķulı ve **eger** ‘avrat **ķıldıysa** 17a-4

10. İSİM-FİİLLER

Fiil kök ve gövdelerinin karşıladıkları oluş, kılış ve durumları; şahıs ve zamana bağlı olmadan gösteren fiillerdir (Korkmaz, 2017, s. 747). Metnimizde yer alan isim fiil eki şu şekildedir:

10.1. -mAk

düşde gör-mek 37a-10 sünnet işle-meg-i 6a-8 di-mek 9a-3 oruç dutmak 30a-3 Tañrı Ta'ālādan yarlağan-mağ dile- 36b-1

11. BAĞLAÇLAR

Kelimeleri, kelime gruplarını, cümleleri şekil ve anlam bakımından birbirine bağlayan ve yükledikleri işlevler ile, bağlandıkları sözler arasında türlü anlam ilişkileri kuran gramer öğeleridir (Korkmaz, 2017, s. 923). Metinde yer alan bağlaçlar şunlardır:

11.1. ammā

kengel eyledi yatlu söz dilinden geldi **ammā** küfrhōz degülidi 23a-9

cānavarlar varısa anuñ āvāzın işideler **ammā** Tañrı Ta'ālā ādem oğlanlarına işitdürmez 25a-5

qadir namāzı dağı berāt namāzı gibidür **ammā** qadir gicesi diri dutmağdan devāb yavlağ öküşdür 37a-7/8

11.2. çün

peygāmbəri düşümde görem eyitdi **çün** dilersin 38b-4

sürme buyurdi **çün** sürme koydılar 31b-6

11.3. eger

Tañrı Ta'ālā hāzretine bunca gelecı kılursın **eger** bir dünyā begi siziñile bir iki kaç gelecı kılursa gönñüñüz şāz olur 3b-6/7

eger ol yitmiş günñüñ içinde ölse şehīdler müzdin ve mertebesin bula 16a-2/3

eger güci yitmese bir kez eyide kılsa ve **eger** aña dağı güci yitmese 'ömrinde bir kez kıla 27b-8/9

eger dilerse öldireyin eger dilemesse diri koyayın 43a-8

11.4. hem

anın -içün kim namāz kılsa **hem** Hālîk-ıla gelecî **hem** kendü-y-içün 2b-5

hîsâb güninde kâdı olasın anda rahmet kılğıl ve **hem** uçmak bağışlağıl 3a-7

11.5. ki

yâ Resûlallâh ol kuyunuñ kırañından bir taş gelse **ki** sıçradı kuyunuñ içine düşdi 4a-6/7

ķudreti elinde her kim **ki** bu namāzı kılsa Hāk Ta‘ālā hayr kapuların ve baylık kapuların aña açıvire 21a-6/7

ol çalabum **ki** beni yaratdı benüm üzereme niceyi takdîr eyler-ise ben aña rāzıvan didi 43a-1/2

11.6. kim

ben kaleme şordum kalem eyitdi yâ levh bilgil **kim** Tañrı Ta‘ālā bana yine fermān geldi **kim** yâ kalem yazğıl 5b-9/10

rivāyetdür **kim** peygāmbere ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) buyurdi **kim** her kim yikşenbe gicesi dört rika‘āt namāz kılsa 11b-8/9

dünyāda **ne** kadar naşrāni ‘avrat ve girü kalan kāfire ‘avrat **ne** kadar kim varısa Tañrı Ta‘ālā anlaruñ hîsābınca 11a-9/10

11.7. ve

ve üçünci rika‘ātda bir fātiha **ve** on kul e‘üzü bi rabbi’l felaķ okusa 25b-4

uçmak hūrilerinden on hūri vire **ve** dağı on şehr yapıvire **ve** yitmiş köşk rüzı kıla 15b-3/4

11.8. ile

öyle-y-**ile** ikindü arasında 19a-2

yir-**ile** gögi Hāk Ta‘ālā ol yaratdı 30b-9

11.9. tā

Türkîce yazam **tā** her bir kişi okuyı aňlayubile 9b-9

anuñ devābın yazalar **tā** kıyāmet günine degin kaçan kıyāmet günü olıcaķ 27a-2

11.10. veyā

namāzın kılsa mescidden çıkmadın **veyā** namāz kılduğı yirden durmazdan 22b-8/9

11.11. ya

dağı hüner degüldür zīrā cāzular bir ünle yirüñ ucına varurlar didi eyitdi **ya** erenlerüñ hüneri nedür eyitdi hüner oldur 44b-8/9

11.12. yāhoz

Ca‘feri Şādık raḍıyallāhu ‘anhu eydür kimüñ kim bir hāceti olsa **yāhoz** bir vākı‘āya uğramış olsa arı ğusl eyleye 28b-5/6

11.13. zīrā

ol dağı hüner degüldür **zīrā** kim kuş dağı uçar 44b-6

dağı hüner degüldür **zīrā** cāzular bir ünle yirüñ ucına varurlar 44b-8

12. EDATLAR

Edatlar yalnız başlarına bir anlamları olmayan, ad ve ad soylu kelime ve kelime gruplarından sonra gelerek anlam bakımından sıkı sıkıya bağlı bulunan, gramer bakımından onlara hakim olan ve eklendikleri kelimeler ile cümlelerin öteki kelimeleri arasında çeşitli anlam ilişkileri kuran görevli sözlerdir (Korkmaz, 2017, s. 895). Metnimizde yer alan edatlar şunlardır:

12.1. +A degin

ol kılı saklayıvire dağı bir **cum‘aya degin** vakī‘ eydür 27a-10

bir **yıla degin** aña yazuk yazmayalar 40b-4

bir ‘aşüre **günine degin** sayruluk görmeye 31b-8

tā **kıyāmete degin** şöyle kızdururlar didi 4a-3

12.2. bile

bunlaruñ ile **bile** buğday ve arpa var-ıdı 32a-1

12.3. dağı

dağı biñ yıl kızdurdılar kara oldu **dağı** biñ yıl kızdurdılar 4a-2

dağı kıyāmet heybetin senden giderdi 17a-6

dağı doğmadı didi biraz **dağı** oturdı andan durı geldi 22b-4

12.4. +dAn berü

Tañrı Ta‘ālā‘ya şükr kıldılar ol **vaḳtden berü** sünnet qaldı 32a-3/4

Tañrı Ta‘ālā **yaradaldan berü** böyle ağladuğūñ görmedük didiler 2a-6/7

12.5. gibi

yüzi nûrlu güneş **gibi** ola ve şîrât köprüsin yıldırım **gibi** geçe 28a-10
oğlanlara top oynadığı **gibi** oynayum didi 48a-10
kâdir namâzı dahı berât namâzı **gibidür** 37a-7

12.6. için

kâfir kûluna dahı ‘adl kılmağ **içün** yine nidâ geldi 14a-10
uçmağ içinde seniñ **içün** bir şehîr yapıvire 17a-8
uçmağ kapuların ol kûl **içün** açalar 36b-8

12.7. ile

birisi âşîkâre **kâfir-ile** uğraşmağdur 44a-6
arî ‘abdest **ile** secde eylesün 29b-4

12.8. kadar

ol **kadar** ‘azâb hâşıl ola 23b-10
Tañrı Ta’âlâ şol **kadar** çok kavüm yarlağana 33a-9

12.9. üzere, üzeri, üzerü

ağ kâfurdan her bir kürsî **üzerinde** biñ döşek ola 15a-2
faşl **üzere** faşlı evvel işrâk namâzıdur 22a-1
seniñ benüm **üzerümde** çok hağlarum bilgil 37b-2/3

13. ÜNLEMLER

Ünlem, söz içinde konuşanın acıma, beğenme, sevinç, korku, çaresizlik, şaşkınlık, üzüntü, dua, hayret, pişmanlık, kıskançlık, özlem gibi çeşitli duygu ve heyecanlarını etkili ve kısa bir biçimde anlatmaya; karşıdakilere seslenmeye, çağırmaya, cevap vermeye, göstermeye, sormaya, onları onaylamaya, redde veya tabiattaki sesleri taklit yolu ile kelimeler türetmeye yarayan bir söz türüdür (Korkmaz, 2017, s. 962). Metnimizde yer alan ünlemler şunlardır:

13.1. iy

kim yâ kalem yazğıl ben eyitdim **iy** Bar-hüddâ ya ne yazayın 5b-10

13.2. yâ

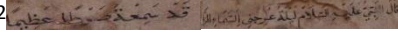
yâ Resûlallâh benüm bir dostum varıdı 21b-5

2. BÖLÜM

METİN

1b

¹ ² ³ol şadr-ı
bedr-i ...⁴seyyid-i veled-i âdem şefî'-i ümmet ser-heng-i kıyâmet Muḥammed ⁵Muṣṭafâ
'aleyhi's-selâm ol şeker ağzından ve ... ⁶sözünden şöyle buyurdi ol gice kim Hâk Sübhānehü ⁷ve
Ta'ālā beni mi'rāca okudı dördinci kat göge ...⁸bir katı ün işitdüm ol ün heybetden dükeli
ferişteler yüzün ... ⁹Cibrîl bu ne 'azametlü ündür kim ben andan korkdum Cibrîl iyitdi kim ...

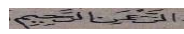
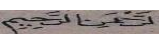
2a

¹bil kim Elḥamdü sūresi yidi âyetdür ṭamu daḡı yididür her kim ²bu yidi âyeti i'tikâd birile okusa
ol yidi ṭamu odından ³ḥarām kıla ol 'âlemler Tañrısı Elḥamdü suretin viribidi günde ⁴iblis mel'ün
yās dutdı 'azîm ağladı çerisi ve kavümleri ⁵yöresinde dirildiler eyitdiler kim saña ne geldi bugün
bu kadar ⁶zârilik kılup ağlarsın Tañrı Ta'ālā yaradaldan berü böyle ⁷ağladuḡuñ görmedük didiler
andan ol mel'ün cevāb ⁸eydür baña bundan katı ne muşîbet ola kim bugün Muḥammed'e
Elḥamdü ⁹sūreti indi Muḥammedüñ ümmetleri anı okuyusardur ben anları ¹⁰yoldan çıkarup
ṭamuya iltemiyiserin didi ol vakt

2b

¹münâcatı od içinde buyurdi Yūsuf peygâmbere münâcatı ²kuyu içinde buyurdi Yūnus
peygâmbere münâcatı balık karnında ³buyurdi Muḥammedü'l Muṣṭafâ'ya münâcatı gökler
içinde buyurdi ⁴Muḥammed ümmetlerine mescidler içinde buyurdi münâcatı ⁵anıñ -içün kim
namâz kılsa hem Ḥâlık-ıla gelecı hem kendü-y-içün ⁶Tañrı'ya du'â kılsa kaçan
kim kıl elin götürse Allāhu Ekber dise ⁷ma'nî oldur kim iy yüce Tañrı ben yazuk deñizine ğark
oldum-ısa ⁸sen çıkargıl dir andan başlar eydür sığındum ⁹ol Tañrı'ya Tañrı eydür kimden
korkarsın kıl eydür ¹⁰ol sürülmüş iblisden daḡı dıvlerden

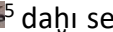
3a

¹andan başlar eydür ¹başladum ²Tañrınıñ adıyla
rahmet kılıcıdur daḡı bağışlayıcıdur ³andan eydür ²ḥâlık eydür yâ kıl kankı... kılsın
⁴kıl eydür ²'âlemler Tañrısına kılsın dir yine kıl ⁵eydür ³rahmet kılğıl

¹ Fatiha suresi 1. ayet

² F. S. 2. a.

³ F. S. 3. a.

Tañrı eydür kında rahmet ⁶kılayum ne bağışlayayum kıl eydür ⁴ol ceza ⁷hisāb
güninde kādı olasin anda rahmet kılğıl ve hem ⁸uçmak bağışlağıl yine kıl eydür ⁵saña
tapan ⁹⁵dağı senden yardım dilerin Tañrı eydür ¹⁰ne yardım dilersin kıl eydür
⁶

3b

¹göndürgil bizi ol toğrı yola ⁷şol kişiler yolına kim ²⁷ni'met
arturduñ bularuñ üzerin ⁷³kılmağıl ol hışım dutulmuş kişilerden
⁷⁴degülin azğunlardan kıl eydür amīn dir andan Tañrı Ta'ālā ⁵eydür eyle olsun
iy kulum dir imdi bil kim bir kez Elhamdü ⁶oğumağ-ıla Tañrı Ta'ālā hāzretine bunca gelecı
kılursın eger ⁷bir dünyā begi siziñ-ile bir iki kaç gelecı kılursa göñlüñüz şāz ⁸olur sevinürsiz
kim bugün pāzişāh bizüm-ile gelecı kıldı dirsın ⁹imdi ol pāzişāhlar pāzişāhı-la günde biş kez
gelecı ¹⁰kılursın nite şāz olup tã'atuñuz arturmayasız dağı

4a

¹...yaratmışdur emr eyledi kuyuyu biñ yıl kızdurdılar ²... dağı biñ yıl kızdurdılar kara oldı dağı biñ
yıl kızdurdılar ³ağ oldı tã kıyāmete degin şöyle kızdururlar didi ⁴andan peygāmbere hāzreti şordı
yā ağı Cebra'ıl bu ün kim ⁵işitdüm bu kuyunuñ nesidür didi andan Cebra'ıl eytdi ⁶yā Resūlallāh
ol kuyunuñ kırañından bir taş gelse ki sıçradı ⁷kuyunuñ içine düşdi ol vaqt dağı Ādem
peygāmbere yaradılmağı ⁸ol vaqtden berü kuyu içinde giderdi uşda ...⁹gicesi kuyunuñ dibine
doğındı bu ün anuñdur didi yā Resūlallāh ¹⁰dağı ol kuyunuñ içinde bir yılan yaratmışdur ol

4b

¹yılanuñ ağzından bir zerre yer bu dünyā deñizi ²yidi deñiz şuyın ağı eyleyedi didi andan Resūl
³eydür yā karanıaşum Cebra'ıl ne yavlağ vaşf eyledi ⁴göñlüm 'aceb ol kimlerüñ yiridür didi
andan ⁵Cebra'ıl eydür kim yā Resūlallāh ol kuyunuñ adı Tañrı Ta'ālā ⁶kelāmında buyurur
⁸dağı bir yirde ⁷buyurur kim ⁹andan peygāmbere

⁴ F. S. 4. a.

⁵ F. S. 5. a.

⁶ F. S. 6. a.

⁷ F. S. 7. a.

⁸ Meryem S. 59. a.

⁹ Bakara S. 256. a.

eyitdi ⁸Cebrā'īl bu ğayyā ol kişilerüñ yiridür kim sağ ⁹...olmasa dünyā işine meşğül olsa namāz vaḳti hazır ¹⁰gelse namāzı ıḳşd –ıla terk eylese Tañrı Ta'ālā ol kişiyi ol

5a

¹... kim anda yidi ḥarf ²... Elḥamdü sūretidür didi çün kim bitiyi okudı ³... yazdı Ḳayşer-i Rūma viribidi bu cevāb key ulu 'ālimler ⁴vāciddür didi imdi yidi ḥarf ḳankı ḥarfdür işidüñ evvel ⁵ḥarf ḁi yokdur kim veyl ṭamusı içinde ḁübürdur ya'nī helākdur ⁶Elḥamdü okuyanlar veyl ṭamusı içinde helāk olmaya ikinci ḥarf cimdür ⁷ṭamu içinde caḥīm vardur elḥamdü okuyanlar caḥīm 'azābından ⁸emīn olalar üçünci ḥarf ḥıdır ḥızlāndur ... rüsvāylıkdur ⁹okuyanlara ṭamu içinde rüsvāylık olmaya dördünci ḥarf zı ¹⁰ṭamu içinde zaḳḳūm vardur Elḥamdü okuyanlara zaḳḳūm ḳorḳusı olmaya

5b

¹... ²... daḥı ³zıdır Lezzā ṭamusı içinde zebāniler adıdır ... ⁴ṭamusıñ zebānileri ger kılmaya yidinci ḥarf fidür firāḳdur ⁵Elḥamdü okuyanlara firāḳ olmaya ṭamu ehli gibi evet bunlar ... ⁶vişālde olalar Enes İbnü Mālik raḍıyallāhu 'anhu eyitdi yā ⁷Cebrā'īl Elḥamdü sūresinüñ fażlı ne ḳadardur Cebrā'īl eyitdi ben ⁸şordum Mīkā'īl ben İsrāfīl'e şordum İsrāfīl'e ben levḥe şordum ⁹ben ḳaleme şordum ḳalem eyitdi yā levḥ bilgil kim Tañrı Ta'ālā bana yine ¹⁰fermān geldi kim yā ḳalem yazḡıl ben eyitdim iy Bar-ḥüḍā ya ne yazayın

6a

¹kim yazdım bir nūr benden sıçradı yuḳaru 'arşa deḡdi biñ yıl anda ²... girü indi Tañrı Ta'ālā ḳıyāmet günin andan yaratdı yine nidā geldi kim ³ḳalem ... eyitdüm iy Bar-ḥüḍā ya ne yazayın fermān geldi kim yaz ⁴... ḳaçan kim yazdum bir pāre od benden sıçradı havāya mu'allāḳ durdı ⁵girü indi Tañrı Ta'ālā yidi ṭamuyı andan yaratdı ḥikāyet ⁶Ḥaḳ Sübhānehü ve Ta'ālā altı nesneyi dost dutar evvel el yumaḳ dutdı ⁷her nesneyi dutıcaḳ bereketlenür nitekim Ḳur'an'da eydür ¹⁰ ⁸üçünci farīza daḥı sünnet işlemegi dost ⁹dutdı uḡmaḡı aña bahā virdi nitekim eyitdi ¹¹ ¹⁰dördünci tevekkül kılmāḳlıḡı dost

¹⁰ B.S. 222. a.

¹¹ Tevbe S. 111. a.

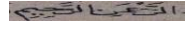
6b

¹dutdı nitekim Qur'an'da eyitdi ¹² ²tā'at kılamak zıkr eyitmek dost dutdı nitekim eyitdi ¹³ ³altıncı şükür kılamak dost dutdı ni'met artuğın aña ⁴nitekim eydür ¹⁴ Elhamdü dimekligüñ on adı ⁵vardur evvelki adı Fātiḥatü'l Kitābdur ikinci adı Ümmü'l Qur'āndur ve üçüncü ⁶adı Seb'ul Mesānidür dördüncü adı Sūreti's Şifādur bişinci adı ⁷Esāsü'l Qur'āndur uçmak esāsı cennāt-ı 'adnındur tamu esāsı ⁸hāviyedür kamu kitablaruñ esāsı Furkāndur Furkānuñ esāsı Elhamdü ⁹sūretidür hikāyet Muhammedü'l Muştafa ḥazreti buyurdi kim ¹⁰pāzişāh-ı 'ālem baña iki nūr viribidi ayruḵ peygāmlere viribimedi birisi

7a

¹Elhamdü sūretidür birisi Bakara sūretidür peygāmler 'aleyhi's-selām eyitdi kim ²ne kim Tivrīt ve İncil ve Zebūr ve Furkān içinde yād kıldı-y-ısa dükelinüñ ³ma'nisi Elhamdü sūreti içinde yād kıldı her kim bu sūreti'l ḥamd okusa ⁴Tivrīt, Zebūr, İncil okumışca devāb bula daḡı dürlü beyān işitdüñ ⁵bildüñ kim Elhamdü biş ḥarfdür Tañrı Ta'ālā mü'minlere biş vakt namāz farīza ⁶kıldı kim bu biş ḥarfi okusa namāzda olan taḡşirlik olsa o biş ⁷ḥarf ḥürmetine Tañrı Ta'ālā 'afv kıla Allāh üç ḥarfdür üç bişe ⁸ḡatsa sekiz olur her kim bu sekiz ḥarfi okusa bu sekiz ḥarf ḥürmetine ⁹sekiz uçmak ḡapusın aña açivire on ḥarfdür onı ¹⁰sekize ḡatsa on sekiz olur Ḥaḡ Ta'ālā on sekiz biñ 'ālem yaratdı her kim

7b

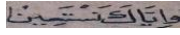
¹bu on sekiz ḥarfi okusa bu on sekiz biñ 'ālem ḡalkı devābınca aña devāb ²vire on iki ḥarfdür bu on ikiyi on sekize ḡatsa otuz ³olur bir ḡavulda şırāt köprüsi otuz biñ yıllık yoldur her kim bu otuz ⁴ḥarfi okusa Tañrı Ta'ālā ol otuz biñ yıllık şırāt köprüsi aña geñez kılvire ⁵anı esenlig-ile geḡüre on iki ḥarfdür bir yıl ⁶daḡı on iki aydur her kim bu on iki ḥarfi okusa Tañrı Ta'ālā bu on ⁷iki ay içinde ne ḡadar kim ḡunah kıldıysa ol on iki ḥarf 'afv kıla ⁸daḡı on ikiyi otuz ḡatsa kırḡ iki olur her kim bu kırḡ iki ḥarfi ⁹okusa kırḡ iki yıl oruḡ dutmışca devāb bula sekiz ḥarfdür ¹⁰kırḡ ikiye ḡatsa elli olur Tañrı Ta'ālā ḡiyāmet ḡünine elli biñ yıl va'de

¹²Talāk S. 3. a.

¹³B. S. 152. a.

¹⁴İbrahim S. 7. a.

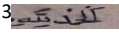
8a

¹kıldı Tañrı Ta'ālā eyitdi ¹⁵ ²her kim bu elli harfi okusa Tañrı Ta'ālā ol elli biñ ³yıllık kıyāmeti aña geñez kılıvire on bir harfdür ⁴ol on bir harfi elliye katsa altmış bir olur Tañrı Ta'ālā yirde ⁵gökde altmış bir deñiz yaratmışdır her kim bu altmış bir harfi okusa ⁶ol altmış bir deñiz kaťresince devāb ol kişiye rŭzı kıla ⁷on tokuz harfdür on tokuzı altmış bire katsa ⁸seksen olur her kim bu seksen harfi okusa biñ yıl gündüzün oruť ⁹dutup dünin tã'at kılmışca devāb rŭzı kıla ¹⁰on tokuz harfdür on tokuzı seksene katsa

8b

¹toksan tokuz olur her kim bu toksan tokuz harfi okusa ol toksan ²tokuz adı okumışca devāb rŭzı kıla ³on biş harfdür bu on bişi toksan tokuza katsa yüz on dört ⁴olur Tañrı Ta'ālā Muħammed'e yüz on dört sŭre-i Ķur'ān viribidi her kim ⁵bu yüz on dört harfi okusa ol yüz on dört sŭreyi okumışca ⁶devāb rŭzı kıla on harfdür onı yüz on dörde ⁷katsa yüz yigirmi dört olur Tañrı Ta'ālā yüz yigirmi dört peygāmbere ⁸yaratmışdır her kim bu yüz yigirmi dört harfi okusa ol yüz yigirmi ⁹dört peygāmbere görmişce devāb rŭzı kıla dört harfdür ¹⁰her kim bu dört harfi okusa dört yirde karşı gele evvel cān

9a

¹nez'inde imān-ile gide ikinci gŭr 'azābında emīn ola üçüncü uťmağa gire ²hergiz çıkmaya dördüncü Ĥať dizārın görmek aña vācib ola ammā bilgil kim ³ demek arı dirilik bu şifādur Ķur'ānuñ muťaddimidür ⁴oruť tutanlaruñ toýacağıdur ġarīblere yārīcidür dostlaruñ rāhatıdur ⁵yoğsullaruñ ni'metidür tesbīh okuyanlaruñ tesbīhidür tehlīl ⁶eyidicileruñ tehlīlidür 'aşıleruñ rahmetidür temmet bi'avn'illāhi

⁷ ⁸yüz biñ şŭkŭr ol pāzişaha kim bize imān ħıl'atı rŭzı kıldı ve dŭkeli ⁹ŭmmetleruñ yigregın kıldı ve yir yüzün bize tã'at kıлмаğa mescid kıldı ¹⁰ve yüz biñ şalavāt vesselām ol Seyyidü'l Mŭrselīn Resŭl

9b

¹Muħammed Mušťafānuñ muťahhar muťaddes rŭhına olsun kim bu za'if ²ŭmmetine 'ibādet kıлмаğa yol gösterdi kim ol 'ibādet berekātında ³yarın tãmu 'azābından kırtulmak ħāşıl oldı kıyāmete degin ⁴bizŭm şalavātumuz andan ve ehl-i beytinden ve şaĥābelerinden eksŭk

¹⁵Me'āric S. 4/5. a.

⁵olmasun bu risāleyi yazan za'îf yazuklu ⁶kul eydür peygâmberrüñ 'a.m. ('aleyhi's-selâm) şahîh hadîðlerinden muţâl'a kılurken ⁷bir kitāba irişdim kim peygâmberrüñ 'a.m. ('aleyhi's-selâm) haftasınıñ günlerinde dünlerinde namâzlar ⁸buyurmuş ve ol namâzları kılanlaruñ ðevābın beyān kılmış göñlüm ⁹şöyle diledi kim anı Türkîce yazam tâ her bir kişi okuyu añlayubile ve ol ¹⁰namâzları kıla Tañrı Ta'ālā ol namâzlar berekâtında aña uçmak ve dizār

10a

¹rûzı kıla ve bu za'îf kula dañı edeb-ile baña bir Fātiḥā dege inşallāhu Ta'ālā ²şenbe gicesi namāzı Ma'āz Bin Cebel'den raḍıyallāhu 'anhu rivāyetdür ³kim peygâmberrüñ 'a.m. ('aleyhi's-selâm) buyurdi kim her kim şenbe gicesi altı rika'āt namāz ⁴kılsa bir rika'atda bir Fātiḥā üç kul hüvallahü eḥad okusa Tañrı Ta'ālā ⁵evvel rika'atı berekâtında ol kuluñ göñlinden tokuz nesne çıkara ⁶a'lā ve haşşı ve mekr ve aldanmak ve şek ve iki yüzlülükden ve riyādan ⁷ve vesvesden ve ikinci rika'āt berekâtında Ḥaḳ Ta'ālā göñline ⁸üç nesne bırağa biri nūr ve biri şefā'at ve biri rahmet ve üçüncü ⁹rika'āt berekâtında Ḥaḳ Ta'ālā kıyāmet güninde iki hıl'at ¹⁰ol kula geydüre biri yarlağanmaklık hıl'atı ve biri hoşnudluk

10b

¹hıl'atı ve dördüncü rika'āt berekâtında Ḥaḳ Ta'ālā ol kula iki bölügüñ ²müzdin yazıvire ya'nī biri yir yüzi eyüleri müzdin vire ve bir ³gök ehli müzdin yazıvire ve bişinci rika'āt berekâtında üç ⁴nesneden emîn eyleye biri cān dartmak katılığında ve bir ölüm ⁵ğuşşāsından ve bir cān çıkmak acısından altıncı rika'āt ⁶berekâtında Ḥaḳ Ta'ālā uçmak içinde ol üç köşk yapıvire ⁷ol köşklerüñ birisi yeşil zebercetden ola ve birisi aḳ ⁸incüden ola ve üçüncü köşk kıvılcık ya'kütünden ola ve her bir ⁹köşküñ yitmiş hücreci ola ve çün ol mü'minler namāzı kıla uşbu ¹⁰du'āyı yüz kez okuya sübhānallāhi velḥamdülillāhi ve lā ilāhe illallāhu vallāhu ekber

11a

¹okuya sübhānallāhi ve biḥamdihi sübhānallāhi 'aẓīm ve biḥamdihi ²peygâmberrüñ 'a.m. ('aleyhi's-selâm) buyurur kim sübhānallāhi ve biḥamdihi sübhānallāhi 'aẓīm ve biḥamdihi ³kelimleri nice eyitse Tañrı Ta'ālā katında şol kadar ðevāb ⁴ola kim iki tağ kim biri altundan ve biri gümüşden Allāh yolında ⁵şadağa kılmış gibi ola şenbe gün namāzı Ebī Hüreyre'den rivāyetdür ⁶raḍıyallāhu 'anhu kim peygâmberrüñ 'a.m. ('aleyhi's-selâm) buyurdi kim şenbe gün dört ⁷rika'āt namāz kılsa her bir rika'atda bir Fātiḥā üç kul yā eyyühe'l kâfirün ⁸okusa ve namāzdan fāriğ olıcaḳ yüz kez Āyete'l ⁹Kürsī okusa dünyāda ne kadar naşrānī 'avrat ve girü kalan ¹⁰kāfire 'avrat ne kadar kim varisa Tañrı Ta'ālā anlaruñ ḥisābınca

11b

¹ol kula şehīdler devābın yazıvire ve daḥı dört rika'āt kim ²gökden indi Tivrīt ve Zebūr ve İncīl ve Furkân bunları okumış ³gibi müzd ruzı kıla ve gönli nūrlana ve dünyāda ve āḥiretde 'ayıbları ⁴örtile ve yarın kıyāmet ıssınde peygāamberlerle 'arş gölgesinde ⁵ola ve uçmağa gire hiç hisāb ve 'azāb görmeye ve daḥı Ḥaḳ Ta'ālā ⁶şol kadar devāb ruzı kıla kim biñ kul āzād itmiş gibi ola ⁷yıkşenbe gicesi namāzı Enes Bin Mālik'den raḍıyallāhu 'anhu ⁸rivāyetdür kim peygāamber 'a.m. ('aleyhi's-selām) buyurdu kim her kim yıkşenbe gicesi dört ⁹rika'āt namāz kılsa her bir rika'ātta bir fātiḥa üç kul hüvallāhü eḥad ¹⁰okusa namāzdan fāriğ olıcaḳ yetmiş kez estağfirullāh dise

12a

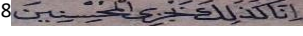
¹Ḥaḳ Ta'ālā yitmiş biñ firişte viribiye tā kıyāmet günine degin Ḥaḳ'dan ²ol kuluñ yarlağanmaḳlıḡın dileyeler ve daḥı şol kadar devāb ³anuñ divānına yaza ve daḥı yitmiş biñ yıl ḡāzılık kılmış gibi ve anuñ ⁴ve anuñ cümle yazuḳları yarlaḡana ve eger gök yıldızları ḥisābınca olursa ⁵yarlaḡana yıkşenbe günü namāzı Ebī Hüreyre'den raḍıyallāhu 'anhu ⁶rivāyetdür kim peygāamber 'a.m. ('aleyhi's-selām) buyurdu kim her kim yıkşenbe gün ⁷dört rika'āt namāz kılsa her rika'ātta bir fātiḥa ve āmene'r rasūlü ⁸okusa namāzdan fāriğ olıcaḳ bir kez kul hüvallāhü eḥad okusa ne kadar ⁹... 'avrat varısa Ḥaḳ Ta'ālā bunlaruñ ḥisābınca biñ yıl ¹⁰ibādet itmiş müzdin yazıvire ve daḥı biñ ḥac ve biñ rika'āt

12b

¹namāz ve biñ ḡazā müzdin yazıvire ve ol kul-ıla ṭamu arasında biñ ²cendek yarada ve yarın kıyāmet güninde sekiz uçmaḳ ḳapusın açıvire ³ḳankı ḳapusından dilerse andan gire hiç hisāb ve 'azāb ⁴görmeye eger müsülmānlar ḥaḳı boynında ḳalmadı-y-sa ve 'öşr ve zekat tamām ⁵çıḳardı-y-sa Tañrı Ta'ālānuñ buyruḡı farīzaları hep yirine geldi-y-ise ⁶düşenbe gicesi namāzı Enes Bin Mālik'den raḍıyallāhu 'anhu rivāyetdür kim ⁷peygāamber 'a.m. ('aleyhi's-selām) buyurdu kim her kim düşenbe gicesi on iki rika'āt ⁸namāz kılsa her bir rika'ātında bir Fātiḥa ve bir Āyete'l Kürsī okusa namāzdan ⁹fāriğ olıcaḳ on iki kez kul hüvallāhü eḥad okusa on kez peygāambere ¹⁰şalavāt getürse ve on iki kez estağfirullāh dise yarın kıyāmet

13a

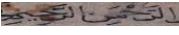
¹olıcaḳ ḳıḡıralar kim yā fulān oḡlı fulān gel müzdüñi al diyeler ol namāz ²ḳılan kul ḥazır ola biñ ḥulle uçmaḳ ḥullelerinden aña geydüreler dükelinüñ ³aḡırlıḡı yidi miḍḳāl ola ve şunuñ gibi laṭif

ola kim yukarğı hulle aşığı ⁴hulle görine ve bir ebedlik tācın başına vuralar andan eyideler kim yūri uçmağa ⁵gir şehīdler-ile diyeler kaçan ol uçmağa yakın gelse yüz biñ firişte ⁶uçmağ firiştelerinden aña karşı gele her birinüñ elinde bir dürlü ta‘ām ⁷ve şarāb ola eyideler kim aña ¹⁶ ¹⁷ bu mü'minler yiyeler ve içeler diñleneler ⁹andan uçmağda kıla ölmek yok dükenmek yok kıarımak yok kıocamak ¹⁰yok allāhümm'erzuğna düşenbe gün namāzı 'Ömer Bin el-Haṭṭābdan rađıyallāhu anhu

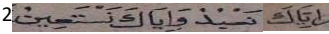
13b

¹rivāyetdür kim peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) her kim düşenbe gün iki rika'āt namāz kılsa ²her bir rika'ātında bir Fātiha ve bir Āyete'l Kürsī ve bir kul hüvallāhü eḥad ³ve kul e'üzü bi rabbi'l felağ ve kul e'üzü bi rabbi'n nās okusa namāzdan ⁴fāriğ olıcağ on kez peygāmbere şalavāt getürse ve on iki kez estağfirullāh ⁵dise Tañrı Ta'ālā anuñ yazuğların yarlağaya eger deñizler köpüğü kadar ⁶dağı olursa ve uçmağ içinde bir ağı incüden yaradılmış köşk ⁷vire ve ol köşküñ yidi evi ola ve her bir evüñ giñligi biñ yıllık yol ⁸ola evvel evi altundan ola ikinci evi gümüşden ola üçüncü evi ⁹zümürüdden ola dördüncü evi incüden ola bişinci evi zebercetden ¹⁰ola altıncı 'anberden ola yidinci evi yaldırayıcı nūrdan ola

14a

¹geldi kim yaz kaçan kim yazdım bir nūr benden ²sıçradı yukaru 'arşa doğundı iki pāre oldu birisinden dükeli ³firişteleri yaratdı yarusından uçmağları yaratdı yine nidā geldi kim ⁴yā kıalem yazğıl ben eyitdim iy Bar-ḥüddā ya ne yazayın fermān geldi kim ⁵yaz kaçan kim yazdım bir nūr kıopdı yukaru 'arşa degdi ⁶Tañrı Ta'ālā ol nūrı rahmet deñizin yaratdı mü'minler göñlin anuñ-ıla ⁷şuvardı yine nidā geldi kim yā kıalem yazğıl ben eyitdim iy Bar-ḥüddā ya ⁸ne yazayın fermān geldi kim yaz kaçan kim yazdum ⁹bir nūr benden sıçradı yukaru 'arşa degdi Tañrı Ta'ālā 'adl deñizin ¹⁰andan yaratdı kāfir kulına dağı 'adl kılamak içün yine nidā geldi kim

14b

¹yā kıalem yaz ben eyitdüm iy Bar-ḥüddā ya ne yazayın fermān geldi kim yaz kaçan kim yazdum bir nūr benden sıçradı ³yukaru 'arşa doğundı Tañrı Ta'ālā ol nūrı iki pāre kıldı yarusından ⁴tevḥīd deñizin yaratdı yarusından 'ibādet deñizin yaratdı yine nidā ⁵geldi kim yā kıalem yaz ben eyitdüm iy Bar-ḥüddā ya ne yazayın fermān geldi kim

¹⁶ Mürselāt S. 43. a.

¹⁷ Saffat S. 121. a.

⁶yazgıl kaçan kim yazdum bir nūr benden ⁷sıçradı yukarı 'arşa degdi Tañrı Ta'ālā andan ihdinā deñizin yaratdı ⁸Muḥammed ümmetlerine andan hediye virdi ol hediye 'ilm-ü Qur'an 'aḳd-ü ⁹şerī'atdūr yine nidā geldi kim yā kalem yazgıl ben eyitdüm iy Bar-ḥüddā ya ¹⁰ne yazayın fermān geldi kim yazgıl

15a

¹her bir evüñ perdeleri za'ferāndan ola ve firişteler ḳapucılar ola her bir evde ²biñ kürsī ola aḳ kāfurdan her bir kürsī üzerinde biñ döşek ola ³her bir döşek üzerinde bir firişte ola kim dizinden aşāğası müşkden ⁴ve yukarısı aḳ 'anberden ola ve başı aḳ kāfurdan ola her biri ⁵big altında köle ola ve yitmiş bölük saçları ola ¹⁸ ⁶sişenbe gicesi namāzı Sümūreden raḳıyallāhu anhu ⁷rivāyetdūr peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) buyurdı kim her kim sişenbe gicesi altı ⁸rika'āt namāz kılsa her bir rika'atında bir Fātiḥa ve üç ḳul hüvallahü eḥad ⁹ve bir ḳul e'üzü bi rabbi'l felaḳ ve bir ḳul e'üzü bi rabbi'n nās okusa ¹⁰namāzdan fāriḡ olıcaḳ yitmiş kez

15b

¹lā ilāhe illallahü vaḥdehü lā şerike leh lehü'l mülkü ve lehü'l ḥamdü yuḥyī ve yümīt ve hüve ḥayyün lā yemūt biyedihi'l ḥayr ve hüve alā külli şey'in ḳadīr ²dise Ḥaḳ Ta'ālā bu okuduḡı tesbīḥüñ her bir ḥarfine ³uçmaḳ ḥürilerinden on ḥüri vire ve daḡı on şehir yapıvire ve yitmiş ⁴köşḳ rüzı kıla peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) andan içre eydür şol Tañrı ḥaḳı-y-ıçun ⁵kim Muḥammedüñ nefsi ḳudreti anuñ elindedür eger dükeli dünyâyı anuñ ⁶bir köşḳine ḳoysalar bir ḥardal dānesi bir yazıya düşmiş ola-y-ıdı ve daḡı ⁷yüz kişie kendü ḳavmine şefā'at eyleye uçmaḡa gire sişenbe günü namāzı ⁸İbnü 'Ömer Enes Bin Mālīḳ'den raḳıyallāhu anhu rivāyet eyler kim peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) ⁹buyurdı kim her kim sişenbe gün iki rika'āt namāz kılsa her bir rika'atında ¹⁰bir Fātiḥa ve bir Āyete'l Kürsī ve üç ḳul hüvallahü eḥad okusa Ḥaḳ Ta'ālā

16a

¹ol ḳuluñ yitmiş yıllık günāhın yarlaḡaya ve daḡı kılduḡı günden yitmiş ²güne degin Tañrı Ta'ālā anuñ arasında olan yazuḡı yazmaya eger ol ³yitmiş günüñ içinde ölse şehīdler müzdin ve mertebesin bula ⁴ve ḥamu ḳapuların anıñ üzerine baḡlaya ve uçmaḳ ḳapusın aña açalar ⁵ve biñ firişte anı götürüp uçmaḳ içinde menziline ilederler ḫeḥarşenbe gün ⁶gicesi namāzı Enes Bin Mālīḳ'den raḳıyallāhu 'anhu rivāyetdūr kim ⁷peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) buyurdı kim her

¹⁸ Kasas S. 14. a.

kim çehârşenbe gicesi dört rika'ât ⁸namâz kılsa her bir rika'âtında bir Fâtiha ve kırk kul hüvallahü ehad okusa ⁹namâzdan fâriğ olıcağ yitmiş kez ¹⁰dise Hağ Ta'âlâ anıñ -içün bir berât yaza eger ol hafta içinde

16b

¹ecel varup ölse şehîdler mertebesin bula Sa'îd Bin Ebî Vağğâs ²rađıyallâhu 'anhu rivâyetdür kim peygâmbere 'a.m. ('aleyhi's-selâm) buyurdu kim her kim çehârşenbe ³gicesi yatsı namâzınıñ farîzası içinde Fâtihadan soñra ⁴izâs'semâ'un şağğat sûretin okusa ve andan namâz içindeken secide ⁵tilâvesin eyleye yazukları çıka anasından doğmış gibi ola ve Hağ Ta'âlâ ⁶ol Qur'ânıñ âyetleri sağışınca dağı bir yıllık 'ibâdet müzdin ⁷yazıvire ve uçmak içinde şehir yapıvire müşğ-ile zağafrandan ve dağı ⁸sekiz kul âzâd itmiş müzdin bula ve eger ol hafta içinde ölse ⁹şehîdler mertebesin bula çehârşenbe gün namâzı Ma'âz Bin Cebel'den ¹⁰rađıyallâhu 'anhu rivâyetdür kim peygâmbere 'a.m. ('aleyhi's-selâm) buyurdu kim her kim çehârşenbe

17a

¹gün on iki rika'ât namâz kılsa her bir rika'âtında bir Fâtiha ²ve üç kul hüvallahü ehad ve bir kul e'üzü bi rabbi'l felağ ve bir kul e'üzü bi rabbi'n nâs ³okusa bir firişte 'arş altında çağıra kim yâ Tañrı ⁴kulı ve eger 'avrat kıldıysa yâ Tañrı karavaşı bilgil kim Allâhu Ta'âlâ ⁵senüñ geçen yazuklarıñı yarlağadı imden girü ve 'ameliñden sağıñ ⁶yazuk olmasun ve dağı kıyâmet heybetin senden giderdi ⁷ve kılduğın namâzıñ her bir rika'âtında bir yıllık tã'at müzdin ⁸yazıvire ve uçmak içinde seniñ içün bir şehir yapıvire ve eger ol ⁹yıl içinde ölse şehîdler mertebesin bula ve gövdesinde ne kadar ¹⁰kıl varısa anıñ sağışınca yarın kıyâmet güninde Hağ Ta'âlâ

17b

¹nûr rûzı kıla ve yitmiş hâcetin revâ kıla ve olduğı vağğat toymış ²ve şuya kanmış ola ve kıyâmet issilerinden kamu halâyıķıñ susuzluğdan ³dilleri şarkıp dudakları yarıldığı vağğatın ol şuya ⁴kanmış ola ve karañusın içinde kodukları vağğatın Hağ Ta'âlâ ⁵firişte viribiye kim aña iş olalar zîra âdem oğlanına sin ⁶karañulığın ve gür 'azâbından katı şarp iş yokdur dükeli ⁷peygâmbeler du'âları içinde Hağ Ta'âlâ'ya yalvarurlar dururlar ⁸sin karañulığın ve gür 'azâbından bizi sen kurtar dirlerdi ⁹hikâyet 'Âlî oğlı Hüseyñ rağıyallâhu 'anhu dünyâdan ¹⁰giderken yavlağ ağladı zârilık kıldı eyitdiler yâ peygâmbere ciger

18a

¹güşesi dedeñ Muḥammed Muştafādur ve anañ Fāṭıma ‘Ālimesür ‘alemlerüñ ²ümüzi senüñ dedeñ şefa’âtınadur sen neycün ağlarsın bunca ³zārılık kıluban bir kez āh didi eyitdi bir eve giderin kim ⁴hergiz varduğum yok ve ol ev içinde yoldaş yok çirāğ yok ⁵ve bir yola giderin kim hergiz varduğum yok kulağuz yok ve bir ‘ādil ⁶pāzişāh ḥazretine varurun kim hergiz gördüğüm yok ‘aceb baña ⁷‘ādil ola mı ya fazlı nice ağlamayayın didi ilāhi dükelemüzi ol gice ⁸sen geñez idivirgil pencşenbe gicesi namāzı Enes Bin Mālīk’den ⁹raḍıyallāhu ‘anhu rivāyetdür kim peygāmbere ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) buyurdi kim her kim pencşenbe ¹⁰gicesi sekiz rika’āt namāz kılsa degme rika’ātında bir Fātiḥa ve on

18b

¹kez kıl hüvallahü eḥad okusa namāzdan fāriğ olıcak yüz kez ²lā ilāhe illallahü’l melikü’l ḥaḳḳu’l mübîn muḥammedün rasūlüllāhi şādiḳul va’dül emîn ³dise Ḥaḳ Ta’ālā uçmak içinde kızıl ya’kūtdan sekiz köşk ⁴yapıvire ve ol köşklerüñ kapuları yeşil zümürütten ola ⁵ve şeyṭān şerrin ol kıldan def’ eyleye ve cān nez’i ḥāletin ⁶aña geñez idivire ve ḥisāb vaktinde geñez idivire ve başına ⁷nūrdan bir tāç vuralar ve yitmiş kişi kendü kavümlerinden şefā’at ⁸eyleye kim tamu bunlara vācib olmuş ola ve maḳāmın ilinden ⁹eyleyeler ve kaçan sinden kopsa omuzında firişteler kiramen kâtibin ¹⁰aña muştılaya kim tamudan kurtulduñ uçmaklık olduñ diyü

19a

¹pencşenbe gün namāzı İbnü ‘Abbās’dan raḍıyallāhu ‘anhu rivāyetdür kim ²peygāmbere ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) buyurdi her kim pencşenbe gün öyle-y-ile ikindü arasında ³iki rika’āt namāz kılsa her bir rika’ātında bir Fātiḥa ve yüz Āyete’l Kürsī ⁴okusa ve ikinci rika’ātında bir Fātiḥa ve yüz kıl hüvallahü eḥad okusa ⁵ve namāzdan fāriğ olıcak peygāmbere yüz kez şalavāt getürse ⁶estağfirullāhe min külli zenbin ve etubu ileyhi dise Ḥaḳ Ta’ālā ol ⁷namāz kılduğı yirden durmadın yarlağaya ve dağı üç ay orucun ⁸dutmuş gibi devāb vire kim ol üç ay Receb, Şa’bān ve Ramazān ⁹ayı gibi ola ve dağı kāfirler elinden müsülmānlar dutsağı şatun ¹⁰alıp āzād kılmış gibi ola ve dünyādan gitmezden öñdün uçmaklık

19b

¹olduñ diyü içinde hilkini görmeyince ölmeye ve dağı kıyāmet ²gününde nice ḥāceti olur-ısa revā kılvire azīne gicesi namāzı ³Cābir Bin ‘Abdullāh’dan raḍıyallāhu ‘anhu rivāyetdür kim

peygâmbەر ‘a.m. (‘aleyhi’s-selâm) ⁴buyurdu her kim azîne gicesi on iki rika’ât namâz kılsa her bir ⁵rika’âtında bir Fâtiha ve bir kul hüvallahü ehad ve bir kul e’üzü bi rabbi’l felak ⁶ve bir kul e’üzü bi rabbi’n nâs okusa namâzdan fâriğ olıcağ ⁷secide eylese secide içinde-y-iken yidi kez lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhil ‘aliyyil ‘azîm ⁸dise Hak Ta’âlâ bir rika’âtına bir peygâmbەر ⁹müzdin vire ve yarın uçmağa gire kankı kapusından dilerse kaçan ¹⁰uçmağa girse Hak Ta’âlâ nidâ kıla eyide merhaban yâ kulum diye

20a

¹gir uçmağa kim ben senden hoşnuğvan diye ve ol kuluñ maqâmın ²Dâvud ve Yahyâ ve ‘İsâ ve Muhammed ‘a.m. (‘aleyhi’s-selâm) koñşuluğında ola azîne günü namâzı ³‘Âlî Bin Ebî Tâlib’den (kerremallahü vecchü) rivâyetdür kim azîne gün ⁴kuşluğun dört rika’ât namâz kılsa her bir rika’âtında bir Fâtiha ⁵ve on Âyete’l Kürsî ve üç kul hüvallahü ehad ve bir kul e’üzü bi rabbi’l felak ⁶ve bir kul e’üzü bi rabbi’n nâs okusa namâzdan fâriğ olıcağ yitmiş ⁷kez estağfirullah ve yitmiş kez ⁸sübhânullâhi velhamdülillâhi ve lâ ilâhe illallahu vallâhu ekber ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhil ‘aliyyil ‘azîm ⁹ve yitmiş kez şallallahü alâ muhammedin ve alihi ve yitmiş kez şallallahü alâ muhammedin nebiyyil ümmiyyi ¹⁰dise Hak Ta’âlâ def’ eyleye ol kuldand gök ehlinüñ

20b

¹ve yir ehlinüñ ve cinnîlerüñ ve şeytânüñ şerrinden ve her ne hâcet ²kim dilerse dünyâvî ve uhrevî Hak Ta’âlâ revâ kıla ve yitmiş kişiyi ³ţamu ehlinde aña bağışlaya ve ol namâz içindeki okuduğı Qur’ânüñ ⁴harfleri sağışınca firişteler viribiye anıñ -içün devâb yazalar ⁵ve yazukların gidereler ve derecesin yüceldeler ve peygâmbەر ‘a.m. (‘aleyhi’s-selâm) andan ⁶içre eydür şol Tañrı haqı-y-ıçun kim hak peygâmbەر yaratdı eger ⁷Fir’avnuñ cârîleri dirilseler cazuluğ ve şahirlik eyleseler ⁸bir zerre ziyân ve mekr olmaya-y-ıdı ve eger ol kul yazuk işleyicilerden ⁹olsa filhâl tevbe rûzı kıla ve geçmiş yazukları ‘afv ¹⁰ola ve eger ol günde ölse şehîdler mertebesin bula ve dağı

21a

¹Hak Ta’âlâ İbrâhîm Halîl ve ‘İsâ ‘a.m. (‘aleyhi’s-selâm) devâbın vire çün bunı aşhâblar ²işitdiler yavlağ ‘acabladılar eyitdiler yâ Resûlallah uşbu dükelin ³şol namâz kılan kula mıdur? eyitdi belî dağı yigrek ben ve Cebrâ’il ⁴ve Mîkâ’il ve İsrâfil ya neydenüz ol Hak Ta’âlâ uçmak vire üç kez ⁵tekrâr kıldı ve dağı şol Tañrı haqı-y-ıçun kim Muhammedüñ nefsi anuñ ⁶qudreti elinde her kim

ki bu namāzı kılsa Hāḡ Ta'ālā ḡayr ḡapuların ⁷ve baylık ḡapuların aña açıvire ve ol gün kim ol namāzı kıla yılan ⁸ve cayan ve 'akreb aña ziyānda görmeyeler ve eger ol ḡuluñ oğlı renci ⁹ve ağrısı olsa bu namāzı kıla ve daḡı şūretleri ve ol tesbīḡleri ¹⁰ve şalavātları kim namāzda okıdı yağmur su-y-ıla yuya ve andan bir şerbet

21b

¹ol sâ'atde içe ve bir şerbet cum'a namāzından içe evine gelicek ²ve bir şerbet gün uyaḡıcak ağşam namāzından öñdün içe Hāḡ Ta'ālā ³çıḡara anuñ dükeli renclerini içinden daşından derisinden etinden ⁴tamarından ve iliginden ve başından ve dırnaḡlarından 'Ömer Bin el-Ḥaṡṡāb ⁵raḡıyallāhu 'anhu eyitdi yā Resūlallāh benüm bir dostum varıdı ḡarın ⁶uḡramış peyḡamber 'a.m. ('aleyhi's-selām) eyitdi kim yā 'Ömer eyitḡıl aña bu didüḡüm namāzı ⁷kılsun 'Ömer raḡıyallāhu 'anhu eydür eyitdüm kıldı ḡoş oldı ⁸ve andan soñra kişiler eyle itdiler Tañrınıñ bol raḡmetinden şifā ⁹buldılar vallāhu 'alem tamām oldı haftanuñ günleri ve dünleri ¹⁰bābü'n-nevāfil bu bāb nāfile namāzlar ḡevābın bildürür on

22a

¹faşl üzere faşlı evvel işrāk namāzıdur Enes Bin Mālik'den raḡıyallāhu 'anhu ²rivāyetdür kim peyḡamber 'a.m. ('aleyhi's-selām) irtē namāzından soñra gün ṡoḡınca otursa ³Tañrı Ta'ālā'ya zıkr eylese ve andan gün doḡıncaḡ durı gelse iki rika'āt ⁴namāz kılsa Ḳur'ān'da neye kim ḡüci yiterse okusa Hāḡ Ta'ālā ol ḡuluñ ⁵ḡövdesinde ne ḡadar kılı varısa saḡışınca müzd vire ḡaçan durup ⁶makāmına gelse bir ḡabūl olmış ḡac kılup gelmiş gibi ḡevāb bula ve eger ⁷biraz daḡı oturup ḡuşluk namāzın kılıp gelürse biñ bu ḡadar ḡevāb ⁸Hāḡ Ta'ālā ol ḡula rüzı kıla ve ḡuşluk namāzı niteligin zıkr eyleyevüz ⁹iñşallāhu Ta'ālā ḡikāyet Şa'bī raḡıyallāhu 'anhu eydür bir gün ¹⁰Ḥasan-ı Başrī ḡatında mescid içinde irtē namāzın kıldum cemā'at

22b

¹daḡıldı ben oturdum bir kişi girüp geldi Ḥasan-ı Başrī'ye eyitdi 'Abdullāh ²Bin Zübeyr sizi ḡıḡırur didi andan Ḥasan-ı Başrī eyitdi çık ³ḡör gün doḡdu mı didi ol kişi çıkdı baḡdı girü geldi eyitdi ⁴daḡı doḡmadı didi biraz daḡı oturdı andan durı geldi iki rika'āt ⁵işrāk namāzın kıldı andan eyitdi ben işitdüm dedemden her kim ⁶irtē namāzınıñ evvelki tekbīrine irse imām-ile namāz kılsa andan Tañrınıñ ⁷zıkrine meşḡūl olsa güneş doḡınca andan iki rika'āt işrāk ⁸namāzın kılsa mescidden çıkmadın veyā namāz kılduḡı yirden ⁹durmazdan öñdün Hāḡ Ta'ālā ol ḡula uçmak her bir rika'atıḡun ¹⁰biñ köşḡ yapıvire ve anuñ yazuḡların giderivire eger deñizler köpüḡi

23a

¹ƙadar gūnāhī daḥī olur ve daḥī anuñ adı eyüler divānına yazıla ikinci faşl ²şalavātū kefāretū'l yemīn peygāmbēr 'a.m. ('aleyhi's-selām) buyurđı bir kiři yalan yire and içse ³kefāret eylemege gūci yitmeſe ve tevbe eylemek dileſe ƙuşluk vaƙtinde ⁴iki rika'āt namāz ƙılsa her bir rika'ātında bir Fātiḥa ve bir ƙul yā eyyūhe'l ƙāfirūn ⁵ve on biş ƙul hüvallahū eḥad oƙusa namāzdan fāriğ ⁶olıcaƙ zārılık ƙılsa estağfirullāh diye Ḥaƙ Ta'ālā bu namāzı anuñ ⁷andına kefāret ƙılıvire eger ol hemiſe 'ādeti yalan yire and içmek ⁸degūlise ḥikāyet peygāmbēr 'a.m. ('aleyhi's-selām) zamānında bir kiři vardı kengel ⁹eyledi yatlu söz dilinden geldi ammā küfrhōz degūlidi peygāmbēr 'a.m. ('aleyhi's-selām) ¹⁰ḥazretine geldi aḥvālin 'arz eyledi peygāmbēr 'a.m. ('aleyhi's-selām) aña buyurđı kim dōrt

23b

¹rika'āt namāz ƙıl diyū evvelki rika'ātında bir Fātiḥa ve otuz ƙul hüvallahū eḥad ²ve üçünci rika'ātında bir Fātiḥa ve yigirmi ƙul hüvallahū eḥad oƙı ³ve dōrdünci rika'ātında bir Fātiḥa ve on ƙul hüvallahū eḥad oƙı diyū elli kez ⁴şalavāt getürse ve elli kez estağfirullāh diyū ve daḥī uşbu tesbīḥi elli kez ⁵oƙı diyū ⁶sübḥānallāhi velḥamdülillāhi ve lā ilāhe illallāhu vallāhu ekber ve tebārekallāhu ve lā ḥavle ve lā kuvvete illā billāhil 'aliyyil 'aẓīm ve ol kengeline ⁷kefāret ola eger hemiſe iři kengel eylemek her ne söylemek degūlise ⁸ne'üzübillāh eger şanā'atı olsa peygāmbēr 'a.m. ('aleyhi's-selām) eyitdi yarın ƙıyāmet ⁹gūninde sinden ƙopıcaƙ dili iki arşun yirde sürüne cehennem itleri ¹⁰gele yapışup yiyeler girü bite girü yiyeler ol ƙadar 'azāb ḥāşıl ola

24a

¹aña kim tamāmet ṭamu ehli şükür eyleyeler kim bize şol 'azāb rūzı ²ƙılmađuñ diyū 'afā'llāhu 'anhu şaƙaṭatı aḥvāline ve siyāseti aƙvāline ³ḥikāyet Meymūn bin Mihrān eydür bir kiři 'Abdullāh Bin 'Abbās raḍıyallāhu 'anhu ⁴ƙatında geldi eyitdi ölüden Mūnƙir ve Nekirden yavlaƙ ƙorƙarın didi ⁵ve bu Mūnƙir ve Nekir didüğüümüz iki firiştedür ve birinüñ adı Mūnƙirdür ve birinüñ ⁶adı Nekirdür ikisinüñ adı daḥı ƙaradur ve gözleri ƙaƙırdur ādem ⁷oğlanın sinleye ƙoduƙları sā'at gelür su'āl iderler bunlaruñ nice gelüp ⁸su'āl şorduƙların peygāmbēr 'a.m. ('aleyhi's-selām) meşābīḥ kitābında beyān ƙılmışdur bu muḥtaşar ne ⁹yazarsavuz sığmaya dükelimüz bunlaruñ su'āliline cevāb virmege inşallāhu ¹⁰Ḥaƙ Ta'ālā geñez idivire andan 'Abdullāh Bin 'Abbās raḍıyallāhu 'anhu

24b

¹ol kişiye eyitdi varğıl her azîne gicesi iki rika'ât namâz kılğıl evvelki ²rika'âtında bir Fâtiha ve yüz kul hüvallahü ehad okuğıl ve ikinci rika'âtında ³bir Fâtiha ve yüz Āyete'l Kürsî okuğıl ölüm korkusından Münkir ve Nekir ⁴heybetinden emîn olasin didi āhır hemān girü meclisinden ⁵bir kişidür geldi eyitdi kim yā 'Abdullāh sin qarañulıǵından yavlaq qorqarın ⁶hiç qatuñda nesne var mı kim baña ögredesin eyitdi belı vardur iki rika'ât ⁷namâz kılğıl her ne gün gerekise olsun her bir rika'âtında bir Fâtiha ⁸ve otuz izā zülziletil okuğıl Haq Ta'ālā ol namāzı qarañu sinde ⁹çirāğ kılivire ve daracuq sinüñ giñildi vire 'aceb ol sin ¹⁰tarlıǵından nice qorqmazlar peygāber 'a.m. ('aleyhi's-selām) buyurur eydür ādem oǵlanı

25a

¹Münkir ve Nekir su'āline cevāb virmese bir kez yire eydür kim kışğıl ²ol 'āşiyi diye ol bī-çāre kulısın iki yañadın şöyle kısa kim sağ ³ayagusı sol ayagusına geçe ve sol ayagusı sağ ayagusına geçe bir kez ⁴zārılık kılup böyle çağıra kim ādem oǵlanından artuq ne qadar ki ⁵cānavarlar varısa anuñ āvāzın işideler ammā Tañrı Ta'ālā ādem oǵlanlarına ⁶işitdürmez dünyā hārāb olmasun diyü eger ol üni ādem oǵlınuñ ⁷kulaǵına degürse yidi dünyā içre taş üstine qomayalardı dün ⁸gün ağlamaqdan baş qaldurmayalardı ilāhi kamu Muḥammed ümmetine ⁹ol daracuq sini sen giñ idivirgil faşlı şalāt'ül-ḍaḥa'ı ¹⁰üçünci faşl quşluq namāzın bildürür Enes Bin 'Abbās'dan raḍıyallāhu 'anhu

25b

¹rivāyetdür kim peygāber 'a.m. ('aleyhi's-selām) buyurdi her kim dört rika'ât quşluq ²namāzın kılsa evvelki rika'âtında bir fâtiha ve bir kul yā eyyühe'l kāfirün ³okusa ikinci rika'âtında bir fâtiha on kul hüvallahü ehad okusa ⁴ve üçünci rika'âtında bir fâtiha ve on kul e'üzü bi rabbi'l felaq okusa ⁵ve dördünci rika'âtında bir fâtiha ve on kul e'üzü bi rabbi'n nās okusa ⁶namāzdan fāriğ olıcaq yitmiş kez estağfirullāh dise ve yitmiş kez ⁷sübḥānallāhi velḥamdülillāhi ve lā ilāhe illallāhu vallāhu ekber ve lā ḥavle ve lā kuvvete illā billāhil 'aliyyil 'azīm ⁸dise Haq Ta'ālā ol kulı emîn eyleye ⁹gök ehli ve yir ehli şerrinden ve mekrinden ve yitmiş ḥācetin dünyāda ¹⁰revā kıla ve yitmiş ḥācetin āḥiretde revā kıla Bin Büreyide'den raḍıyallāhu 'anhu

26a

¹rivāyetdür kim Resül 'aleyhi's-selām buyurdi ādem oǵlınuñ teninde ²ve a'zalarında yüz altmış mafşalı vardur qaçan kim ādem oǵlanı ³yaradılsa vācib olur aña kim her bir mafşala şadaqa virmek qanqı ⁴kişi kim quşluq namāzın kılmāğa dāyim olursa bayıq ol mafşallaruñ ⁵zekatın

şadaqâsın ödedi Ebū Hüreyre'den raḍiyallāhu 'anhu ⁶rivāyetdür kim peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) buyurdi kim uçmağın bir kapağı vardır ⁷adı bābu'd-ḍuḥadur yarın kıyāmet gününde kırıralar kim yā ehli'd-ḍuḥa ⁸ya'nī kuşluk namāzın kılıcılar varuñ ḍuḥa kapağından uçmağa girüñ ⁹kim Tañrı Ta'ālā katında sizün çokluk namāzından soñra okınur nūrdur ¹⁰

اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْأَلُكَ بِاَنَّكَ تَعْلَمُ سِرِّىْ وَتَخْفِىْ عَنِّىْ وَتَجِزِّىْ لِحُجَّتِىْ اِنَّكَ اَعْلَمُ

26b

¹اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْأَلُكَ بِاَنَّكَ تَعْلَمُ سِرِّىْ وَتَخْفِىْ عَنِّىْ وَتَجِزِّىْ لِحُجَّتِىْ اِنَّكَ اَعْلَمُ ²peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) buyurdi kim uşbu tehlili ³her bir namāzın soñında dāyim okusa Ḥaḳ Ta'ālā anı yavuz ölümden ⁴emīn eyleye ve Mūnker ve Nekir heybetinden emīn ola ve sin 'azābın ⁵görmeye ve kıyāmet katılıklarından emīn ola ve uçmağa gire güle ⁶güle şazılığla tehlili budur ⁷

اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْأَلُكَ بِاَنَّكَ تَعْلَمُ سِرِّىْ وَتَخْفِىْ عَنِّىْ وَتَجِزِّىْ لِحُجَّتِىْ اِنَّكَ اَعْلَمُ

⁸dördüncü faşl avradlar müzdin eydür ya'nī ⁹virdler müzdin bildürür Cābir İbnü 'Abdullāh'dan raḍiyallāhu 'anhu rivāyetdür ¹⁰kim peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) buyurdi her kim En'ām sūresinün evvelinden her bir namāz

27a

¹soñında üç āyet okusa Ḥaḳ Ta'ālā yitmiş biñ firişte ol kula müvekkel ²eyleye anuñ ḍevābın yazalar tā kıyāmet günine degin kaçan kıyāmet günü olıcaḳ ³Tañrı Ta'ālā eydür yā kulum uçmağında sākin ol 'arşum gölgesinde ⁴gölgelen ve uçmak yemişlerinden Yigil ve Selsebīl ırmağı suyından ⁵içgil ve Kevḍer havzı suyından gısl itgil sen benüm kulumusun ⁶yüri ḥişāb ve 'azāb yokdur 'Āyişe'den raḍiyallāhu anhumā rivāyetdür ⁷kim peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) buyurdi her kim cum'a gicesi namāzdan soñra yidi kez ⁸kul hüvallahü eḥad okusa ve yidi kez kul e'üzü bi rabbi'l felaḳ ve yidi kez ⁹kul e'üzü bi rabbi'n nās okusa belālardan ve yavuzluḳdan Ḥaḳ Ta'ālā ¹⁰ol kulu saklayıvire daḥı bir cum'aya degin vakī' eydür Raḥmetullāhı

27b

¹'aleyhi ben tecrube eyledüm eyle buldum ve Ebū'l Ḥasan eydür ben daḥı eyle ²buldum Ebū Hüreyre'den raḍiyallāhu 'anhu rivāyetdür kim peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) eydür ³her namāz soñında otuz üç kez sübhānallāhi dise ve otuz üç kez ⁴elḥamdülillāhi dise ve otuz kez lā ilāhe illallāhu dise otuz üç kez Allāhu Ekber ⁵dise ve andan lā ilāhe illallāhu vaḥdehū lā şerike

leh lehü'l mülkü ve lehü'l hamdü ve hüve alā külli şey'in kadīr ⁶okusa hatmi ola yazuqları yarlağana ve eger deñizler ⁷köpügince ise dağı İbnü 'Abbās'dan rađıyallāhu 'anhu rivāyetdür kim peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) ⁸buyurdi her kim bu namāzı cum'ada kılsa eger güci yitmese bir kez eyide kılsa ⁹ve eger aña dağı güci yitmese 'ömrinde bir kez kıla namāzı budur on rika'āt ¹⁰her bir rika'ātta bir Fātiha bir Āyete'l Kürsī ve kırk kul yā eyyühe'l kâfirün ve kırk

28a

¹kul hüvallahü ehad ve kırk kul e'üzü bi rabbi'l felağ ve kırk kul e'üzü bi rabbi'n nās okusa ²Hak Ta'ālā ol kula kırk peygāmbere ve kırk veli müzdin vire ve on biñ devāb ³rūzı kıla ve on biñ yazuğın giderivire ve on biñ derecātın yücelde ⁴ve Firdevs uçmağı içinde biñ şehir yapıvire ve her bir şehriñ içinde biñ ⁵köşk ola her bir köşküñ içinde tahtalar urulmuş üstinde döşekler ⁶döşenmiş ola ve hüriler kullukçılar ola ve dağı kapucılar ola ve dağı ⁷ol kul için iki berāt yazalar biri otdan āzād olmağı-y-ıçun biri nifākdan ⁸arı olmağı-y-ıçun ve dağı ol kul sin içinde yalūñuz olmaya ve sin 'azābın ⁹görmeye ve Munkir ve Nekir heybetinden emīn ola ve sinden kopduğı vaktin ¹⁰yüzi nūrlu güneş gibi ola ve şirāt köprüsin yıldırım gibi geçe ve bitisin

28b

¹sağ eline vireler ve biñ kişiye tamu ehlinde şefā'at eyleye tamudan ²çı kara bu namāzıñ devābı iñen çokdur okuyanlar üşene didük yazmaduk Tañrı ³Ta'ālānuñ fazlı ve 'ināyeti iñen çokdur az nesneyi bahāne eyleyüp bunuñ gibi devāb ⁴ve kerāmet rūzı kılmak hiç 'aceb degüldür bişinci faşl hācet namāzın bildürür ⁵Ca'feri Şadık rađıyallāhu 'anhu eydür kimüñ kim bir hāceti olsa yāhoz ⁶bir vākı'āya uğramış olsa arı gusl eyleye ve yeñi ton giye yogısa ⁷yitmiş arı ton giye hoş kokuqlar-ıla andan yazıya çıka iki rika'āt namāz ⁸kıla key göñül hazırlığıla her bir rika'ātta bir Fātiha ve yüz kul hüvallahü ehad ⁹okusa kaçan namāzdan fāriğ olsa sağ yañağın toprak ¹⁰üstine koya ve zārılık kılop eyide on biş kez el müstegāδ billāhi ve bi resūlihi

29a

¹diye ve andan sol yañağın toprak üstine koya yine on biş kez ²el müstegāδ billāhi ve bi resūlihi diye ve andan alnın toprağa koya ve yüz kez ³el müstegāδ billāhi ve bi resūlihi ve andan hācet dileye Hak Ta'ālā ol kuluñ hācetin ⁴başın kaldurmazdan öñdün revā kıla evet fesād şer yire dilemeye ⁵aşir 'Abdullāh'dan rađıyallāhu 'anhu rivāyetdür kim bir gün peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) ⁶eyitdi kim Tañrı Ta'ālā katında hāceti olsa görklü 'abdest alsun ⁷iki rika'āt namāz kılsun ve biñ kez şalavāt getürse ve andan uşbu ⁸kelimeleri eyitsün

29b

¹Ḥaḡ Ta'ālā anuñ ḥācetin revā kıla āḡir Ebū Bekir İbnü Muḥammedü'l Mağrıbı raḡıyallāhu 'anhu ²eydür peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) düşümde gördüm eyitdüm yā Resūlallāh Tañrı Ta'ālā ³katında benüm ḥācetüm var nicesi dileyeyin didüm baña eyitdi ḥāceti ⁴olsa arı 'abdest ile secde eylesün ve secide içinde kırk kez ⁵eyitsün lā ilahe illā ente sübhāneke inni küntü minezzālîmin disün ⁶ḥācet dilesün Ḥaḡ Ta'ālā revā kıla altıncı faşl 'aşüre müzdin eydür ⁷İbnü 'Abbās'dan raḡıyallāhu 'anhu rivāyetdür kim peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) Medîne'ye ⁸geldüğü vaktin yahūdiler bildi kim 'aşüre güninde oruç dutarlardı ⁹bunlara şordı neycün oruç dutarsın didi bunlar eyitdiler ¹⁰bugün ol gündür kim Tañrı Ta'ālā Mūsā peygāmbere kim ve benî İsrā'il

30a

¹ḡavmine nuşret rûzı kıldı Fir'avnı helāk kıldılar pes biz bugünü ²ağırlaruz ve oruç dutaruz andan peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) buyurdi Mūsā peygāmbere ³ta'zîm kılavuz didi ol gün bize oruç dutmak buyurdi āḡir ⁴İbnü 'Abbās'dan raḡıyallāhu 'anhu rivāyetdür kim peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) eyitdi her kim ⁵'aşüre gün oruç dutsa bir güne yitmiş yıllık 'ibādet müzdin bula ⁶namāz kılop gündüzün oruç dutmuş gibi ve kim ki 'aşüre güninde bir aç ⁷toyursa şol kadar devāb bula kim dükeli Muḥammed ümmetinüñ yoğsulların ⁸toyurmuş gibi ola ve kim ki 'aşüre gün bir yetimüñ başın sığasa ⁹ne kadar kim anuñ altında kul varısa anıñ sağışınca Ḥaḡ Ta'ālā ol ¹⁰kuluñ derecâtın artura vallāhu 'alem ḡikāyet 'Ömer raḡıyallāhu 'anhu

30b

¹yetimleri iñen ḡoş dutardı bir gün Bākinde Yemen ilinüñ begligin virdi ²buyurdi biti yazadururlardı beg daḡı karşıusunda dururdi ³Ömerüñ öñinde bir yetim otururdi her dem 'Ömer elüñ başın sığardı ⁴ol anı görer eydür yā ḡalîfe uşbu oḡlanuñ başın ne çok sığarsın ⁵didi 'Ömer buyurdi ol yazılan bitiyi getürdiler kendü eliyle pāre ⁶pāre eyledi eyitdi şol kişi kim yetimlere şefā'at eylemeye ⁷beglige lāyık degül didi ma'zül eyledi āḡir 'Ömer raḡıyallāhu 'anhu ⁸eydür yā Resūlallāh Tañrı Ta'ālā 'aşüre günün bizüm üzere ululadı ⁹peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) belî yā 'Ömer didi yir-ile göḡi Ḥaḡ Ta'ālā ol yaratdı ve 'arşı ¹⁰ve kürsiyi ve levḡi ve ḡalemi

ve tağları ve Cebrā'ili ve girü kalan dükeli firışteleri ¹¹ve Ādemi ve Havāyı ve uçmağı ol gün yaratdı

31a

¹ve Ādemi uçmağdan ol gün sākin eyledi ve İbrāhīmü'l Halīl 'a.m. ('aleyhi's-selām) ²ol gün doğdı ve Nemrūd odından Hāk Ta'ālā ol gün ³kurtardı ve Fir'avnı ol gün helāk eyledi ve İdrisi göge ol ⁴gün çıkardı ve Eyyüb peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) sağlığın ol gün rüzı kıldı ⁵ve Īsā 'a.m. ('aleyhi's-selām) ol gün doğdı ve göge dağı ol gün ağdı ⁶ve Süleymān 'a.m. ('aleyhi's-selām) pāzişāhlığı ol gün virdi Muḥammedü'l Muştafa 'a.m. ('aleyhi's-selām) ⁷ol dağı 'aşüre gün doğdı ve 'arşı Hāk Ta'ālā adı-y-ıla ol ⁸gün dürdi ve kıyāmet günü dağı 'aşüre gün olasıdur āhir ⁹Ebū Hüreyre'den raḍiyallāhu 'anhu rivāyetdür kim peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) eyitdi ¹⁰her kim 'aşüre gün oğlancuqların 'ayālların diriligin giñ

31b

¹kılıvire İbnü 'Abbās'dan raḍiyallāhu 'anhu rivāyetdür peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) eyitdi ²her kim 'aşüre gün gözlerine sürme koysa 'ömrinde göz ağrısın görmeye ³hikāyet Zāḥḥān raḍiyallāhu 'anhu eydür evvel kim 'aşüre gün ⁴gözlerine sürmeyi Nūḥ peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) ol koydı şol kim gemisi Hūd ⁵tağına durdı Nūḥuñ kavümlerinüñ gözleri yavlağ ağrımışdı Cebrā'il ⁶'a.m. ('aleyhi's-selām) geldi sürme buyurdı çün sürme koydılar dükeli gözleri ağrısından ⁷emīn oldı rivāyetdür kim peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) her kim 'aşüre günü iki kez ⁸ğusl eylese dağı bir 'aşüre günine degin sayruluğ görmeye ammā ⁹'aşüre günü aşı evvel kim 'aşüre aşın bişürdi Nūḥ 'a.m. ('aleyhi's-selām) ol ¹⁰vaqtin kim Hāk Ta'ālā anı ğarḳ olmağdan şakladı ve gemisi Hūd

32a

¹tağına çıkdı dükeli acıdı ve bunlaruñ ile bile buğday ve arpa var-ıdı ²ve dağı dāneler var-ıdı ve dağı dükelin dirdiler bir çölmege koydılar ³ve andan dirdiler yidiler Tañrı Ta'ālā'ya şükr kıldılar ol vağtden berü ⁴sünnet qaldı ol dāne yidi dürlü yidi buğday ve arpa ve bākıla ve noḥūd ⁵ve mercimek ve birinc ve bögrölce her kim bu aşı bişürüp dervişlere miskinlere ⁶yidürse Hāk Ta'ālā aña Nūḥ 'a.m. ('aleyhi's-selām) devābın rüzı kıla āhir ⁷'Abdullāh İbnü Sa'iddin raḍiyallāhu 'anhu rivāyetdür kim peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) ⁸eyitdi her kim 'aşüre gicesi on rika'āt namāz kılsa her bir rika'ātında ⁹bir Fātiḥa üç kul hüvāllāhü eḥad okusa

namâzdan fâriğ olıcağ yitmiş ¹⁰kez sübhānallāhi velḥamdülillāhi ve lâ ilāhe illallāhu vallāhu ekber ve lâ ḥavle ve lâ kuvvete illā billāhil ‘aliyyil ‘aẓīm

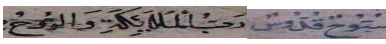
32b

¹ve yitmiş kez şalavât getüre ve yitmiş kez estagfirullāh ²diye Ḥaḵ Ta‘ālā anuñ sinin müşg-ile ve ‘anber doldura sinine irt ³gice firişteler ziyārete geeler tā kıyāmete degin ve daḥı ol kıl sin ⁴içinde çürimeye ve kopduğı vaktin şehīdler-ile kopa uçmağa gire ⁵şordı kim Resūlu‘llāh bu namāzı ‘aşūre gicesi kılmak gerek belī şadaḵallāhü’l ‘aẓīm ⁶ahīr ‘Oḍmān İbnü ‘Abdullāh raḍıyallāhu ‘anhu eydür Tañrı Ta‘ālā ⁷‘aşūre günin ulu yaratdı ve on peygāmbere ‘aşūre güninde vücūda geldiler ⁸Nūḥ ve İbrāhim ve İsmā‘īl ve İshāḵ ve Hūd ve Şālih ve Mūsā ve Dāvud ⁹ve Yaḥyā ve Zülkarneyn ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) ve daḥı ‘aşūre gün on düşmān helāk ¹⁰kıldı ve Şālih kavmin şa‘ıka-y-ıla helāk kıldı ve Fir‘avnı kendü-y-ile

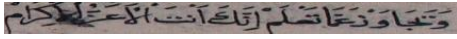
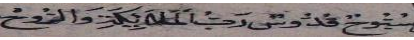
33a

¹deñize boğdı ve Lūt kavmin şehri-y-ile ḵadere bıraḵdı helāk kıldı ve Nemrūdı ²sivrisiñek-ile kara eyledi ve ‘Ād kavmin yıl-ile helāk kıldı ve ‘İsā ³kavminüñ şūretin degşürdi kimisi maymūn kimisi toñuz oldı ve kavmin ⁴yir yutdı ve Şu‘ayb kavmin ve aşḥābü’l uḥdudı ol helāk kıldı ⁵yidinci faşl Reḡāyib namāzın eydür Enes İbnü Mālikden raḍıyallāhu ‘anhu ⁶rivāyetdür kim peygāmbere ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) eyitdi her kim Receb ayınuñ ilk pencşenbesi ⁷gün oruç dutsa ve cum‘a namāzın kılsa her bir rika‘ātda bir Fātiḥa ⁸ve üç innā enzelnahü ve on iki kıl hüvallahü eḥad okusa ve iki rika‘ātda ⁹selām virse namâzdan fâriğ olıcağ yitmiş kez

¹⁰andan secdeye varsa

33b

¹dise ve andan dursa yitmiş kez ²dise ve andan yine secdeye ³varsa yitmiş kez dise andan ⁴secdede iken ḥācet dilese Ḥaḵ Ta‘ālā anuñ ḥācetin revā kıla ⁵ve yazuḵların yarlağaya ağaḵlar sağışınca daḥı olursa ve kıyāmet ⁶güninde kendü ehinden ve ḥişinden ve koñşularından yidi yüz kişi-y-ile ⁷arş gölgesi elinde ola āḥir peygāmbere ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) eyitdi her kim Receb ⁸ayınuñ evvelinde ya ortasında ya āḥirinde bir kez gısl eylese yazuḵlarından ⁹şöyle çıka kim anasından doğmış gibi ola sekizinci faşla berāt ¹⁰namāzın eydür berāt namāzı Şa‘bān ayınuñ on bişinci gicesi olur ‘Āyişe

34a

¹rađıyallāhu ‘anhümā eydür Şa‘bān ayınuñ on bişi gicesi peygāmbere ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) yavu kıldum ²dün yarsında durdum isteyüverdüm vākı‘da buldum yüzin gök dapa ³dutmış baña eyitdi yā ‘Āyişe kırküp mı geldüñ ben eyitdüm yok yā Resūlu’llāh ⁴ammā şandum ayrık ‘avratlarıñ kätına varduñ andan peygāmbere ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) eyitdi ⁵yā ‘Āyişe bu gice iñen eyü gicedür Tañrı Ta‘ālā şol kadar çok kavüm yarlağana ⁶kim gelinüñ koyunu tüsi sağışınca olursa āhir ‘Āyişeden rađıyallāhu ‘anhümā ⁷rivāyetdür kim Cebrā‘il ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) Şa‘bān ayınuñ ortasında irteye yakın geldi ⁸peygāmbere ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) secde kılup ümmetin dilerdi Cebrā‘il ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) eyitdi yā Muḥammed kıldur ⁹başuñı gökden yaña bak dıdı peygāmbere ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) başın kıldurdı bakdı kim gök ¹⁰kıpuları açılmış her bir kıpıda bir firişte çağırur eydür ne bahtulu ol kişi kim

34b

¹bu gice rükū‘da ola ikinci kıpıdağı firişte eydür ne bahtulu ol kişi kim ²bu gice Ḥaḳ Ta‘ālā zıkrın eyleye üçüncü kıpıdağı firişte çağırur eydür ³ne bahtulu ol kişi kim bu gice Tañrı Ta‘ālā kırkısın ögine bırağa gözlerinden ⁴bir katre yaş gele bişinci kıpıdağı firişte çağırur eydür ne bahtulu ol ⁵kişi kim müsülmānlara ḥayrı dege altıncı kıpıdağı firişte çağırur eydür ⁶hiç Tañrıdan dilek dileyici var mı kim Tañrı Ta‘ālā aña dilegin virür yidinci ⁷kıpıdağı firişte çağırur eydür hiç Tañrı Ta‘ālādan yarlağanmaıklık dileyici ⁸yok mı kim Tañrı Ta‘ālā anı yarlağaya andan Cebrā‘il ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) gitdi bir zamān içinde ⁹girü geldi eydür yā Muḥammed Tañrı Ta‘ālā saña selām kıldur eydür ḥācetüñ ¹⁰revā kılduk ümmetüñe muştılağıl ammā berāt namāzı budur kim her kim yatsu

35a

¹namāzından soñra vitirden öñdün on iki rika‘āt namāz kılsa her bir rika‘ātta ²bir Fātiḥa ve üç kez innā enzelnahü ve on kez kıul hüvallahü eḥad okusa Ḥaḳ Ta‘ālā ³ol namāz içinde okuduğı ḥarfleri sağışınca iki devāb vire ve berāt ⁴vire kim aña ṭamu odı ḥarām ola tokuzuncı faşl ramazān ⁵ayı içindeki namāzları eydür ol namāzlardan biri terāvīḥdür kim sünnet ⁶olmışdur peygāmbere ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) eyitdi kim ramazān ayınuñ ilk gicesi yatsu namāzından ⁷soñra vitirden öñdün yigirmi rika‘āt terāvīḥ kılsa her bir rika‘ātta ⁸Fātiḥa Kıur‘ān’dan neye güci yiterse okusa şol yazuklar kim kendü-y-ile Tañrı Ta‘ālā ⁹arasındadır cümlesi gide ikinci gice kılsa Tañrı anı ve atasını yarlağaya ¹⁰ve üçüncü gice kılsa gökden bir firişte çağıra kim Tañrı kıulı bil kim

35b

¹geçmiş günāhlarıñ Tañrı Ta'ālā yarlağadı dördünci gice Tañrı Ta'ālā şol ²qadar devāb rūzı kıla kim Tevrīt ve İncil kılmış gibi ola bişinci gice ³kılsa Tañrı Ta'ālā Mekke ehlinüñ ve Medīne ehlinüñ ve Beytū'l Muqaddes ⁴ehlinüñ devābınca ol kula rūzı kıla altıncı gice altıncı gök firişteleri ⁵devābın bula yedinci gice kılsa Mūsā peygāmbere-ile Fir'avn gāzāsında bile ⁶bulunmış gibi devāb bula sekizinci gice kılsa benim-ile bedr gāzāsında bile ⁷bulunmış gibi devāb rūzı kıla tokuzuncı gice kılsa Haq Ta'ālā Dāvud ⁸peygāmbere devābın rūzı kıla onuncı gice nev'-i dīn ve dünyāsı mālī nefsi ⁹saqlana on birinci gice kılsa Haq Ta'ālā Ebī cān nez'i vaktinde ¹⁰ve kıyāmet issilerinden suya qandura on ikinci gice kılsa yitmiş

36a

¹hac müzdin bula on üçünci gice kılsa Akşāda peygāmbere-ile ²oturmuş müzdin bula on dördünci gice kılsa Ka'be içinde Qadr ³gicesi bulup dutmuş müzdin bula on bişinci gice kılsa Haq Ta'ālā ⁴anıñ du'āsın müstecāb kıla on altıncı gice kılsa Haq Ta'ālā iki ⁵vaktinde şehādet kelimesin aña geñez idivire ölüm vaktinde ve bir ⁶sinden kopası vaktin ve on yidinci gice kılsa öldügi vaktin kendü ⁷maqāmın uçmaq içinde görmeyince ölmeye on sekizinci gice kılsa Haq Ta'ālā dünyādaki āhiretdeki işlerin bitürivire ve yigirminci gice kılsa ⁹dünyādan gitmeye tā beni düşünce görmeyince ve sözümi işitmeyince kim ¹⁰uçmağı muştılayam yigirmi birinci gice kılsa yir gök firişteleri ol kula

36b

¹yarlağanmaq dileyeler tā kıyāmete degin yigirmi ikinci gice kılsa dükeli ²ümmeümi kâfirler elinden alup āzād kılmış müzdin bula yigirmi üçünci ³gice kılsa şırāt köprüsinden yıldırım gibi geçe yigirmi dördünci gice ⁴kılsa yarın bitisin sağ eline vireler yigirmi bişinci gice kılsa melekü'l mevt ⁵cānın almağa geldügi vaktin uçmaq muştılamayınca cānın almayınca ⁶yigirmi altıncı gice kılsa firdevs uçmağı ol kişiye muştāk ola ⁷yigirmi yidinci gice kılsa tamu kapuların ol kula üzerine bağlayalar ⁸yigirmi sekizinci gice kılsa uçmaq kapuların ol kul için açalar ⁹yigirmi tokuzuncı gice kılsa Eyyüb peygāmbere müzdin bula otuzuncı ¹⁰gice kılsa gökden bir firişte çağıra eyide kim fulān oğlu fulānuñ

37a

¹tenin otdan āzād oldı ve dükeli 'azāblardan kırtuldı diye inşallāhu Ta'ālā ²ammā qadir gicesi namāzı devābların beyān ider Ebū Derdā eydür raḍıyallāhu 'anhu ³peygāmbere 'a.m. ('aleyhi's-selām) şordum yā Resūlallāh qadir gicesi ramazān ayı içinde midür ⁴didüm eyitdi ramazān ayı içindedür didi peygāmbere namāzından ⁵midür peygāmbere-ile soñra kılinur

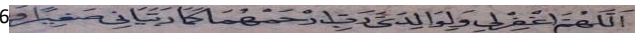
mı didüm eyitdi tā kıyāmete degin ⁶kılınur didi her kim dilerse qadir gicesini bula ramazān ayınuñ ⁷gicelerin diri dutsun qadir namāzı dağı berāt namāzı gibidür ammā ⁸qadir gicesi diri dutmağdan devāb yavlağ öküşdür eger yazarsavuz ⁹kitāba sıgmaya azacuğı budur kim bil eyü silāh giyüp gazā kılmış ¹⁰müzdin bula inşallāhu Ta’ālā onuncı faşl peygāmberi düşde görmek namāzın eydür

37b

¹ger...ben ve berāt eydür İbrāhīm yetim-ile çok yıl şöhet eyledüm ²ve ölümü vaqtinde hazırıdum beni qatına kığırdı eyitdi seniñ benüm ³üzerümde çok haqlarum bilgil kim bir Ka’be qapusında halvet ⁴otururdum bir kişi geldi baña selām virdi sağı yanımda ⁵oturdı şüreti hūbluğından ve sözi tatlılığından baña heybet ⁶hāşıl oldı ben eyitdüm sen kimsin kim böyle görklüsin ⁷didüm benüm qulağuma eyitdi sākincek ol kim ben Hızırvan didi ⁸bunu işidicek göñlüme qorqu düşdi eyitdüm yā Nebīyyullāh ben kim ⁹ölüm kim beni şöyle hoş dutasın didüm eyitdi yā İbrāhīm benüm ¹⁰Allāh’dan ... vardur imdi seni sevdüğüm-içün gerek kim

38a

¹saña öğredem didi eyitdim saña hayr ‘ivāz Allāh’dan ola eyitdi ²her gün gün doğmazdan öñdün ve dolunmazdan öñdün oquğıl ³ ve Fātiḥatü’l Kitāb ve Āyete’l Kürsī ve qul yā eyyühe’l kāfirün ⁴ve qul hüvallāhü eḥad ve qul e’üzü bi rabbi’l felağ ve qul e’üzü bi rabbi’n nās ⁵ve her birisin yidişer kez eyide ve andan yidi kez eyitğıl

⁶ ve yidi kez ⁷eyitğıl

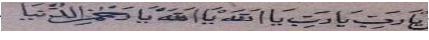
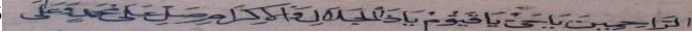
⁸ve bunuñ ⁹üzerine günde iki kez becid ol İlāhī bu öğüdi baña Hızır öğretti digil ¹⁰bunuñ devābın hiç kimsene vaşf eylemeye illā Tañrı Ta’ālā İbrāhīme eydür

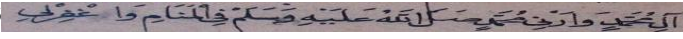
38b

¹şordum eyitdüm yā Nebīyyullāh kimden rivāyetdür eylersin eyitdi Muḥammed ²Muştafā’dan kim ben anuñ-ıla çok oldum ve andan çok nesne öğrendüm ³eyitdüm yā Nebīyyullāh dilerin kim baña bir namāz öğredesin ol namāzı ⁴kılıcağ peygāmberi düşümde görem eyitdi çün dilersin kim düşüñde ⁵göresin ağışam namāzın kılıcağ durı gel yatsuya degin iki rika’āt ⁶teṭavvu’ namāzın kılğıl her bir rika’ātda bir fātiḥa üç kez qul hüvallāhü eḥad ⁷oquğıl ve çün yatsu namāzın kılasın hiç kimseye söylemedin ⁸iki rika’āt namāz kılğıl her bir rika’ātda bir fātiḥa ve üç qul hüvallāhü eḥad ⁹oquğıl ve yidi kez eyitğıl ¹⁰diye ve yidi kez eyitğıl sübhānallāhi velḥamdülillāhi ve lā ilāhe illallāhu vallāhu ekber

39a

¹ve yidi kez eyitğil lā havle ve lā kuvvete illā billāhil ‘aliyyil ‘aẓīm ²ve andan başuñı secdeden ƣaldur elüñi götür ve yüzüñi ³göge dut ve andan eyitğil

⁴ ⁵

⁶ ⁷andan vitr namāzın ƣıl daƣı ⁸sağ yanıñ üstine yat ve yüzüñ ƣıbleye ƣarşu olsun ve şalavāt ⁹getür ve gözlerüñi uyƣu alsun digil ki ben namāzı Hızırdan yāğ ¹⁰dutdum ve daƣı şordum bunuñ devābın beyān itseñ didüm

39b

¹eyitdi ƣün kim peygāmbri düşüñde göresin şorgıl ol kendü ²mübārek lafz-ıla saña devābın beyān ƣıla didi daƣı gitdi pes ne kim ³didi işledüm daƣı uyƣuya vardum gördüm kim bir bölük firişteler ⁴geldiler beni aldılar uçmağa iletdiler uçmaƣ içinde üç ⁵köşk gördüm biri ƣızıl ya‘ƣūtdan biri bir dāne incüden ve biri ⁶yeşil zümürütünden ve anlaruñ içinde ırmaƣlar gördüm sūtden ⁷ve baldan aƣarlar ve hūriler ol köşklerden aşğa baƣardı kim ⁸anlarıñ nūrı ƣüneş nūrından rüşenidi ben eyitdim ‘aceb ⁹uşbu üç köşkler ve uşbu hūriler kimüñ ola didüm ol firişteler ¹⁰eyitdiler ol ƣişinüñdür kim uşbu sen ƣılduğın namāzı ƣılanıñdur

40a

¹didiler pes baña yiyesi virdiler yidüm ve su virdiler içdüm ²andan girü yatduğım yire getürdiler gördüm kim Seyyidü’l Muħammed-i Muştafā ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) ³yitmiş peygāmbir-ile ve yitmiş şaf firiştelerle ve her bir şafuñ bir uci ⁴maşrıƣda ve bir uci mağrıbdan pes ilerü segirdüm benüm elüm dutdı ⁵baña selām virdi yā İbrahīm Hızır gerƣek eyitdi ben Cebrā’ilden ⁶işitdüm bu kez ben eyitdüm yā Resūlallāh bu namāzı ƣılan senüñ dīzāruñdan ⁷artuƣ müzd bulamadı mı didüm eyitdi benden yigrek ne müzd dilersin ⁸kim beni yitmiş peygāmbir-ile gördüñ ve yitmiş şaf firiştelerle gördüñ ⁹her bir şafuñ uci mağrıbdan maşrıƣa varur idi ve uçmağa varduñ ¹⁰ta‘āmın yidüñ ve şarābın içdüñ ol üç köşki gördüñ ben eyitdim

40b

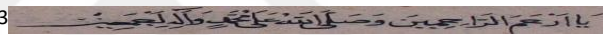
¹elħamdülillāhi yā Resūlallāh andan eyitdim yā Resūlallāh bir ƣişi bu namāzı ²ƣılsa seni düşinde görmese ne ƣadar devāb ola eyitdi şol Tañrı ³ħaƣı-y-ıƣun kim Ĥaƣ peygāmbir viribidi anıñ dükeli yazuƣların yarlağaya ⁴ve Tañrınıñ ģışmından emīn ola bir yıla degin aña yazuƣ yazmayalar ⁵ve sa‘ādet ehlinde yazalar pes anı ... evvelde ⁶benüm yarumsın uşbu namāzı saña yāğigār olsun saƣıngıl ⁷eger ölüm degülimisseydi saña daƣı eyitmeyeyidüm zıra peygāmbir ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) ⁸ısmarladı bu sözi saƣlağıl ve senden öñdün kimeseye

dimedüm ⁹Resûluñ emānetidür saña ben ısmarladum andan şöña çok eğerleri ¹⁰ben bu namāzda gördüm ve çok yirde şeytān mekrinden kırtuldum

41a

¹ inşallāh Ta‘ālā şadaḳallāhü'l ‘aẓīm Ḥaḳ Ta‘ālā bu kitāba ²muṭāla‘a kılanlara tevfiḳ ve kuvvet rûzı kıla inşallāh bunuñ içindeki ³tesbîhleri ve du‘aları okuyalar ve namāzları kılarlar kim dünyādan ⁴âdem oğlan-ıla yoldaş olup bile giden üç nesnedür biri tã‘at ⁵eyü ‘amel-ile ve biri şadaḳā ve biri eyü ḥulḳdur ve girü kalan māl memleket ⁶kim ne ḥāşıl ider hep girü ḳalur eger ol māl ḥelālden ise ḥisābın ⁷görer eger ḥarāmdan ise ‘azābın görer pes güci yitdükçe āḥiret ⁸yarağından ḥālî olmamak gerek kim ‘abid sarāyı oldur anıñ içinde ⁹maḥrûm ḳalmaḳ ḳatı maḡbunluḳdurur ilāhî dükeli Muḥammed ümmetinüñ erenlerine ¹⁰‘avratlarına sen tevfiḳ rûzı kılgıl kim saña ḳulluḳ itmekde rızāñ

41b

¹yirine getürmekde ḡafil olmayalar kendü elleri dutarken ve gözleri görürken ²Tañrıçün ḥayr kılarlar ³ ⁴rivāyet kıldılar Ebī İmām’dan eydür peygāMBER ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) doğduḳdan şöña ⁵ḳamu dīvler İblīs ḳatına geldiler eyitdiler yā ulumuz bir peygāMBER ḳopdı ⁶hiç anuñ ümmeti ayruḡa ṭapmaya İblīs la‘netullāh eyitdi hiç ḳayḡurmañ ⁷âdem yirden ḳopdı ve oğlanları daḡı yiri severler ya‘nī bu cihānın ⁸ve ben bunları üç nesne-y-ile yoldan ḳıḳaram evvel güc kılduram bay ⁹oluñ diyü öḡüt virem ikinci tã‘atdan kesem işin ḳalur diyü ¹⁰üçünci mālın ḥarām yidürem geḳer dünyā diye

42a

¹rivāyet kıldılar ‘Abdullāh İbnü ‘Abbās’dan ve Resûl’den işitdüm ²ḳıyāmet güninde bir ḳavüm getüreler kim ḥelāl ḳazanup ḥarām yire ḥarc ³eylese her bir pul-içün ṭamuda bir yıl ‘azāb vireler ve daḡı ⁴bir ḳavüm getüreler ḥelāl ḳazanup ḥelāle ḥarc eylese aña şoralar kim ⁵bir pul-içün yalan söylemedüñ ve yalan-ıla ḥarc eylemedüñ nice yidüñ ⁶ve nice geydüñ ve emānet nice alduñ ve nite tīmār kılduñ diyeler ⁷bu ḥadiḫ sözlerin her kim ki ḳabûl ideler ‘azābdan ma‘āf olalar ⁸yalan sözi gerḳekdür şunu bileler revāyet kıldılar Mūsā ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) benī ⁹İsrā’îl ḳavümi eyitdiler biz Tañrı Ta‘ālādan eyü ‘amel dilegil ¹⁰anı işleyelüm bizden ḥoşnuḡ olsun didiler

42b

¹Mūsā Hakkdan diledi Tañrı eyitdi yā Mūsā benüm taqđırüme ve kazâlaruma ²ve kısmet eyledügüme rāzī ve hoşnuğ olsunlar kim ben dağı ³anlardan hoşnuğ olam didi rivāyet kıldılar kim bir gün ⁴‘İsā ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) yürürken bir mübtelāya uğradı gördi kim el ayak ⁵yok kuşlar anı burın-ıla sokar ve bir demde oğlanlar gelürler ⁶anı üşendürürler ol dāyim dudağın depredür eydür ilāhī beni ⁷yaratduñ eger ol dağı yendürürseñ ve her ne dürlü cefā eylerseñ ⁸senüñ taqđırīñ-iledür ve ben senüñ taqđırüñe rāzī olmışvan ⁹hiç ... ve ... yokdur didi ‘İsā şordı kim iy bī-çāre tudağūñ ¹⁰deprenür oğlanlaruma sögersin eyitdi ‘İsā benüm ne işüme

43a

¹gelür kim kimseye sögem ol çalabum ki beni yarattı benüm üzereme niceyi ²taqđır eyler-ise ben aña rāzīvan didi ‘İsā çalaba yalvardı kim ³iy Bar-ñudā ya bu bī-çāre kuluña el ayak virseñ didi Tañrı Ta‘ālā ⁴eyitdi kim yā ‘İsā varğıl ol benüm dostuma şorgıl eger ol ⁵dilerse virem ‘İsā geldi aña eyitdi iy Tañrı dostı el ayak ⁶isterseñ çalabum vireyin didi ne dirsın eyitdi yā ‘İsā ben kılvan ol ⁷Tañrı Ta‘ālā nite dilerse ben aña rāzīvan didi dağı Hakk Ta‘ālā eyitdi ⁸kim eger dilerse öldireyin eger dilemesse diri koyayın ol eyitdi kim ⁹kanķısın nice dilerse anı kılsun didi rivāyet eger kim ¹⁰Dāvud peygāmbir Zebūrında şöyle yazılmış kim şırāt köprisin

43b

¹geçen Tañrı Ta‘ālāyı yāđ kılanlar ve anuñ kazâlarına ve kısmetine rāzī ²olanlar diyü eyledi rivāyet kıldılar İbrāhīm bir kul ³şatun aldı aña şordı kim ta‘āmda ne yirsın eyitdi kim ne ki sen ⁴virürsın ne geyürürsın ne ki geydürirsen eyitdi ne işler eyitdi ⁵sen ne kim buyurursañ eyitdi ... nedür eyitdi ne kim dirseñ ⁶eyitdi senüñ ihtiyācuñ ve dilegüñ yok mıdur eyitdi kuluña ihtiyād ⁷olur İbrāhīmle hem kendüzini kınadı eyitdi kim sen bu kadar ⁸ömrüñ içinde hiç kulluk eyledüñ kim didi Ebū’l Kāsım Hakkīm eydür ⁹kanķı kişi kim Tañrı Ta‘ālā fazālına rāzī olmasa anuñ hiç ¹⁰eyülikde naşibi yokdur didi ve kanķı kişi kim göñli dilegin

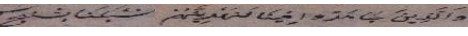
44a

¹isteye Tañrı dilegin istemez ve istek yigreki oldur kim tã‘ata taķşirlik ²eyleyeler virdüğine kanā‘at eyleye vericek olup ayruķsı ³tedbīr eylemeyeler kulluk oldur kim yok olıcaķ kanā‘at eyleye var olıcaķ ⁴nafaķa ve şadaķa eyleye kaķuduğı vaktin öykesin yuda Tañrı Ta‘ālā tevfiķ ⁵rūzı kıla İnnallāhu Ta‘ālā biliñ kim gāzilik biş dürlüdür ⁶birisi āşikāre kāfir-ile uğraşmaķdur nitekim Qur‘ān‘da eyitdi ⁷ ¹⁹ikinci gizlü kāfirle uğraşmaķdur ⁸ol İblisdür

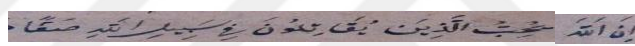
¹⁹ Tevbe S. 73. a.

nitekim Qur'an'da buyurdi ²⁰ 9üçüncü münâfıklarla uğraşmağdur nitekim ¹⁰ Qur'an'da buyurdi dördüncü kendü nefsi-ile

44b

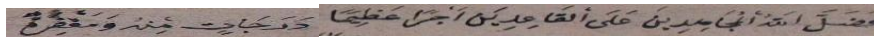
¹uğraşmağdur nitekim Qur'an'da buyurdi ²¹ ²göñli-y-ile uğraşmağdur nitekim eyitdi ²² ³Beyāzid-i Bisṭāmī'ye şordılar kim sen şu ⁴üzerinde yürürsin ayağūñ şuya batmaz didiler eyitdi ol hüner degül ⁵zīrā bir ağac dağı suya batmaz didi eyitdiler sen havāda' ⁶uçarsın eyitdi ol dağı hüner degüldür zīrā kim kuş dağı uçar ⁷didi eyitdiler kim sen sen bizümle Mekke'ye varursın eyitdi ol ⁸dağı hüner degüldür zīrā cāzular bir ünle yirüñ ucına varurlar ⁹didi eyitdi ya erenlerüñ hünere nedür eyitdi hüner oldur kim göñül ¹⁰Tañrı'ya tevekkül eyleye hiç maḥlūka tekye eylemeye didi ... raḍıyallāhu 'anhu

45a

¹eyitdi erüñ hünere dört nesnedür evvel 'ilim yazup öğrenmekdür ²'ālimler ḳapusunda ikinci kılıc urmağdur kāfir çerisinde ³üçüncü şofrasın ḳomağdur açlara dördüncü donla durup ⁴ğusul eyleyüp namāz kıılmağdur Raḥmān ḳapusunda ammā kāfirle ⁵uğraşanı Tañrı Ta'ālā sever nitekim Qur'an'da buyurdi ²³ ⁶dağı Tañrı ⁷Ta'ālā gāzilere eyitdi kim ben size nuşret virem siz benüm yolumda ⁸dürüşürseñüz nitekim Qur'an'da buyurdi ²⁴ ⁹dağı Tañrı Ta'ālā kendüzine izāfet eyledi benüm çerümdür ¹⁰didi Qur'an'da yād kıldı ... dağı gāzilere

45b

¹Devāb ve raḥmet ve mağfiret ve beşāret kıldı nitekim Qur'an'da ²didi

²⁵ ³rivāyet kıldılar kim peygāMBER ⁴'a.m. ('aleyhi's-selām) eyitdi Tañrı Ta'ālā gāzilere doksan tokuz raḥmet ḳapusın açar ⁵ve anları yarlıgar ve kaçan kim gāziler evinden çıka dükeli ⁶yazuḳları teninden dökilür tağlar ve daşlar ve deñizler ve dükeli ⁷yaradılmışlar aña istiğfār iderler ve ne dürlü ölüm birile ⁸ölse şehīd olur rivāyet kıldılar Resūl'den 'a.m. ('aleyhi's-selām) ⁹eyitdi şehīdler kim kāfir elinde öldiler Tañrı Ta'ālā anlara ¹⁰biş nesne virür kim peygāMBERlere virmedi evel Tañrı Ta'ālā

²⁰ Fatır S. 6. a.

²¹ Ankebut S. 69. a.

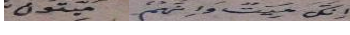
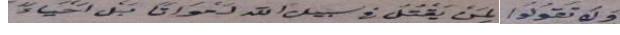
²² Hac S. 78. a.

²³ Saff S. 4. a.

²⁴ Muhammed S. 7. a.

²⁵ Nisa S. 95/96. a.

46a

¹peygâmbەر ölü didi nitekim Qur'ân'da buyurdi ²⁶ ²şehîdler diri didi nitekim Qur'ân'da buyurdi ²⁷ ³ikinci peygâmbەر ⁴yuyup defn iderler şehîdleri qanıyla yumadın defn iderler üçünci ⁵peygâmbەرler kefen geydürürler şehîdlere kefen geydürmezler kendü ⁶tonıyla qorlar dördünci gâzilere bu dünyâda rûzı virür ⁷peygâmbەرler virmez bişinci kıyâmet güninde şehîdler her ⁸kime kim uğrarsa şefâ'at eyleye ve bil kim nefsi-y-ile ve göñli-y-ile ⁹gâzılık eylemek nefsin ve göñlin Tañrı tã'atına döndürmekdür yigrekdür ¹⁰ayruk gâzılıqdan nitekim bir gün peygâmbەر gâzâdan gelürdi

46b

¹eyitdi kim gice gâzalık eyledüñ varalum ulu gâzalık kılalum didi şordılar ²kim ulu gâzalık qanqıdur eyitdi şeytân-ile uğraşmaqdur didi ³anıñ-çün kim sen kâfiri öldürürseñ ve kâfir seni öldürürse ⁴senüñle yirüñ uçmaqdur ve eger İblîs senüñ göñlüñi öldürürse ⁵senüñ yirüñ tamu olur didi rivâyet kıldılar ⁶kim bir gün 'İsâ peygâmbەر bir qoca çobâna uğradı eyitdi ⁷yâ çobân qocalmışsın ölümüñ yakın gelmiş neçün gâzılık ⁸kılmazsın didi çobân eyitdi kim yitmiş yıldur gâzılık iderven ⁹'İsâ eydür nite çobân eydür iki uğrı-y-ıla dâyim uquşurvan ¹⁰bir uğrı içümde bir uğrı tışımde içregi uğrı benüm nefsümdür

47a

¹kim benüm göñlümi yavuz yire qulağuzlar daşraqı uğrı İblîsdür ²kim beni tamuya qulağuzlar 'İsâ eyitdi bunlar gele nite uquşursın ³eyitdi benüm atum şaburdur Tañrı'ya yakınlık benüm yarağumdur ⁴tevekkül benüm qalқанumdur ihlâş benüm qılıcumdur Tañrı qorqusı ⁵benüm okumuñ yayıdur Tañrı zıkri benüm süñümdür didi İlâhî fazâluñ ⁶ve 'inâyetüñ birile saña tã'at kıлмаğa sen tevfiq virgil ⁷şeytânı göre ve hacil eyleñ rûzı kılgıl inşallâhu Ta'âlâ ⁸bil kim şeytân mü'minlerüñ düşmânıdur anı düşmân dutmaq gerek ⁹nitekim Tañrı Ta'âlâ Qur'ân'da buyurdi

²⁰ ¹⁰ve dağı eyitdi kim ... oğlanı saqınuñ şeytânı size

47b

¹fitne kıлмаğun ve sizi aldamağun nitekim Lev m atañuzı aldadı uçmaqdan ²çıqardı nitekim Qur'ân'da eyitdi yâ benî Levame ...³... İbnü Müneyhe eydür ... eydür bize ... İblîs ⁴gördi eyitdi yâ İblîs-i levam oğlanın nite azdurursın yoldan ⁵çıkarursın eyitdi qanqı kişi kim üç iş işlemek üzerine ⁶olsa ben anı yoldan çıkarurın didi evvel ol kim bañıl ola ikinci ⁷tiz qağığan ola üçünci esrük ola bu şıfatlu kişinüñ du'âsından ⁸ölü dirilürse benüm ölmeden qurtılmaya didi rivâyet

²⁶ Zümer S. 30. a.

²⁷ B. S. 154. a.

⁹kıldılar kim bir gün İblīs Mūsāya geldi eyitdi yā Mūsā ¹⁰beni Tañrıdan dilegin tevbe kılayın tevbem kabūl kılsa ben saña

48a

¹üç nesne öğredem kim levamilük tāmudan kurtıla Mūsā ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) Tūr-ı sina ²tağına çıktı Hāk-ile münācat kıldı İblīs diledi Tañrı Ta‘ālā eyitdi ³yā Mūsā varsun levamūñ kabrine secde kılsun ben anuñ tevbesin ⁴kabūl kılayın didi bu haberi İblīs eyitdi ben diriliginde secde ⁵eylemedüm şimdü kim ölmüşdür nite secde kılayın didi Mūsā ⁶eyitdi imdi ol üç nesnedür eyitdi evvel oldur kim gitti kişi ⁷bañıl olmaya kim bañıllık iki cihān eyigin giderür ikinci ‘avratlardan ⁸ıraq olgıl kankı er kim harām ‘avrata varsa benüm ⁹andan yigrek duzağum yokdur anı duzağuma birağurın didi üçünci tiz ¹⁰kağığan olursa ben anuñla oyunlar oynayum oğlanlara top oynadıgı gibi oynayum didi temmet

48b

¹Bismillāhirrahmānirrahīm ²Enes İbnü Mālik eydür rivāyet kılar peygāmbere ³(şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem) buyurdi kim ⁴size bir hoş haber söyleyeyim ⁵ol gice kim baña vahy geldi hāzreti ‘İzetden ⁶celle celālūhu Cebrā’il geldi eyitdi ⁷kim yā Muḥammed ümmedleri kim buñlıca baña bir kim bir du‘ā ⁸geldi kim Cebrā’il geldi ‘aleyhi’s-selām didi eyitdi kim bu gice vişāl ⁹gicesidür seni dosta kıgırı geldüm didi hāzreti ¹⁰‘İzet şöyle buyurdi kim dostumuz gelsün anuñ-ıla rāzumuz

49a

¹vardur söyleşelüm bizüm selāmumuz aña degürgil didi ... bu du‘ānuñ şerhi ²çokdur ... bir ... kılduğ eger kim bu cem‘i Muḥammed ümmeti kātib olsa ³bu du‘ā’ı yaza diyeler tamām bi‘avn’illāhi ⁴hazā du‘ā’ı kadeḥ bu ... eyit⁵ ⁶... ⁷şalavātü’l Regāyib ... rika‘āt ... ol yevm cema‘at ... Receb ⁸ ... rika‘at innā enzelnahü ... ve kul hüvallahü eḥad şelāşe ⁹... rika‘ātın vişalı ... ¹⁰rika‘āt ... ve du‘ā’ı ... ¹¹ ... her kim Şa‘bān ayıñ on dördüñi oruç ¹²dutsa on bişi gicesi olıcağ yatsı namāzından soñra vitrden ol ¹³on iki rika‘at namāz kılsa Regāyib namāz tertibince ol namāz içinde ¹⁴oqınan Qur‘ānuñ harfleri sağışca devāb bula ve bir berāt ¹⁵vireler aña ger tāmı harām oldı diyü

49b

¹Bismillāhirrahmānirrahīm

50a

¹şalavātü’l Regāyib peygāmbere ‘a.m. (‘aleyhi’s-selām) buyurur her kim ²Receb ayınuñ ilk pencşenbi günü oruç dutsa ³ve cum‘a gicesi aḥşāmla yatsı arasında on iki rika‘at ⁴namāz kılsa her bir rika‘atda bir fātiḥa ve bir innā enzelnahü ve üç ⁵iḥlāş okusa iki rika‘atda bir selām virse namāzdan ⁶fāriğ olıcağ yitmiş kez allāhümme şalli ‘alā seyyidinā muḥammedini’n nebiyyi’l ümmiyyi ⁷ve ‘alā aliḥi ve şaḥbihi ve sellim dise andan secdeye varsa ⁸yitmiş kez sübbuḥun ḫuddusün rabbu’l melāiketihı ve-r rūḥ dise ⁹andan dirse yitmiş kez rabbıgfir verḥam ve tecāvez ammā ta’lemü ¹⁰inneke entel e’azzül ekram dise andan secdeye varsa ¹¹gine yitmiş kez sübbuḥun ḫuddusün rabbu’l melāiketihı ve-r rūḥ dise ¹²secidede iken dünyā ve āḫiret ḥācetlerin dilese Hāk ¹³Ta‘ālā anuñ ḥācetin revā kıla günāhlarından kurtıla eger ağaçlar ¹⁴ırağı ve kavümler kıoyarlar sağışınca dağı olursa

DİZİN SIRASI

Dizin oluştururken takip ettiğimiz dizin sırası şoyledir;

İSİM

A. Yalın Teklik Hâller

Yalın +edatlar (Sıfat tamlamaları) +Soru

// +yardımcı fiiller

Farsça tamlamalar

İlgi hâli

Yükleme hâli

Yaklaşma hâli

Bulunma hâli

Ayrılma hâli

Vasıta hâli

Eşitlik hâli

Yön gösterme hâli

B. İyelik şekilleri (Kendi içinde yukarıdaki sıra.)

C. Çokluk şekilleri (Kendi içinde yukarıdaki sıra.)

D. Geçici ekli isim şekilleri.

FIİL

Fiil kök veya gövdesi

A. Müspet fiil çekimi

Emir + Soru

Görülen geçmiş zaman

Öğrenilen geçmiş zaman

Geniş zaman

Şimdiki zaman

Şart

Birleşik kipler

Zarf -fiiller

İsim -fiiller

Sıfat -fiiller

Fiil isimleri (-mAk gerek)

B. Menfi fiil çekimi (Kendi içinde yukarıdaki sıra.)

3. BÖLÜM

DİZİN

- A / Ā-

‘abdest: Far. abdest

‘a. 29b-4

‘a. al- 29a-6

‘Abdullāh Bin ‘Abbās : Hz. Peygamber’in amcasının oğlu, tefsir ve fıkıh ilimlerinde otorite kabul edilen ve çok hadis rivayet edenler arasında yer alan sahâbî. **bk.**

‘**Abdullāh İbnü ‘Abbās, İbnü ‘Abbās**

‘A. 24a-3/10, 24b-5

‘Abdullāh Bin Zübeyr: Emevî hânedanına karşı halifeliğini ilân eden ve abâdileden biri olan sahâbî.

‘A. 22b-1

‘Abdullāh İbnü ‘Abbās: Hz. Peygamber’in amcasının oğlu, tefsir ve fıkıh ilimlerinde otorite kabul edilen ve çok hadis rivayet edenler arasında yer alan sahâbî. **bk.**

‘**Abdullāh Bin ‘Abbās, İbnü ‘Abbās**

‘A. +dan 42a-1

‘Abdullāh İbnü Sa‘īd: Sünnî kelâm hareketinin doğuşuna zemin hazırlayan âlim.

‘A. +den 32a-7

‘abid: Ar. ibadet edenler, kullar

‘a. 41a-8

‘acabla-: Ar. +T. şaşırmaq

‘a. -dılar 21a-2

‘aceb: Ar. acaba, tuhaf

‘a. 4b-4, 18a-6, 24b-9, 28b-4, 39b-8

acı: üzüntü

a. +sından 10b-5

acı-: üzölmek

a. -dı 32a-1

aç-: açmak

a. -ar 45b-4

a. -alar 16a-4, 36b-8

a. -ı vir- 7a-9, 21a-7, 12b-2

aç: doymamış, karnı aç

a. 30a-6

a. +lara 45a-3

açıl-: açılmak, açmak

aç. -mış 34a-10

ad: isim **bk. at**

a. +ı 4b-5, 6b-4/5/6, 8b-2, 23a-1, 24a-

5/6, 26a-7 iyelik

a. +ıyla 3a-2, 31a-7

a. +ıdur 5b-3

‘Ād: Ar. Kur’ân-ı Kerîm’de adı geçen eski bir

Arap kavmi.

‘Ā. 33a-2

Ādem: Hz. Adem

Ā. 4a-7

Ā. +i 30b-11, 31a-1

ādem: Ar. insan, kişi

ā. 1b-4, 41b-7

ādem oğlanı: insan oğlu

ā. o. 24b-10, 26a-2

ā. o. +n 24a-6

ā. o. +na 17b-5

ā. o. +ndan 25a-4

ā. o.-la 41a-4

ādem. oğlanları: insan oğlu

ā. o. +na 25a-5

ādem oğlu: insan oğlu

ā. o.+nuñ 25a-6, 26a-1

‘ādet: Ar. huy

‘ā. +i 23a-7

‘ādil: Ar. adil, adaletli

‘ā. 18a-5

‘ā. ol- 18a-7

‘adl: Ar. Adalet.

‘a. 14a-9

‘a. kı- 14a-10

‘adn: cennetin en yüksek mevkisine verilen

ad.

cennet-i ‘a. +nındur 6b-7

‘afāllāhu ‘anhu: Ar. “Allah onu affetsin”

anlamına gelen dua.

‘a. 24a-2

‘afv: Ar. af, bağışlama

‘a. kı- 7a-7, 7b-7

‘a. ol- 20b-9

ağ-: yükselmek

a. -dı 31a-5

ağac: ağaç

a. 44b-5

a. +lar 33b-5

ağırla-: ağırlamak, misafir etmek

a. -ruz 30a-2

ağırlık: ağırlık

a. +ı 13a-3

ağız: ağız

a. +ından 1b-5, 4b-1

ağla- : ağlamak

a. -dı 2a-4, 17b-10	ā. 41a-7, 50a-12
a. -rsın 2a-6, 18a-2	ā. +de 11b-3, 25b-10
a. -mağdan 25a-8	ā. +deki 36a-8
a. -duğun 2a-7	
a. -mayayın 18a-7	aḥşam: akşam bk. aḡşam
	a. +la 50a-3
aḡrı: aḡrı, sancı	
a. +sı 21a-9	aḥvāl: Ar. durum
a. +sın 31b-2	a. +in 23a-10
a. +sından 31b-6	a. +ine 24a-2
aḡrı-: aḡrımak	aḡ: beyaz
a. -mışıdı 31b-5	a. 10b-7, 13b-6, 15a-2/4
	a. ol- 4a-3
aḡşam: akşam bk. aḡşam	
a. 21b-2, 38b-5 (a. namazı+)	aḡ-: akmak
	a. -arlar 39b-7
aḡu: zehir, aḡu	
a. eyle- 4b-2	‘aḡd: Ar. söz, anlaşma
	‘ilm-ü Qur‘ān ‘a.-ü şerī‘at 14b-8
āh: Ar. ah!, feryat	
ā. 18a-3	‘aḡreb: Ar. akrep
	‘a. 21a-8
aḡı: Ar. dost	
a. 4a-4	Aḡṣā: Ar. Müslümanların Kudüs‘te bulunan ilk kiblesi, en kutsal sayılan üç mescidden biri, Mescid-i Aksâ
āḡir: Ar. sonra, arkasından, son	a. +da 36a-1
ā. 24b-4, 29b-1, 30a-3, 30b-7, 31a-8,	
32a-6, 33b-7, 34a-6	
ā. +inde 33b-8	aḡvāl: Ar. sözler
	a. +ine 24a-2
āḡiret: Ar. ahiret	

al-: almak

a. 13a-1

a. -sun 29a-6, 39a-9

a. -dı 43b-3

a. -dılar 39b-4

a. -duñ 42a-6

a. -ıp 19a-10

a. -up 36b-2

a. -mağa (cānın) 36b-5

a'lā: Ar. en yüksek, en yüce

a. 10a-6

alda-: aldanmak

a. -dı 47b-1

a. -mağun 47b-1

aldan-: aldatılmak, aldanmak

a. -mağ 10a-6

'ālem: Ar. kainat, dünya

'ā. +ler 3a-4, 2a-3

'ā. +lerüñ 18a-1

'aleyhi's-selām: Ar. Ona selam olsun

'a. 1b-5, 7a-1, 48b-8, 10a-3, 11a-2/6,
11b-8, 12a-6/7, 13b-1, 15a-7, 15b-4/8, 16a-
7, 16b-2/10

alın: alın

a. +ın 29a-2

'Ālī Bin Ebī Ṭālib: Hz. Peygamber'in damadı,
Hulefâ-yi Râşidîn'in dördüncüsü. **bk. Ebī**

'Ā. +den 20a-3

'Ālī oğlu Hüseyin: Hz. Hüseyin, peygamber
efendimizin torunu.

'Ā. 17b-9

'ālim: Ar. âlim, bilge

'ā. +ler 5a-3, 45a-2

Allāh: Ar. Tanrı, Allah

A. 7a-7, 11a-4

A. +dan 37b-10, 38a-1

Allāhu Ekber: Ar. "Allah büyüktür."
anlamına gelen söz.

A. 2b-6

Allāhu Ta'ālā: Ar. Allah

A. 17a-4

alt: alt, aşağı

a. +ında 15a-5, 17a-3, 30a-9

altı: altı (6)

a. 6a-6, 10a-3, 15a-7

altıncı: altıncı

a. 6b-3, 10b-5, 13b-10, 29b-6, 34b-5,
35b-4

altmış bir: altmış bir (61)

a. 8a-4/5/6

a. +e 8a-7

altun: altın

a. +dan 11a-4, 13b-8

‘a.m.: **bk. ‘aleyhi’s-selām**

‘a. 10a-3, 11a-2/6, 11b-8, 12a-6/7,
13b-1, 15a-7, 15b-4/8, 16a-7, 16b-2/10,
18a-9, 19a-2, 19b-3

‘amel: Ar. iş, davranış

‘a. 42a-9

‘a. -ile 41a-5

‘a. +iñden 17a-5

āmene’r rasūlū: Ar. Bakara Suresinin son iki
ayeti.

ā. 12a-7

amīn: Ar. öyle olsun, Allah kabul etsin
anlamlarında, duaların arasında ve
sonunda kullanılan bir söz.

a. 3b-4

ammā: Ar. ama, fakat

a. 9a-2, 23a-9, 25a-5, 31b-8, 34a-4,
34b-10, 37a-2/7, 45a-4

ana: anne

a. +ñ 18a-1

a. +sından 16b-5, 33b-9

‘anber: Ar. anber, misk

‘a. 32b-2

‘a. +den 13b-10, 15a-4

and: ant, yemin

a. iç- 23a-2/7

a. +ına 23a-7

anda: orada **bk. ol**

añla-: anlamak

a. -yu bil- 9b-9

ara: 1. arasında

a. +sında 12b-1, 19a-2, 50a-3

2. vakit

a. +sında 16a-2

a. +sındadır 16a-2, 35a-9

arı: temiz

a. ol- 28a-8

arpa: arpa

a. 32a-4

‘arş: Ar. arş, göğün en yüksek tabakası,
felek.

‘a. 11b-4, 17a-3, 33b-7

‘a. +ı 30b-9, 31a-7

‘a. +a 6a-1, 14a-2/5/9, 14b-3/7

‘a. +um 27a-3

arşun: arşın

a. 23b-9

artuk: fazla, çok

a. 25a-4,

a. +ın 6b-3

artur-: artırmak

a. -duñ 3b-2

a. -a 30a-10

a. -mayasız 3b-10

'arz: Ar. sunma, bildirme

'a. eyle- 23a-10

aşhâb: Ar. sahabeler, Hz. Muhammed'i
gören ve sohbetine katılan kişiler

a. +lar 21a-1

aşhâbü'l uḥdud: Ar. İslâmiyet'ten önceki bir
devirde müminleri dinlerinden döndürmek
için ateş dolu hendeklerde yakarak işkence
eden kimseler hakkında Kur'ân-ı Kerîm'de
kullanılan tabir.

a. +ı 33a-4

'âşi: Ar. asi, isyan eden, günahkâr

'â. +yi 25a-2

'â. +lerüñ 9a-6

aş: Muharrem ayında pişirilen aşûre.

a. +ı 31b-9, 32a-5

a. +ın 31b-9

aşağ: aşağı, alt

a. +ı 13a-3

a. +a 39b-7

a. +ası 15a-3

āşikāre: Far. açıkça

ā. 44a-6

'āşûre: Ar. Muharrem ayının onuncu günü

bk. 'aşûre

'ā. 31b-2/3/7/8/9, 32a-8, 32b-5/7/9

'aşûre: Ar. aşure **bk. 'āşûre**

'a. 29b-6/8, 30a-5/6/8, 30b-8, 31a-
7/8/10

at: ad, isim **bk. ad**

a. +um 47a-3

ata: cet, dede, büyük baba ve aynı soydan
daha önce yaşamış olan kimse.

a. +sını 35a-9

āvāz: Far. ses, sada

ā. +ın 25a-5

avrad: Ar. kadın

a. +lar 26b-8

'avrat: Ar. kadın

'a. 11a-9/10	Ā. 11a-8/9, 12b-8, 15b-10, 19a-3,
'a. kıI- 17a-4	20a-5, 24b-3, 27b-10, 38a-3
'a. +a 48a-8	
'a. +laruñ 34a-4	'ayıb: Ar. ayıp, özür, kusur
'a. +lardan 48a-7	'a. +ları 11b-3
'a. +larına 41a-10	
ay: ay, 30 gün	'Āyişe: Hz. Ayiše
a. 7b-7, 19a-7/8	'Ā. 33b-10, 34a3/5
a. +dur 7b-6	'Ā. +den 27a-6, 34a-6
a. +ıñ 49a-10	ayruk: başka, diğer
a. +ınıñ 50a-2	a. 6b-10, 34a-4, 46a-10
a. +ınuñ 33a-6, 33b-10/8, 34a-7/1,	a. +a 41b-6
35a-6	a. +sı 44a-3
a. +ı 19a-9, 35a-5, 37a-3/4	az: az
ayak: ayak	a. 28b-3
a. 42b-4, 43a-3/5	
a. +uñ 44b-4	a'za: Ar. vücut uzuvları, organlar
a. +usı 25a-3	a. +larında 26a-2
a. +usına 25a-4	
'ayāl: Ar. çocuk, kız çocuk	'azāb: Ar. azap, işkence, eziyet
'a. +ların 31a-10	'a. 23b-10, 24a-1, 27a-6
	'a. görme- 11b-5, 12b-3
āyet: Ar. ayet	'a. +ın görme- 26b-4, 28a-8
ā. 27a-1	'a. vir- 42a-3
ā. +dür 2a-1	'a. +ın 41a-7
ā. +i 2a-2	'a. +ında 9a-1
ā. +leri 16b-6	'a. +ından 5a-7, 9b-3, 17b-6/8
	'a. +dan 42a-7
Āyete'l Kürsī: Ar. Ayete'l Kürsi	'a. +lardan 37a-1

azacuk: çok az

a. +ı 37a-9

āzād: Far. hür, serbest

a. it- 11b-6, 16b-8

a. kıl- 19a-10, 36b-2

a. ol- 28a-7, 37a-1

‘azametlū: Ar. +T. azametli, heybetli

‘a. 1b-9

azdur-: kötü davranış veya alışkanlıklara sürüklemek, yoldan çıkarmak.

a. -ursin 47b-4

azğun: azmış, azgın

a. +lardan 3b-4

‘azīm: Ar. çok, pek çok

‘a. 2a-4

azīne: Far. cuma günü

a. 19b-2/4, 20a-2/3, 24b-1

-B-

bāb: Ar. bölüm

b. 21b-10

bābu’d duḥa: Ar. kuşluk namazının bölümü

b. +dur 26a-7

bābü’n-nevāfil: Ar. nafile ibadetlerin bölümü

b. 21b-10

bağışla-: bağışlamak, affetmek

b. -yayum 3a-6

b. -ğıl 3a-8

b. -ya 20b-3

b. -yıcıdur 3a-2

bağla-: kapamak

b. -ya 16a-4

b. -yalar 36b-7

bahā: Far. paha, değer

b. 6a-9

bahāne: Far. bahane

b. eyle- 28b-3

baḥīl: Ar. cimri

b. olma- 48a-7

baḥīllık: Ar. +T. cimrilik

b. 48a-7

baḥtulu: Far. +T. şanslı

b. 34a-10, 34b-1/3/4

baḥ-: bakmak, görmek

b. 34a-9

b. -dı 22b-3, 34a-9

b. -ardı 39b-7

b. -dum 3a-1

b. -r 2b-8, 3a-1

Bakara: Ar. Bakara suresi

B. 7a-1

bat-: batmak, gömülmek

b. -maz 44b-4/5

bākıla: Ar. bakla

b. 32a-4

bay: zengin

b. 41b-8

Bākin: Hz. Ömer dönemi Yemen

beylerinden biri

B. +e 30b-1

bayık: gerçek, açık

b. 26a-4

bal: bal

b. +dan 39b-7

baylık: zenginlik

b. 21a-7

balık: balık

b. 2b-2

beg: bey, efendi **bk. big**

b. 30b-2

b. +i 3b-7

Bar-ḥüdā: Far. yüce Allah

B. 5b-10, 6a-3, 14a-4/7, 14b-1/5/9,
43a-3

beglik: beylik

b. +e 30b-7

b. +in 30b-1

baş: baş

b. kaldur- 25a-8

b. +uñı 34a-9, 39a-2

b. +ı 15a-4

b. +ın 29a-4, 30a-8, 30b-3/4, 34a-9

b. +ına 13a-4, 18b-6

b. +ından 21b-4

belā: Ar. bela

b. +lardan 27a-9

belī: Far. evet

b. 21a-3, 24b-6, 30b-9, 32b-5

ben: ben

b. 1b-9, 2a-9, 2b-7, 5b-7/8/9/10, 14a-

başla-: başlamak

4/7, 14b-1/5/9, 20a-1, 21a-3, 22b-1/5, 27b-

1, 34a-3, 37b-1/6/7/8, 38b-2, 39a-9, 39b-8, 40a-5/6/10, 40b-9/10, 41b-8, 42b-2/8, 43a-6/7, 45a-7, 47b-6, 48a-3/4/10

b. +im-ile 35b-6

b. +üm 21b-5, 27a-5, 29b-3, 37b-2/7/9, 40a-4, 40b-6, 42b-1/10, 43a-1/4, 45a-7/9, 46b-10, 47a-1/3/4/5, 47b-8/10, 48a-8

b. +i 1b-7, 36a-9, 37b-2/9, 39b-4, 40a-8, 42b-6, 43a-1, 47a-2, 47b-2/10

baña 2a-8, 6b-10, 10a-1, 18a-6, 24b-6, 29b-3, 34a-3, 37b-4/5, 38a-9, 38b-3, 40a-1/5, 48b-5/7

b. +den 6a-1/4, 14a-1/9, 14b-2/6, 40a-7

benī İsrā'īl: Ar. Tevrat ve Kur'an'da Hz. Ya'küb'un (İsrâil) çocuklarına ve onların soyundan gelenlere verilen ad. **bk. benī İsrā'īl**

b. İ. 29b-10

benī İsrā'īl: İsrailoğulları **bk. İsrā'īl**

b. İ. 42a-9

benī Levame: Ar. çekiştiren, kınayan sözler (nefis)

b. L. 47b-2

becid: sık sık, devamlı olarak

b. 38a-9

Bedr: Ar. Mekke-i Mükerrreme ile Medine-i Münevvere arasında bir yer ismi.

B. (ğazası) 35b-6

berāt: Ar. belge, kurtuluş

b. 37b-1

b. (namāzı) 33b-9/10, 34b-10, 37a-7

b. vir- 35a-3, 49a-13

b. yaz- 16a-10, 28a-7

berekāt: Ar. bereketler, bolluk

b. +ında 9b-2/10, 10a-5/7/9, 10b-1/3/6

bereketlen-: Ar. +T. bereketlenmek

b. -ür 6a-7

berü: beri

b. 2a-6, 4a-8

beşāret: Ar. müjde

b. kıl- 45b-1

beyān: Ar. beyan, açıklama

b. 7a-4

b. it- 37a-2, 39a-10

b. kıl- 9b-8, 24a-8, 39b-2

Beyāzid-i Bisṭāmi: ilk büyük mutasavvıflardan.

B. +ye 44b-3

Beytü'l Muqaddes: Ar. Üç ilâhî dinde de önemli bir yere sahip olan ve kutsal sayılan şehir. Kudüs.

B. 35b-3

bırak-: bırakmak

b. -a 10a-8, 34b-3

b. -dı 33a-1

b. -urın 48a-9

b. -ı 50a-14

bî-çâre: Far. çaresiz

b. 25a-2, 42b-9, 43a-3

big: bey **bk. beg**

b. 15a-5

bil-: bilmek, anlamak

b. 2a-1, 3b-5, 35a-10, 37a-9, 46a-8, 47a-8

b. -iñ 44a-5

b. -gil 5b-9, 9a-2, 17a-4, 37b-3

b. -dün 7a-5

b. -di 29b-8

b. -eler 42a-8

bildür-: bildirmek

b. -ür 21b-10, 25a-10, 26b-9, 28b-4

bile: ile, birlikte

b. 32a-1, 35b-5/6, 41a-4

biñ: bin (1000)

b. 4a-1/2, 6a-1, 8a-8, 11b-6, 12a-9/10, 12b-1, 13a-2, 13b-7, 15a-2, 16a-5, 22a-7, 22b-10, 28a-4, 28b-1, 29a-7

Bin Büreyide: Horasan bölgesinde en son vefat eden sahâbî.

B. +den 25b-10

bir: bir (1)

sıfat

b. 1b-8, 3b-5/7, 4a-6/10, 4b-1/6, 6a-1/4, 7b-3/5, 9b-7/9, 10a-1/4, 10b-2/4/5/8, 11a-7, 11b-9, 12a-7/8, 12b-8, 13a-4/6, 13b-2/6/7, 14a-1/5/9, 14b-2/6, 15a-1/2/3/8/9, 15b-2/6/9/10, 16a-8/10, 16b-6, 17a-1/2/3/7/8, 18a-3/5/10, 18b-7, 19a-3/4, 19b-4/5/6/8, 20a-4/5/6, 20b-8, 21a-10, 21b-1/2/5, 22a-6/9, 22b-1/9, 23a-2/4/8, 23b-1/2/3, 24a-3, 24b-2/3/5/7, 25a-1/3, 25b-2/3/4/5, 26a-3/6, 26b-3/10, 27a-10, 27b-8/9/10, 28a-4/5, 28b-5/6/8, 29a-5, 30a-5/6/8, 30b-1/3, 31b-8, 32a-2/8/9, 33a-7, 33b-8, 34a-10, 34b-4/8, 35a-1/2/7/10, 36a-5, 36b-10, 37b-3/4, 38b-3/6/8, 39b-5, 40a-3/4/9, 40b-1/4, 41b-5, 42a-2/3/4/5, 42b-3/4/5, 43b-2, 44b-5, 46a-10, 46b-6/10, 47b-9, 48b-4/7, 49a-2/13, 50a-4/5

zamir

b. +i 10a-8/10, 10b-2/4, 11a-4, 13a-6, 15a-4, 28a-7, 35a-5, 39b-5, 41a-4/5

b. +inüñ 13a-6, 24a-5, 24b-2/3/5/7

b. +isi 6b-10, 7a-1, 10b-7, 38a-5, 44a-

6

bir +isin 38a-5

b. +isinden 14a-2

biraz: biraz

b. 22a-7, 22b-4

birile: ile, birlikte

b. 2a-2, 45b-7, 47a-6

birinc: Far. piring

b. 32a-5

biş: beş (5)

b. 3b-9, 7a-5/6, 44a-5, 45b-10

b. +e 7a-7

bişinci: beşinci (5.)

b. 6b-6, 10b-3, 13b-8, 28b-4, 34b-4,

35a-2, 46a-7

bişür-: pişirmek

b.-di 31b-9

b.-üp 32a-5

bit-: bitmek, tükenmek

b. -e 23b-10

biti: 1. mektup

b. 30b-2

b. +yi 5a-2, 30b-5

2. amel defteri

b. +sin 28a-10, 36b-4

bitür-: bitirmek

b. -i vir- 36a-8

biz: biz

b. 30a-1, 42a-9

b. +üm 9b-4, 30b-8, 49a-1

b. +üm-ile 3b-8

b. +ümle 44b-7

b. +i 3b-1, 17b-8

b. +e 9a-8/9, 24a-1, 30a-3, 47b-3

b. +den 42a-10

boğ-: boğmak

b. -dı 33a-1

bol: bol, çok

b. 21b-8

boyun: boyun

b. +ında 12b-4

bögrölce: fasulye

b. 32a-5

bölük: parça, kısım, bölüm

b. 15a-5, 39b-3

b. +üñ 10b-1

böyle: böyle, bu şekilde

b. 2a-6, 25a-4, 37b-6

bu: bu

sıfat

b. 1b-9, 2a-2/5, 4a-4/5/9, 4b-1/8, 5a-3, 7a-3/6/8, 7b-1/2/3/6/8, 8a-2/5/8, 8b-1/3/5/8/10, 9a-3, 9b-1/5, 10a-1, 13a-8, 15b-2, 21a-6/9, 21b-6/10, 22a-7, 23a-6, 24a-5/8, 27b-8, 28b-2, 32a-5, 32b-5, 34a-5, 34b-1/2/3, 38a-9, 40a-6, 40b-1/8/10, 41a-1, 41b-7, 42a-7, 43a-3, 43b-7, 45a-6, 46a-6, 47b-7, 48a-4, 48b-8, 49a-1/2/3/4

zamir

b. +dur 26b-6, 27b-9, 34b-10, 37a-9

b. +nuñ 28b-3, 38a-8/10, 39a-10, 41a-2

b. +nı 21a-1, 37b-8

b. +ndan 2a-8

b. +nca 3b-6, 18a-2

b. +nlar 5b-5, 29b-9, 47a-2

b. +nlaruñ 3b-2, 12a-9, 24a-7/9, 32a-1

b. +nlara 18b-8, 29b-9

b. +nları 11b-2, 41b-8

buğday: buğday

b. 32a-1/4

bugün: bugün, şu an, içinde bulunulan zaman

b. 2a-5/8, 3b-8, 29b-10

b. +i 30a-1

bul-: bulmak

b. -dum 27b-1/2, 34a-2

b. -dılar 21b-9

b. -a 7a-4, 7b-9, 16a-3, 16b-1/8/9, 17a-9, 20b-10, 22a-6, 30a-5/7, 35b-5/6, 36a-1/2/3, 36b-2/9, 37a-6/10, 49a-13

b. -amadı mı 40a-7

b. -up 36a-3

bulun-: bulunmak

b. -mış gibi 35b-6/7

buñlı: sıkıntılı

b. +ca 48b-7

burın: burun

b. -ıla 42b-5

buyruk: emir, buyruk

b. +ı 12b-5

buyur-: buyurmak

b. -dı 1b-6, 2b-1/2/3/4, 6b-9, 10a-3, 11a-6, 11b-8, 12a-6, 12b-7, 15a-7, 15b-9, 16a-7, 16b-2/10, 18a-9, 19a-2, 19b-4, 23a-2/10, 25b-1, 26a-1/6, 26b-2/10, 27a-7, 27b-8, 30a-2/3, 30b-2/5, 31b-6, 44a-8/10, 44b-1, 45a-5/8, 46a-1/2, 47a-9, 48b-3/10

b. -mış 9b-8

b. -ur 4b-6/7, 11a-2, 24b-10, 50a-1

b. -ursañ 43b-5

c. d.-mağ 10b-4

-C-

cārī: Far. cari

Ca'feri Şādık: İsnâaşeriyye'nin altıncı,
İsmâiliyye'nin beşinci imamı, Ca'ferî
fıkhının kurucusu

c. +leri 20b-7

C. 28b-5

cayan: çıkan

c. 21a-8

Cābir Bin 'Abdullāh: en çok hadis rivayet
eden sahabelerden biri.

cāzu: Far. cadı

c. +lar 44b-8

C. +dan 19b-3

cāzuluğ: Far.+T. büyücülük, cadılık

Cābir İbnü 'Abdullāh: **bk. Cābir Bin**
'Abdullāh

c. 20b-7

C. +dan 26b-9, 29a-5

Cebrā'il: Ar. İlâhî emirleri meleklere ve
peygamberlere ulaştıran vahiy meleği. **bk.**

Cebrā'il, Cibril

caḥīm: Ar. Cehennem'in azabı en şiddetli
tabakalarından birinin adı.

c. 5a-7

C. 4a-4/5, 4b-3/5/8, 5b-7, 21a-3, 34a-
7/8, 34b-8, 48b-6/8

cān: Far. can, ruh

c. 8b-10, 18b-5, 35b-9

C. +i 30b-10

cān al-: hayatını sonlandırmak

C. +den 40a-5

c. +ın al- 36b-5

cānavar: Far. zararlı

Cebrā'il: Ar. Cebrâil **bk. Cebrā'il, Cibril**

C. 31b-5

c. +lar 25a-5

cefā: Ar. eziyet, sıkıntı

cān çık-: ölmek

c. eyle- 42b-7

c. ç.- mağ 10b-5

cehennem: cehennem

cān dart- : can çekişmek

c. 23b-9

	c. +lerüñ 20b-1
cemā'at: Ar. cemaat, grup	
c. 22a-10	cum'a: Ar. cuma gün
	c. 27a-7, 50a-3
cendek: çentik	c. +ya 27a-10
c. 12b-2	
	cum'a namāzı: cuma namazı
cennāt-ı 'adn : Ar. cennet bahçeleri	c. n. +n 33a-7
c. +nındur 6b-7	c. n.+ndan 21b-1
cevāb: Ar. cevap, yanıt	cümle: Ar. hep, bütün
c. 2a-7, 5a-3	c. 12a-4
c. virme- 24a-9, 25a-1	c. +si 35a-9
cezā: Ar. ceza	-Ç-
c. 3a-6	
	çalab: ilâh, Rab
Cibrîl: Ar. Cebrâîl bk. Cebrā'il, Cebrā'îl	ç. +um 43a-1/6
C. 1b-9	ç. +a 43a-2
ciger: Far. karaciğer	çağır-: çağırmaq
c. 17b-10	ç. -ur 34a-10, 34b-1/2/4/5/7
	ç. -a 17a-3, 25a-4, 36b-10
cihān: Far. evren	çakır: (göz için) mavi hareli elâ
c. 48a-7	ç. +dur 24a-6
c. +ı 44b-3	
c. +ın 41b-7	
	çehārşenbe: Far. çarşamba günü
	ç. 16a-5/7, 16b-2/9/10
cim: ج harfi	
c. +dür 5a-6	
	çeri: asker bk. çerü
cinnî: Ar. cin	ç. +si 2a-4

ç. +sinde 45a-2	2. zarf
çerü: asker bk. çeri	ç. 30b-4
ç. +mdür 45a-9	ç. +dur 28b-2/3, 49a-2
çık-: çıkmak	çokluk: çok, birçok
ç. 22b-2	ç. 26a-9
ç. -dı 22b-3, 32a-1	çölmek: çömlek
ç. -a 16b-5, 28b-7, 33b-9, 45b-5	ç. +e 32a-2
ç. -madın 22b-8	çün: Far. mademki, çünkü
ç. -mak 10b-5	ç. 5a-2, 10b-9, 21a-1, 31b-6, 38b-4/7, 39b-1
çıkar-: çıkarmak	çün kim: Far. şundan dolayı, şu sebeple, zira
ç. -ğıl 2b-8	ç. 5a-2, 39b-1
ç. -dı 31a-4, 47b-2	çürime-: çürümemek
ç. -ursın 47b-5/6	ç. -ye 32b-4
ç. -am 41b-8	-D-
ç. -a 10a-5 ,21b-3, 28b-2	
ç. -dı-y-sa 12b-5	
ç. -up 2a-10	
ç. -maya 9a-2	
çirāğ: Far. mum	dağıl-: dağılmak
ç. 18a-4, 24b-9	d. -dı 22b-1
çobān: Far. çoban	dağı: dahi, da/de
ç. 46b-7/8/9	d. 2a-1, 2b-10, 3a-2/9, 3b-10, 4a-2/7/10, 4b-6, 5b-2, 6a-8, 7a-4, 7b-6/8, 10a-1, 11b-1/5, 12a-2/3/10, 13b-6, 14a-10, 15b-3/6, 16a-1, 16b-6/7, 17a-6, 19a-7/9, 19b-1, 20b-10, 21a-3/5/9, 22a-7, 22b-4, 23a-1, 23b-4, 24a-6, 27a-10, 27b-1/7/9,
çok: çok	
1. sıfat	
ç. 34a-5, 37b-1/3, 38b-2, 40b-9/10	

28a-6/8, 30b-2, 31a-5/7/8, 31b-8, 32a-2,
32b-3/9, 33b-5, 37a-7, 39a-7/10, 39b-2/3,
40b-7, 41b-7, 42a-3, 42b-2/7, 43a-7, 44b-
5/6/8, 45a-6/9/10, 47a-10, 50a-14

dāne: Far. tane

d. 32a-4, 39b-5

d. +si 15b-6

d. +ler 32a-2

dapa: e doğru

d. 34a-2

daracuk: daracık

d. 24b-9, 25a-9

daş: 1. taş

d. +lar 45b-6

2. dış **bk. tış**

d. +ından 21b-3

daşra: dışarı

d. +ğı 47a-1

Dāvud: Hz. Dâvûd

D. 20a-1, 32b-8, 35b-7, 43a-10

dāyim: Ar. devamlı, sürekli

d. 26a-4, 26b-3, 42b-6, 46b-9

dede: dede

d. +mden 22b-5

d. +ñ 18a-1/2

def': Ar. def etme, uzaklaştırma, kovma

d. eyle- 18b-5, 20a-10

defn: Ar. gömme

d. it(d)- 46a-4

deg-: ulaşmak, erişmek

d. -di 6a-1, 14a-5/9, 14b-7

d. -ürgil 49a-1

d. -e 10a-1, 34b-5

d. -ürse 25a-7

degin: dek, -e kadar

d. 4a-3, 9b-3, 12a-1, 16a-2, 27a-2/10,

31b-8, 32b-3, 36b-1, 37a-5, 38b-5, 40b-4

degme: her, her bir

d. 18a-10

degşür-: değiştirmek, değişmek

d. -di 33a-3

degül: yok, değil **bk. digil**

d. 30b-7, 44b-4

d. +dür 28b-4, 44b-6/8

d. +in 3b-4

d. +idi 23a-9

d. +ise 23a-8, 23b-7

d. +imisseyidi 40b-7

dem: Far. vakit, zaman

d. +lere 32a-5

d. 30b-3

dırnaç: tırnak

d. +de 42b-5

d. +larından 21b-4

deñiz: deniz

di-: demek, söylemek

d. 4b-2, 8a-5/6

d. -sün 29b-5

d. +i 4b-1

d. -düm 29b-3, 37a-4/5, 37b-7/9, 39a-10, 39b-9, 40a-7

d. +in 14a-6/9, 14b-4/7

d. -di 2a-10, 4a-3/5/9, 4b-2/4, 5a-4,

d. +ine 2b-7

18a-3/7, 22b-2/3/4, 24a-4, 24b-4, 29b-9,

d. +e 33a-1

30a-3, 30b-5/7/9, 34a-9, 37a-4/6, 37b-7,

d. +ler 13b-5, 22b-10, 27b-6, 45b-6

38a-1, 39b-2/3, 42b-3/9, 43a-2/3/6/7/9,

depren-: hareket etmek, kımıldamak

43b-8/9, 44b-5/7/9/10, 45a-10, 45b-2, 46a-

d. -ür 42b-10

1/2, 46b-1/2/5/8, 47a-5, 47b-6/8, 48a-

d. -dük 28b-2

depret-: kımıldatmak

d. -diler 2a-7, 40a-1, 44b-4

d. -ür 42b-6

d. -r 2b-8, 3a-4, 3b-4/5

d. -rsin 3b-8, 43a-6

derece: Ar. makam, derece

d. -se 1b-8, 2b-6, 11b-10, 12b-10,

d. +sin 20b-5

13b-5, 15b-2, 16a-10, 18b-3, 19a-6, 19b-8,

20a-10, 25b-6/8, 27b-3/4/5, 29a-9, 33b-

1/2/3, 50a-7/8/10/11

derecât: Ar. makamlar, dereceler

d. -ye 19b-10, 20a-1, 23a-6, 25a-2,

d. +ın 28a-3, 30a-10

29a-1/2, 32b-2, 37a-1, 38b-10, 41b-10

d. -yeler 13a-1/5, 42a-6, 49a-3

deri: deri

d. -rlendi 17b-8

d. +sinden 21b-3

d. -rseñ 43b-5

d. -rse 50a-9

dervîş: Far. Bir tarıkata girmiş, onun kurallarına ve törelerine bağlı kimse, alperen.

d. -yü eyle- 43b-2

d. -yü 18b-10, 19b-1, 23b-1/3/4/5,

24a-2, 25a-6, 41b-9, 49a-14

d. -mek 9a-3

d. -mekligüñ 6b-4

d. -dügüm 21b-6

d. -dügümüz 24a-5

d. -medüm 40b-8

dilek: istek, talep

d. 34b-6

d. +im 46b-2

d. +üñ 43b-6

d. +in 34b-6, 43b-10, 44a-1, 47b-10

dip: dip

d. +ine 4a-9

dileyici: talep edici

d. 34b-6/7

digil: yok, değil **bk. degül**

d. 38a-9, 39a-9

diñlen-: dinlenmek

d. -eler 13a-8

dil: dil

d. +i 23b-9

dir-: toplamak, derlemek

d. +inden 23a-9

d. -diler 32a-2/3

d. +leri 17b-3

diri: canlı, uyanık

dile-: dilemek, istemek, arzu etmek

d. 37a-7/8, 43a-8, 46a-2

d. -yeyin 29b-3

d. -gil 42a-9

diril-: 1. dirilmek

d. -sün 29b-6

d. -seler 20b-7

d. -di 9b-9, 42b-1, 48a-2

d. -ürse 47b-8

d. -rin 3a-9, 38b-3

2. toplanmak

d. -rsin 3a-10, 38b-4, 40a-7

d. -diler 2a-5

d. -se 23a-3, 33b-4, 50a-12

d. -ye 29a-3

dirilik: sağlık

d. -yeler 12a-2, 36b-1

d. 9a-3

d. -rdi 34a-8

d. +in 31a-10

d. -rse 12b-3, 19b-9, 20b-2, 37a-6,

d. +inde 48a-4

43a-5/7/8/9

d. -messe 43a-8

dīv: Far. şeytan, cin

d. -meye 29a-4

d. +ler 41b-5

d. +lerden 2b-10	doldur-: doldurmak
	d. -a 32b-2
divān: Ar. sevap ve günahların işlendiği	
defter	dolun-: batmak, gurup etmek
d. +ına 12a-3, 23a-1	d. -mazdan 38a-2
diz: diz	don: elbise bk. ton
d. +inden 15a-3	d. +la 45a-3
dizār: Far. çehre, yüz	dost: Far. dost
d. 9b-10	d. 6a-6/8/10, 6b-2/3
d.+uñdan 40a-6	
d. +ın 9a-2	d. +um 21b-5
	d. +uma 43a-4
doğ-: 1. dünyaya gelmek	d. +umuz 48b-10
d. -dı 31a-2/5/7	d. +ı 43a-5
d. -mı 16b-5, 33b-9	d. +a 48b-9
d. -dukdan 41b-4	d. +laruñ 9a-4
2. güneş, ay ve yıldız ufuktan	
yükselerek görünmek	dökil-: dökülmek
d. -du mı 22b-3	d. -ür 45b-6
d. -ınca 22b-7	
d. -ınca 22a-3	döndür-: döndürmek, hareket ettirmek
d. -mazdan 38a-2	d. -mekdür 46a-9
d. -madı 22b-4	
doğsan toğuz: doksan dokuz (99)	dört: dört (4)
d. 45b-4	d. 8b-9/10, 11a-6, 11b-1/8, 12a-7,
	16a-7, 20a-4, 23a-10, 25b-1
doğun-: değmek, ulaşmak	dördinci: dördüncü bk. dördüncü
d. -dı 4a-9, 14a-2, 14b-3	d. 1b-7

dördüncü: dördüncü (4.) **bk. dördüncü**

d. 5a-9, 6a-10, 6b-6, 9a-2, 10b-1, 13b-9, 23b-3, 25b-5, 26b-8, 35b-1, 44a-10, 45a-3, 46a-6

döşek: döşek, yatak

d. 15a-2/3

d. +ler 28a-5

döşen-: sermek, döşemek

d. 28a-6

du'â: Ar. dua

d. 48b-7

d. kıl- 2b-6

d. +nuñ 49a-1

d. +ı 49a-3/4/10

d. +yı 10b-10

d. +sın 36a-4

d. +sından 47b-7

d. +ları 17b-7, 41a-3

dudağ: dudak **bk. tudağ**

d. +ın 42b-6

d. +ları 17b-3

duha: Ar. cennetin bir kapısı

d. 26a-8

dur-: 1. beklemek, durmak

d. -dum 34a-2

d. -dı 6a-4, 31b-5

d. -urlar 17b-7

d. -sa 33b-1

2. ayağa kalkmak

d. -dum 34a-2

d. -ı gel- 22a-3, 22b-4, 38b-5

d. -urdu 30b-2

d. -madın 19a-7

d. -mazdan 22b-9

d. -up 22a-5, 45a-3

dut-: 1. kullanmak

d. -arken 41b-1

2. tutmak

d. -sun 37a-7

d. -dum 39a-10

d. -dı 2a-4, 6a-6/9, 6b-1/2/3, 40a-4

d. -mış 19a-8, 30a-6, 36a-3

d. -arsın 29b-9

d. -ar 6a-6

d. -aruz 30a-2

d. -sa 30a-5, 33a-7, 49a-12, 50a-2

d. -asın 37b-9

d. -ardı 30b-1

d. -arlardı 29b-8

d. -ıcağ 6a-7

d. -up 8a-9

d. -mışca 7b-9

d. -mağdan 37a-8

d. -mağ 30a-3, 47a-8

3. Bakmak

d. 39a-3

d. -mış 34a-3	d. +lerinde 9b-7
dutsak: tutsak, esir	dünyā: Ar. dünya
d. +ı 19a-9	d. 3b-7, 4b-1/9, 25a-6/7, 41b-10, 50a-12
dutul-: tutulmak	d. +yı 15b-5
d. -mış 3b-3	d. +da 11a-9, 11b-3, 25b-9, 46a-6
duzak: tuzak	d. +daki 36a-8
d. +um 48a-9	d. +dan 17b-9, 19a-10, 36a-9, 41a-3
d. +uma 48a-9	d. +sı 35b-8
dükele: hep, hepsi bk. dükeli	dünyāvî: Ar. dünyevî, dünyaya ait
d. +müzi 18a-7	d. 20b-2
dükeli: hep, hepsi, bütün bk. dükele	dür-: katman katman yaratmak
d. 1b-8, 9a-8, 14a-2, 15b-5, 17b-6, 21b-3, 30a-7, 30b-10, 31b-6, 32a-1, 36b-1, 37a-1, 40b-3, 41a-9, 45b-5/6	d. -di 31a-8
d. +müz 24a-9	dürlü: türlü, çeşitli
d. +mizi 18a-7	d. 7a-4, 13a-6, 32a-4, 42b-7, 45b-7
d. +nüñ 7a-2, 13a-2	d. +dür 44a-5
d. +n 21a-2, 32a-2	dürüş-: mücadele etmek, çarpışmak
düken-: tükenmek	d. -ürseñüz 45a-8
d. 13a-9	düş: rüya, düş
dün: gece	d. +de 37a-10
d. 25a-7, 34a-2	d. +ümde 29b-2, 38b-4
d. +in 8a-9	d. +üñde 38b-4, 39b-1
d. +leri 21b-9	d. +inde 36a-9, 40b-2
	düş-: yukarıdan aşağıya inmek, düşmek

d. -di 4a-7, 37b-8

d. -miş 15b-6

düşenbe: Far. pazartesi

d. 12b-6/7, 13a-10, 13b-1

düşmān: Far. düşman

d. 32b-9, 47a-8

d. +ıdur 47a-8

-E-

ebedlik: ebedilik, sonsuzluk

e. 13a-4

Ebī: **bk. 'Ālī Bin Ebī Ṭālīb**

E. 35b-9

Ebī Hüreyre: Çok hadis rivâyet eden meshur sahabe. Adı, Abdurrahman b. Sahr; künyesi,

Ebû Hureyre'dir. **bk. Ebû Hüreyre**

E. +den 11a-5, 12a-5

Ebī İmām: Hanefî mezhebinin imamı, büyük müctehid.

E. +dan 41b-4

Ebû Bekir İbnü Muḥammedü'l Mağrib: Endülüslü Mâlikî fakihlerinin önde gelenlerinden, muhaddis.

E. +ı 29b-1

Ebû Derdā: Dimaşk kadılığı ve Kur'an muallimliği yapan sahâbî.

E. 37a-2

Ebû Hüreyre: **bk. Ebī Hüreyre**

E. +den 26a-5, 27b-2, 31a-9

Ebū'l Ḥasan: Hasan Basri **bk. Ḥasan-ı Başrī**

E. 27b-1

Ebū'l Kāsim Ḥakīm: İlk dönem Mâtürîdî âlimlerinden.

E. 43b-8

ecel: Ar. ecel, vade

e. 16b-1

edeb: Ar. edep, terbiye

e. -ile 10a-1

eger: Far. eğer, şayet

e. 3b-6, 12a-4, 12b-4, 13b-5, 15b-5, 16a-2/10, 16b-8, 17a-4/8, 20b-6/8/10, 21a-8, 22a-6, 22b-10, 23a-7, 23b-7/8, 25a-6, 27b-6/8/9, 37a-8, 40b-7, 41a-6/7, 42b-7, 43a-4/8/9, 46b-4, 49a-2, 50a-13

ehl: Ar. topluluk, cemaat, bir yere ait olan

e. +ı 5b-5, 10b-3, 24a-1, 25b-9

e. +inden 20b-3, 28b-1, 33b-6, 40b-5

e. +inüñ 20a-10, 20b-1, 35b-3/4

ehl-i beyt: Ar. Hz. Muhammed'in yakın

akrabası olanlar, ev halkı, yakın çevre

e. +i 9b-4

elli biñ: elli bin (50000)

e. 7b-10, 8a-2

ehli'd- duha: Ar. cennetin kapısının cemaati

e. 26a-7

emānet: Ar. emanet

e. 42a-6

e. +idür 40b-9

eksük: eksik

e. 9b-4

emīn: Ar. şüphe etmeyen, emin

e. eyle- 10b-4, 25b-8, 26b-4

el: el **bk. il**

e. 6a-6, 42b-4, 43a-3/5

e. +üñ 30b-3

e. +in 2b-6

e. +ine 28b-1, 36b-4

e. +inde 13a-6, 21a-6, 33b-7, 36b-2,

45b-9

e. +indedür 15b-5

e. +inden 19a-9

e. +iyle 30b-5

e. +leri 41b-1

e. +üm 40a-4

e. +üñi 39a-2

e. ol- 5a-8, 9a-1, 24b-4, 26b-4/5, 28a-

9, 31b-7, 40b-4

e. +dir 3b-4

emr: Ar. emir, buyruk

e. eyle- 4a-1

En'ām: En'ām suresi

E. 26b-10

Enes Bin 'Abbās: Enes Bin Abbas

E. +dan 25a-10

Elḥamdü: Ar. Fatiha suresi

E. 2a-1/3/8, 3b-5, 5a-2/6/7/10, 5b-5/7, 6b-4/8, 7a-1/3/5

Enes Bin Mālik: Hz. Peygamber'e hizmetiyle tanınan ve en çok hadis rivayet eden sahâbîlerden biri. **bk. Enes İbnü Mālik**

E. 5b-6

E. +den 11b-7, 12b-6, 15b-8, 16a-6, 18a-8, 22a-1

elli: elli (50)

e. 7b-10, 8a-2, 23b-3/4

e. +ye 8a-4

Enes İbnü Mālik: **bk. Enes Bin Mālik**

E. 48b-2

E. +den 33a-5	e. 11b-10, 12b-10, 13b-4, 20a-5, 23a-6, 23b-4, 25b-6, 32b-1
er: 1. Far. her	et: et, vücut
e. 48a-8	e. +inden 23b-3
2. Allah’a ermiş kimse	
e. + üñ 45a-1	
eren: 1. erkek	ev: 1. ev
e.+lerine 41a-9	e. 18a-4
2. Allah’a ermiş kimse	e. +e 18a-3
e.+lerüñ 44b-9	e. +inden 45b-5
esās: Ar. esaslar, kurallar	e. +ine 21b-1
e. +ı 6b-7/8	2. oda
Esāsü’l Qur’ân: Kuran’ın esası	e. +üñ 13b-7, 15a-1
E. +dur 6b-7	e. +de 15a-1
	e. +i 13b-7/8/9/10
esenlik: sağlık, rahat, huzur	evel: Ar. ilk bk. evvel
e. -ile 7b-5	e. 45b-10
eğer: Ar. Bir davranış, fikir veya olayın doğurduğu sonuç, yarattığı tesir, geride bıraktığı iz	evet: evet
e. +leri 40b-9	e. 5b-5, 29a-4
esrük: sarhoş	evvel: Ar. 1. birinci bk. evvel
e. 47b-7	e. 5a-4, 6a-6, 8b-10, 10a-5, 13b-8, 22a-1, 31b-3/9, 41b-8, 45a-1, 47b-6, 48a-6
estağfirullāh: Ar. “Allah’tan af ve mağfiret dilerim” demek	e. +inde 33b-8
	2. önce
	e. +den 40b-5
	e. +inden 26b-10
	e. +ki 6b-5, 22b-6, 23b-1, 24b-1, 25b-

eyidici: söyleyici, konuşmacı

e. +lerüñ 9a-6

eyit(d)-: 1. söylemek, demek **bk. eyt-, iyit-**

e. -ğıl 21b-6, 38a-5/7, 38b-9/10, 39a-1/3

e. -sün 29a-8, 29b-5

e. -dim 5b-10, 14a-4/7, 38a-1, 39b-8, 40a-10, 40b-1

e. -düm 6a-3, 14b-1/5/9, 29b-2, 34a-3, 37b-6/8, 38b-1/3, 40a-6

e.-di 5b-6/7/9, 6a-9, 6b-1/2, 7a-1, 8a-1, 18a-3, 21a-3, 21b-5, 22b-1/2/3/5, 24a-4, 24b-1/5/6, 29a-6, 29b-3, 30a-4, 30b-6, 31a-9, 31b-1, 32a-8, 33a-6, 33b-7, 34a-3/4/8, 35a-6, 37a-4/5, 37b-2/7/9, 38a-1, 38b-1/4, 39b-1, 40a-5/7, 40b-2, 41b-6, 42b-1, 42b-10, 43a-4/5/6/7/8, 43b-3/4/5/6/7, 44a-6, 44b-2/4/6/7/9, 45a-1/7, 45b-4/9, 46b-1/2/6/8, 47a-2/3/10, 47b-2/4/5/9, 48a-2/4/6, 48b-6/8

e. -ti 1b-2

e. -diler 2a-5, 17b-10, 21a-2, 29b-9, 39b-10, 41b-5, 42a-9, 44b-5/7

e. -ür 2a-8, 2b-8, 3a-1/3/4/6/8/10, 3b-4/5, 4b-3/5, 6a-7, 6b-4, 9b-6, 15b-4, 20b-6, 21b-7, 22a-9, 24a-3, 24b-10, 25a-1, 26b-8, 27a-3/10, 27b-1/2, 28b-5, 29b-2/6, 30b-4/8, 31b-3, 32b-6, 33a-5, 33b-10, 34a-1/10, 34b-1/2/4/5/7/9, 35a-5, 37a-2/10, 37b-1, 38a-10, 41b-4, 42b-6, 43b-8, 46b-9, 47b-3, 48b-1

e. -se 11a-3

e. -e 19b-10, 27b-8, 28b-10, 36b-10, 38a-5

e. -eler 13a-4/7

e. -mek 6b-2

e. -meyeyidüm 40b-7

2. sormak

e. -ür 2b-9, 3a-5/9

eyle: öyle

e. bul- 27b-1

e. it- 21b-8

eyle-: (yardımcı fiil), yapmak

e. -ñ 47a-7

e. -sün 29b-4

e. -düm 27b-1, 37b-1

e. -dün 43b-8, 46b-1

e. -di 4a-1, 4b-3, 23a-9/10, 30b-6/7, 31a-1/3, 33a-2, 43b-2, 45a-9

e. -dügüme 42b-2

e. -medüm 48a-5

e. -medün 42a-5

e. -mege 23a-3

e. -mek 23a-3, 23b-7, 46a-8

e. -meye 30b-6, 38a-10, 44b-10

e. -meyeler 44a-3

e. -rsin 38b-1

e. -r 15b-8

e. -se 4b-10, 19b-7, 22a-3, 31b-8, 33b-8, 42a-3/4

e. -seler 20b-7

e. -ye 10b-4, 15b-7, 16b-5, 18b-5/8,
20a-10, 25b-8, 26b-4, 27a-2, 28b-1/6, 34b-
2, 44a-2/3/4, 46a-8

e. -yevüz 22a-8

e. -yeler 15b-9, 24a-1, 44a-2

e. -rseñ 42b-7

e. -r-ise 43a-2

e. -yedi 4a-1

e. -üp 28b-3, 45a-4

e. -dügüme 42b-2

e. -mek 23a-3, 23b-7, 46a-8

e. -mege 23a-3

e. -medüm 48a-5

e. -medüñ 42a-5

e. -meye 30b-6, 38a-10, 44b-10

e. -meyeler 44a-3

eylik: iyilik

e.(g) +in 48a-7

eyt-: söylemek, demek **bk. eyit-**

e. -di 4a-5, 4b-7

eyü: iyi

e. 34a-5/9, 41a-5, 42a-9

e. +ler 23a-1

e. +leri 10b-2

eyülik: iyilik

e. +de 43b-10

Eyyüb: Hz. Eyüb

E. 31a-4 , 36b-9

-F-

fāriğ: Ar. vazgeçmiş, el çekmiş

f. ol- 11a-8, 11b-10, 12a-8, 12b-9,
13b-4, 15a-10, 16a-9, 18b-1, 19a-5, 19b-6,
20a-6, 23a-5, 25b-6, 28b-9, 32a-9, 33a-9,
50a-6

farīza: Ar. farz

f. 6a-8

f. +sı 16b-3

f. +ları 12b-5

faşl: Ar. fasıl, alt bölüm

f. 22a-1, 23a-1, 25a-10, 26b-8, 28b-4,
29b-6, 33a-5, 35a-4, 37a-10

f. +nı 25a-9

f. +ı 22a-1

f. +a 33b-9

Fāṭıma 'Ālime: Hz. Muhammed'in kızı

F. +dür 18a-1

Fātiḥa: Fatiha suresi

F. 10a-1/4, 11a-7, 11b-9, 12a-7, 12b-
8, 13b-2, 15a-8, 15b-10, 16a-8, 17a-1, 18a-
10, 19a-3/4, 19b-5, 20a-4, 23a-4, 23b-
1/2/3, 24b-2/3/7, 25b-2/3/4/5, 27b-10,
28b-8, 32a-9, 33a-7, 35a-2/8, 38b-6/8, 50a-
4

F. +dan 16b-3

Fātiḥatü'l Kitāb: Ar. kitabın başlangıcı

F. 38a-3

F. +dur 6b-5

firāk: Ar. ayrılık

f. +dur 5b-4

f. ol- 5b-5

faẓāl: Ar. fazilet **bk. faẓl**

f. +uñ 47a-5

f. +ına 43b-9

firdevs: Ar. cennet

f. 28a-4, 36b-6

firişte: Far. melek **bk. ferişte**

faẓl: Ar. fazilet, erdem **bk. faẓāl**

f. +ı 5b-7, 18a-7, 28b-3

ferişte: Far. melek **bk. firişte**

f. +ler 1b-8

fermān: Far. ferman, buyruk, emir

f. gel- 5b-10, 6a-3, 14a-4/8, 14b-1/5/10

f. 12a-1, 13a-5, 15a-3, 16a-5, 17a-3, 17b-5, 27a-1, 34a-10, 34b-1/2/4/5/7, 35a-10, 36b-10

f. +dür 24a-5

f. +ler 15a-1, 18b-9, 20b-4, 32b-3, 39b-3/9

f. +lerle 40a-3/8

f. +leri 14a-3, 30b-10, 35b-4, 36a-10

f. +lerinden 13a-6

fesād: Ar. kötülük, fitnelik

f. 29a-4

fitne: Ar. fitneci, ara bozucu

f. 47b-1

fi: ف harfi

f. 5b-4

fulān: Ar. falan, filan

f. 13a-1, 36b-10

filḥāl: Ar. hemen

f. 20b-9

f. +uñ 36b-10

Furḳān: Ar. Kuran-ı Kerim

Fir'avn: Ar. Eski Mısır hükümdarı

F. 35b-5

F. +uñ 20b-7

F. +ı 30a-1, 31a-3, 32b-10

F. 7a-2, 11b-2

F. +dur 6b-8

F. +nuñ 6b-8

-G, Ğ-

ġāfil: Ar. gafil

ğ. olma- 41b-1

ğarīb: Ar. kimsesiz, zavallı

ğ. +lere 9a-4

ğarq: Ar. boğulma, batma

ğ. ol- 2b-7, 31b-10

ğayyā: Ar. cehennemde bulunan bir kuyu

ğ. 4b-8

ğazā: Ar. din uğruna yapılan savaş

ğ. 12b-1

ğ. kııl- 37a-9

ğ. +dan 46a-10

ğ. +sında 35b-5/6

ğazālīk: Ar. +T. din uğruna yapılan savaş

ğ. kııl- 46b-1/2

ğāzi: Ar. gazi

ğ. +ler 45b-5

ğ. +lere 45a-7/10, 45b-4, 46a-6

ğāzīlīk: Ar. +T. gazilik

ğ. 44a-5

ğ. eyle- 46a-9

ğ. kııl- 12a-3

ğ. +dan 46a-10

geç-: geçmek

g.-er 41b-10

g. -e 25a-3, 28a-10, 36b-3

g. -en 17a-5, 43b-1

g. -miş 20b-9, 35b-1

geçür-: geçirmek

g. -e 7b-5

gel-: gelmek

g. 13a-1, 38b-5

g. -sün 48b-10

g. -düm 48b-9

g. -düñ 34a-3

g. -di 2a-5, 5b-10, 6a-2/3, 14a-1/3

/4/7/8/10, 14b-1/5/9/10, 22b-1/3/4, 23a-

9/10, 24a-4, 24b-5, 31b-6, 34a-7, 34b-9,

37b-4, 43a-5, 47b-9, 48b-5/6/8

g. -diler 32b-7, 39b-4, 41b-5

g. -miş 22a-6, 46b-7

g. -ür 24a-7, 43a-1

g. -ürler 42b-5

g. -se 4a-6, 4b-10, 13a-5, 22a-3/6

g. -e 8b-10, 13a-6, 23b-10, 34b-4,

47a-2

g. -eler 32b-3

g. -di -y-ise 12b-5

g. -ürdi 46a-10

g. -ürse 22a-7

g. -icek 21b-1

g. -üp 24a-7	g. -se 12b-10, 13b-4, 19a-5, 23b-4,
g. -dügi 29b-8, 36b-5	29a-7
geleci: söz, lakırdı	g. -e 32b-1
g. 2b-5, 3b-6/7/8/9	g. -eler 42a-2/4
	g. -mekde 41b-1
gelin: gelin	gey-: giymek
g. +üñ 34a-6	g. -düñ 42a-6
gemi: gemi	geydür-: giydirmek
g. +si 31b-4/10	g. -ürler 46a-5
geñez: kolay	g. -mezler 46a-5
	g. -e 10a-10
g. id-i vir- 18a-8, 18b-6, 24a-10, 36a-5	g. -eler 13a-2
g. kıl- 7b-4, 8a-3	g. -irseñ 43b-4
	geyür-: giydirmek
ger: Far. eğer, şayet	g. -ürsin 43b-4
g. 37b-1, 49a-14	
g. kıl- 5b-4	gibi: gibi, benzer
gerçek: doğru	g. 5b-5, 11a-5, 11b-3/6, 12a-3, 13a-3,
g. 40a-5	16b-5, 19a-8/9/10, 22a-6, 28a-10, 28b-3,
g. +dür 42a-8	30a-6/833b-9, 35b-2/6/7, 36b-3, 48a-10
	g. +dür 37a-7
gerek: gerek, lazım	gice: gece
g. 32b-5, 37b-10, 41a-8, 47a-8	g. 1b-6, 9b-9, 18a-7, 32b-3, 34a-5,
g. +ise 24b-10	34b-1/2/3, 35a-9/10, 35b-
	1/2/4/5/6/7/8/9/10, 36a-
getür-: getirmek	1/2/3/4/6/7/8/10, 36b-1/3/4/ 6/7/8/9 /10,
g. 39a-9	46b-1, 48b-5/8
g. -diler 30b-5, 40a-2	g. +dür 34a-5

g. +si 4a-9, 10a-2/3, 11b-7/8, 12b-6/7, 15a-6/7, 16a-6/7, 16b-3, 18a-8/10, 19b-2/4, 24b-1, 27a-7, 31a-8, 32b-5, 33b-10, 34a-1, 35a-6, 36a-3, 37a-2/3/8, 49a-11, 50a-3

g. +sidür 48b-9

g. +sini 37a-6

g. +lerin 37a-7

git(d)-: gitmek

g. -di 34b-8, 39b-2

g. -erin 18a-3/5

g. -e 9a-1, 35a-9

g. -erdi 4a-8, 17a-6

g. -erken 17b-10

g. -mezden 19a-10

g. -en 41a-4

g. -meye 36a-9

gider-: gidermek, yok etmek

g. -ür 48a-7

g. -eler 20b-5

g. -i vir- 22b-10, 28a-3

giñ: geniş

g. it(d)- 25a-9

g. kıl- 31a-10

gine: yeniden, tekrar **bk. yine**

g. 50a-11

giñil-: genişlemek

g. -di 24b-9

giñlik: genişlik

g. (g)+i 13b-7

gir-: girmek

g. 13a-5, 20a-1

g. -üñ 26a-8

g. -se 19b-10

g. -e 9a-1, 11b-5, 12b-3, 15b-7, 19b-9, 26b-5, 32b-4

g. -üp 22b-1

girü: 1. geri

g. 6a-2/5, 11a-9, 17a-5, 22b-3, 30b-10, . 34b-9, 41a-5/6

2. yeniden, tekrar

g. 23b-10, 24b-4, 40a-2

giy-: giymek

g. -e 28b-6/7

g. -üp 37a-9

gizlü: gizli

g. 44a-7

gök: gök, gökyüzü

g. 10b-3, 12a-4, 20a-10, 25b-9, 34a-9, 35b-4, 36a-10, 36b-10

g. +i 30b-9

g. +e 1b-7, 31a-3/5, 39a-3

g. +de 8a-5, 34a-2	g. -di 42b-4, 47b-4
g. +den 11b-2, 35a-10	g. -er 30b-4, 41a-7
g. +din 34a-9	g. -em 38b-4
g. +ler 2b-3	g. -esin 38b-5, 39b-1
	g. -mişce 8b-9
gölge: gölge	g. -ürken 41b-1
g. +si 33b-7	g. -mek 9a-2, 37a-10
g. +sinde 11b-4, 27a-3	g. -düğüm 18a-6
	g. -medük 2a-7
gölgelen-: gölgelenmek	g. -mese 40b-2
g. 27a-4	g. -meye 11b-5, 12b-4, 26b-5, 28a-9,
	31b-2/8
göndür-: göndermek	g. -meyeler 21a-8
g. -gil 3b-1	g. -meyince 19b-1, 36a-7/9
göñül: gönül, kalp	göre: göre
g. 28b-8, 44b-9	g. 47a-7
g. +üme 37b-8	
g. +ümi 47a-1	görin-: görünmek
g. +üñi 46b-4	g. -e 13a-4
g. +i 43b-10	görklü: cazibeli, gösterişli
g. +in 46a-9	g. 29a-6
g. +i-y-ile 46a-8, 44b-2	g. +sin 37b-6
	götür-: götürmek
	g. 39a-2
gör-: görmek	g. -se 2b-6
g. 9a-1, 22b-3, 47a-7	g. -üp 16a-5
g. -üñ 26a-5	
g. -düm 29b-2, 39b-3/5/6, 40a-2,	gövde: gövde, beden
40b-10	g. +sinde 17a-9, 22a-5
g. -düñ 40a-8/10	

göz: göz

g. 31b-2

g. +lerüñi 39a-9

g. +leri 24a-6, 31b-5/6, 41b-1

g. +lerine 31b-2/4

g. +lerinden 34b-3

gūr: Far. kabir

g. 9a-1, 17b-6/8

ğusl: Ar. yıkanma, arınma, belirli hallerde

yıkanma **bk. ğusul**

ğ. eyle- 28b-6, 31b-8, 33b-8

ğ. it- 27a-5

ğusul: Ar. gusül **bk. ğusl**

ğ. eyle- 45a-4

ğuşşā: Ar. kaygı, keder

ğ. +sından 10b-5

gūşe: Far. köşe, bucak

g. +si 18a-1

güc: güç, kuvvet

g. kıldur- 41b-8

g. +i 22a-4, 23a-3, 27b-8/9, 35a-8,
41a-7

gül-: gülmek

g. -e 26b-5/6

gümüş: gümüş

g. +den 11a-4, 13b-8

gün: 1. gün

g. 11a-5/6, 12a-6, 13a-10, 13b-1,
15b-9, 16a-5, 16b-9, 17a-1, 19a-1/2, 20a-3,
21a-7, 22a-9, 29a-5, 30a-3/5/8, 30b-1/11,
31a-1/2/3/4/5/6/7/8/10, 31b-2/3, 32b-9,
33a-7, 38a-2, 42b-3, 46a-10, 46b-6, 47b-9

g. +dür 29b-10

g. +üñ 16a-3

g. +e 16a-2, 30a-5

g. +de 2a-3, 20b-10, 38a-9

g. +den 16a-1

g. +i 12a-5, 13b-1, 15b-7, 20a-2, 27a-
2, 31a-8, 31b-7/9, 50a-2

g. +in 6a-2, 30b-8, 32b-7

g. +ine 7b-10, 12a-1, 27a-2, 31b-8

g. +inde 3a-7, 10a-9, 12b-2, 17a-10,
19b-2, 23b-9, 26a-7, 29b-8, 30a-6, 32b-7,
33b-6, 42a-2, 46a-7

g. +leri 21b-9

g. +lerinde 9b-7

2. güneş

g. 21b-2, 22a-2/3, 22b-3, 24b-7, 38a-
2

3. gündüz

g. 25a-8

günāh: Far. suç, günah

g. kııl- 7b-7

g. +ı 23a-1

g. +ın 16a-1

g. +laruñ 35b-1	
g. +larından 50a-13	ḥacil: Ar. utanmış (kimse)
	ḥ. eyle- 47a-7
günde: hergün	
g. 3b-9	ḥadīḍ: Ar. hadis
	ḥ. 42a-7
gündüz: gündüz	ḥ. +lerinden 9b-6
g. +in 30a-6	
g. +ün 8a-8	hafta: Far. hafta
	h. 16a-10, 16b-8
güneş: güneş	h. +nuñ 21b-9
g. 22b-7, 28a-10, 39b-8	h. +sınuñ 9b-7
-H, Ḥ, Ḥ-	Ḥaḳ(k): 1. Hak, Allah
	Ḥ. 9a-2, 20b-6, 44b-3
ḥaber: Ar. haber	Ḥ. (ta'ālā) 7a-10, 10a-7/9, 10b-1/6,
ḥ. 48b-4	11b-5, 12a-1/9, 15b-2/10, 16a-10, 16b-5,
ḥ. +i 48a-4	17a-10, 17b-4, 24a-10, 18b-3, 19a-6, 19b-
	8/10, 20a-10, 20b-2, 21a-1/4/6, 21b-2, 22a-
	4/8, 22b-9, 23a-6, 24a-10, 24b-8, 25b-8,
	26b-3, 27a-1/9, 28a-2, 29a-3, 29b-1/6, 30a-
	9, 30b-9, 31a-2/7, 31b-10, 32a-6, 32b-2,
	33b-4, 34b-2, 35a-2, 35b-7/9, 36a-3/4/7,
	41a-1, 43a-7, 50a-12
ḥac: Ar. hac	Ḥ. (ta'ālā) +ya 17b-7
ḥ. 12a-10, 36a-1	Ḥ. +dan 12a-1, 42b-1
ḥ. kıl- 22a-6	Ḥ. (sübhānehü ve ta'ālā) 1b-6, 6a-6
	Ḥ.-ile 48a-2
ḥācet: Ar. hacet, gerek, ihtiyaç	2. doğru, gerçek, hak
ḥ. 20b-1, 28b-4	ḥ. 40b-3
ḥ. dile- 29a-3, 29b-6, 33b-4	ḥ. +ı 12b-4
ḥ. +i ol- 19b-2, 28b-5, 29a-6, 29b-3	
ḥ. +üm 29b-3	
ḥ. +üñ 34b-9	
ḥ. +in 17b-1, 25b-9/10, 29a-3, 29b-1,	
33b-4, 50a-13	
ḥ. +lerin dile- 50a-12	

h. +ı-y-ıçun 15b-4, 20b-6, 21a-5, 40b-

3

h. +larum 37b-3

hāl: Ar. durum, vaziyet

h. +i 41a-8

halāyık: Ar. halk, insanlar

h. +iñ 17b-2

hālet: Ar. hal, durum

h. +in 18b-5

Hālīk: Ar. Allah

h. 3a-3

h. +ıla 2b-5

halīfe: Ar. halife

h. 30b-4

halk: Ar. halk

h. +ı 7b-1

halvet: yalnızlık, tek başına kalma

h. 37b-3

harāb: Ar. harap, viran, ören

h. olma- 25a-6

harām: Ar. haram

h. 41b-10, 42a-2, 48a-8

h. kıl- 2a-3

h. ol- 35a-4, 49a-14

h. +dan 41a-7

harc: Ar. gider, masraf

h. eyle- 42a-2/4/5

hardal: Ar. hardal

h. 15b-6

harf: Ar. harf

h. 5a-1/4/5/6/8/9, 5b-4, 7a-7/8, 7b-7

h. +dür 5a-4, 7a-5/7/9, 7b-2/5/9, 8a-

3

/7/10, 8b-3/6/9

h. +i 7a-6/8, 7b-1/4/6/8, 8a-2/4/5/8,

8b-1/5/8/10

h. +ine 15b-2

h. +leri 20b-4, 35a-3, 49a-13

Hasan-ı Başrī: Hasan Basri **bk. Ebū'l Hasan**

H. 22a-10, 22b-2

H. +ye 22b-1

hāşıl: Ar. ortaya çıkan, meydana gelen

h. it- 41a-6

h. ol- 9b-3, 23b-10, 37b-6

haşşi: Ar. kuru, yâbis

h. 10a-6

hatm: Ar. Kuran'ı baştan sona okuma

h. +i ol- 27b-6

havā: Ar. hava

h. +ya 6a-4

h. +da' 44b-5

hediyye: Ar. hediye, armağan

h. 14b-8

Ḥavā: Hz. Havva

Ḥ. +yı 30b-11

helāk: Ar. helak, yok olma, mahv olma

h. +dur 5a-5

h. eyle- 31a-3

hāviye: Ar. cehennemin 7. katı

h. +dür 6b-8

h. kııl- 30a-1, 32b-9/10, 33a-1/2/4

h. ol- 5a-6

ḥavz: Ar. havuz

ḥ. +ı

ḥelāl: Ar. helal

ḥ. 42a-2/4

ḥ. +e 42a-3

ḥayr: Ar. hayır, sevap

ḥ. 21a-6, 38a-1

ḥ. kııl- 41b-2

ḥ. +ı 34b-5

ḥ. +den 41a-6

hem: Far. hem

h. 2b-5, 3a-7, 43b-7

ḥazā: Ar. bu, şu

h. 49a-4

hemān: Far. hemen, o anda

h. 24b-4

ḥazır: Ar. hazır, mevcut, var

ḥ. 4b-9

ḥ. ol- 13a-2

ḥ. +dum 37b-2

hemīşe: Far. sürekli, daima

h. 23a-7, 23b-7

hep: daima

h. 12b-5, 41a-6

ḥazırlık: Ar.+T. hazırlık

ḥ. +ıla 28b-8

her: Far. her

h. 2a-1, 6a-7, 7a-3/8/10, 7b-3/6/8,

ḥazret: Ar. bir saygı deyişi

ḥ. +i 48b-5/9

ḥ. +ine 3b-6

8a-2/5/8, 8b-1/4/8/10, 9b-9, 10a-3, 10b-8,

11a-7, 11b-8/9, 12a-6/7, 12b-7/8, 13a-6,

13b-1/2/7, 15a-1/2/3/4/7/8, 15b-2/9, 16a-

7/8, 16b-2/10, 17a-1/7, 17b-3, 18a-9, 19a-2/3, 19b-4, 20a-4, 20b-1, 21a-6, 22b-5/9, 23a-4, 23b-7, 24b-1/7, 25b-1, 26a-3, 26b-3/10, 27a-7, 27b-3/8/10, 28a-4/5, 28b-8, 30a-4, 30b-3, 31a-10, 31b-2/7, 32a-5/8, 33a-6/7, 33b-7, 34a-10, 34b-10, 35a-1/7, 37a-6, 38a-2/5, 38b-6/8, 40a-3/9, 42a-3/7, 42b-7, 46a-7, 49a-10, 50a-1/4

hergiz: Far. asla, hiçbir zaman

h. 9a-2, 18a-4/5/6

heybet: Ar. korku

h. 37b-5

h. +den 1b-8

h. +in 17a-6

h. +inden 24b-4, 26b-4, 28a-9

hı: ħ harfi

h. +dur 5a-8

hıl'at: Ar. hilat, kaftan

h. 10a-9

h. +ı 9a-8, 10a-10, 10b-1

hışım: Ar. kızgınlık, öfke

h. 3b-3

h. +ından 40b-4

hızır: Ar. Hızır

h. 38a-9, 40a-5

h. +van 37b-7

h. +dan 39a-9

hızlandır-: hızlandırmak

h. 5a-8

hiç: Far. hiç, hiçbir, asla

h. 11b-5, 12b-3, 24b-6, 28b-4, 34b-6/7, 38a-10, 38b-7, 41b-6, 42b-9, 43b-8/9, 44b-10

hikāyet: Ar. hikāye

h. 6a-5, 6b-9, 17b-9, 22a-9, 23a-8, 24a-3, 30a-10, 31b-3

Hilk: Ar. yaratılış

H. +ini 19b-1

hısāb: Ar. hesap

h. 3a-7, 12b-3, 18b-6

h. +ın 41a-6

h. +ınca 11a-10, 12a-4/9

hīş: Far. akraba

h. +inden 33b-6

hoş: Far. hoş, iyi, güzel

h. 28b-7, 48b-4

h. dut- 30b-1, 37b-9

h. ol- 21b-7

hoşnuğ: Far. hoşnut, memnun

h. 42a-10, 42b-2/3

h. +van 20a-1	hüner: Far. hüner
	h. 44b-4/6/8/9
hoşnudluk: Far. +T. memnuniyet	h. +i 44b-9, 45a-1
h. 10a-10	
	hürmet: Ar. saygı
hüblük: Far.+T. güzellik	h. +ine 7a-7/8
h. +ından 37b-5	
	-I-
Hüd: Kur'ân-ı Kerîm'de Âd kavmine gönderildiği bildirilen peygamber.	ıçun: içün, maksatıyla
H. 32b-8	ı. 22b-9, 28a-7/8
Hüd: Ar. Kur'ân-ı Kerîm'e göre Hz. Nûh'un gemisinin tûfandan sonra üzerine oturduğu dağ.	ırağ: uzak
	ı. 48a-8
H. 31b-4/10	ıрмаğ: ırmak
	ı. +ı 27a-4
	ı. +lar 39b-6
hulk: Ar. ahlak	
h.+dur 41a-5	ısmarla-: emanet etmek
	ı. -dum 40b-9
hulle: elbise	ı. -dı 40b-8
h. 13a-2/3/4	
h. +lerinden 13a-2	-İ-
hûri: Ar. huri, cennet kızı	i-: imek
h. 15b-3	i. -di 18a-8
h. +ler 28a-6, 39b-7/9	i. -se 27b-7
h. +lerinden 15b-3	
	i'tikâd: Ar. inanmak, inanç
hücre: Ar. oda	i. 2a-2
h. +si 10b-9	
	'ibâdet: Ar. ibadet

‘i. 9b-2, 14b-4, 16b-6, 30a-5

‘i. kııl- 9b-2

İblīs: Ar. şeytan

İ. 2a-4, 41b-5/6, 46b-4, 47b-3/4/9,
48a-2/4

İ. +dür 44a-8, 47a-1

İ. -i levam 47b-4

İ. +den 2b-10

İbnü ‘Abbās: **bk. ‘Abdullāh Bin ‘Abbās ,
‘Abdullāh İbnü ‘Abbās**

İ. +dan 19a-1, 27b-7, 29b-7, 30a-4,
31b-1

İbnü Müneyhe: Mâlikî fakihi, edip ve
müfessir.

İ. 47b-3

İbnü ‘Ömer: Hz. Ömer’in oğlu, en çok hadis
rivayet eden, en çok fetva veren yedi
sâhâbîden ve abâdileden biri.

İ. 15b-8

İbrâhim: Hz. İbrahim **bk. İbrâhîm, İbrahim,
İbrâhîm Ḥalîl, İbrâhîmü’l Ḥalîl**

İ. 32b-8

İbrâhîm: **bk. İbrâhim, İbrahim, İbrâhîm
Ḥalîl, İbrâhîmü’l Ḥalîl**

İ. 43b-2

İ. +le 43b-7

İbrahim: **bk. İbrâhim, İbrâhîm, İbrâhîm
Ḥalîl, İbrâhîmü’l Ḥalîl**

İ. 37b-9, 40a-5

İ. +e 38a-10

İbrâhîm Ḥalîl: **bk. İbrâhim, İbrâhîm,
İbrahim, İbrâhîmü’l Ḥalîl**

İ. 21a-1

İbrâhîmü’l Ḥalîl: Hz. İbrahim **bk. İbrâhim,
İbrâhîm, İbrahim, İbrâhîm Ḥalîl**

İ. 31a-1

İç: iç

i. +ümde 46b-10

i. +ine 4a-7

i. +inde 2b-1/2/3/4, 4a-8/10, 5a-
5/6/7/9/10, 5b-3, 7a-2/3, 7b-7, 10b-6, 13b-
6, 16a-3/5/10, 16b-3/7/8, 17a-8/9, 17b-
4/7, 18a-4, 18b-3, 19b-1, 22a-10, 28a-
4/5/8, 29b-4, 32b-4, 34b-8, 35a-3, 36a-2/7,
37a-3, 39b-4/6, 41a-8, 43b-8, 49a-12

i. +indedür 37a-4

i. +inde midür 37a-3

i. +indeki 20b-3, 35a-5, 41a-2

i. +inde-y-iken 19b-7

i. +indeken 16b-4

i. +inden 21b-3

İç-: içmek

i. -gil 27a-5	i. ol- 43b-6
i. -düm 40a-1	
i. -dũñ 40a-10	iki: iki (2)
i. -se 23a-2	i. 3b-7, 6b-10, 10a-9, 10b-1, 11a-4,
i. -e 21b-1/2	13b-1, 14a-2, 14b-3, 15b-9, 22a-3, 22b-4/7,
i. -eler 13a-8	23b-9, 24a-5, 24b-1/6, 25a-2, 28a-7, 28b-7,
i. -mek 23a-7	31b-7, 33a-8, 35a-3, 36a-4, 38a-9, 38b-5/8,
	46b-9, 48a-7, 50a-5
içre: içinde, içeri	i. +sinüñ 24a-6
i. 15b-4, 25a-7	
i. +gi 46b-10	ikinci: ikinci (2.)
	i. 5a-6, 6b-5, 9a-1, 10a-7, 13b-8, 19a-
içün: için, amacıyla	4, 23a-1, 24b-2, 25b-3, 34b-1, 35a-9, 41b-9,
i. 2b-5, 14a-10, 15b-3, 16a-10, 17a-8,	44a-7, 45a-2, 46a-3, 47b-6, 48a-7
20b-4/6, 21a-5, 28a-7, 36b-8, 37b-10, 42a-	
3/5	ikindü: öğle ile akşam arasındaki zaman
İdrīs: Hz. İdris	i. 19a-2
i. 31a-3	
	iki yüzlülük: iki yüzlü davranış
ihdinā: Ar. zenginlik, bolluk	i. y. +den 10a -6
i. 14b-7	
ihlāş: Ar. samimiyet, doğruluk	il: il, şehir bk. el
i. 47a-4	i. +inüñ 30b-1
	il: el bk. el
iḥsān: Ar. iyilik etme, bağış, lütuf	i. +inden 18b-8
i. +ın 26b-7	
iḥtiyāc: Ar. ihtiyaç	ilāhi: Ar. Allah'ım, ey Allah bk. ilāhī
i. +uñ 43b-6	i. 18a-7, 25a-8, 41a-9
	ilāhī: Ar. bk. ilāhi
iḥtiyād: Ar. tedbirli olma	i. 42b-6

ile: 1. edat	imām: Ar. imam i. -ile 22b-6
i. 3b-7/8/9, 7b-5, 9a-1, 10a-1 13a-5, 22b-6, 29b-4, 32a-1 32b-2/4/10, 33a-1/2, 33b-6, 35b-6, 36a-1, 37b-1, 40a-3/8, 41a-5, 41b-8, 44a-6/10, 46a-6/8, 46b-2, 48a-2	īmān: Ar. iman ī. 9a-8 ī. +ile 9a-1
2. bağlaç i. 16b-7, 19a-2, 30b-9, 35a-8, 35b-5	im: işaret, iz i. +den 17a-5
ilet-: iletmek, göndermek i.(d) -eler 16a-5	imdi: şimdi i. 3b-5, 5a-4
ilig: ilik i. +inden 21b-4	in-: inmek i. -di 2a-9, 6a-2/5, 11b-2
‘ilm: Ar. ilim, bilgi ‘i. 45a-1 ‘i. -ü Qur‘ān ‘aḳd-ü şerī‘at 14b-8	‘ināyet: Ar. ihsan, yardım, iyilik ‘i. +üñ 47a-6 ‘i. +i 28b-3
‘İsā: Hz. İsa ‘ī. 20a-2, 21a-1, 31a-5, 33a-2, 42b- 9/10, 43a-2/4/5, 46b-6/9, 47a-2 ‘ī. +ya 43a-6	İncīl: Ar. Hz. İsa’ya verilen ilâhî kitabın Kuran’daki adı ī. 7a-2/4, 11b-2
illā: Ar. mutlaka, muhakkak i. 38a-10	incü: inci i. +den 13b-6/9
ilte-: iletmek, ulaştırmak i. -meyiserin 2a-10	iñen: çok i. 28b-2/3, 30b-1, 34a-5
	innā enzelnahü: Ar. Kadir suresi i. 33a-8, 35a-2, 49a-8, 50a-4

inşallāhu: Ar. Yapılacak her işin

ilâhî irade ve izne bağlı olarak

gerçekleşebileceğini belirtmek amacıyla
işin öncesinde söylenmesi gereken bir söz.

i. 24a-9

i. (ta'ālā) 10a-1, 22a-9, 37a-1/10, 47a-

7

ir-: erişmek, ulaşmak

i. -se 22b-6

issi: sıcak

i. +sinde 11b-4

i. +lerinden 17b-2

iste-: istemek

i.-mez 44a-1

i.-ye 44a-1

i.-rseñ 43a-6

i.-yü ver- 34a-2

iriş-: erişmek, ulaşmak

i. -dim 9b-7

istek: istek, dilek

i. 44a-1

irte: sabah

i. 32b-6

istiğfār: Ar. tövbe etme

i. it- 45b-7

irte namāzı: sabah namazı

i. n. +nuñ 22b-6

i. n. +n 22a-10

i. n. +ndan 22a-2

iş: hareket, görev

i. 17b-5/6

i. +üme 42b-10

i. +i 23b-7

i. +in 41b-9

i. +ine 4b-9

i. +ler 43b-4

i. +lerin 36a-8

İsrā'il: Ar. İsrail **bk. İsrā'îl**

İ. 29b-10

İsrā'îl: Ar. İsrail **bk. İsrā'îl**

İ. 42a-9

İsrāfil: Ar. Dört büyük melekten biri olup
kıyamet gününde sūra üflemekle görevlidir.

İ. 21a-4

İ. +e 5b-8

işid(t)-: işitmek

i.(d) -üñ 5a-4

i.(t) -diler 21a-2

i.(t) -düm 1b-8, 4a-5 22b-5, 40a-6,

42a-1

i.(t) -düñ 7a-4

i.(t) -diler 21a-2	i.(d) -eler 42a-7
i.(d) -eler 25a-5	i.(d) -i virgil 18a-8, 25a-9
i.(d) -icek 37b-8	i.(d) -i vire 18b-6, 24a-10, 36a-5
i.(t) -meyince 36a-9	i.(d) -i virgil 18a-8, 25a-9
	i. -mekde 41a-10
ışitdür-: ıştırırmek	‘ivāz: Ar. Bedel, karşılık
i. -mez 25a-6	‘i. 38a-1
ışle-: ışlemek, yapmak	iy: seslenme ünlemi, ey
i. -yelüm 42a-10	i. 2b-7, 3b-5, 5b-10, 6a-3, 14a-4/7,
i.-düm 39b-3	14b-1/5/9, 42b-9, 43a-3/5
i.-mek 47b-5	iyit-: söylemek bk. eyit(d)-, eyt-
i. -megi 6a-8	i. -di 1b-9
ışleyici: ışleyici, yapıcı	izāfet: Ar. bağlanma, meyletme
i. +lerden 20b-8	i. 45a-9
ışrāk: ısrak namazı	izās’semā’un şakḳat: Ar. İnşıkak suresi
i. 22a-1, 22b-5/7	i. 16b-4
it: köpek	izā zülziletil: Ar. Zilzal suresi
i. +leri 23b-9	i. 24b-8
it-: (yardımcı fiil) etmek, yapmak	‘izet: Hz. Muhammed
i. -gil 27a-5	‘İ. 48b-10
i. -diler 21b-8	-K, Ḳ-
i. -miş 11b-6, 12a-10, 16b-8	Ka’be: Ar. Kâbe
i.(d) -erven 46b-8	K. 37b-3
i.(d) -er 37a-2 , 41a-6	
i.(d) -erler 24a-7, 45b-7, 46a-4	
i. -señ 39a-10	

ķabir: Ar. kabir

ķ. +ine 48a-3

ķabŭl: Ar. Razı olma

ķ. it- 42a-7

ķ. ķıl- 47b-10, 48a-4

ķ. ol- 22a-6

ķaç: kaç

ķ. 3b-7

ķaçan: ne zaman, ne vakit

ķ. 2b-6, 6a-4, 13a-5, 14a-1/5/8, 14b-2/6, 18b-9, 19b-9, 22a-5, 26a-2, 27a-2, 28b-9, 45b-5

ķadar: Ar. kadar

edat

ķ. 2a-5, 7b-7, 11a-3/9/10, 11b-6, 12a-2/8, 13b-5, 17a-9, 22a-5/7, 23a-1, 23b-10, 25a-4, 30a-7/9, 34a-5, 35b-2, 43b-7, 40b-2
ķ. +dur 5b-7

ķadeķ: Ar. bardak

ķ. 49a-4

ķader: Ar. kader

ķ. +e 33a-1

ķāđı: Ar. kadı

ķ. ol- 3a-7

ķadir gicesi: Kur'an indirilmeye başlandığı için kutsal sayılan ramazan ayının yirmi yedinci gecesi. **bk. ķadr gicesi**

ķ. 37a-2/3/6/7/8

ķadr gicesi: Kadir gecesi **bk. ķadir gicesi**

ķ. 36a-2

kāfir: Ar. kâfir, iman etmeyen

k. 14a-10, 45a-2, 45b-9, 46b-3

k. -ile 44a-6

k. +le 44a-7, 45a-4

k. +i 46b-3

k. +ler 19a-9, 36b-2

kāfire: ismi müennes

k. 11a-10

ķāfur: Ar. beyaz ve yarı saydam kolaylıkla parçalanan kokulu madde

ķ. +dan 15a-2/4

ķaķıķan ol-: öfkelenmek, kızmak

ķ. 47b-7, 48a-10

ķaķu-: öfkelenmek, kızmak

ķ. -duğı 44a-4

ķal-: kalmak

ķ. -dı 32a-4

ķ. -ur 41a-6, 41b-9	
ķ. -a 13a-9	ķanda: nerede
ķ. -maķ 41a-9	ķ. 3a-5
ķ. -an 11a-9, 30b-10, 41a-5	
ķ. ma-dı-y-sa 12b-4	ķandur-: içme, yeme isteğini karşılamak
	ķ. -a 35b-10
ķaldur-: kaldırmak	ķankı: hangi
	ķ. 3a-3, 5a-4, 12b-3, 19b-9, 26a-3, 43b-9/10, 47b-5, 48a-8
ķ. 34a-8, 39a-2	ķ. +dur 46b-2
ķ. -dı 34a-9	ķ. +sın 43a-9
ķ. -mazdan 29a-4	
ķ. -mayalardı 25a-8	ķapı: kapı bk. ķapu
ķalem: Ar. kalem	ķ.+da 34a-10
ķ. 5b-9/10, 6a-3, 14a-4/7, 14b-1/5/9	ķapu: kapı bk. ķapı
ķ. +e 5b-9	ķ.+dağı 34b-2/4/5/7
ķ. +i 30b-10	ķ. +sı 26a-6
ķalķan: koruyucu	ķ. +sın 7a-9, 12b-2, 16a-4, 45b-4
ķ. +umdur 47a-4	ķ. +sında 45a-2/4
	ķ. +sından 12b-3, 19b-9, 26a-8
ķamu: bütün, hep	ķ. +ları 18b-4, 34a-10
ķ. 6b-8, 17b-2, 25a-8, 41b-5	ķ. +ların 16a-4, 21a-6/7, 36b-7/8
ķan: kan	ķapucı: kapıcı
ķ. +ıyla 46a-4	ķ. +lar 15a-1, 28a-6
ķan-: doymak	ķara: kara, siyah
ķ. -mış ol- 17b-2/4	ķ. 4a-2
	ķ. +dur 24a-6
ķanā`at: Ar. yetinme	ķara: ayıp, suç
ķ. eyle- 44a-2/3	

ķ. eyle-33a-2	ķ. +ına 34a-4, 37b-2, 41b-5
ķarañu: karanlık	ķ. +ında 11a-3, 22a-10, 24a-4, 26a-9, 29a-6, 29b-3
ķ. 24b-8	ķat-: katmak, ilave etmek
ķ. +sın 17b-4	ķ. -sa 7a-8/10, 7b-2/8/10, 8a-4/7/10, 8b-3/7
ķarañulıķ: karanlık	ķatı: ŗiddetli
ķ. +ından 17b-6/8, 24b-5	ķ. 1b-8, 2a-8, 17b-6, 41a-9
ķaravaŗ: carıye, hizmetķi	ķatılıķ: zorluk, gŗclŗk
ķ. +ı 17a-4	ķ. (ķ) +ından 10b-4
ķarı-: yaŗlanmak, ihtiyaŗlanmak	ķ. +larından 26b-5
ķ. -mak 13a-9	kātib: Ar. yazan, yazıcı
ķarın: karın	k. 49a-2
ķ. 21b-5	ķaŗre: Ar. katre, damla
ķarındaŗ: kardeş	ķ. 34b-4
ķ. +um 4b-3	ķ. +since 8a-6
ķarŗu: karŗı	ķavm: Ar. kavim, cemaat, topluluk bk.
ķ. 8b-10, 13a-6, 39a-8	ķavŗm
ķ. +sında 30b-2	ķ. +inŗñ 33a-3
ķaŗd: Ar. kasıt, niyet	ķ. +in 32b-10, 33a-1/2/4
ķ. -ıla 4b-10	ķ. +ine 15b-7, 30a-1
ķat: kat	ķavul: Ar. sŗz
ķ. 1b-7	ķ. +da 7b-3
ķ. +uñda 24b-6	ķavŗm: Ar. kavim, cemaat, topluluk bk.
	ķavm
	ķ. 34a-5, 42a-2/4

ķ. +i 42a-9	k. +ında 4b-6
ķ. +in 33a-3	
ķ. +ler 50a-14	kelime: kelime
ķ. +leri 2a-4	k. +sin 36a-5
ķ. +lerinüñ 31b-5	k. +leri 11a-3, 29a-8
ķ. +lerinden 18b-7	
ķayğurma-: endişelenmemek	kendü: kendi
ķ. -ñ 41b-6	k. 15b-7, 18b-7, 30b-5, 33b-6, 36a-6, 39b-1, 41b-1, 44a-10, 46a-5
ķayşeri: Kayseri	k. -y- için 2b-5
ķ. 5a-3	k.-y-ile 32b-10, 35a-8
ķazā: Ar. takdir	kendüz: kendi, bizzat
ķ. +laruma 42b-1	k. +ine 45a-9
ķ. +larına 43b-1	k. +ini 43b-7
ķazan-: kazanmak	kengel: alay, şaka
ķelāl ķ. -up 42a-2/4	k. 23a-8
ķefāret: Ar. Bir günahın bağışlanması amacı ile yapılan veya tutulan şeyi.	k. eyle- 23b-7
k. eyle- 23a-3,	k. +ine 23b-6
k. ķıl- 23a-7	
k. ol- 23b-7	ķerāmet: Ar. iyilik, keramet
ķefāretü'l yemīn: Ar. yemin kefareti	k. 28b-4
k. 23a-2	ķes-: yoksun bırakmak
ķefen: Ar. kefen	k. -em 41b-9
k. 46a-5	ķevḍer: Ar. cennette bir havuzun adı
ķelām: Ar. Allah kelamı, Kuran-ı Kerim	K. 27a-5
	ķey: çok, pek çok
	k. 5a-3, 28b-8

kez: kere, defa

k. 3b-5/9, 10b-10, 11a-8, 11b-10, 12a-8, 12b-9/10, 13b-4, 15a-10, 16a-9, 18a-3, 18b-1, 19a-5, 19b-7, 20a-7/9, 21a-4, 23b-3/4, 25a-1/3, 25b-6, 27a-7/8, 27b-3/4/8/9, 28b-10, 29a-1/2/7, 29b-4, 31b-7, 32a-10, 32b-1, 33a-9, 33b-1/3/8, 35a-2, 38a-5/6/9, 38b-6/9/10, 39a-1, 40a-6, 50a-6/8/9/11

kible: Ar. Kible

k. +ye 39a-8

kıgır-: çağırma

k. -dı 37b-2

k. -ur 22b-2

k. -alar 13a-1, 26a-7

k. -ı gel- 48b-9

kıl: kıl, t y

k. 17a-10

k. -ı 22a-5

kıl-: (yardımcı fiil) kılmak, etmek, yapmak

k. 23b-1, 39a-7

k. -ayum 3a-6

k. -ayın 47b-10, 48a-4/5

k. -ğıl 3a-5/7, 24b-1/7, 38b-6/8, 41a-10, 47a-7

k. -sun 21b-7, 29a-7, 43a-9, 48a-3

k. -alum 46b-1

k. -dum 22a-10

k. -duñ 42a-6

k. -dı 3b-8, 7a-3/6, 8a-1, 9a-8/9, 14b-3, 17b-10, 21a-5, 21b-7, 22b-5, 30a-1, 31a-4, 32b-10, 33a-1/2/4, 45a-10, 45b-1, 48a-2

k. -duğ 34b-10, 49a-2

k. -dılar 30a-1, 32a-3, 42a-1/8, 42b-3, 43b-2, 45b-3/8, 46b-5, 47b-9

k. -mış 9b-8, 11a-5, 12a-3, 19a-10

k. -mışdur 24a-8

k. -ursın 3a-3, 3b-6/10

k. -ur 34b-9, 48b-2

k. -urın 3a-4

k. -mazsın 46b-8

k. -sa 10a-4, 11a-7, 11b-9, 12a-7, 12b-8, 13b-1, 15a-8, 15b-9, 16a-8, 17a-1, 18a-10, 19a-3, 19b-4, 20a-4, 21a-6, 22a-4, 22b-6/8, 23a-4/6, 25b-2, 27b-8, 32a-8, 33a-7, 35a-1/7/9/10, 35b-3/5/6/7/9/10, 36a-1/2/3/4/6/7/8/10, 36b-3/4/6/7/8/9/10, 40b-2, 49a-13, 50a-4

k. -asın 38b-7

k. -a 2a-3, 7a-7, 7b-7, 8a-6/9, 8b-2/6/9, 9b-10, 10a-1, 10b-9, 11b-3/6, 15b-4, 17b-1, 19b-10, 20b-2/9, 21a-7/9, 22a-8, 25b-10, 27b-9, 28a-3, 28b-8, 29a-4, 29b-1/6, 32a-6, 33b-4, 35b-2/4/7/8, 36a-4, 39b-2, 41a-2, 44a-5, 50a-13

k. -alar 41b-2

k. -dı-y-ısa 7a-2

k. -dıysa 7b-7, 17a-4

k. -ursa 2b-5/6, 3b-7, 47b-10

ķ. -ı vir- 7b-4, 8a-3, 19b-2, 23a-7, 24b-	
9 31b-1	ķılıc: ķılıç
ķ. -mışca 8a-9	ķ. 45a-2
ķ. -ıcaķ 38b-4/5	ķ. +umdur 47a-4
ķ. -ıp 22a-7	
ķ. -up 2a-6, 22a-6, 25a-4, 28b-10,	ķılıc: yapıcı, edici
30a-6, 34a-8	ķ. +dur 3a-2
ķ. -uban 18a-3	ķ. +lar 26a-8
ķ. -urken 9b-6	
ķ. -maķ 6b-2/3, 14a-10, 28b-4	ķılın-: kılma işini yapmak
ķ. -maķdur 45a-4	ķ.-ur 37a-5/6
ķ. -maķlıķı 6a-10	ķ.-ur mı 3a-5
ķ. -an 13a-2, 21a-3, 40a-6	
ķ. -anıñdur 39b-10	ķına-: ayıplamak
ķ. -anlar 43b-1	ķ. -dı 43b-7
ķ. -anlaruñ 9b-8	
ķ. -anlara 41a-2	ķırañ: kenar, kıyı
ķ. -duķuñ 17a-7 , 39b-10	ķ. +ından 4a-6
ķ. -duķı 16a-1, 19a-7, 22b-8	
ķ. -mış gibi ol- 35b-2, 37a-9	ķırķ: kırk (40)
ķ. -maķ gerek 32b-5	ķ. 16a-8, 27b-10, 28a-1/2, 29b-4
ķ. -maķıl 3b-3	
ķ. -maduñ 24a-2	ķırķ iki: kırk iki (42)
ķ. -maķun 47b-1	ķ. 7b-8/9
ķ. -maķa 9a-9, 9b-2, 26a-4, 47a-6	ķ. +ye 7b-10
ķ. -maya 5b-4	
	ķıs-: sıkıştırmak
ķılavuz: yol gsteren, rehber	ķ. -ķıl 25a-1
ķ. 30a-3	
	ķısa: kısa
ķıldur-: yapmak, etmek	ķ. 25a-2
ķ. -am 41b-8	

kısmet: Ar. kısmet

k. eyle- 42b-2

k. +ine 43b-1

kıyāmet: Ar. kıyamet

k. 1b-4, 6a-2, 7b-10, 10a-9, 11b-4,
12a-1, 12b-2/10, 17a-6/10, 17b-2, 19b-1,
23b-8, 26a-7, 26b-5, 27a-2, 31a-8, 33b-5,
35b-10, 42a-2, 46a-7

k. +e 4a-3, 9b-3

k. +e degin 32b-3, 36b-1, 37a-5

k. +i 8a-3

kızdır-: kızdırmak, ısıtmak

k. -dılar 4a-1/2

k. -urlar 4a-3

kızıl: kızıl

k. 10b-8, 18b-3, 39b-5

ki: Far. ki

k. 4a-6, 21a-6, 25a-4, 30a-6/8, 39a-9,
42a-7, 43a-1, 43b-3/4

kim: kim, kimse

k. 1b-6, 2a-1/5, 2b-5/7, 3b-5, 4a-4,
4b-7/8, 5a-1/5, 6a-3, 6b-9, 7a-1/2 /3 /5/ 6/
8/10, 7b-3/6/7/8, 8a-2/5/8, 8b-1/4/8/10,
9b-2, 10a-3, 11a-2/4/6/10, 11b-1/8, 12a-6,
12b-7, 13a-1/3/4, 13b-1, 14a-
1/3/4/7/8/10, 14b-1/5/9/10, 15a-3/7, 15b-
9, 16a-7, 16b-2/10, 18a-6/9, 19a-2, 19b-4,

21a-6, 20a-1/3, 20b-2, 21a-7/10, 21b-6,
22a-4, 22b-5, 24a-1, 25a-2, 25b-1, 26a-3/4,
26b-2/10, 27a-7, 27b-8, 29a-6, 30a-
4/6/8/9, 30b-6, 31a-10, 31b-2/3, 42a-7,
48a-8

k. +üñ 28b-5, 39b-9

k. +e 46a-8

k. +den 2b-9, 38b-1

k. +lerüñ 4b-4

k. +sin 37b-6

kim: ki

bağlaç

k. 1b-9, 2a-1/8, 2b-6, 3b-1/8, 4a-4,
4b-5, 5a-2, 5b-9/10, 6a-1/2/4, 9a-2/8, 9b-
1/7/9, 10a-3, 11a-4/6, 11b-6/8, 12a-6, 12b-
6/7, 13a-7, 13b-1, 14a-1/5/8, 14b-2/6, 15a-
7, 15b-5/8/9, 16a-6/7, 16b-2/10, 17a-3/4,
17b-5, 18a-3/5/9, 18b-8/10, 19a-1/8, 19b-
3, 20b-6, 21a-5, 22a-2, 23a-10, 24a-1, 24b-
5/6, 25a-1/4, 25b-1, 26a-1/2/6/7/9, 26b-
10, 27a-7, 27b-2/7, 28b-5, 29a-5, 29b-
7/8/10, 30a-4/7, 31a-9, 31b-3/4/7/9/10,
32a-7, 32b-5, 33a-6, 33b-9, 34a-6/7/9/10,
34b-1/3/5/6/8/10, 35a-4/5/6/8/10, 35b-2,
36a-9, 36b-10, 37a-9, 37b-3/6/7/8/9/10,
38b-2/3/4, 39b-2/3/7/10, 40a-2/8, 40b-3,
41a-3/6/8/10, 42a-2/4, 42b-2/3/4/9, 43a-
1/2/4/8/9/10, 43b-3/5/7/8/9/10, 44a-
1/3/5, 44b-3/6/7/9, 45a-7, 45b-3/5/9/10,
46a-8, 46b-1/2/3/6/8, 47a-1/2/8/10, 47b-

5/6/9, 48a-1/5/6/7, 48b-3/4/7/8/10, 49a-2/11, 50a-1

k. +ler 3b-1, 21b-8

k. +lerüñ 4b-8

k. +lerden 3b-3

kimese: kimse **bk. kimese, kimsene**

k. +ye 40b-8

kitāb: Ar. kitap

k. +a 9b-7, 37a-9, 41a-1

k. +ında 24a-8

kimi: bazı, kimi

k. +si 33a-3

ko-: koymak

kimse: kimse **bk. kimese, kimsene**

ķ. -rlar 46a-6

k. +ye 38b-7, 43a-1

ķ. -mağdur 45a-3

ķ. -duqları 17b-4, 24a-7

kimsene: kimse **bk. kimese, kimse**

ķ. -mayalardı 25a-7

k. 38a-10

ķoca: yaşlı

kirāmen kātībīn: insanların yanlarında bulunan ve onların yaptıkları işleri amel defterine yazmakla görevli bulunan meleklerdir.

ķ. 46b-6

ķoca-: kocamak, yaşlanmak

k. k. 18b-9

ķ. -mağ 13a-9

ķocal-: yaşlanmak

ķiři: ķiři

ķ. -mışsın 46b-7

k. 9b-9, 18b-7, 20b-2, 22b-1/3, 23a-2/8, 24a-3, 26a-4, 30b-6, 34a-10, 34b-1/3/5, 34b-4, 40b-1, 43b-9/10, 47b-5

ķoku: koku

ķ. +larıla 28b-7

k. +dür 24b-5

ķoñřu: komşu

k. -y-ile 33b-6

ķ. +larından 33b-6

k. +nũñ 47b-7

ķ. +luğında 20a-2

k. +nũñdür 39b-10

k. +ye 8a-6, 15b-7, 24b-1, 28b-1, 36b-

ķop-: 1. meydana gelmek, dirilmek

6

ķ. -dı 14a-5, 41b-7

k. +yi 4b-10

ķ. -sa 31b-2

2. ayağa kalkmak

ķ. -dı 41b-5

ķ. -sa 18b-9

ķ. -a 32b-4

ķ. -ıcaķ 23b-9

ķ. -ası 36a-6

ķ. -duğı 28a-9, 32b-4

ķoyun: göğüsle elbise arasında kalan kısım

ķ. +ı 34a-6

köle: köle

k. 15a-5

köpri: köprü **bk. köprü**

k. +sin 43a-10

ķork-: korkmak

ķ. -dum 1b-9

ķ. -arın 24a-4, 24b-5

ķ. -arsın 2b-9

ķ. -mazlar 24b-10

ķ. -up mı geldüñ 34a-3

köprü: köprü

k. +si 7b-3/4

k. +sin 28a-10

k. +sinden 36b-3

ķorku: korku

ķ. 37b-8

ķ. +sı 5a-10, 47a-4

ķ. +sın 34b-3

ķ. +sından 24b-3

köpük: köpük

k. (g)+i 13b-5, 22b-10

k. (g)+ince 27b-7

ķoy-: 1. koymak, bırakmak

ķ. -ayın 43a-8

ķ. -dı 31b-4

ķ. -dılar 32a-2

ķ. -arlar 50a-14

ķ. -salar 15b-6

ķ. -a 28b-10, 29a-1/2

2. sürmek, çekmek

ķ. -dı 31b-4

ķ. -dılar 31b-6

köşk: Far. köşk

k. 10b-6/8, 13b-6, 15b-4, 18b-3, 22b-

10, 28a-5, 39b-5

k. +üñ 10b-9, 13b-7, 28a-5

k. +i 40a-10

k. +ine 15b-6

k. +ler 39b-9

k. +lerüñ 10b-7, 18b-4

k. +lerden 39b-7

ķudret: Ar. kudret, g   

ķ. +i 15b-5, 21a-6

ķul: kul, Allah'a g  re insan.

ķ. 2b-6/9, 3a-3/4/6/8/10, 3b-4, 9b-6,
11b-6, 13a-2, 16b-8, 20b-8, 28a-8, 30a-9,
32b-3, 36b-8, 43b-2

ķ. +a 10a-1/10, 10b-1, 11b-1, 22a-8,
22b-9, 27a-1, 28a-2/7, 35b-4, 36a-10, 36b-
7

ķ. +a m  dur? 21a-3

ķ. +dan 18b-5, 20a-10

ķ. +la 12b-1

ķ. +um 3b-5, 19b-10, 27a-3

ķ. +umsin 27a-5

ķ. +u   10a-5, 12a-2, 16a-1, 20a-1,
21a-8, 22a-4, 29a-3, 30a-10

ķ. +u  a 43a-3, 43b-6

ķ. +ı 17a-4, 25b-8, 27a-10, 35a-10

ķ. +ına 14a-10

ķ. +ısın 25a-2

ķ. +van 43a-6

ķulaġuz: rehber

ķ. 18a-5

ķulaġuzla-: y  nlendirmek, rehberlik etmek

ķ. -r 47a-1/2

ķulaķ: kulak

ķ. +uma 37b-7

ķ. +ına 25a-7

ķulluķ: hizmet

ķ. 41a-10, 43b-8, 44a-3

ķulluķcı: hizmetkar, cariy  

ķ. +lar 28a-6

ķul h  vall  h   e  ad: Ar. ihlas suresi

ķ. 10a-4, 11b-9, 12a-8, 12b-9, 13b-2,
15a-8, 15b-10, 16a-8, 17a-2, 18b-1, 19a-4,
19b-5, 20a-5, 23a-5, 23b-1/2/3, 24b-2, 25b-
3, 27a-8, 28a-1, 28b-8, 33a-8, 35a-2, 38a-4,
38b-6/8, 49a-8

ķul y   eyy  he'l k  fir  n: Ar. Kafirun suresi

ķ. 11a-7, 23a-4, 25b-2, 27b-10, 38a-3

ķur'  n: Ar. Kur'an-ı Kerim

ķ. 8b-4, 14b-8

ķ. +u   9a-3, 16b-6, 20b-3, 49a-14

ķ. +da 6a-7, 6b-1, 22a-4, 44a-6/8/10,
44b-1, 45a-5/8/10, 45b-1, 46a-1/2, 47a-9,
47b-2

ķ. +dan 35a-8

ķurtar-: kurtarmak

ķ. 17b-8

ķ. -d   31a-3

ķurtıl-: kurtulmak **bk. ķurtul-**

ķ. -a 48a-1

ķ. -maya 47b-8

ķurtul-: kurtulmak **bk. ķurtıl**

ķ. -dum 40b-10

ķ. -duñ 18b-10

ķ. -dı 37a-1

ķ. -maķ 9b-3

kürsî: Ar. kürsü, taht

k. 15a-2,

k. +yi 30b-10

-L-

la'netullāh: Ar. Allah'ın laneti onun üzerine olsun

ķuş: kuş

l. 41b-6

ķ. 44b-6

ķ. +lar 42b-5

lafz: Ar. söz

l. -ıla 39b-2

ķuşluk: kuşluk vakti

ķ. 23a-3

ķ. +un 20a-4

laţîf: Ar. şirin, hoş, güzel

l. 13a-3

ķuşluk namāzı: sabah ile öğle arasında kılınan namaz

lāyık: Ar. yakışan, uygun düşen

l. 30b-7

ķ. n. 22a-8

ķ. n. +n 22a-7, 25a-10, 25b-1, 26a-4/8

levam: Ar. çekıştiren, kınayan (nefis)
İblîs-i l. 47b-4

l. +üñ 48a-3

ķuvvet: Ar. kuvvet, güç

ķ. 41a-2

levamilük: Ar. +T çok kötöleyici sözler (nefis)

l. 48a-1

ķuyu: kuyu

ķ. 2b-2, 4a-8

ķ. +nuñ 4a-5/6/7/9/10, 4b-5

ķ. +yı 4a-1

levh: Ar. bir sayfanın üstündeki kalın yazı

l. 5b-9

l. +e 5b-8

l. +i 30b-10

küfrhöz: Ar. küfürbaz

k. 23a-9

levm: Ar. ekiştiren, kınayan (nefis)

l. 47b-1

mağbunluk: Ar. +T. aldatılmış

m. +durur 41a-9

lezzā: Ar. cehennem

l. 5b-3

mağfiret: Ar. Allah'ın lutuf ve merhamet ederek kullarının günahlarını affetmesi, bağışlaması

m. 45b-1

Lūt : Hz. Lut

L. 33a-1

-M-

mağrib: Ar. batı

m. +da 40a-4

m. +dan 40a-9

ma'āf: Ar. ayrıcalık tanınmış, ayrı tutulmuş,

m. ol- 42a-7

mahlūk: Ar. yaratık

m. +a 44b-10

Ma'āz Bin Cebel: Ensârın ileri gelenlerinden bir sahabi. Adı, Muaz b. Cebel b. Amr b. Evs El-Ensâri El-Hazrecî'dir. Künyesi, "Ebu Abdurrahman"dır.

M. +den 10a-2, 16b-9

maħrūm: Ar. yoksun

m. al- 41a-9

mağām: Ar. makam, rütbe, mertebe

m. +ın 18b-8, 20a-1, 36a-7

ma'nī: Ar. mana, anlam

m. 2b-7

m. +si 7a-3

māl: Ar. mal, mülk

m. 41a-5/6

m. +ı 35b-8

m. +ın 41b-10

ma'zūl: Ar. kovulmuş, azledilmiş

m. eyle- 30b-7

maşrıq: Ar. doğu

m. +a 40a-9

m. +da 40a-4

mafşal: Ar. eklem

m. +a 26a-3

m. +ı 26a-2/3

m. +laruñ 26a-4

maymūn: Ar. maymun

m. 33a-3

meclis: Ar. meclis, toplantı yeri m. +inden 24b-4	menzil: Ar. makam, mertebe, derece; yollardaki konaklama yeri; yol, mesafe m. +ine 16a-5
Medīne: Ar. Medine şehri ve civarı M. 35b-3 M. +ye 29b-7	mercimek: Far. mercimek m. 32a-5
Mekke: Ar. Mekke M. 35b-3 M. +ye 44b-7	merhaban: Ar. selam m. 19b-10
mekr: Ar. hile, düzen. m. 10a-6, 20b8 m. +inden 25b-9, 40b-10	mertebe: Ar. mertebe, derece m. +sin 16a-3, 16b-1/9, 17a-9, 20b-10
mel'ün: Ar. lanetlenmiş, şeytan. m. 2a-4/7	meşābīh: Ar. kandiller, aydınlanma aletleri m. 24a-8
melek: Ar. Tanrı ile insan arasında aracılık yaptığına ve nurdan olduğuna inanılan manevi varlık, ferişte m. 31a-3	mescid: Ar. mescit, cami m. 9a-9, 22a-10 m. +den 22b-8 m. +ler 2b-4
melekü'l mevt: Ar. ölüm meleği, Azrâil aleyhisselâm m. 36b-4	meşğul: Ar. meşgul m. 4b-9, 22b-7
memleket: Ar. ülke, memleket m. 41a-5	mi'râc: Ar. göğe çıkma m. +a 1b-7
	Mikā'il: Ar. dört büyük melekten rızıkların dağıtılmasında memur olan melek M. 21a-4

miðkāl: Ar. yirmi dört kırıtlık bir ağırlık

ölçüsü

m. 13a-3

muḳaddes: Ar. kutsal, temiz

m. 9b-1

miskin: Ar. âciz, zavallı

m. +lere 32a-5

muḳaddim: Ar. takdim edilen, sunulan

m. +idür 9a-3

mineşşeytānirracīmi: Ar. kovulmuş

şeytanın şerri

m. 2b-9

Mūsā: Hz. Musa

M. 29b-10, 30a-2, 32b-8, 35b-5, 42a-

8, 42b-1, 47b-9, 48a-1/3/5

M. +ya 47b-9

mu'allak: Ar. asılı, havada boşta duran

m. (durdı) 6a-4

muşībet: Ar. musibet, bela, kötülük

m. ol- 2a-8

Muḥammed: Hz. Muhammed

M. 2b-4, 14b-8, 20a-2, 25a-8, 30a-7,

34a-8, 34b-9, 41a-9, 48b-7, 49a-2

M. +üñ 2a-9, 15b-5, 21a-5

M. +e 2a-8, 8b-4

muştıla-: müjdelemek

m.-ğıl 34b-10

m. -ya 18b-10

m. -yam 36a-10

m. -mayınca 36b-5

Muḥammed Muştafā: Hz. Muhammed

M. +dur 18a-1

M. +dan 38b-1

M. +nuñ 9b-1

muṭahhar: Ar. temiz, pak

m. 9b-1

Muḥammedü'l Muştafā: Hz. Muhammed

M. 6b-9, 31a-6

M. +ya 2b-3

muṭāla'a: Ar. herhangi bir konu üzerinde ayrıntılı bir biçimde düşünme.

m. 9b-6

m. kııl- 41a-2

muḥtaşar: Ar. kısaltılmış, kısa, özet

m. 24a-8

mü'min: Ar. mümin, iman eden

m. +ler 10b-9, 13a-8, 14a-6

m. +lerüñ 47a-8

m. +lere 7a-5	
mübârek: Ar. kutsal, kutlu	müşk: Far. misk
m. 39b-2	m. -ile 16b-7, 32b-2
	m. +den 15a-3
mübtelâ: Ar. hasta, tutulmuş	müvekkel: Ar. vekaleten atanmış
m. +ya 42b-4	m. 27a-1
münâcat: Ar. münacat, yalvarma, dua etme	müzd: Far. müjde, karşılık
m. kıI- 48a-2	m. 11b-3, 22a-5, 40a-7
m. +ı 2b-1/2/3/4	m. bulama- 40a-7
	m. +in bul- 36a-1/2/3, 36b-2/9, 37a-
münâfık: Ar. Dinî kurallara inanmadığı	10
halde inanmış gibi görünen.	m. +üñi 13a-1
m. +larla 44a-9	m. +in 10b-2/3, 12a-10, 12b-1, 16a-3,
	16b-6/8, 17a-7, 26b-8/9, 28a-2, 29b-6, 30a-
Münkir: Ar. mezarda sual soracak iki	5
melekten biri	-N-
M. 24a-4/5, 24b-3, 25a-1, 26b-4, 28a-	nafaqa: geçinmek için gerekli olan şeylerin
9	bütünü, geçimlik
M. +dür 24a-5	n. 44a-4
müstecâb: Ar. kabul edilen	nâfile: Ar. gerekenden fazlasını yapma
m. kıI- 36a-3	n. 21b-10
müştâk: Ar. çok isteyen, arzulayan	namâz: Far. namaz
m. ol- 36b-6	n. 4b-9, 7a-5, 12b-1, 16b-4, 20b-3,
	26b-10, 27b-3, 35a-3, 38b-3, 49a-13
müsülmân: Ar. müslüman	n. kıI- 2b-5, 10a-3, 11a-7, 11b-9, 12a-
m. +lar 12b-4, 19a-9	7, 12b-8, 13a-1, 13b-1, 15a-8, 15b-9,
m. +lara 34b-5	

16a-8, 17a-1, 18a-10, 19a-3/7, 19b-4, 20a-4, 21a-3, 22a-4, 22b-6/8, 23a-4, 23b-1, 24b-1/7, 28b-7, 29a-7, 30a-6, 32a-8, 35a-1, 45a-4, 49a-13, 50a-4

n. +ı kıl- 10b-9, 21a-6/7/9, 21b-6, 38b-3/8, 39b-10, 40a-6, 40b-1

n. +ın kıl- 22a-7/10, 22b-5/8, 25b-2, 26a-4/8, 33a-7, 38b-5/6/7, 39a-7

n. +ları kıl- 41a-3

n. +ıñ 26b-3, 28b-2

n. +uñ 17a-7

n. +da 7a-6, 21a-10, 40b-9

n. +dan 11a-8, 11b-10, 12a-8, 12b-8, 13b-3, 15a-10, 16a-9, 18b-1, 19a-5, 19b-6, 20a-6, 23a-5, 25b-6, 27a-7, 28b-9, 32a-9, 33a-9, 50a-5

n. +ı 4b-10, 10a-2, 11a-5, 11b-7, 12a-5, 12b-6, 15b-7, 16a-6, 16b-9, 18a-8, 19a-1, 19b-2, 20a-2, 22a-8, 23a-6, 27b-8/9, 32b-5, 33b-10, 34b-10, 37a-2/7, 39a-9, 40b-6

n. +ıdur 22a-1

n. +ın 25a-10, 33a-5, 33b-10, 37a-10

n. +ınuñ 16b-3, 22b-6

n. +ından 21b-1/2, 22a-2, 26a-9, 35a-1/6, 49a-12

n. +ından mıdur 37a-4

n. +lar 9b-7/10, 21b-10

n. +lardan 35a-5

n. +ları 9b-8/10, 35a-5

n. +ları kıl- 41a-3

naşīb: Ar. kismet, talih

n. +ı 43b-10

Naşrāni: Ar. hıristiyan

N. 11a-9

ne: ne, nasıl

n. 1b-9, 2a-5/8, 3a-6/10, 4b-3, 5b-7/10, 6a-3, 7a-2, 7b-7, 11a-9/10, 12a-8, 14a-4/7, 14b-1/5/10, 17a-9, 20b-1, 22a-5, 23b-7, 24a-8, 24b-7, 25a-4, 30a-9, 30b-4, 34a-10, 34b-1/3/4, 39b-2, 40a-7, 40b-2, 41a-6, 42b-7/10, 43a-6, 43b-3/4/5, 45b-7

n. +dür 43b-5, 44b-9

n. +ycün 18a-2, 29b-9

n. +ydenüz 21a-4

n. +ye 22a-4, 35a-8

n. +sidür 4a-5

ne'üzübillāh: Ar. Allah'a sığınırım.

n. 23b-8

Nebīyyullāh: Ar. Allah'ın peygamberi

N. 37b-8, 38b-1/3

neçün: niçin

n. 46b-7

nefs: Ar. nefis

n. -ile 44a-10

n. +ümdür 46b-10

n. +ı 15b-5, 21a-5, 35b-8

n. +i-y-ile 46a-8	
n. +in 46a-9	nice: 1. çok
	n. 11a-3, 19b-2
Nekir: Ar. mezarda sual soracak iki	2. nasıl
melekten biri	n. 18a-7, 24b-10 , 42a-5/6, 43a-9
N. 24a-5, 24b-3, 25a-1, 26b-4, 28a-9	n. +yi 43a-1
N. +dür 24a-6	n. +si 29b-3
N. +den 24a-4	3. ne zaman
	n. 24a-7
Nemrūd: Hz. İbrahim'i ateşe atan Babil	
hükümdarı	nidā: Ar. seslenme, bağırma
N. 31a-2	n. 6a-2, 14a-3/7/10, 14b-4/9
N. +ı 33a-1	n. kıl- 19b-10
nesne: nesne, bir şey	nifāḳ: Ar. iki yüzlülük, münafıklık
n. 10a-5/8, 24b-6, 38b-2, 45b-10,	n. +dan 28a-7
48a-1	
n. +dür 41a-4, 45a-1, 48a-6	nite: nasıl
n. -y-ile 41b-8	n. 3b-10, 42a-6, 43a-7, 46b-9, 47a-2,
n. +den 10b-4	47b-4, 48a-5
n. +yi 6a-6/7, 28b-3	
nev'-i dīn: Ar. dini tür	nitekim: nitekim, gibi
n. 35b-8	n. 6a-7/9, 6b-1/2/4, 44a-6/8/9, 44b-
	1/2, 45a-5/8, 45b-1, 46a-1/2/10, 47a-9,
	47b-1/2
nez': Ar. can çekişme	
n. +i 18b-5, 35b-9	nitelik: nitelik, özellik
n. +inde 9a-1	n. +in 22a-8
ni'met: Ar. nimet, lütuf	
n. 3b-2, 6b-3	noḥūd: Far. nohut
n. +idür 9a-5	n. 32a-4

Nūḥ: Hz. Nuh

N. 31b-4/9

N. + uñ 31b-5

nūr: Ar. nur, ışık

n. 6a-1, 6b-10, 10a-8, 14a-1/5/9, 14b-2/6, 17b-1

n. +dur 26a-9

n. +dan 13b-10, 18b-7

n. +ı 14a-6, 14b-3

n. +ından 39b-8

n. +ları 39b-8

nūrlan-: Ar. +T. nurlanmak, aydınlanmak

n. -a 11b-3

nūrlu: Ar. +T. nurlu

n. 28a-10

nuşret: Ar. yardım

n. 30a-1, 45a-7

-O-

od: ateş **bk. ot**

o. 2b-1, 6a-4

o. +ı 35a-4

o. +ından 2a-2, 31a-2

oğlan: çocuk, insan

o. -ıla 41a-4

o. +uñ 30b-4

o. +ı 24b-10, 26a-2, 47a-10

o. +ın 23a-7, 47b-4

o. +ına 17b-5

o. +ından 25a-4

o. +lar 42b-5

o. +laruma 42b-10

o. +lara 48a-10

o. +ları 41b-7

o. +larına 25a-5

oğlancuḡ: erkek çocuk

o. +ların 31a-10

oğ(u)l: oğul, erkek evlat, çocuk

o. +ı 13a-1, 17b-9, 21a-8, 36b-10

o. +ınuñ 25a-6, 26a-1

oḡ: ok

o. +umuñ 47a-5

oḡı-: okumak

o. 23b-2/3/5

o. -sa 7a-8

oḡın-: okunmak

o. -ur 26a-9

o. -an 49a-14

oḡu-: 1. okumak

o. -ğıl 24b-2/3/8, 38a-2, 38b-7/9

o. -dı 5a-2, 21a-10

o. -mıṣ 11b-2

o. -sa 2a-2, 7a-3/6, 7b-1/4/6/9, 8a-2/5/8, 8b-1/5/8/10, 10a-4, 11a-8/9, 11b-10, 12a-8, 12b-8/9, 13b-3, 15a-9, 15b-10, 16a-8, 16b-4, 17a-3, 18b-1, 19a-4, 19b-6, 20a-6, 22a-4, 23a-5, 25b-3/4/5, 26b-3, 27a-1/ 8/9, 27b-6, 28a-1, 28b-9, 32a-9, 33a-8, 35a-2/8, 50a-5

o. -ya 10b-10, 11a-1

o. -yalar 41a-3

o. -mıſca 7a-4, 8b-2/5

o. -mağ-ıla 3b-6

o. -duğı 15b-2, 20b-3, 35a-3

o. -yanlar 5a-6/7, 28b-2

o. -yanlarıñ 9a-5

o. -yanlara 5a-9/10, 5b-5

o. -yu 9b-9

2. çağırmaq

o. -dı 1b-7

o. -yusardur 2a-9

Ol: o

sıfat

o. 1b-3/5/6/8, 2a-2/3/7/10, 2b-9/10, 3a-6, 3b-1/3/9, 4a-6/7/8/10, 4b-4/5/8/10, 7b-4/7, 8a-2/4/6, 8b-1/5/8, 9a-8/10, 9b-2/8/9/10, 10a-5/10, 10b-1/ 6/7/9, 11b-1, 12a-2, 12b-1, 13a-1/5, 13b-7, 14a-6, 14b-3/8, 16a-1/2/10, 16b-6/8, 17a-8, 17b-3, 18a-4/7, 18b-4/5, 19a-6/8, 20a-1/10, 20b-3/8/10, 21a-4/7/8/9, 21b-1, 22a-4/8, 22b-3/9, 23a-7, 23b-6/10, 24b-1/8/9, 25a-2/6/9, 25b-8, 26a-4, 27a-1/3/ 10, 28a-

2/6/7/8, 29a-3, 29b-10, 30a-3/9, 30b-4/5/9/11, 31a-1/2/3/4/5/6/ 7, 31b-4/9, 32a-3/4, 32b-2, 33a-4, 34a-10, 34b-1/3/4, 35a-3/5, 35b-4, 36a-10, 36b-6/7/8, 37b-7, 38a-9, 38b-3, 39b-1/7/9/10, 40a-10, 41a-6, 42b-6/7, 43a-1/4/6/8, 44a-8, 44b-4/6/7, 47b-6, 48a-6, 48b-5, 49a-12/13

zamir

o. +dur 2b-7, 41a-8, 44a-1/3, 44b-9,

48a-6

anıñ “onun”

a. 16a-4, 30a-9, 36a-4, 40b-3

a.-içün 2b-5, 16a-10, 20b-4, 41a-8,

46b-3

anuñ “onun”

a. 12a-3/4, 13b-5, 15b-5, 16a-2, 17a-

10, 21a-5, 21b-3, 22b-10, 23a-1/6, 25a-5,

27a-2, 29b-1, 30a-9, 32b-2, 33b-4, 41b-6,

43b-1/9, 48a-3, 50a-13

a. +dur 4a-9

a. -ıla 14a-6, 38b-2, 48b-10

a. +la 48a-10

anı “onu”

a. 2a-9 , 7b-5, 9b-9, 16a-5, 26b-3,

30b-4, 31b-10, 34b-8, 35a-9, 40b-5, 42a-10,

42b-5/6, 43a-9, 47a-8, 47b-6, 48a-9

aña “ona”

a. 6a-9, 6b-3, 7a-9, 7b-1, 9a-2, 13a-

2/6/7, 16a-4, 17b-5, 18b-6/10, 20b-3, 21a-

7/8, 21b-5, 23a-10, 24a-1, 26a-3, 27b-9,

32a-6, 34b-6, 35a-4, 36a-5, 40b-4, 42a-4,

43a-2/5/7, 43b-3, 45b-7, 49a-1/14

anda “orada”	o. -ur 7a-8/10, 7b-3/8/10, 8a-4/8, 8b-1/4/7, 23a-1, 26a-3, 33b-10, 43b-7, 45b-8, 46b-5
a. 3a-7, 5a-1, 6a-1	
andan “ondan”	o. -am 42b-3
a. 1b-9, 2a-7, 2b-8, 3a-1/3, 3b-4, 4a-4/5, 4b-2/4/7, 6a-2/5, 9b-4, 12b-3, 13a-4/9, 14a-10, 14b-7/8, 15b-4, 16b-4, 20b-5, 21a-10, 21b-8, 22a-3, 22b-2/4/5/6/7, 24a-10, 27b-5, 28b-7, 29a-1/2/3/7, 30a-2, 32a-3, 33a-10, 33b-1/2/3, 34a-4, 34b-8, 38a-5, 38b-2, 39a-2/3/7, 40a-2, 40b-1/9, 48a-9, 50a-7/9/10	o. -asın 3a-7, 24b-4
	o. -sa 4b-9, 7a-6, 20b-9, 21a-9, 22b-7, 23b-8, 28b-5/6/9, 29a-6, 29b-4, 47b-6, 49a-2
	o. -a 2a-8, 9a-1/2, 10b-7/8/9, 11a-4/5, 11b-6, 13a-2/3/7, 18a-7, 13b-7/8/9/10, 15a-1/2/3/4/5, 16b-5, 17b-2/4, 18b-4, 19a-9/10, 20a-2, 20b-10, 23b-7/10, 26b-4/5, 27b-6, 28a-5/6/9/10, 30a-8, 33b-7/9, 34b-1, 35a-4, 35b-2, 36b-6, 38a-1, 39b-9, 40b-2/4, 47b-6/7
anlar “onlar”	o. -alar 5a-8, 5b-6, 17b-5, 42a-7
a. +ñ 39b-8	o. -dum-ısa 2b-7
a. +uñ 11a-10, 39b-6	o. -ur-ısa 19b-2
a. +a 45b-9	o. -ursa 12a-4, 13b-6, 26a-4, 33b-4, 34a-6, 48a-10, 50a-14
a. +dan 42b-3	o. -a-y-ıdı 15b-6
a. +ı 2a-9, 45b-5	o. -ıcağ 11a-8, 11b-10, 12a-8, 12b-9, 13a-1, 13b-4, 15a-10, 16a-9, 18b-1, 19a-5, 19b-6, 20a-6, 23a-6, 25b-6, 27a-2, 32a-9, 33a-9, 44a-3, 49a-12
ol-: yardımcı fiil, olmak	ol. -ıcağ 50a-6
o. -ğıl 48a-8	o. -up 3b-10, 41a-4, 44a-2
o. -sun 3b-5, 9b-1, 24b-7, 39a-8/9, 40b-6, 42a-10	o. -mağdan 31b-10
o. -uñ 41b-9	o. -an 7a-6, 16a-2
o. -sunlar 42b-2	o. -anlar 43b-2
o. -dum 38b-2	o. -asıdur 31a-8
o. -duñ 18b-10, 19b-1	o. -mağ-ıçun 28a-7/8
o. -dı 4a-2/3, 9b-3, 14a-2, 21b-7/9, 31b-7, 33a-3, 37a-1, 37b-6, 49a-15	
o. -mış 18b-8, 22a-6	
o. -mışdur 35a-6, 48a-5	
o. -mışvan 42b-8	

o. -mamağ gerek 41a-8	o. +i 8b-3, 34a-1 49a-12
o. -masun 9b-5, 17a-6, 25a-6	
o. -masa 4b-9, 43b-9	on bişinci: on beşinci (15.)
o. -maya 5a-6/9/10, 5b-5, 28a-8, 48a-	o. 33b-10, 36a-3
7	
o.-mayalar 41b-1	on dörd: on dört (14)
o. -maya-y-ıdı 20b-8	o.+üñi: 40a-11
omuz: omuz	on dördünci: on dördüncü (14.)
o. +ında 18b-9	o. 36a-2
on: on (10)	on iki: on iki (12)
o. 6b-4, 7a-9/10, 7b-1, 8b-6, 12b-9,	o. 7b-2/5/6/7, 12b-7/9/10, 13b-4,
13b-4, 15b-3, 18a-10, 20a-5, 21b-10, 23b-3,	17a-1, 19b-4 o. 33a-8, 35a-1, 40a-13, 50a-3
25b-3/4, 27b-9, 30b-11, 32a-8, 32b-7/9,	o. +i 7b-2/8
35a-2	
o. +ı 7a-9, 8b-6	on ikinci: on ikinci (12.)
	o. 35b-10
on altıncı: on altıncı (16.)	
o. 36a-4	on sekiz: on sekiz (18)
	o. 7a-10, 7b-1
on biñ: on bin (10000)	o. +e 7b-2
o. 28a-2/3	
on bir: on bir (11)	on sekiz biñ: on sekiz bin (18000)
o. 8a-3/4	o. 7a-10, 7b-1
on birinci: on birinci (11.)	on sekizinci: on sekizinci (18.)
o. 35b-9	o. 36a-7
on biş: on beş (15)	on toköz: on dokuz (19)
o. 8b-3, 23a-5, 28b-10, 29a-1	o. 8a-7/10
	o. +ı 8a-7/10

onuncu: onuncu (10.)	o. -urdum 37b-4
o. 35b-8, 37a-10	o. -urdu 30b-3
	o. -up 22a-7
on üçüncü: on üçüncü (13.)	otuz: otuz (30)
o. 36a-1	o. 7b-2/3, 23b-1, 24b-8, 27b-4
	o. +a 7b-8
on yedinci: on yedinci (17.)	otuz biñ: otuz bin (30000)
o. 36a-6	o. 7b-3/4
orta: orta	otuzuncu: otuzuncu (30.)
o. +sında 33b-8, 34a-7	o. 36b-9
oruç: Far. oruç	otuz üç: otuz üç (33)
o. dut- 7b-9, 8a-8, 29b-8/9, 30a-2/3/5	o. 27b-3/4
/6, 33a-7, 49a-11, 50a-2	
o. tut- 9a-4	oyna-: oynamak, eğlenmek
	o. -yum 48a-10
o. +un dut- 19a-7	o. -duğı 48a-10
'Ođmān İbnü 'Abdullah: Hz. Peygamber'in	oyun: oyun
torunu	o. +lar 48a-10
'O. 32b-6	-Ö-
ot: ateş bk. od	öde-: ödemek
o. +dan 28a-7, 37a-1	ö. -di 26a-5
otur-: oturmak	ög: akıl
o. -dum 22b-1	ö. +ine 34b-3
o. -dı 22b-4, 37b-5	öğren-: öğrenmek
o. -mış 36a-2	
o. -sa 22a-2	

ö. -düm 38b-2	ölü: ölü
ö. -esin 24b-6	ö. 46a-1, 47b-8
ö. -mekdür 45a-1	ö. +den 24a-4
öğret-: öğretmek	
ö.(t) -di 38a-9	ölüm: ölüm
ö.(d) -em 38a-1, 48a-1	
ö.(d) -esin 24b-6, 38b-3	ö. 10b-4, 24b-3, 36a-5, 37b-9, 40b-7, 45b-7
ögüt: nasihat	ö. +üñ 46b-7
ö. 41b-9	ö. +den 26b-3
ö. +i 38a-9	ö. +i 37b-2
öküş: çok	'Ömer Bin El Hattâb: Hz. Ömer
ö. +dür 37a-8	'Ö. 13a-10, 21b-4/6/7, 30a-10, 30b-3 /5/7/9
öl-: ölmek	'Ö. +üñ 30b-3
ö.-diler 45b-9	'ömr: Ar. ömür, hayat
ö. -mişdür 48a-5	'ö. +üñ 43b-8
ö. -se 16a-3, 16b-1/8, 17a-9, 20b-10, 45b-8	'ö. +inde 27b-9, 31b-2
ö. -meden 47b-8	
ö. -mek yok 13a-9	öñ: ön, ön taraf
ö. -dügi 36a-6	ö. +dün 19a-10, 21b-2, 22b-9, 29a-4, 35a-1/7, 38a-2, 40b-8
ö. -meye 19b-1, 36a-7	ö. +inde 30b-3
öldir- : öldürmek bk. öldür-	
o. -eyin 43a-8	örtıl-: örtülmek, gizlenmek
öldür-: öldürmek bk. öldir-	ö. -e 11b-4
ö. -ürse 46b-3/4	
ö. -ürseñ 46b-3	'öşr: Ar. toprak ürünlerinden alınan zekat

‘ö. 12b-4

öyke: öfke

ö. +sin yut- 44a-4

öyle: öğle

ö. -y-ile 19a-2

-P-

pāre: Far. parça, az miktar

p. 6a-4, 14a-2

p. p. eyle- 30b-5/6

p. kıl- 14b-3

p. ol- 14a-2

pāzišāh: Far. 1) Allah

p. 3b-8, 18a-6

p. -ile 3b-9

p. +a 9a-8

p. +lar 3b-9

pāzišāh-ı ‘ālem: alemlerin padişahı, Allah

p. 6b-10

pāzišāhlık: Far.+T padişahlık

p. 31a-6

pencşenbe: Far. perşembe gün **bk.**

pencşenbi

p. 18a-8/9, 19a-1/2

p. +si 33a-6

pencşenbi: Far. perşembe gün **bk.**

pencşenbe

p. 50a-2

perde: Far. perde

p. +leri 15a-1

pes: Far. şimdi, öyle ise

p. 30a-1, 39b-2, 40a-1/4, 40b-5, 41a-

7

peygāmbere: Far. 1) peygamber

p. 4a-7, 8b-7, 19a-2, 28a-2, 31a-431b-

1/4/7, 32a-7, 32b-7, 33a-6, 33b-7, 34a-

1/4/8/9, 35a-6, 35b-8, 36b-9, 40b-3/7, 41b-

4/5, 43a-10, 45b-3, 46a-1/3/10, 46b-6,

48b-2, 50a-1

p. -ile 35b-5, 40a-3/8

p. +e 2b-1/2, 12b-9, 30a-2

p.+den 37a-3

p. +i 8b-9, 37a-10, 38b-4, 39b-1

p. +ler 17b-7, 37a-4

p. +ler-ile 36a-1

p. +lere 45b-10, 46a-5/7

p. +lerden 37a-5

p. +lerle 11b-4

2-) Hz. Muhammed

p. 4a-4, 4b-7, 7a-1, 9b-6/7, 10a-3,

11a-2/6, 11b-8, 12a-6, 12b-7, 13b-1, 15a-7,

15b-4/8, 16a-7, 16b-2/10, 17b-10, 18a-9,

19a-2, 19b-3/8, 20b-5/6, 21b-6, 22a-2, 23a-2/8/9/10, 23b-8, 24a-8, 24b-10, 25b-1, 26a-6, 26b-2/10, 27a-7, 27b-2/7, 29a-5, 29b-2/7, 30a-2/4, 30b-9, 31a-9

p. +üñ 9b-6

p. +e 12b-9, 13b-4, 19a-5

peygāamberlik: Far.+T. peygamberlik

p. 29b-10

pul: pul, akçenin üçte biri değerinde para

p. -içün 42a-3/5

-R-

rāḥat: Ar. rahat, huzur

r. +ıdur 9a-4

Raḥmān: Ar. herkese, her canlıya
merhamet eden

R. 45a-4

raḥmet: Ar. rahmet, merhamet

r. 10a-8, 14a-6, 45b-1/4

r. kııl- 3a-5/6/7

r. +idür 9a-6

r. +inden 21b-8

raḥmetullahı ‘aleyhi: Ar. “Allah’ın rahmeti
onun üzerine olsun”

r. 27a-10

ramazān: Ar. ramazan ayı

r. 19a-8, 35a-4/6, 37a-3/4/6

rāzī: Ar. kabul eden, isteyen

r. 42b-2

r. ol- 42b-8, 43b-1/9

r. +van 43a-2/7

raḍıyallāhu ‘anhu: Allah ondan razı olsun
daha çok sahabeler için kullanılan dua
cümlesi

r. 31b-1/3, 32a-7, 32b-6, 33a-5, 37a-2, 44b-10

raḍıyallāhu ‘anhümā: Ar. Allah onlardan
razı olsun

r. 34a-1/6

rāz: Far. gizli sır

r. +umuz 48b-10

recep: Ar. ay takviminin yedinci ayı

r. 19a-8, 33a-6, 33b-7, 49a-7, 50a-2

reḡāyib: Ar. Hz. Muhammed'in ana
rahmine düştüğü gece olarak kabul edilen
recep ayının ilk cuma gecesi

r. 33a-5, 50a-1

renc: Far. zahmet, eziyet, sıkıntı

r. +i 21a-8

r. +lerini 21b-3

Resûl: Ar. resul, peygamber

R. 4b-2, 9a-10, 26a-1

(seyyidü'l mürselîn) R. 9a-10

R. +uñ 40b-9

R. +den 42a-1, 45b-8

Resûlallâh: Ar. Allah'ın resulü, Hz. Muhammed

R. 4a-6/9, 4b-5, 21a-2, 21b-5, 29b-2, 30b-8, 32b-5, 34a-3, 37a-3, 40a-6, 40b-1

revâ: Far. uygun, yerine getirme

r. kıl- 17b-1, 19b-2, 20b-2, 25b-10, 29a-4, 29b-1/6, 33b-4, 34b-10, 50a-13

revâyet: Ar. bir olay veya haberi nakletme

bk. rivâyet

r. kıl- 42a-8

rızâ: Ar. razı olma, isteme

r. +ñ 41a-10

rika'at: Ar. rekat **bk. rika'ât**

r. 49a-13, 50a-3

r. +da 10a-4, 50a-4/5

r. +ı 10a-5

r. +ında 15a-8

rika'ât: Ar. rekat **bk. rika'at**

r. 10a-3/7/9 , 10b-1/3/5, 11a-7, 11b-1/9, 12a-7/10, 12b-7, 13b-1, 15a-8, 15b-9, 16a-7, 17a-1, 18a-10, 19a-3, 19b-4, 20a-4,

22a-3, 22b-4/7, 23a-4, 23b-1, 24b-1/6, 25b-1, 27b-9, 28b-7, 29a-7, 32a-8, 35a-1/7, 38b-5/8, 49a-10

r. +ıçun 22b-9

r. +da 11a-7, 11b-9, 12a-7, 23b-3, 25b-2/3/4/5, 27b-10, 28b-8, 33a-7/8, 35a-1/7, 38b-6/8, 50a-4/5

r. +ın 49a-9

r. +ına 19b-8

r. +ında 12b-8, 13b-2, 15b-9, 16a-8, 17a-1/7, 18a-10, 19a-3/4, 19b-5, 20a-4, 23a-4, 23b-1/2, 24b-2/7, 32a-8

risâle: Ar. mektup, kısa kitap

r. +yi 9b-5

rivâyet: Ar. rivayet **bk. revâyet**

r. 15b-8, 43a-9

r. +dür 10a-2, 11a-5, 11b-8, 12a-6, 12b-6, 13b-1, 15a-7, 16a-6, 16b-2/10, 18a-9, 19a-1, 19b-3, 20a-3, 22a-2, 25b-1, 26a-1/6, 26b-9, 27a-6, 27b-2/7, 29a-5, 29b-7, 30a-4, 31a-9, 31b-1/7, 32a-7, 33a-6, 34a-7, 38b-1

r. kıl- 41b-4, 42a-1, 42b-3, 43b-2, 45b-3/8, 46b-5, 47b-8, 48b-2

riyâ: Ar. iki yüzlülük

r. +dan 10a-6

rûh: Ar. ruh, can

r. +ına 9b-1

Rûm: Ar. anadolu

R. +a 5a-3

rûşen: Far. parlak, aydın

r. +idi 39b-8

rûzı: Far. nasip, kısmet

r. 46a-6

r. kıl- 8a-6/9, 8b-2/6/9, 9a-8, 10a-1,
11b-3/6, 15b-4, 17b-1, 20b-9, 22a-8, 24a-1,
28a-3, 28b-4, 30a-1, 31a-4, 32a-6, 35b-
2/4/7/8, 41a-2/10, 44a-5, 47a-6

rükû': Ar. öne doğru eğilme

r. +da 34b-1

rüsvâyılık: Far.+T. rezillik, maskaralık

r. 5a-9

r. +dur 5a-8

-S, Ş, ß-

sa'âdet: Ar. mutluluk

s. 40b-5

sâ'at: Ar. saat, zaman, vakit

s. 24a-7

s. +de 21b-1

Sa'îd Bin Ebî Vakḫās: Aşere-i mübeşşereden
olan sahâbî, kumandan.

S. 16b-1

şa'ika: yıldırım

ş. -y-ıla 32b-10

şabur: Ar. çok sabırlı

ş.+dur 47a-3

saç: saç

s. +ları 15a-5

şadaḫa: Ar. sadaka **bk. şadaḫā**

ş. 11a-5, 26a-3

ş. eyle- 44a-4

şadaḫā: Ar. sadaka **bk. şadaḫa**

ş. 41a-5

ş. +sın 26a-5

şadr-ı bedr: Ar. dolunayın başı

ş. 1b-3

şaf: Ar. dizi, sıra

ş. 40a-3/8

ş. +uñ 40a-3/9

sağ: sağ

s. 4b-8, 25a-2/3, 28b-1/9, 36b-4, 37b-

4, 39a-8

sağış: sayı

s. +ca 49a-14

s. +ınca 16b-6, 17a-10, 20b-4, 22a-5,

30a-9, 33b-5, 35a-3, 50a-14

s. +ınca ol- 34a-6	sağlan-: korunmak, muhafaza olunmak
	s. -a 35b-9
sağlık: sağlık	
s. +ın 31a-4	şalla'llāhu `aleyhi ve sellem: Ar. Allah O'na salat ve selam etsin
şahābe: Ar. sahabe	ş. 48b-3
ş. +lerinden 9b-4	
şahīḥ: Ar. doğru, sahi	şalāt'ül-ḍaḥa': kuşluk namazı
ş. 9b-6	ş. 25a-9
şahīrlık: Ar. büyücülük, sihirbazlık	şalavāt: Hz. Muhammed'e edilen dualar.
s. 20b-7	ş. 32b-1, 39a-8
	ş. (vesselām) 9a-10, 12b-10, 13b-4,
şakaṭat: Ar. hayvanın yenilmeyen yerleri.	19a-5, 23b-4, 29a-7
ş. +ı 24a-1	ş. +umuz 9b-4
	ş. +ları 21a-10
şakın-: muhafaza etmek, korumak	
s. -ğıl 40b-6	şalavātü kefaretü'l yemīn: Ar. yemin
s. -uñ 47a-10	kefaretinin salavatı
	ş. 23a-2
sākin: Ar. sakin, rahatlamış, yerleşmiş.	
s. 27a-3, 31a-1	şalavātü'l Regāyib: Ar. Regaip gecesi
	salavatı
sākincek: Ar. +T. sessizce, fısıltıyla	ş. 49a-7, 50a-1
manasında	
s. 37b-7	Şāliḥ: Kur'an'da Semūd kavmine
	gönderildiği bildirilen peygamber.
sağla-: saklamak, gizlemek.	ş. 32b-8/10
ş. -ğıl 40b-8	
ş.-dı 31b-10	şanā'at: Ar. hüner, işçilik
s. -yı vir- 27a-10	ş. +ı 23b-8

	s. -düm 40a-4
sarây: Far. saray	
s. +ı 41a-8	sekiz: sekiz (8)
	s. 7a-8/9, 7b-9, 12b-2, 16b-8, 18a-10
şarp: sert	s. +e 7a-10
ş. 17b-6	
	sekizinci: sekizinci (8.)
şatun al-: parasını ödeyerek bir şeyi almak	s. 33b-9, 35b-6
ş. -dı 43b-3	seksen: seksen (80)
	s. 8a-8
ş. -ıp 19a-9	s. +e 8a-10
sayruluk: hastalık	
s. 31b-8	selām: Ar. selam
	s. 33a-9, 37b-4, 40a-5
seb'ul mesāni: Ar. iki defa nazil olan ve yedi	s. kııl- 34b-9
ayetten ibaret bulunan Fatiha suresi	s. +umuz 49a-1
s. +dür 6b-6	
	şelāşe: Ar. üç
secde: Ar. secde bk. secide	ş. 49a-8
s. 29b-4	
s. eyleme- 48a-4	Selsebīl: Ar. cennette bir pınar
s. kııl- 34a-8, 48a-3/5	S. 27a-4
s. +ye 33a-10, 33b-2, 50a-7/10	
s. +de 33b-4	sen: sen
s. +den 39a-1	zamir
	s. 2b-8, 17b-8, 18a-2/8, 25a-9, 27a-5,
secide: Ar. secde bk. secde	37b-6, 39b-10, 41a-10, 43b-3/5/7, 44b-
s. 16b-4, 19b-7, 29b-4	3/5/7, 46b-3, 47a-6
s. +de 50a-12	s. +iñ 17a-8, 37b-2
	s. +üñ 17a-5, 18a-2, 40a-6, 42b-8,
segir-: sıçramak	43b-6, 46b-4/5

s. +üñle 46b-4
saña 2a-5, 3a-8, 34b-9, 38a-1, 39b-2,
40b-6/7/9, 41a-10, 47a-6, 47b-10
s. +den 3a-9, 17a-6, 20a-1, 40b-8
s. +i 37b-10, 40b-2, 46b-3, 48b-9

ser- heng-i kıyāmet: Far. +Ar. kıyamet
gününün baş askeri
s. 1b-4

δevāb: Ar. sevap

δ. 8a-6/9, 8b-2/9, 11b-6, 12a-2, 20b-
4, 22a-/7, 28a-2, 28b-3, 35a-3, 35b-2/7,
37a-8, 45b-1

δ. bul- 7a-4, 7b-9, 22a-6, 30a-7, 35b-
6, 49a-14

δ. +ın bul- 35b-5

δ. ol- 11a-3, 40b-2

δ. vir- 7b-1, 19a-8

δ. +ı 28b-2

δ. +ın 9b-8, 11b-1, 21a-1, 21b-10,
27a-2, 32a-6, 35b-5/8, 38a-10, 39a-10, 39b-
2

δ. +ınca 7b-1, 35b-4

δ. +ların 37a-2

sev-: sevmek

s. -er 45a-5

s. -erler 41b-7

s. -dügüm-içün 37b-10

sevin-: sevinmek

s. -ürsüz 3b-8

seyyid-i veled-i ādem: Ar. insan oğlunun en
şerefli

s. 1b-3

Seyyidü'l Muḥammed-i Muşţafā: Ar. Hz.
Muhammed

S. 40a-2

seyyidü'l mürselin: Ar. Peygamberlerin
efendisi, önderi, ulusu, Rasûlüllah (s.a.s)'in
mübarek isimlerinden biri. Seyyid kelimesi
zaten Rasûlüllah (s.a.s)'in güzel
isimlerindendir.

s. 9a-10

sıçra-: sıçramak

s. -dı 4a-6, 6a-1/4, 14a-2/9, 14b-2/7

şıfatlu: Ar. +T. vasıflı

ş. 47b-7

sığa-: sıvazlamak, okşamak

s. -rsın 30b-4

s. -sa 30a-8

s. -rdı 30b-3

sığın-: sığınmak

s. -dum 2b-8

sıgma-: sığmamak

s. -ya 24a-9, 37a-9

s. 15a-6/7, 15b-7/9

şırāt köprisi: **bk. şırāt köprüsü**

sivrisiñek: sivrisinek

ş. k. +n 43a-10

s. -ile 33a-2

şırāt köprüsü : Ar. yol, sırat köprüsü **bk. şırāt köprisi**

siyāset: Ar. yönetme

s. +i 24a-2

ş. k. 7b-3/4

siz: siz

ş. k. +n 28a-10

s. 45a-7

ş. k. +nden 36b-3

s. +iñ-ile 3b-7

ði: ث

s. +üñ 26a-9

ð. 5a-5

s. +e 45a-7, 47a-10, 48b-4

s. +i 22b-2, 47b-1

silāh: Ar. savunmak veya saldırmak
amacıyla kullanılan araç

şoñbet: Ar. sohbet

s. 37a-9

ş. 37b-1

sin: mezar

şofra: Ar. sofa

s. 17b-5/8, 24b-5/9, 26b-4, 27a-5,

ş. +sın 45a-3

28a-8, 32b-3

s. +üñ 24b-9

soñar: gagalamak

s. +de 24b-8

s. 42b-5

s. +den 18b-9, 23b-9, 28a-9, 36a-6

s. +i 25a-9

sol: sol

s. +in 32b-2

s. 25a-3, 29a-1

s. +ine 32b-2

şoñ: son, sonra

sinle: mezar, mezarlık

ş. +ında 26b-3, 27a-1, 27b-3

s. +ye 24a-7

şoñra: sonra

şişenbe: Far. salı

ş. 16b-3, 21b-8, 22a-2, 27a-7, 35a-1/7

şor-: sormak

- ş. -ğıl 39b-1, 43a-4
- ş. -dum 5b-8/9, 37a-3, 38b-1, 39a-10
- ş. -dı 4a-4, 29b-9, 32b-5, 42b-9, 43b-

3

- ş. -dılar 44b-3, 46b-1
- ş. -alar 42a-4
- ş. -dukların 24a-8

sorul-: sorulmak

- s. -mış 2b-10

sög-: sövmek

- s. -em 43a-1
- s. -ersin 42b-10

söyle-: söylemek

- s. -yeyim 48b-4
- s. -medin 38b-7
- s. -mek 23b-7
- s. -medüñ 42a-5

söyleş-: konuşmak

- s. -elüm 49a-1

söz: söz, beyan

- s. 23a-9
- s. +ümi 36a-9
- s. +ünden 1b-6
- s. +i 37b-5, 40b-8, 42a-8
- s. +lerin 42a-7

su: su **bk. şu**

- s. 40a-1
- s. +ya 35b-10, 44b-5
- s. +yıla 21a-10
- s. +yından 27a-4/5

şu: su **bk. su**

- ş. 44b-3
- ş. +ya 17b-2/3, 44b-4
- ş. +yın 4b-2

su'âl: Ar. soru

- s. 24a-7/8
- s. +ine 24a-9, 25a-1

sûre: Ar. sure **bk. sûret**

- s. 8b-4
- s. +yi 8b-5
- s. +si 2a-1
- s. +sinüñ 5b-7, 26b-10

sûre-i Qur'ân: Ar. Qur'ân suresi

- s. 8b-4

sûret: Ar. sure **bk. şûre**

- s. +i 2a-9
- s. +idür 5a-2, 6b-9, 7a-1
- s. +in 2a-3, 16b-4

şûret: Ar. sure **bk. sûret**

- ş. +leri 21a-9

	s. ol- 35a-5
şūret: Ar. görünüş	
ş. +i 37b-5	sürme: sürme
ş. +in 33a-3	s. 31b-2/6
	s. +yi 31b-4
sūreti'l ḥamd: Ar. hamd, şükür suresi	
s. 7a-3	sürül-: kovulmak
	s. -miş 2b-10
sūreti'ş şifā: Ar. şifa suresi	
s. +dur 6b-6	sürün-: sürünmek
	s. -e 23b-9
susuzluk: susuzluk	
s. +dan 17b-2	süt: süt
	s. +den 39b-6
şuvar-: sulamak	
ş. -dı 14a-7	-ş-
δübūr: Ar. azap, sıkıntı	şa'bān: Ar. şaban ayı
δ. +dur 5a-5	ş. 19a-8, 33b-10, 34a-1/7, 48a-11
Süleymān: Hz. Süleyman	şarāb: Ar. şarap
S. 31a-6	ş. 13a-7
	ş. +ın 40a-10
Sümüre: Abdurrahman bin Sümüre sahabelerden ve kendilerinden rivayet aktarır.	şāz: Far. mutlu, mesut, sevinç
S. +den 15a-6	ş. 3b-7/10
sūñü: mızrak	şāzılık: Far. +T. mutluluk, sevinç
s. +mdür 47a-5	ş. +ıla 26b-6
sünnet: Ar. sünnet	şefā'at: Ar. şefaath, biri için af dileme bk.
s. 6a-8, 32a-4	şefa'āt

ş. 10a-8, 15b-7, 18b-7, 28b-1, 30b-6,
46a-8

şenbe: Far. cumartesi

ş. 10a-2/3, 11a-5/6

şefa'ât: Ar. şefaât, biri için af dileme **bk.**

şerr: Ar. şer, kötülük, fenalık, zarar

şefâ'at

ş. 29a-4

ş. +ınadur 18a-2

ş. +in 18b-5

ş. +inden 20b-1, 25b-9

şefî'-i ümmet: Ar. ümmetine şefaât eden

şerbet: Ar. şerbet

ş. 1b-4

ş. 21a-10, 21b-1/2

şehâdet: Ar. şehadet

şerh: Ar. açık ve ayrıntılı anlatma

ş. 36a-5

ş. +i 49a-10

şehîd: Ar. şehit

şerî'at: Ar. şeriat

ş. 45b-8

ş. +dür 14b-9

ş. +ler 11b-1, 16a-3, 16b-1/9, 17a-9,
20b-10, 45b-9, 46a-2/7

şeytân: Ar. şeytan

ş. +ler-ile 13a-5, 32b-4

ş. 18b-5, 40b-10, 47a-8

ş. +lere 46a-5

ş. -ile 46b-2

ş. +leri 46a-4

ş. +uñ 20b-1

şehr: Far. şehir, ülke

ş. +ı 47a-7/10

ş. 15b-3, 16b-7, 17a-8, 28a-4

şifâ: Ar. şifa, deva

ş. +üñ 28a-4

ş. 21b-8

ş. +i-y-ile 33a-1

ş. +dur 9a-3

şek: Ar. şüphe, tereddüt

şimdü: şimdi

ş. 10a-6

ş. 48a-5

şeker: Far. şeker

şol: şu

ş. 1b-5

ş. 3b-1, 11a-3, 11b-6, 12a-2, 15b-4,
20b-6, 21a-3/5, 24a-1, 30a-7, 30b-6, 31b-4,
34a-5, 35b-1, 35a-8, 40b-2

şöyle: şöyle

ş. 1b-6, 4a-3, 9b-9, 25a-2, 33b-9, 37b-
9, 43a-10, 48b-10

şu: şu **bk. şu**

ş. +nuñ 13a-3

ş. +nı 42a-8

Şu'ayb: Hz. Şuayib

Ş. 33a-4

şükr: Ar. şükür **bk. şükür**

ş. kııl- 32a-3

şükür: Ar. şükür **bk. şükür**

ş. 9a-8

ş. eyle- 24a-1

ş. kııl- 6b-3

-T, T-

tā: Far. tâ, kadar, değin

t. 4a-3, 9b-9, 12a-1, 27a-2, 32b-3,
36a-9, 36b-1, 37a-5

ta'am: Ar. yemek, yiyecek

t. 13a-6

t. +da 43b-2

t. +ın 40a-10

tā'at: Ar. taat, ibadet

t. 17a-7, 41a-4

t. kııl- 6b-2, 8a-9, 9a-9, 47a-6

t. +a 44a-1

t. +dan 41b-9

t. +uñuz 3b-10

t. +ına 46a-9

ta'zīm: Ar. ululama, yüceltme

t. 30a-3

tāc: Ar. taç

t. 18b-7

t. +ın 13a-4

tağ: dağ

t. 11a-4

t. +ına 31b-5, 32a-1, 48a-2

t. +lar 45b-6

t. +ları 30b-10

tahta: Far. levha, tahta

t. +lar 28a-5

taqdīr: Ar. beğenme

t. eyle- 43a-2

t. +üme 42b-1

t. +iñ-iledür 42b-8

t. +üñe 42b-8	T. 2b-7/9, 3a-5/9, 15b-4, 17a-3/4, 20b-6, 21a-5, 35a-9/10, 40b-2, 42b-1, 43a-5, 44a-1, 46a-9, 47a-4/5
tağşirlik: Ar. +T. ayıplı, kusurlu	T. (ta'ālā) 2a-6, 3b-4/6, 4b-5/10, 5b-9, 6a-2/5, 7a-5/7, 7b-6/10, 8a-1/2/4, 8b-4/7, 9b-10, 10a-4, 11a-3/10, 13b-5, 14a-6/9, 14b-3/7, 16a-2, 25a-5, 26a-9, 27a-3, 29a-6, 29b-2/10, 30b-8, 32b-6, 34a-5, 34b-3/6/8/9, 35a-8, 35b-1/3, 38a-10, 43a-3/7, 43b-9, 44a-4, 45a-5/6/9, 45b-4/9/10, 47a-9, 48a-2
t. 7a-6, 44a-1	T.+çün 41b-2
tamām: Ar. tamam, bütün, eksiksiz	T. +niñ 40b-4
t. 9a-6, 12b-4, 49a-3	T. +nuñ 3a-2, 21b-8, 22b-6
t. ol- 21b-9	T. (ta'ālā) +nuñ 12b-5, 28b-2
tamāmet: Ar. bütünüyle	T. (ta'ālā) +yı 43b-1
t. 24a-1	T. +ya 2b-6/9
țamar: damar	T. (ta'ālā) +ya 22a-3, 32a-3, 44b-10, 47a-3
ț. +ından 21b-4	T. +dan 34b-6, 47b-10
țamu: cehennem	T. (ta'ālā) +dan 34b-7, 42a-9
ț. 2a-1/2, 5a-7/9/10, 5b-5, 6b-7, 9b-3, 12b-1, 16a-4, 18b-8, 20b-3, 24a-1, 28b-1, 35a-4, 36b-7, 46b-5, 49a-15	T. +sı 2a-3
ț. +yı 6a-5	T. +sına 3a-4
ț. +ya 2a-10, 47a-2	
ț. +da 42a-3	
ț. +dan 18b-10, 28b-1, 48a-1	
ț. +sı 5a-5/6, 5b-3	
ț. +sınuñ 5b-4	
țamu odi: cehennem ateşi	țap-: tapmak, ibadet etmek
ț. o. 35a-4	ț. -arın 3a-8
ț. o. +ndan 2a-2	ț. -maya 41b-6
Tañrı: Tanrı	țarlıg: darlık
	ț. +ından 24b-10

taş: 1. taş	t. 9a-6, 48a-10
t. 4a-6	
2. dış	ten: Far. vücut, beden, ten
t. 25a-7	t. +in 37a-1
	t. +inde 26a-1
tatlılık: tatlılık	t. +inden 45b-6
t.(ğ) +ından 37b-5	
tecribe: Ar. tecrübe, deneme, sinama	terāvīḥ: Ar. Ramazan ayı boyunca, yatsı
t. 27b-1	namazından sonra kılınan namaz, teraviḥ
	namazı
	t. +dür 35a-5
tedbīr: Ar. önlem	t. kııl- 35a-7
t. eyle- 44a-3	
tehlīl: Ar. İslamda tevhid akidesini ifade	terk: Ar. terk, bırakma, ayrılma
eden “la ilahe illa’llah” sözünü tekrarlama	t. eyle- 4b-10
t. 9a-5	
t. +i 26b-2/6	tertīb: Ar. uygun bir sıraya, düzene koyma
t. +idür 9a-6	t. +ince 49a-13
tekbīr: Ar. “Allahu Ekber” demek	tesbīḥ: Ar. Allah’ı tazim etme
t. +ine 22b-6	t. 9a-5
	t. +üñ 15b-2
	t. +i 23b-4
tekrār: Ar. yineleme, tekrar	t. +idür 9a-5
t. kııl- 21a-5	t. +leri 21a-9, 41a-3
tekye: Ar. güvenme, itimat etme	teṭavvu’: Ar. farz ve vâciplere ilâve olarak
t. eyleme- 44b-10	nâfile ibâdet yapma
	t. 38b-6
temmet: Ar. “Bitti, tamam oldu” anlamında	
kitapların ve yazıların sonuna yazılan	tevbe: Ar. tövbe
kelime.	t. 20b-9

t. eyle- 23a-3	
t. +m kııl- 47b-10	çoğrı yol: her türlü kötölükten uzak
	ç. y. +a 3b-1
tevekkül: Ar. tevekkül, kadere razı olma	
t. 47a-4	toğsan toğuz: doksan dokuz (99)
t. eyle- 44b-10	ç. 8b-1/2
t. kııl- 6a-10	ç. +a 8b-3
tevfik: Ar. Allah'ın yardımına kavuşma	toğuz: dokuz (9)
t. 41a-2/10, 44a-4, 47a-6	ç. 10a-5
tevhit: Ar. tevhit, Allah'ın varlığına ve birliğine inanma	toğuzuncı: dokuzuncu (9.)
t. 14b-4	ç. 35a-4, 35b-7
Tevrit: Ar. Tevrat	ton: elbise bk. don
T. 7a-2/4, 11b-2, 35b-2	ç. 28b-6/7
	ç. +ıyla 46a-6
tiş: görülen, içte bulunmayan yüzey bk. daş	toñuz: domuz
ç. +ımda 46b-10	ç. 33a-3
tīmār: Far. bakım	top: top
t. kııl- 42a-6	ç. 48a-10
tiz: Far. çabuk	toprak: toprak
t. 47b-7, 48a-9	ç. 28b-9, 29a-1
	t. +a 29a-2
tilāve: Ar. yüksek sesle okuma	toy-: doymak
t. +sin eyle- 16b-5	ç. -acağıdur 9a-4
	ç. -mış 17b-1
toğ-: doğmak	toyur-: doyurmak
ç. -inca 22a-2	

ı. -mış 30a-8 ı. -sa 30a-7 ıudak: dudak bk. dudak ı. +(ğ)uñ 42b-9 ıur-ı sina: Hz. Mûsâ'ya Tevrat'ın verildiğı dağ. ı. 48a-1 ıut-: (oruç) tutmak (oruç) ı. -anlaruñ 9a-4 tû: tûy, kıl t. +si 34a-6 tür: tür, çeşit t. 9b-9 Türkice: Türkçe T. 9b-9 -U- uç: kenar u.(c) +ı 40a-3/4/9 u.(c) +ına 44b-8 uç-: uçmak u.-ar 44b-6 u. -arsın 44b-6	uçmak: cennet u. 3a-8, 6b-7, 7a-9, 9b-10, 10b-6, 12b-2, 13a-2/6, 13b-6, 15b-3, 16a-4/5, 16b-7, 17a-8, 18b-3, 21a-4, 22b-9, 27a-4, 36a-7, 36b-5/8, 39b-4 u. +dur 46b-4 u.(ğ) +uñ 26a-6 u. +a 13a-4/5 u.(ğ) +a 9a-1, 11b-5, 15b-7, 19b-9/10, 20a-1, 26a-8, 26b-532b-4, 39b-4, 40a-9 u. +da 13a-9 u. +dan 31a-1, 47b-1 u.(ğ) +ımda 27a-3 u.(ğ) +ı 6a-9, 28a-4, 30b-11, 36a-10, 36b-6 u. +ları 14a-3 uçmaklık: cennetlik u. 18b-10, 19a-10 uğra-: rast gelmek u.-dı 42b-4, 46b-6 u. -mış 21b-6 u. -mış ol- 28b-6 u. -rsa 46a-8 uğraş-: savaşmak u.-makdur 44a-6/7/9, 44b-1/2, 46b-2 u.-anı 45a-5 uğrı: hırsız, haydut
---	---

u. 46b-10, 47a-1	
u. +yıla 46b-9	uyku: uyku
	u. 39a-9
uḡravī: Ar. öbür dünyaya ait	u. +ya 39b-3
u. 20b-2	
	-Ü-
uḡuş-: anlamak	
u. -urvan 46b-9	üç: üç (3)
u. -ursın 47a-2	
	ü. 7a-7, 10a-4/8, 10b-3/6, 11a-7, 11b-9, 15a-8, 15b-10, 17a-2, 19a-7/8, 20a-5, 21a-4, 27a-1, 32a-9, 33a-8, 35a-2, 38b-6/8, 39b-4/9, 40a-10, 41a-4, 41b-8, 47b-5, 48a-1/6, 50a-4
ulu: ulu, aziz, yüce	
u. 5a-3, 32b-7, 46b-1/2	ü. +i 7a-7
u. +muz 41b-5	
ulula-: yüceltmek	üçünci: üçüncü (3.)
u. -dı 30b-8	ü. 5a-8, 6a-8, 6b-5, 9a-1, 10a-8, 10b-8, 13b-8, 23b-2, 25a-10, 25b-4, 34b-2, 35a-10, 41b-10, 44a-9, 45a-3, 46a-4, 47b-7, 48a-9
ur-: vurmak, sallamak	
u. -maḡdur 45a-2	ümüz: Far. ümit
urul-: vurulmak, (yere) çakılmak	ü. +i 18a-2
u. -mıṣ 28a-5	
uṣ: şimdi	ümmet(d): Ar. ümmet
u. +da 4a-8	ü.+ümi 36b-2
uṣbu: işte bu	ü.+üñe 34b-10
u. 10b-9, 21a-2, 23b-4, 26b-2, 29a-7, 30b-4, 39b-9/10, 40b-6	ü. +i 41b-6, 49a-2
	ü. +inüñ 30a-7, 41a-9
uyaḡ-: günün ağarması	ü. +in 34a-8
u. -ıcaḡ 21b-2	ü. +ine 9b-2, 25a-8

ü. +lerüñ 9a-9

ü. +leri 2a-9, 48b-7

ü. +lerine 2b-4, 14b-8

üzerü: üzeri **bk. üzere, üzeri**

ü. +mde 37b-3

ümmü'l Kur'ân: Ar. Kuran'ın özü

-V-

ü. +dur 6b-5

ün: ses

ü. 1b-8, 4a-4/9

ü. +dür 1b-9

ü. +le 44b-8

ü. +i 25a-6

va'de: Ar. vade, söz verme, bir iş için
tanınan süre

v. kıl- 7b-10

vācib: Ar. vacib, dince yapılması gerekli
olan

v. ol- 9a-2, 18b-8, 26a-3

üst: üst

ü. +ine 25a-7, 28b-10, 29a-1, 39a-8

ü. +inde 28a-5

vācid: Ar. meydana getiren

v. +dür 5a-4

üşen:-kendinde bir gevşeklik duyarak bir işi
yapmaya isteği olmamak, erinmek.

ü. -e 28b-2

vaḥy: Ar. bir emrin veya bir hakikatin Allah
tarafından peygamberlere bildirilmesi.

v. gel- 48b-5

üşendür:- üşendirmek

ü. -ürler 42b-6

vāḳī'ā: Ar. olay, durum **bk. vakī', vāḳī'**

v. +ya 28b-6

üzere: üzeri **bk. üzeri, üzerü**

ü. 22a-1, 30b-8

ü. +me 43a-1

vāḳī': Ar. olay, durum **bk. vakī', vāḳī'ā**

v. +da 34a-2

üzeri: üzeri

ü. +n 3b-2

ü. +ne 16a-6, 36b-7, 38a-9, 47b-5

ü. +nde 15a-2/3, 44b-4

vakī': Ar. olay, durum **bk. vakī', vāḳī'ā**

v. 27a-10

vaḳt: Ar. vakit, zaman

v. 2a-10, 4a-7, 7a-5, 17b-1
v. +den berü 4a-8 , 32a-3
v. +i 4b-9
v. +in 17b-3/4, 28a-9, 29b-8, 31b-10,
32b-4, 36a-6, 36b-5, 44a-4
v. +inde 18b-6, 23a-3, 35b-9, 36a-5,
37b-2

vallahu a'lem: Ar. Allah bilir

v. 21b-9, 30a-10
var: var
v. 29b-3
v. +dur 5a-7/10, 6b-5, 24b-6, 26a-2/6,
37b-10, 49a-1
v. ol- 44a-3
v. +dı 23a-8
v. +ıdı 21b-5, 32a-1/2
v. +ısa 11a-10, 12a-9, 17a-10, 22a-5,
25a-5, 30a-9
v. mı 24b-6, 34b-6

var-: ulaşmak, gitmek

v. -gıl 24b-1, 43a-4
v. -sun 48a-3
v. -alum 46b-1
v. -uñ 26a-8
v. -dum 39b-3
v. -duñ 34a-4, 40a-9
v. -ursın 44b-7
v. -urun 18a-6
v. -urlar 44b-8

v.-sa 33a-10, 33b-3, 48a-8, 50a-7/10
v.-ur idi 40a-9
v. -up 16b-1
v. -duğum 18a-4/5

vaşf: Ar. nitelik, sıfat

v. eyle- 4b-3
v. eyleme- 38a-10

ve: Ar. ve

v. 1b-5/7, 2a-4, 3a-7, 6a-6, 6b-5, 7a-
2, 9a-8/9/10, 9b-4/8/9/10, 10a-
1/6/7/8/10,
10b-1/2/3/4/5/7/8/9, 11a-4/8/19, 11b-
1/2/3/
4/5, 12a-2/3/4/7/10, 12b-1/2/3/4/8/10,
13a-3/4/7/8, 13b-2/3/4/6/7, 15a-
1/4/5/8/9, 15b-3/6/10, 16a-1/3/4/5/8,
16b-4/5/7/8,
17a-2/4/5/6/7/8/9, 17b-1/2/4/6/8, 18a-
1/4/5/10, 18b-4/5/6/7/8/9, 19a-3/4/5/
7/8/9/10, 19b-1/5/6/9, 20a-1/2/5/6/7/9,
20b-1/2/3/5/7/8/9/10, 21a-
1/3/4/5/7/8/9/10,
21b-1/2/4/8/9, 22a-3/6/8, 22b-10, 23a-
1/3/4/5, 23b-1/2/3/4, 24a-2/4/5/6, 24b-
2/3/8/9, 25a-1/3, 25b-2/3/4/5/6/9/10,
26a-2, 26b-4/5, 27a-4/5/6/8/9, 27b-
1/3/4/5/6/9/10, 28a-1/2/3/4/6/8/9/10,
28b-1/3/4/6/8/10, 29a-1/2/3/7, 29b-4/10,
30a-2/6/8, 30b-9/10/11, 31a-
1/2/3/4/5/6/7/8, 32b-1/2/3/4/7/8/9/10,

33a-1/2/3/4/7/8, 33b-1/5/6, 35a-
2/3/9/10, 35b-2/3/8/10, 36a-5/6/8/9, 37a-
1, 37b-1/2/5, 38a-2/3/4/5/6/8, 38b-
2/7/8/9/10, 39a-1/2/3/8/9/10, 39b-
5/6/7/9, 40a-1/3/4/8/9/10, 40b-4/8/10,
41a-2/3/5, 41b-1/7/8, 42a-1/3/5/6, 42b-
1/2/5/7/8/9, 43b-1/6/10, 44a-1/4, 45b-
1/5/6/7, 46a-8/9, 46b-3/4, 47a-6/7/10,
47b-1, 49a-10/14, 50a-3/4/12/14

velī: Ar. veli, aziz

v. 28a-2

ver-: vermek

v. içek ol- 44a-2

vesves: Ar. vesvese, kuruntu

v. +den 10a-7

veyā: Ar.+Far. yahud, veya

v. 22b-8

veyl: Ar. cehennemdeki vadinin adı.

v. 5a-5/6

vir-: virmek, göndermek

v. -eyin 43a-6

v. 20b-1

v. -gil 18a-8, 47a-6

v. -di 6a-9, 14b-8, 30b-1, 31a-6, 37b-
4, 40a-5

v. -diler 40a-1

v. -em 41b-9, 43a-5, 45a-7

v. -e 7b-2, 10b-2, 13b-7, 15b-3, 19a-
8, 19b-9, 21a-1/4, 22a-5, 24b-9, 28a-2, 35a-
3/4

v. -eler 28b-1, 36b-4, 42a-3, 49a-15

v. -ür 34b-6, 45b-10, 46a-6

v. -ürsin 43b-4

v. -mez 46a-7

v. -señ 43a-3

v. -se 33a-9, 50a-5

v. -mek 26a-3

v. -düğine 44a-2

v. -medi 45b-10

v. -mese 25a-1

v. -mege 24a-9

viribi-: göndermek

v. -di 2a-3, 5a-3, 6b-10, 8b-4, 40b-3

v. -ye 12a-1, 17b-5, 20b-4

v. -medi 6b-10

vird: Ar. muayyen vakitlerde söylenmesi

adet olan dua, Kuran cüzleri

v. +ler 26b-9

vişāl: Ar. kavuşma, buluşma

v. 48b-8

v. +de ol- 5b-6

vitir: Ar. vitir namazı

v. 39a-7

v. +den 35a-1/7, 49a-12

vur-: takmak

v. -alar 13a-4, 18b-7

vücūd: Ar. beden, var olma

v. +a 32b-7

-Y-

yā: Ar. ey

y. 3a-3, 4a-4/6/9, 4b-3/5, 5b-6/9/10,
13a-1, 14a-4/7, 14b-1/5/9, 17a-3/4, 17b-
10, 19b-10, 21a-2, 21b-5/6, 24b-5, 26a-7,
27a-3, 29b-2, 30b-4/8/9, 34a-3/5/8, 34b-9,
37a-3, 37b-8/9, 38b-1/3, 40a-5/6, 40b-1,
41b-5, 42b-1, 43a-4/6, 46b-7, 47b-2/3/9,
48a-3, 48b-7

ya: Far. ya, veya

y. 5b-10, 6a-3, 14a-4/7, 14b-1/5/9,
18a-7, 21a-4, 33b-8, 43a-3, 44b-9

yād: Far. yad, anma, zikretmek

y. dut- 39a-9

y. kıl- 7a-2/3, 43b-1, 45a-10

yādigār: Far. bir kimseyi bir olayı hatırlatan
nesne veya kişi

y. 40b-6

ya'kūt: Ar. yakut, değerli süs eşyası

y. +dan 18b-3, 39b-5

y. +dan ol- 10b-8

ya'nī: Ar. sözün kıyası

y. 5a-5, 10b-2, 26a-8, 26b-8, 41b-7

yağmur: yağmur

y. 21a-10

yāhoz: Far. yahud, veya

y. 28b-5

Yahūdi: Ar. Yahudi

Y. +ler 29b-8

Yaḥyā: Hz. Yahya

Y. 20a-2, 32b-9

yakın: yakın

y. 13a-5, 34a-7, 46b-7

yakınlık: yakınlık, yakın olmak

y. 47a-3

yalan: yalan

y. 23a-2/7, 42a-5/8

y. -ıla 42a-5

yaldırayıcı: parlak

y. 13b-10

yaluñuz: yalnız, tek başına

y. ol- 28a-8

yalvar-: yalvarmak

y. -dı 43a-2

y. -urlar 17b-7

yan: yön, yan taraf

y.+ımda 37b-4

y.+ıñ 39a-8

yaña: taraf, tarafına

y. 34a-9

y. +dın 25a-2

yañak: yanak

y. +ın 28b-9, 29a-1

yap-: yapmak

y. -ı vir- 10b-6, 15b-3, 16b-7, 17a-8,
18b-4, 22b-10, 28a-4

yapış-: yapışmak

y. -up 23b-10

yara: hazırlık, güç

y. +da 12b-2

yaradıl-: yaratılmak

y. -mış 13b-6

y. -mışlar 45b-7

y. -sa 26a-3

y. -madı 4a-7

yarağ: hazırlık

y. +umdur 47a-3

y. +ından 41a-8

yarat(d)-: yaratmak

y. -duñ 42b-7

y. -dı 6a-5, 7a-10, 14a-3/6/10, 14b-
4/7, 20b-6, 30b-9/11, 32b-7, 43a-1

y. -mışdur 4a-1/10, 8a-5, 8b-8

y. -aldan 2a-6

yardım: yardım

y. 3a-9/10

yarıl-: yarılmak

y. -duğı 17b-3

yarın: yarın

y. 9b-3, 11b-4, 12b-2/10, 17a-10,
19b-9, 23b-8, 26a-7, 36b-4

yārīci: Far.+T. yardımcı

y. +dür 9a-4

yarlağa-: affetmek, bağışlamak

y. -dı 17a-5, 35b-1

y. -ya 13b-5, 16a-1, 19a-7, 33b-5,
34b-8, 35a-9, 40b-3

yarlağan-: affedilmek, bağışlanmak

y. -a 12a-4/5, 27b-6, 34a-5

y. -mağ dile- 36b-1

yarlağanmağlık: affedilme, bağışlanma

y. 10a-10, 34b-7	y. 4b-3, 17b-10, 21a-2, 24a-4, 24b-5 ,
y. +ın 12a-2	31b-5, 37a-8
yarlığa-: bağışlamak, affetmek	yavu: yitik, kaybolmuş
y. -r 45b-5	y. 34a-1
yarı: yarı, yarım	yavuz: kötü, fena
y. +msın 40b-6	y. 26b-3, 47a-1
y. +sından 14a-3, 14b-3/4	
yās: üzüntü, matem	yay: yay
y. 2a-4	y. +ıdur 47a-5
yaş: gözyaşı	yaz-: yazmak
y. 34b-4	y. 6a-3, 14a-1/5/8, 14b-1/5
	y. -ayın 5b-10, 6a-3, 14a-4/8, 14b-1/
	5/10
yat-: yatmak	y. -ğıl 5b-10, 14a-4/7, 14b-6/9/10
y. 39a-8	y. -dı 5a-3
y. -duğum 40a-2	y. -dım 6a-1, 14a-1/5
	y. -dum 6a-4, 14a-8, 14b-2/6
yatlu: kötü, fena	y. -am 9b-9
y. 23a-9	y. -a 12a-3, 16a-10, 49a-3
yatsu: yatsı	y. -alar 20b-4, 27a-2, 28a-7, 40b-5
y.50a-3	y. -arsavuz 24a-9, 37a-8
y. +ya degin 38b-5	y. -a dur- 30b-2
	y. -ı vir- 10b-2/3, 11b-1, 12a-10, 12b-
yatsu namāzı: yatsı namazı	1, 16b-7, 17a-8
y. n.+nuñ 16b-3	y. -up 45a-1
y. n. +n 38b-7, 50a-3	y. -an 9b-5
y. n.+ndan 34b-10, 35a-6, 49a-12	y. -maduk 28b-2
	y. -maya 16a-2
yavlağ: çok	

yaz: yayla,yazlık, ova

y. +ıya 15b-6, 28b-7

yendür-: yenme işini yaptırmak

y. -ürseñ 42b-7

yazıl-: yazılmak

y. -miş 43a-10

y. -a 23a-1

y. -an 30b-5

yeñi: yeni

y. 28b-6

yer yüzi: yer yüzi

y. 10b-2

yazuk: günah, suç

y. 2b-7, 17a-6, 20b-8, 40b-4

y. +ı 16a-2

y. +ın 28a-3

y. +lar 35a-8

y. +laruñı 17a-5

y. +ları 12a-4, 16b-5, 20b-9, 27b-6,
45b-6

y. +ların 13b-5, 20b-5, 22b-10, 33b-5,
40b-3

y. +larından 33b-8

yeşil: yeşil

y. 10b-7, 18b-4, 39b-6

yetim: Ar. yetim, babasız

y. 30b-3

y. -ile 37b-1

y. +üñ 30a-8

y. +lere 30b-6

y. +leri 30b-1

yazuklu: günahkâr

y. 9b-5

yetmiş biñ: yetmiş bin (70 000)

y. 12a-1

ye-: yemek yeme, karın doyurma işi

y. -r 4b-1

yevm: Ar. gün

y. 49a-7

yedinci: yedinci (7.) **bk. yidinci**

y. 35b-5

yıl: yıl, sene

y. 4a-1/2, 6a-1, 7b-5/9/10, 8a-8, 12a-

3/9, 17a-9, 37b-1, 42a-3

y. +dur 46b-8

y. +a 40b-4

Yemen: Yemen şehri

Y. 30b-1

yılan: yılan

y. 4a-10, 21a-7	y. -em 41b-10
y. +nuñ 4b-1	y. -se 32a-6
yıldırım: gök gürültüsü ve şimşekle görülen, hava ile yer arasındaki elektrik boşalması.	yigirmi: yirmi (20)
y. 28a-10, 36b-3	y. 23b-2, 35a-7
yılduz: yıldız	yigirminci: yirminci (20.)
y. +ları 12a-4	y. 36a-8
yıllık: yıllık	yigirmi altıncı: yirmi altıncı (26.)
y. 7b-3/4, 8a-3, 13b-7, 16a-1, 16b-6, 17a-7, 30a-5	y. 36b-6
yi-: yemek yeme, karın doyurma işi	yigirmi birinci: yirmi birinci (21.)
y. -gil 27a-4	y. 36a-10
y. -düm 40a-1	yigirmi beşinci: yirmi beşinci (25.)
y. -dũñ 40a-10, 42a-5	y. 36b-4
y. -diler 32a-3	yigirmi dördüncü: yirmi dördüncü (24.)
y. -yeler 13a-8, 23b-10	y. 36b-3
yidi: yedi (7)	yigirmi ikinci: yirmi ikinci (22.)
y. 2a-1/2, 4b-2, 5a-1/4, 6a-5, 13a-3, 13b-7, 19b-7, 20b-8, 25a-7, 27a-7/8, 32a-4, 38a-5/6, 38b-9/10, 39a-1	y. 36b-1
y. +dür 2a-1	yigirmi sekizinci: yirmi sekizinci (28)
y. +şer 38a-5	y. 36b-8
yidinci: yedinci (7.) bk. yedinci	yigirmi üçüncü: yirmi dokuzuncu (29.)
y. 5b-4, 13b-10, 33a-5, 34b-6	y. 36b-9
yidür-: yedirmek	yigirmi üçüncü: yirmi üçüncü (23.)
	y. 36b-2

yigirmi yidinci: yirmi yedinci (27.)

y. 36b-7

yigrek: daha iyi, daha üstün

y. 21a-3, 40a-7, 48a-9

y. +dür 46a-9

y +i 44a-1

yikşenbe: Far. pazar

y. 11b-7/8, 12a-5/6

yil: yel

y. -ile 33a-2

yimiş: meyve

y. +lerinden 27a-4

yine: yeniden, tekrar **bk. gine**

y. 3a-4/8, 5b-9, 6a-2, 14a-3/7/10,
14b-4/9, 29a-1 , 33b-2

yir: yer

y. 25b-925b-9, 33a-4, 36a-10

y. -ile 30b-9

y. +üñ 44b-8, 46b-4/5

y. +e 4b-6, 23a-2/7, 25a-1, 29a-4,
40a-2, 42a-2, 47a-1

y. +de 4b-6, 8a-4, 8b-10, 23b-9, 40b-
10

y. +den 19a-7, 22b-8, 41b-7

y. +i 41b-7

y. +idür 4b-4/8

y. +ine 12b-5, 41b-1

yir yüzi: yer yüzi

y. 10b-2

y. +ne 9a-9

yit-: ulaşmak, yetmek

y. -erse 22a-4, 35a-8

y. -dükçe 41a-7

y. -mese 23a-3, 27b-8/9

yitmiş: yetmiş (70)

y. 10b-9, 15a-5/10, 15b-3, 16a-1/3/9,
17b-1, 18b-7, 20a-6/7/9, 20b-2, 25b-6/9/
10, 28b-7, 30a-5, 32a-9, 32b-1, 33b-1/3,
35b-10, 40a-3/8, 46b-8, 50a-6/8/9/11

yitmiş biñ: yetmiş bin (70000)

y. 12a-1/3, 27a-1

yiyesi: yiyecek şey, yemek

y. 40a-1

yoğsul: yoksul

y. +laruñ 9a-5

y. +ların 30a-7

yok(ğ): yok

y. 13a-9/10, 18a-4/5/6, 34a-3, 42b-5

y. +dur 5a-5, 17b-6, 27a-6, 42b-9,

43b-10, 48a-9

y. +ısa 28b-6	
y. mı 34b-8	yuḡaru: yukarı, yüksek
	y. 6a-1, 14a-2/5/9, 14b-3/7
y. mıdur 43b-6	y. +ḡı 13a-3
y. ol- 44a-3	y. +sı 15a-4
yol: yol	yumaḡ: yıkama, temizleme
y. 13b-7	y. 6a-6
y. +dur 7b-3	
y. +umda 45a-7	yun-: yıkanmak
y. +a 18a-5	y. -a 21a-10
y. +dan çıkar- “ doğru yoldan sapmak	
” 2a-10, 41b-8, 47b-4/6	Yūnus: Hz. Yunus
y. +ına 3b-1	Y. 2b-2
y. +ında 11a-4	
y. göster- “ kılavuzluk etmek ” 9b-2	Yūsuf: Hz. Yusuf
yoldaş: dost, arkadaş	Y. 2b-1
y. 18a-4	
y. ol- 41a-4	yut-: yutmak, içine almak
	y. -dı 33a-4
yöre: etraf, çevre	y.(d) -a
y. +sinde 2a-5	
	yüce: ulu, yüce
yu-: yıkamak	y. 2b-7
y. -a 21a-10	
y. -madın 46a-4	yücelt-: yüceltmek, yükseltmek
y. -up 46a-4	y.(d) -e 28a-3
	y.(d) -eler 20b-5
yut-: dışarı vurmamak	
y.(d) -a	yüri-: yürümek bk. yürü-

y. 13a-4, 27a-6	
	-Z, Z, Z-
yürü-: yürümek	
y. -rsin 44b-4	za'ferân: Ar. sarı renk
y. -rken 42b-4	z. +dan 15a-1
yüz: yüz (100)	za'îf: Ar. zayıf, güçsüz, âciz
y. 10b-10, 11a-8, 15b-7, 18b-1, 19a-3/4/5, 24b-2/3, 28b-8, 29a-2	z. 9b-1/5, 10a-1
yüz: yüz, surat	zağafran: safran, bitki
y. +üñ 39a-8	z. +dan 16b-7
y. +üñi 39a-2	Žaḥḥāk: Ar. Sahâbî, Kays kabilesinin reisi ve Emevî kumandanı.
y. +i 10b-2, 28a-10	Ž. 31b-3
y. +in 1b-8, 34a-2	
y. +ine 9a-9	zaḳḳūm: Ar. zakkum, cehennemde yetişip acı meyvesi cehennem ehline yedirtilecek ağaç.
yüz altmış: yüz altmış (160)	z. 5a-10
y. 26a-2	
yüz biñ: yüz bin (100000)	zamân: Ar. zaman, vakit
y. 9a-8/10, 13a-5	z. 34b-8
yüz on dört: yüz on dört (114)	z. +ında 23a-8
y. 8b-3/4/5	
y. +e 8b-6	zârîlîḳ: Far. +T. feryat, figan
yüz yigirmi dört: yüz yirmi dört (124)	z. kııl- 2a-6, 17b-10, 18a-3, 23a-6, 25a-4, 28b-10
y. 8b-7/8	
yavuzluḳ: kötülük	zebâni: Ar. zebani, cehennemlikleri cehenneme atmaya memur edilen melek
y. +dan 27a-9	

ẓikr: Ar. zikr, anma

z. eyit- 6b-2

z. eyle- 22a-3/8

zebercet: Ar. zümrütten daha açık yeşil
olan ve zümrüt kadar değerli olmayan süs
taşı

$$z. +i 47a-5$$

z. +in 34b-2

z. +ine 22b-7

z. +den 10b-7, 13b-9

zīra: Far. çünkü

Zebūr: Ar. Hz Davud'a gönderilen kutsal kitap

z. 17b-5, 40b-7

z. $7a^{-2/4}$, $11b^{-2}$

ziyān: Far. zarar, ziyan

z. +ında 43a-10

z. 20b-8

z. +da 21a-8

zekat: Ar. zekât

ziyāret: Ar. ziyaret

z. 12b-4

z. +e 32b-3

z. +In 26a-5

zerre: Ar. zerre

Zülkarneyn: Ar. Kur'an'da kendisine büyük güç ve imkân verildiği bildirilen kişi.

z. 4b-1, 20b-8

z. 32b-9

ZI: ز

zümürrüt(d): Ar. zümrüt

z. 5a-9

z. +den 13b-9, 18b-4 , 39b-6

SONUÇ

Üzerinde çalıştığımız eserin yazıldığı dönem tam olarak belli olmasa da taşıdığı dil özellikleri (düzlük-yuvarlaklık uyumundaki değişim) dolayısıyla eserin telifinin 15. yy ve öncesine, istinsah edilmesinin ise 16. yy ve sonrasına ait olduğunu düşünmekteyiz. Didaktik amaçlı yazılan eserin, dili oldukça sade ve anlaşılırdır.

Eski Anadolu Türkçesinde sıkça kullanılan –IsAr gelecek zaman eki, incelediğimiz Fatiha tefsirinde -(y)usar şeklinde sadece bir yerde geçmektedir. (oku-yusardur 2a-9.) Metinde yer yer düzlük-yuvarlaklık uyumu olduğunu; ancak tam olarak bir birlik kurulamadığını

görebilmekteyiz; eyitdüm 6a-3, eyitdim 5b-10, yazdım 6a-1, yazdum 6a-4, benim-ile 35b-6, benüm 47b-8, anıñ 40b-3, anuñ 12a-3, senüñ 17a-5, seniñ 37b-2, yanımda 37b-4. Eserin dudak uyumunun gelişmiş olması eserin 16. yüzyıldan sonra yazıldığını ya da istinsah edildiğini gösterir.

Bugüne kadar yarlığa- fiili olarak geçmektedir. Ama eserde sadece bir yerde geçmektedir; yarlığar 45b-5. Eserde yarlağa- şeklinde geçmektedir: yarlağadı 17a-5.

Metinde, yeterlik olumsuz gelecek zamanın birinci şahıs çekimi bir yerde geçmektedir; iltemiyiserin 2a-10.

Metinde -alı zarf fiil eki -al şeklinde geçmektedir; yaradaldan 2a-6.

Eserde geniş zamanın üçüncü şahıs bildirme çekiminde de ikilik göze çarpmaktadır; mağbunluk-durur 41a-9- çok-dur 49a-2.

Metinde bildirme çekiminin öğrenilen geçmiş zamanının şartının hikayesi sadece bir yerde geçmektedir; degül-i-misseyidi 40b-7.

Eserde olumsuz isteğin hikayesi de sadece bir yerde geçmektedir; eyitmeyeyidüm 40b-7.

Metinde bazı kelimelerde ek-fiil düşmüştür, ama bazı kelimelerde de hâlini korumuştur; vardı 23a-8 - varıdı 21b-5, kıldı-y-ısa 7a-2 - kıldıysa 7b-7.

Eserde, ayrılma hali eki ikili şekilde yer almaktadır; gökdin 34a-9 - gökden 35a-10.

Eserde, “t” sesi bazen -t- ile bazen de -d- ile yazılmıştır. Bunun sonucunda aynı kelimenin iki farklı yazımı ortaya çıkmıştır; tutanlaruñ 9a-4 - dutup 8a-9, toğınca 22a-2 - doğdı 31a-2.

Eserde aynı kelime hem -s- hem de -ş- ile yazılmıştır; süretin 2a-3-şüretleri 21a-9, suyından 27a-4/5-şuvardı 14a-7, soñra 26a-9-şoñra 16b-3.

Metnimizde, p ünsüzü hem p hem de b ile yazılmıştır; kapusın 7a-9 - tıparın 3a-8.

Metinde aynı kelimenin hem -ç- hem de -c- ile yazıldığını görebilmekteyiz; içinde 4a-10 - içinde 2b-1, çalabum 43a-1 - çalaba 43a-2.

Metinde aynı kelime bazen t ile bazen de d ile yazılmıştır; zümürüdden 13b-9- zümürütten 18b-4, avradlar 26b-8-‘avrat 11a-9/10, otdan 28a-7 -od 2b-1.

Eserde aynı kelime hem ğ hem de k ile yazılmıştır; uçmağa 13a-4/5 - uçmağa 9a-1, ayak 42b-4 - ayağüñ 44b-4.

Metinde bu ikili kullanımlar sadece ünsüzler çerçevesinde söz konusu değildir. Üzerinde çalışmış olduğumuz eserin harekeli olmasından dolayı ünlüler hususunda aynı çeşitliliği görebilmekteyiz; pencşenbe 19a-1-pencşenbi 50a-2, rivāyetdür 29b-7 - revāyet 42a-8, yire 40a-

1- yer 4b-1, yedinci 35b-5- yidinci 5b-4, eyitdi 4b-9, iyitdi 1b-9, kapıda 34a-10- kapusunda 45a-4, köprüsi 7b-3- köprisin 43a-10, kırtıla 48a-1- kırtuldu 37a-1.

Eserde bazı kelimelerde ek-fiil düşmüştür, ama bazı kelimelerde de hâlini korumuştur; vardı 23a-8 - varıdı 21b-5, kıldı-y-ısa 7a-2 - kıldıysa 7b-7, olur-ısa 19b-2 - olursa 26a-4.

Arkaik sözcükler, özellikle yazılı bir metnin Türk dilinin hangi dönemine ait olduğunu belirtirler. Metnimizde tespit ettiğimiz bazı arkaik sözcükler şunlardır; dahı 2a-1, ağı 4b-2, ayruğ 6b-10, biti 5a-2, çeri 2a-4, dükeli 1b-8, 7a-2, eyt- 4a-5, eyit- 5b-6, geñez 7b-4, 8a-3, kaçan 6a-4, 2b-6, kıanda 3a-5, kırañından 4a-6, key 5a-3, nite 3b-10, tamu 2a-1/10, uçmak 3a-8, viribi- 2a-3, yazuk 2b-7, gelecı 2b-5.

KAYNAKÇA

- AKAR, Ali (2018). Oğuzların Dili-Eski Anadolu Türkçesine Giriş, Ötüken Yayınevi.
- AKÇAY, Ali İhsan (2011). Türk Edebiyatında Manzûm Akâid-nâmeler (İnceleme- Metin) Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- ARSLAN-EROL, Hülya (2008). Eski Türkçeden Eski Anadolu Türkçesine Anlam Değişimleri, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- ALTINTAŞ, Ramazan (2010). “Şirvânî, Sadreddinzâde”, DİA, C 39, İstanbul.
- ATA, Aysu (1997). Kısasü'l-Enbiyâ II. Türk Dili Kurumu Yayınları, Ankara.
- ATA, A. (1998). Nehcü'l-Ferâdis C. III. Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- ATMACA, Emine (2017). Eski Oğuz Türkçesinden Günümüz Türkiye Türkçesine Söz Varlığı ve Anlam Olayları, Palet Yayınları, Konya.
- ÇAĞBAYIR, Yaşar (2007). Ötüken Türkçe Sözlük. 5 cilt. İstanbul.
- ÇELEBİOĞLU, Amil (1991). “Türk Edebiyatında Manzum Dinî Eserler”, Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları, MEB Yayınları , İstanbul,s. 349-365.
- DEVELİ, Hayati (1998). Ağız özellikleri taşıyan bir eski Türkiye Türkçesi Metni: Fatiha Tefsiri, İlmi Araştırmalar Dergisi, 0 (6), 63-81.
- DEVELLİOĞLU, Ferit (2015). Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, Aydın Kitabevi, Ankara.
- EKŞİOĞLU, Serap (2012). Kadı Hüseyin Ispartavî Manzûme-i Akâid Dil İncelemesi- Tenkitli Dizin-Gramatikal Dizin Yüksek Lisans Tezi.
- ERCİLASUN, Ahmet Bican. (2011). Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi, Akçağ Yayınları, Ankara.
- ERGİN, Muharrem (2013). Türk Dil Bilgisi, Bayrak Yayınevi, İstanbul.
- GÜLENSOY, Tuncer. (2007). Türkiye Türkçesindeki Türkçe Kökenli Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü (Cilt: I-II). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- GÜLSEVİN, Gürer (2017). Eski Anadolu Türkçesinde Ekler, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- GÜLSEVİN, Gürer-BOZ, Erdoğan (2013). Eski Anadolu Türkçesi, Gazi Kitabevi, Ankara.
- HACİEMİNOĞLU, Necmettin (2008). Karahanlı Türkçesi Grameri, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- KARAAĞAÇ, Günay (2016). Türkçenin Dil Bilgisi, Akçağ Yayınları, Ankara.

- KARAGÖZ, İsmail (2007). Dini Kavramlar Sözlüğü, Diyanet İşleri Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- KILAVUZ, Ahmet Saim (1989). “Akâid”, DİA, C 2, İstanbul.
- KORKMAZ, Zeynep (1995). Türk Dili Üzerine Araştırmalar, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- KORKMAZ, Z. (2017). Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- ÖLKER, Perihan (2005). Tebâreke (Sûretü'l-Mülk) Tefsiri (İnceleme-Metin-Dizin) (64b-126b), Selçuk Üniversitesi, SBE, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- ÖLKER, P. (2008). Beylikler Dönemi Bir Mülk Suresi (Tebâreke) Tefsiri Üzerinde Dil İncelemesi. Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi, 165-176.
- SAMİ, Şemseddin (2009). Kamus-ı Türkî, Kapı Yayınları, İstanbul.
- ŞAHİN, Hatice (2003). Eski Anadolu Türkçesi, Akçağ Yayınları, Ankara.
- TABAKLAR, Özcan (2003). Anadolu Sahasında Yazılmış Bir Sure Tefsiri. İlmi Araştırmalar Dergisi, 16.
- Tarama Sözlüğü (1963). Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tarama Sözlüğü, (1965). Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TDV İslâm Ansiklopedisi
- TEKİN, Talat (2016). Orhon Türkçesi Grameri. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TİMURTAŞ, Faruk Kadri (1994). Eski Türkiye Türkçesi XV. Yüzyıl Gramer - Metin – Sözlük, Enderun Kitabevi, İstanbul.
- TOGAN, Zeki Velidi (1959-1960). "Londra ve Tahran'daki İslâmî Yazmaların Bazılarına Dair", İslâmî Tetkikler Enstitüsü Dergisi, III.
- TOPALOĞLU, Ahmet. (1976). Muhammed Bin Hamza, XV. Yüzyıl Başlarında Yapılmış “Satır-Arası” Kur'an Tercümesi C.I (Giriş ve Metin), Kültür Bakanlığı Yayınları, İstanbul.
- TOPARLI, Recep – ARGUNŞAH, Mustafa (2014). Mu‘înü'l-Mürîd. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TÜRK, Vahit-DOĞAN, Şaban-ŞERİFOĞLU, Yasin (2018). Eski Anadolu Türkçesi Dersleri, Kesit Yayınları, İstanbul.
- Türkçe Sözlük (2005), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- ÜNLÜ, Suat (2004). Karahanlı Türkçesi Satır Arası Kur'an Tercümesi TİEM 73, Giriş-Metin-İnceleme-Analitik Dizin, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

ÜŞENMEZ, Emek (2010). Karahanlı Türkçesi Sözlüğü, Doğu Kitabevi, İstanbul.

ÜŞENMEZ, E. (2010). Eski Kur'an Tercümelerinden Özbekistan Nüshası Üzerinde Dil İncelemesi (Giriş-İnceleme-Metin-Sözlük-Ekler Dizini), Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

YAVUZ, Orhan (1991). Türkçede Kapalı E. SÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Edebiyat Dergisi (6), 271-306.

YAVUZ, Orhan-KÜÇÜKBALLI, Fatih Numan (2017). "Erzurumlu Darîr'in Sîretü'n-Nebî Adlı Eserinden Eski Anadolu Türkçesinin Söz Varlığına Katkıları" SÜ. Edebiyat Fakültesi Dergisi, s: 38, s. 371-372

<https://www.etimolojiturkce.com>

لَيْلِي لَيْلِي سِرِّي لَيْلِي تَدْرَا مَوَدَّيْ بِي دِي رَهِي كِيم
 بُو بِي آيْتَا عَقْدَا بِي لَو فَوْسَا لَو لَيْلِي كَلَا مَوَدَّ دَنْ
 حَرَا قَلْدَا وَغَالَا لَو بِي كَلَا سَوْرَقِي وَرِيدِي لَنْدَه
 اَلَيْسَ مَعْنُون يَا سَرْدِي تَدْرَا عَجَبِي غَالِي بِي جِي بِي قَوْمِي
 بَلَا سِي دَر لَو لَو لَيْلِي لَو كِيم كَلَا بُو كُن بُو قَدَر
 زَالِي قَوْبِي لَو بِي تَكْرِي تَقَا لَو بِي دَلْدَن بَرِي بِلَه
 اَعْلَا عَمَل لَو رَمَدَا وَكَدَدَا لَو لَنْدَا اَوَلَا مَعْنُون جِي رَا بِي
 اَيْدَا كَا بِي دَنْ قَتْنَه مُصِيبَتَا لَو كِيم بِي كَلَا مَجْد لَو
 سَوْرَا لَو لَيْلِي مَجْدَا وَكَلَا تَقَرِي لَو اَفِي سَوْرَج دِي بِنَا لَو
 بُولَدَن جِي قَرَبَتَا كَوْنِي لَو اَلْقِيَا لَو دِي لَو اَلْقَرَبَتَا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَالَ اَتَيْنِي عَبْدِي السَّلَامُ لَيْلِي عَرَجِي السَّلَامُ وَاللَّه
 قَدْ مَعْنُونِي مَلَا عَقْبِيَا اَوَلَا صَدْرِي دَرِيَا
 بِي دَر لَو اَدَمُ شَفِيعُ امْت سَدَه نَك قِيَا شَرِي
 مَصِيبِي عَلَيَّ السَّلَامُ لَو اَوَلَا شَكْلَا خَيْرَتَا لَو
 مَلَا لَو شَيْئَا بِي دَر اَوَلَا كَلَا جِي دَر
 وَغَالَا مَعْنُونِي لَو قَلْدَا دَر مَجْدَا وَتَا كَوْنِي رَا بِي
 بِنَا لَو اَوَلَا لَو اَوَلَا هَمِي دَنْ دَر مَجْدَا لَو
 مَعْنُونِي لَو مَعْنُونِي لَو اَوَلَا لَو اَوَلَا لَو اَوَلَا

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين

والصلاة والسلام على من لا نبي بعده

وبعد فقد بلغنا من كتابك الكريم ما يشهد بانك تعلم ما في قلوبنا

وما في صدورنا من سرور وسرورنا بك وبما نرى من اثار رحمتك وبركاتك

والحمد لله رب العالمين

والصلاة والسلام على من لا نبي بعده

وبعد فقد بلغنا من كتابك الكريم ما يشهد بانك تعلم ما في قلوبنا

وما في صدورنا من سرور وسرورنا بك وبما نرى من اثار رحمتك وبركاتك

والحمد لله رب العالمين

والصلاة والسلام على من لا نبي بعده

وبعد فقد بلغنا من كتابك الكريم ما يشهد بانك تعلم ما في قلوبنا

وما في صدورنا من سرور وسرورنا بك وبما نرى من اثار رحمتك وبركاتك

بسم الله الرحمن الرحيم

کیم درم نور بند سجده ی قیامت شد که بعد از آن
 در کبریا نیکو کاران قیامت کونین الله شریفین و ملک الانام
 قلم بران آید و ای رخسار این بر این فو ما کلد کلد که روزا انانی
 بین کمانایم برودم بر بان اود بند بر سر و بر سر حق دردی
 کز اندر نیکو کاران که ناموی الله عز و جل
 حق سبحانه و سبحا لک سبحان الله سبحان الله سبحان الله
 هر نفسی در یحیی بر کمال در نیکو کاران آید لک انما سبحان الله سبحان الله
 و سبحان الله سبحان الله سبحان الله سبحان الله سبحان الله سبحان الله
 دندمان کمان کابا و روی نیکو کاران آید شریفین و ملک الانام
 انفسهم و امورهم انما انما سبحان الله سبحان الله سبحان الله سبحان الله

نشره خجسته

طره لطف مسیحی حیدره زانای ادری در
 طاسی نیک زانای نیکو کاران آید بحیثی در فرقه
 لهما فی سیر و فوفا فیما طامو اهل کفری و بت بند و
 وصاله الا ان نیکو کاران مالک و حق سبحان الله سبحان الله
 جبریا انما الحمد سور سیر نیکو کاران آید در جبریا انما نیکو کاران
 صد در جبریا انما نیکو کاران آید در جبریا انما نیکو کاران
 بن فدا صرحم قلم آید نیکو کاران آید نیکو کاران
 فرمان کلد کلد با قلم نیکو کاران آید نیکو کاران آید نیکو کاران

رُوْقَدَرُ وَبُورِصِفُ قَالَا حَيَّ اَلَيْكُمَا كَبِيرُ فَارْتَجِدْ كَا اِنْتَا اَللَّهُ اَعْلَا
 سُبْحَانَكَ يَا اَللَّهُ مَا اَدْرِي بِجَلَالِكَ اِنْ رَضِيَ اَللَّهُ عَنْكَ رَوَّيْتَهُ وَرُ
 كِبِي بِمَا مَرَّ بِكُمْ بِرُوحِكُمْ هَارِيحُ شَيْخِيكَ لَتَرْكَلْتُمَا
 قُلُسِيرُ رُكُسْتِيرُ فَارْتَجِدْ اَوْجُ فَهَوَا اَللَّهُ اَحَدًا قَسَمْتُ لَكَ
 اَوَّلُ رُكُسْتِيرُ بِرُكُنْتُمْ اَوَّلًا قُلُوكُمْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ طَفَرُ شَيْخِي
 اَعْلَا حَشْرُكُمْ وَالدُّعَى وَشَاوُلِي بِرُكُلْدَنَ وَرِيَادَنَ
 وَرُسُودَنَ وَالْجِي بِرُكُلْدَنَ حَشْرُ لَكَ اَوَّلُ كَلِمَا
 اَوْجُ شَيْخِي بِرُكُلْدَنَ شَاوُلِي وَرُكُلْدَنَ وَرُكُلْدَنَ وَرُكُلْدَنَ
 رُكُلْدَنَ بِرُكُلْدَنَ حَشْرُ لَكَ اَوَّلُ كَلِمَا
 اَوَّلُ كَلِمَا لَكُمْ رُكُلْدَنَ وَرُكُلْدَنَ حَشْرُ لَكَ اَوَّلُ كَلِمَا

تَحْلِدُ مَسْلُوكُ اَوَّلُ مَسْلُوكُ رُكُلْدَنَ اَوَّلُ مَسْلُوكُ رُكُلْدَنَ
 اَمْتِنَا عِبَادُ دَسْتَانَا بُولُوكُمَا اَوَّلُ عِبَادُ دَسْتَانَا
 يَارُوكُمَا عَمَلُكُمْ نَدَنَ تَرْكُلُ حَاصِلُ اَوَّلُ عَمَلُكُمْ
 رُكُلْدَنَ مَسْلُوكُكُمْ نَدَنَ وَرُكُلْدَنَ اَوَّلُ مَسْلُوكُكُمْ
 اَوَّلُ مَسْلُوكُكُمْ يَارُوكُمَا اَوَّلُ مَسْلُوكُكُمْ
 قُلُوكُمْ اَوَّلُ مَسْلُوكُكُمْ وَرُكُلْدَنَ اَوَّلُ مَسْلُوكُكُمْ
 لَسْ بُولُوكُمَا اَوَّلُ مَسْلُوكُكُمْ وَرُكُلْدَنَ اَوَّلُ مَسْلُوكُكُمْ
 شَيْخِي اَوَّلُ مَسْلُوكُكُمْ وَرُكُلْدَنَ اَوَّلُ مَسْلُوكُكُمْ
 تَحْلِدُ مَسْلُوكُكُمْ اَوَّلُ مَسْلُوكُكُمْ وَرُكُلْدَنَ اَوَّلُ مَسْلُوكُكُمْ

حَتَّى تَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَفُتِّمْهُ وَرَبِّي أَنَا فَيَا مُسْكِرًا ذِكْرُ حَقِّهِ
 أَوَّلَ قَوْلِكَ لَمْ أَفُتِّمْهُ خَيْرٌ مِنْ ذَلِكَ وَدَعَى شَرًّا قَدَرُ ثَوَابِ
 الْوَكْلِ بِوَأَنْتَ بَرٌّ وَدَعَى خَيْرًا مِنْ ذَلِكَ فَافْتَحْهُ وَأَوَّلَ
 وَأَوَّلَ جَدِّهِ تَقْوَى رِجْلَيْهِ وَأَوَّلَ كَرَمٍ لَيْلٍ لَمْ يَجْعَلْ لِي رِسَةً
 بِرَأْسِهِ **يَكْتَسِبُ بَلَاءُ** أَيْ أَهْلِيهِ يَدْرُسُ رِجْلَيْهِ عَنْهُ
 رَوَيْتُكُمْ بِمَا مَرَّ بِهِ وَدَرَكْتُمْ هَارِيقَ يَكْتَسِبُكُمْ مِنْ
 دَرَسَتْ رِجْلَيْهِ مَا زِلْتُمْ بِهِ رِجْلَيْهِ بِرَأْسِهِ وَأَمَّا لَيْلٍ
 أَفُتِّمْتُكُمْ عَنْ فَارِخِ الْيَجْنِ بِرَأْسِهِ فَافْتَحْهُ أَفُتِّمْتُكُمْ عَنْ
 رِجْلَيْهِ وَدَرَكْتُمْ بَلَاءُ رِجْلَيْهِ بِرَأْسِهِ وَدَرَكْتُمْ بَلَاءُ
 عِبَادَتِهِمْ عَنْ رِجْلَيْهِ وَدَرَكْتُمْ بَلَاءُ رِجْلَيْهِ وَدَرَكْتُمْ

أَوَّلَ قَوْلِهِ شَيْئًا لَمْ يَكُنْ يَرَى وَدَعَى رِجْلَيْهِ رِجْلَيْهِ
 كَوْنَهُ أَنْ يَكُنْ يَرَى وَدَعَى رِجْلَيْهِ رِجْلَيْهِ
 كَيْسَ مَرَدُّ رِجْلَيْهِ وَدَعَى رِجْلَيْهِ رِجْلَيْهِ
 أَرْتَلُوهُ وَيَا رِجْلَيْهِ مَسْتَحْيِيَةً بِمَا مَرَّ بِهِ لَمْ يَجْعَلْ لِي رِسَةً
 أَوَّلَ قَوْلِهِ رِجْلَيْهِ وَدَعَى رِجْلَيْهِ رِجْلَيْهِ
 شَوْقًا قَدَرُ ثَوَابِ رِجْلَيْهِ رِجْلَيْهِ
يَكْتَسِبُ بَلَاءُ أَيْ أَهْلِيهِ يَدْرُسُ رِجْلَيْهِ عَنْهُ
 رَوَيْتُكُمْ بِمَا مَرَّ بِهِ وَدَرَكْتُمْ هَارِيقَ يَكْتَسِبُكُمْ مِنْ
 رِجْلَيْهِ مَا زِلْتُمْ بِهِ رِجْلَيْهِ بِرَأْسِهِ وَأَمَّا لَيْلٍ
 أَفُتِّمْتُكُمْ عَنْ فَارِخِ الْيَجْنِ بِرَأْسِهِ فَافْتَحْهُ أَفُتِّمْتُكُمْ عَنْ

[illegible][illegible]

عَبْدُكَ هَـٰذَا كَرِهَ لَكَ إِذَا تَوَلَّى سَـُٔوًهُ إِنَّ رَبَّكَ شَدِيدُ الْعِقَابِ
وَإِذْ قُلْنَا لَهُمْ إِنَّا فَتَنُوكُم بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ
فِي خِلَافَتِنَا فَمَا تَوَلَّوْا فِي شَرِّ مَا لَمْ يَكُنْ لَكُمْ بِهِ كَرِهٌ
فَلَوْلَا رَحْمَةُ رَبِّكَ لَأَكْبَرْتُمْ فِي الْأَرْضِ أَكْثَرُ النَّاسِ
سَوَءًا بِمَا عَصَوْا وَأَنفُسُهُمْ سَـُٔوًهُ لَكِنِّي أَتَى النَّاسَ
رَبِّي وَأَنصَحُكَ وَأَخَذَ مِنْكَ الْوَعْدَ الْأَدْنَى
وَقَدْ عَلَّمْتُمُ الْقُرْآنَ بِأَرْبَعِينَ آيَةً وَتِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ
الَّتِي كُنَّا نَقُولُ لَكَ قُرْآنٌ بَـَـشَرٌ وَلَكِن مِّنْ أَكْثَرِ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ
فَلَوْلَا رَحْمَةُ رَبِّكَ لَأَكْبَرْتُمْ فِي الْأَرْضِ أَكْثَرُ النَّاسِ
سَوَءًا بِمَا عَصَوْا وَأَنفُسُهُمْ سَـُٔوًهُ لَكِنِّي أَتَى النَّاسَ
رَبِّي وَأَنصَحُكَ وَأَخَذَ مِنْكَ الْوَعْدَ الْأَدْنَى
وَقَدْ عَلَّمْتُمُ الْقُرْآنَ بِأَرْبَعِينَ آيَةً وَتِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ
الَّتِي كُنَّا نَقُولُ لَكَ قُرْآنٌ بَـَـشَرٌ وَلَكِن مِّنْ أَكْثَرِ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

اَجْلُ رُوحِ الدَّالِشَيْهِيْدِ مَرْتَبًا بِرَدِّ سَعِيْدِيْنِ اِيْنَ اَقْبَاسِ
 رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا وَارْتَبَعُ لَكُمْ بِمَا مَدَّ يَدُ مَيُوءِدْكُمْ وَكَيْفَ جَاهَدَ
 سَيْفِيْكُمْ مَعَا زُوْلَ فِرْعَوْنِ سَلِيْخُكُمْ فَانْجَحَ صُلْحُ اِيْذَا
 السَّامِ اُتَتْ سَقَاتُ سُوْرَةِ الْاَوْسَمِ وَنَاغَا اَنَا جُنَيْدُكُمْ سَيِّحَاتُ
 تِلْكَ رِيْنِ اِيْلِيْكَ يُوْقَلِيْ قِيْدُكُمْ دَعُوْكُمْ لِيْ وَلَمْ دَعُوْكُمْ لِيْ
 اَوْلَ اَدْلُوْكُمْ لِيْ تِلْكَ سَيِّحَاتُ بَجْدِ رَحِيْ رِيْلِيْ عِيَادَتُ مَرُوْثُ
 يَازِيْرُكُمْ وَانْجَاقُ اِحْيَاكُمْ مَعَا رِيْ فِرْعَوْنِ مَشْطُ رَعْفَتُكُمْ رَدِيْ
 سَرُوْ اَزْ اَزْ اَدْرَاكُمْ مَرُوْثُ وَلَمْ هَمَمْتُ اِحْيَاكُمْ اَوْ لَمْ
 سَعِيْدِيْكُمْ رَسْمًا سَنَ بُوْلَ **اَلْجَاهِلُ كَيْفَ خَلَايَ** مَعَاذُ بَنِي جَاهِلِيَّا

کوشیدی ادا نمود مصطفی و انا فاطمه علیه السلام و اهل
 البیت سید الشهدا ادا شدیم تا در سن پنجم از غارین بجنبه
 نزار این قانون بر گشتاد و دای شیدی بر کف ادا شدیم
 کرد و در غوم یونق فاولا و یصلان یلله یونق بی یونق
 و بر یو ادا شدیم و در غوم یونق فاولا و یصلان یلله یونق
 بادینا حمیدینا و در دایم مایه کور کور یونق بی یونق
 عاد کلامی نصف پنجم انجلیا یونق دای اهری کلامی و کلامی
 سن کلامی و یونق و کلامی **چشمه** **کلامی** **انجلیا** **کلامی**
 بر صلی الله علیه و آله و آیتین پنجم مایه کور کور یونق
 کلامی کلامی کلامی کلامی کلامی کلامی کلامی کلامی

تَوَدُّدُ قَدِّشْ حَاجَتِیْنَ رَوَّاهُ اَوَّلُ اَلْکَلِّ وَ قَدْ مَوَدُّتِشْ
وَصَوْبِ تَنْفِشْ اَوَّلُ وَاَدْقَا مَتَلِیْزِیْدَنْدَنْ تَوَدُّدُ خَلَا قِشْ بَرَسْ
لَقَدْ اَنْ دَلِیْ صَرَفْ دُفْدَلِیْ لِبِیْ قِشْ اَوَّلُ وَاَدْقَا
تَنْفِشْ اَوَّلُ وَاَدْقَا سَبِیْ لُجْنِکْ قَدْ تَلِیْ وَ قَدْ اِنْ نَخْتِ اَلِ
تُرْسْتِ وِیْزِیْ کَا کَا اِلَ اَلْکَلِ زِیْنْ اَدَمْ خَلَا مَتَلِیْ سَبِیْنْ
تَرَ اَوَّلِ لُجْنِکْ اَوَّلُ وَاَدْقَا مَتَلِیْ زِیْنْ قَدْ صَرَفْ اَشْ یَقْدَرْ دَلِیْ
اَوَّلُ وَاَدْقَا مَتَلِیْ زِیْنْ اَدَمْ خَلَا مَتَلِیْ سَبِیْنْ
سَبِیْنْ تَرَ اَوَّلِ لُجْنِکْ اَوَّلُ وَاَدْقَا مَتَلِیْ زِیْنْ قَدْ صَرَفْ اَشْ یَقْدَرْ دَلِیْ
عَلِیْ حَاجَتِیْنَ اَوْفِیْ اَللَّهِ عِنْدَ دُنِیَادَنْ
حَکَا یَهْ
کَلْدَرْ اَنْ یَوْنِ اَخْلِیْ اَزْ اَلِ قَلْبِ کَلْدَرْ اَشِیْدْ لِبِیْ اَشِیْ حَکَرْ

حَتَّى تَأْتِيَ الْبُرْهَانَ وَتَجْعَلَ الْبُرْهَانَ وَتَجْعَلَ الْبُرْهَانَ
 اِشْتِدَادًا لِقَوْلِكَ اِنَّ رَسُوْلًا لَّهُ اُنْزِلَ عَلَيْهِ
 شَوْءٌ مِّنْ فَوْقِ الْفَلَاحِ لَمْ يَكُنْ يَدْرِي اَنْ يَكُنْ
 مِيكَائِيْلُ وَابْرَاهِيْمُ لَمْ يَكُنْ يَدْرِي اَنْ يَكُنْ
 تَكَرَّرَ قَوْلُهُ وَدَعَى شَوْلَ تَكَرَّرَ حَقِيقَتُهُ لَمْ يَكُنْ يَدْرِي
 قَدْ رَأَى اِنَّ رَجُلًا يَدْعُو بِمَا رَأَى فَاِنَّهُ خَلَعَ خَيْرَ قَبِيْلَةٍ
 وَابْنُ قَبِيْلَةٍ اَكَاجِي وَبْنُ وَابْنِ قَبِيْلَةٍ اَكَاجِي
 وَجِيَانٌ وَعَتَرُ سَابَا كَا رَايَا كَرَمِيْلًا وَكَرَمِيْلًا
 وَاعْرَبِيًّا اَوْ لَيْسَ بِوَعَارِيٍّ اَوْ دَعَى وَبْنُ قَبِيْلَةٍ اَكَاجِي
 وَصَلَّى اَنْ يَكُنْ عَامِدًا اَقْدَحِي سَمِيْعًا يُوْبِي وَابْنُ قَبِيْلَةٍ

وَابْنُ قَبِيْلَةٍ اَكَاجِي وَبْنُ وَابْنِ قَبِيْلَةٍ اَكَاجِي
 وَجِيَانٌ وَعَتَرُ سَابَا كَا رَايَا كَرَمِيْلًا وَكَرَمِيْلًا
 وَاعْرَبِيًّا اَوْ لَيْسَ بِوَعَارِيٍّ اَوْ دَعَى وَبْنُ قَبِيْلَةٍ اَكَاجِي
 وَصَلَّى اَنْ يَكُنْ عَامِدًا اَقْدَحِي سَمِيْعًا يُوْبِي وَابْنُ قَبِيْلَةٍ

قَدْ رَكَّاهُ دَجَّالُهُ وَدَجَّالُهُ نَوَّلَ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ نَوَّلَ دَجَّالُهُ
 صَلَوْتُ كَمَا تَأْتِي لِي بِمَنْفَعَةٍ مِمَّنْ يَمُرُّ بِكَ لَيْسَ بِكَ لَيْسَ بِكَ لَيْسَ بِكَ
 كَمَا تَأْتِي لِي بِمَنْفَعَةٍ مِمَّنْ يَمُرُّ بِكَ لَيْسَ بِكَ لَيْسَ بِكَ لَيْسَ بِكَ
 لَيْسَ بِكَ لَيْسَ بِكَ لَيْسَ بِكَ لَيْسَ بِكَ لَيْسَ بِكَ لَيْسَ بِكَ
 الْكَافِرُونَ وَارْتَبِشْ قُلُوبَهُمْ أَهْلُ الْقَوْمِ عَادُوا لِي
 أَلَيْسَ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ
 أَلَيْسَ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ
 دَلِيلًا مِمَّنْ يَمُرُّ بِكَ لَيْسَ بِكَ لَيْسَ بِكَ لَيْسَ بِكَ
 أَلَيْسَ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ
 حَقِّقْ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ

دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ
 أَلَيْسَ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ تَرَاهُ
 دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ
 دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ
 دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ
 دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ
 دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ
 دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ
 دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ
 دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ دَجَّالُهُ

مَنُورٌ وَكَرَّمَ سَمَاءَ الْجَارِبِ وَرَسَّ كَرِيمًا لِيَدِينَهُمْ قَسَمًا
 "وَالْعَاصِي جِيَاوَلُوحِيَّانَ فَلْيَسِينِ كَرِيمًا شَيْدُ قَسَمِي لَمْ
 أَكَلَسِي لِيَاكَلِي كَلَابًا وَسَوَّلِي كَلَامِي لِيَاكَلِي
 تَارِي قَلْبِي بِوَيْلٍ جَوَلِي أَدَمَ غَمَلِي نَدَانِي تَقْدَرِي
 جَاوَرِي وَارِسَاؤُلِي وَارِنِي لِيَاكَلِي تَقَالِي دَمَ غَمَلِي
 اِسْتَدْرَجِي نِيَاكَلِي لِيَاكَلِي دِينِي كَرِيمًا لِيَاكَلِي
 فَلَا تَدْرِي دَرَسَايِي دِي نِيَاكَلِي لِيَاكَلِي قَسَمِي لِيَاكَلِي
 كَرِيمًا لِيَاكَلِي مَقْدَرِي نِيَاكَلِي دِينِي لِيَاكَلِي قَسَمِي لِيَاكَلِي
 اَوَّلِي دَرَجَتِي سِينِي كَرِيمًا لِيَاكَلِي قَسَمِي لِيَاكَلِي
 اَوَّلِي قَسَمِي لِيَاكَلِي قَسَمِي لِيَاكَلِي دِينِي كَرِيمًا لِيَاكَلِي

فصل في الموعظة

اَوَّلِي قَسَمِي لِيَاكَلِي قَسَمِي لِيَاكَلِي دِينِي كَرِيمًا لِيَاكَلِي

اَوَّلِي قَسَمِي لِيَاكَلِي قَسَمِي لِيَاكَلِي دِينِي كَرِيمًا لِيَاكَلِي
 كَرِيمًا لِيَاكَلِي قَسَمِي لِيَاكَلِي دِينِي كَرِيمًا لِيَاكَلِي
 قَسَمِي لِيَاكَلِي قَسَمِي لِيَاكَلِي دِينِي كَرِيمًا لِيَاكَلِي
 قَسَمِي لِيَاكَلِي قَسَمِي لِيَاكَلِي دِينِي كَرِيمًا لِيَاكَلِي
 قَسَمِي لِيَاكَلِي قَسَمِي لِيَاكَلِي دِينِي كَرِيمًا لِيَاكَلِي
 قَسَمِي لِيَاكَلِي قَسَمِي لِيَاكَلِي دِينِي كَرِيمًا لِيَاكَلِي
 قَسَمِي لِيَاكَلِي قَسَمِي لِيَاكَلِي دِينِي كَرِيمًا لِيَاكَلِي
 قَسَمِي لِيَاكَلِي قَسَمِي لِيَاكَلِي دِينِي كَرِيمًا لِيَاكَلِي
 قَسَمِي لِيَاكَلِي قَسَمِي لِيَاكَلِي دِينِي كَرِيمًا لِيَاكَلِي
 قَسَمِي لِيَاكَلِي قَسَمِي لِيَاكَلِي دِينِي كَرِيمًا لِيَاكَلِي

وَأَيُّدِكُمْ رَسُولًا لِّعَالَمٍ يُبْورِدِي أَيَّ دِمٍ أَوْعَدُكَ رَبُّكَ أَنْتَهُ
وَأَعْصِي أَمْرًا يُرَادُ لَكَ فِيهِ مَفْصِلٌ وَأَنْتَ زَكَاةٌ أَمْ أَنْتَ لَدِي
يُودُسَا وَكَرِهَ أَنْ يَكُونَ لَكَ مَرْيَمُ مَفْصِلٌ صَدْرُهَا فُتْنِي
كَرِهِيكُمْ فَتَشْلُقْ عِزَّيْكَ فَيُفَادَا أَيُّ الْوَرِثَةِ الْبَاقِي أَوْ لَمْ يَفْصَلْ
لَوْ كُنْتَ تَخَفُ صَدَقَاتِي أَوْ كُنْتُ أَبْهَرُ مِنْ دَعْوِي لَقُلْتُ عَنْهُ
رَافِقًا لَكُمْ يَبْتَغِي بَعْثَ بَيْرُودِكُمْ وَأَعْلَاكُمْ فِي قُبُورِي وَرَدَّ
أَيُّ بَابِ الضُّحَى زَايَرًا قِيَامَتِكُمْ فَيُزِيلُ الْكَرِيمَ أَهْلًا فَخِي
يَعْنِي فَتَشْلُقْ عِزَّيْكَ فَيُفَادَا أَيُّ الْوَرِثَةِ الْبَاقِي أَوْ لَمْ يَفْصَلْ
لَوْ كُنْتَ تَخَفُ صَدَقَاتِي أَوْ كُنْتُ أَبْهَرُ مِنْ دَعْوِي لَقُلْتُ عَنْهُ
رَافِقًا لَكُمْ يَبْتَغِي بَعْثَ بَيْرُودِكُمْ وَأَعْلَاكُمْ فِي قُبُورِي وَرَدَّ
أَيُّ بَابِ الضُّحَى زَايَرًا قِيَامَتِكُمْ فَيُزِيلُ الْكَرِيمَ أَهْلًا فَخِي

[illegible]

قَالَهُ اسْمُكَ وَتَقِي قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ
 حَتَّى تَقَالَ لَكَ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ
 لَوْ زِلْ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ
 وَتَقِي لَكَ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ
 كَوْنُ لَكَ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ
 دُونَكَ لَكَ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ
 اَنْ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ
 اَرَى لَكَ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ
 كَرِيماً وَمَكْرُوماً قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ
 يَوْمَ نَبْرُؤُكَ لَكَ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ

عَمَلٌ بَرٌّ يَجْعَلُ لَكَ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ
 لَكَ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ
 مَرَّةً زَوْجُكَ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ
 لَكَ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ
 وَتَقِي لَكَ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ
 لَكَ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ
 لَكَ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ
 لَكَ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ
 لَكَ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ
 لَكَ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ

قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ قَالُودُ بَرِيءُ

طَاغِيَةً جَدِيحًا إِلَى اجْدِيهِ وَبَنُو كَالِدٍ بَدَّ بَنِي كَالِدٍ وَأَرْثَرُ رَكْرَكٍ
 وَدَجْدِي دَانُورُ وَارْدِي وَدَجْدِي كَلِينُ وَدَجْدِي بَرَجِي طَاغِيَةً
 فَانْدَرُ جَرْدُ وَدَجْدِي كَلِينُ وَدَجْدِي كَلِينُ وَدَجْدِي كَلِينُ
 سَدْتِ قَلْدِي وَأَلْخَانْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي
 وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي
 لَنْ بَدَّ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ
 عَمَلًا سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ
 اَيْتِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي
 بِرَاغِيَةً وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي
 كَرَّ سَبْعَانِ لَنْ بَدَّ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ

قَلْبِي وَدَجْدِي اَيْنَ عَمَلًا سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ
 مَكْرِيَةً عَمَلًا سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ
حكايت سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ
 كَرَّ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ
 طَاغِيَةً وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي
 عَمَلًا سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ
 اَيْنَ اَيْنَ اَيْنَ اَيْنَ اَيْنَ اَيْنَ اَيْنَ اَيْنَ اَيْنَ اَيْنَ اَيْنَ اَيْنَ اَيْنَ
 عَمَلًا سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ
 عَمَلًا سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ سَدْتِ
 وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي وَدَجْدِي

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَيْدِي شُعْبَانَ يُقُولُ أَوْنِ شَيْءَ كَيْفَ سَمِعْتُمْ خَابُوا وَمَا قَالُوا
 دُونَ بَرَسِيْلَ حَذَرْتُ مَسْتَبَوِّدَ وَمَا قَالُوا بَلَدُ بَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ
 دُونَ بَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ
 أَمَا صَنَدُهُمْ أَرَقَّ عَوْرَتُهُمْ وَلَوْ قَتَلْتُمْ أَوْدَ كُلِّ أَمَلٍ تَرْتَابُوهُمْ بِمِثْلِهِ
 يَا عَائِشَةَ بَوَيْجِدَ الْبَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ
 كَيْفَ كَلِمَاتُ لَيْلٍ شَرِيْطَ شَيْءٍ شَيْءٍ شَيْءٍ شَيْءٍ شَيْءٍ شَيْءٍ شَيْءٍ
 رَوَيْتُ عَنْ جَدِّهِ جَعْفَرِ بْنِ شُعْبَانَ أَيْدِي شُعْبَانَ أَيْدِي شُعْبَانَ
 يَتَابِعُهُمْ جَعْفَرُ بْنُ شُعْبَانَ أَيْدِي شُعْبَانَ أَيْدِي شُعْبَانَ
 يَا شُعْبَانَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ
 فَيُؤَيِّدُ جَعْفَرُ بْنُ شُعْبَانَ أَيْدِي شُعْبَانَ أَيْدِي شُعْبَانَ

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَيْدِي شُعْبَانَ يُقُولُ أَوْنِ شَيْءَ كَيْفَ سَمِعْتُمْ خَابُوا وَمَا قَالُوا
 دُونَ بَرَسِيْلَ حَذَرْتُ مَسْتَبَوِّدَ وَمَا قَالُوا بَلَدُ بَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ
 دُونَ بَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ
 أَمَا صَنَدُهُمْ أَرَقَّ عَوْرَتُهُمْ وَلَوْ قَتَلْتُمْ أَوْدَ كُلِّ أَمَلٍ تَرْتَابُوهُمْ بِمِثْلِهِ
 يَا عَائِشَةَ بَوَيْجِدَ الْبَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ
 كَيْفَ كَلِمَاتُ لَيْلٍ شَرِيْطَ شَيْءٍ شَيْءٍ شَيْءٍ شَيْءٍ شَيْءٍ شَيْءٍ شَيْءٍ
 رَوَيْتُ عَنْ جَدِّهِ جَعْفَرِ بْنِ شُعْبَانَ أَيْدِي شُعْبَانَ أَيْدِي شُعْبَانَ
 يَتَابِعُهُمْ جَعْفَرُ بْنُ شُعْبَانَ أَيْدِي شُعْبَانَ أَيْدِي شُعْبَانَ
 يَا شُعْبَانَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ كَوْنِ بَرَسِيْلَ
 فَيُؤَيِّدُ جَعْفَرُ بْنُ شُعْبَانَ أَيْدِي شُعْبَانَ أَيْدِي شُعْبَانَ

عَاذُكَ مِنْ صُلْبٍ يُوْرِدُنَا الْاَلْدُنَّ اَوْ اِلَى بَرَكَاةٍ عَاذُكَ مِنْ اَنْ يَكُوْنُ لَكَ
 رِيَاضَةٌ وَاقْرَأْ كَرَامًا اَوْ تَلَامَةً وَارْتَاكَ فَالْهَلْ لَكَ اَحَدٌ اَوْ سَجْدَتَكَ
 اَوْ اَلْمَا اَلْحَيَاةُ اَوْ تُوْرِدُكَ فَلَئِنْ غَشِيَتْكَ اِلَى تَوَلَّى وَتَوَلَّى
 وَتَوَلَّى اَمْ اَكَا مَوْلَا دِيْعَةٍ اَمْ اَوْلَاهُ طَرَفٌ فِي فَصْلِ اَوْصَالٍ
 اَيُّ اَجْنَدِيٍّ عَاذُكَ مِنْ اَلْدُنَّ اَوْ اِلَى بَرَكَاةٍ عَاذُكَ مِنْ اَنْ يَكُوْنُ لَكَ
 اَوْ لَمْ يَكُنْ رِيَاضَةٌ اَوْ تَلَامَةً اَوْ رِيَاضَةٌ اَوْ تَلَامَةً اَوْ رِيَاضَةٌ
 صُلْبٌ وَتُوْرِدُنَا الْاَلْدُنَّ اَوْ اِلَى بَرَكَاةٍ عَاذُكَ مِنْ اَنْ يَكُوْنُ لَكَ
 فَالْحَيَاةُ اَوْ تَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى
 اَلْاَسْمَاءُ وَتَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى
 وَادْعُ حَيْثُ كَانَ اَوْ تَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى

بُوَيْكَا اَوْ كَوْنًا اَوْ اَلْدُنَّ اَوْ اِلَى بَرَكَاةٍ عَاذُكَ مِنْ اَنْ يَكُوْنُ لَكَ
 بُوَيْكَا حَتَّى تَكُوْنُ اِلَى اَيَّامٍ اَوْ حَيْثُ تُوْرِدُكَ فَلَئِنْ غَشِيَتْكَ
 نَدْبَتُهُ اَوْ اَلْدُنَّ اَوْ اِلَى بَرَكَاةٍ عَاذُكَ مِنْ اَنْ يَكُوْنُ لَكَ
 رِيَاضَةٌ وَاقْرَأْ كَرَامًا اَوْ تَلَامَةً وَارْتَاكَ فَالْهَلْ لَكَ
 اَوْ اَلْمَا اَلْحَيَاةُ اَوْ تَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى
 اَلْاَسْمَاءُ وَتَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى
 وَادْعُ حَيْثُ كَانَ اَوْ تَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى اَوْ تَوَلَّى

حج مزدن بولدون اوجي كچه قاسا اقصاء و بينا امر يله
 اتر مشردون بولدون اوجي كچه قاسا اقصاء بولدون
 كچه بولدون دوشن مزدن بولدون اوجي كچه قاسا اقصاء
 اكله عاسن سجاد قاسا اوجي كچه قاسا اقصاء
 دوشن شهدا كاسن اكا كاسن دوشن اوجي كچه قاسا اقصاء
 سبدن قسرين قسرين اوجي كچه قاسا اقصاء
 مقامن اقصاء بولدون اوجي كچه قاسا اقصاء
 اكله عاسن سجاد قاسا اوجي كچه قاسا اقصاء
 دوشن شهدا كاسن اكا كاسن دوشن اوجي كچه قاسا اقصاء
 سبدن قسرين قسرين اوجي كچه قاسا اقصاء
 مقامن اقصاء بولدون اوجي كچه قاسا اقصاء

جوشن كاسن اكله عاسن سجاد قاسا اوجي كچه قاسا اقصاء
 اكله عاسن سجاد قاسا اوجي كچه قاسا اقصاء
 دوشن شهدا كاسن اكا كاسن دوشن اوجي كچه قاسا اقصاء
 سبدن قسرين قسرين اوجي كچه قاسا اقصاء
 مقامن اقصاء بولدون اوجي كچه قاسا اقصاء
 اكله عاسن سجاد قاسا اوجي كچه قاسا اقصاء
 دوشن شهدا كاسن اكا كاسن دوشن اوجي كچه قاسا اقصاء
 سبدن قسرين قسرين اوجي كچه قاسا اقصاء
 مقامن اقصاء بولدون اوجي كچه قاسا اقصاء

تَبَيَّنَ لَنَا أَنَّكَ أَوْلَىٰ دِينًا بِرَدِّ تَوَلَّيْتَنِي يَا إِلَهَ الْعَالَمِينَ
 أَنَا قَدْ كَرِهْتُ قَوْلَ الْبَرِّ يَا قَدْ أَرَادَ إِلَهُكَ رَحْمَةً لِّكَ
 بِيَا هَرْدَا عَمَّ هَرْدَمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَدْ كَرِهْتُ رَحْمَةً لِّكَ
 دِي دَرْدَمَ بِيْتَلِي رَحْمَةً يَا بَعْدِي دَرْدَمَ بِيَا هَرْدَا
 رَحْمَةً بِيَا هَرْدَمَ كَرِهْتُ قَوْلَ الْبَرِّ دَرْدَمَ بِيَا قَوْلَ الْبَرِّ
 ظَنَنْتُ دَرْدَمَ بِيَا هَرْدَمَ كَرِهْتُ قَوْلَ الْبَرِّ دَرْدَمَ بِيَا
 كَرِهْتُ دَرْدَمَ بِيَا هَرْدَمَ كَرِهْتُ قَوْلَ الْبَرِّ دَرْدَمَ بِيَا
 قَدْ كَرِهْتُ رَحْمَةً لِّكَ يَا بَعْدِي دَرْدَمَ بِيَا
 كَرِهْتُ رَحْمَةً لِّكَ يَا بَعْدِي دَرْدَمَ بِيَا
 كَرِهْتُ رَحْمَةً لِّكَ يَا بَعْدِي دَرْدَمَ بِيَا
 كَرِهْتُ رَحْمَةً لِّكَ يَا بَعْدِي دَرْدَمَ بِيَا

بَلَدَهُ قَوْلَ الْبَرِّ يَا قَدْ أَرَادَ إِلَهُكَ رَحْمَةً لِّكَ
 أَنَا قَدْ كَرِهْتُ قَوْلَ الْبَرِّ يَا قَدْ أَرَادَ إِلَهُكَ رَحْمَةً لِّكَ
 بِيَا هَرْدَا عَمَّ هَرْدَمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَدْ كَرِهْتُ رَحْمَةً لِّكَ
 دِي دَرْدَمَ بِيْتَلِي رَحْمَةً يَا بَعْدِي دَرْدَمَ بِيَا هَرْدَا
 رَحْمَةً بِيَا هَرْدَمَ كَرِهْتُ قَوْلَ الْبَرِّ دَرْدَمَ بِيَا قَوْلَ الْبَرِّ
 ظَنَنْتُ دَرْدَمَ بِيَا هَرْدَمَ كَرِهْتُ قَوْلَ الْبَرِّ دَرْدَمَ بِيَا
 كَرِهْتُ دَرْدَمَ بِيَا هَرْدَمَ كَرِهْتُ قَوْلَ الْبَرِّ دَرْدَمَ بِيَا
 قَدْ كَرِهْتُ رَحْمَةً لِّكَ يَا بَعْدِي دَرْدَمَ بِيَا
 كَرِهْتُ رَحْمَةً لِّكَ يَا بَعْدِي دَرْدَمَ بِيَا
 كَرِهْتُ رَحْمَةً لِّكَ يَا بَعْدِي دَرْدَمَ بِيَا
 كَرِهْتُ رَحْمَةً لِّكَ يَا بَعْدِي دَرْدَمَ بِيَا

سَكَالْاَكْرَمُ دَرِي آيَتِي سَمَكَايَةِ يَحْيَى طُفْلُ شَهْدِ الْاَوَّلِ آيَتِي
 هُوَ كَرِيْمٌ دَعَاكَ لَدُنْ دَوْلَتِ اَكْرَمِ اَوَّلَدُ دَوْلَتِ اَكْرَمِ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَفَاتِحَةُ الْكِتَابِ وَآيَةُ الْكُرْسِيِّ وَقُلْ لِي
 الْكَافِرُونَ وَقُلْ لِّهَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ وَقُلْ لِّمَنْ لَدُنَّ اَعْوَدُ
 بِرَبِّ اَنَا وَلِيٌّ بِرَحْمَتِي يَدِي بِرَحْمَتِي اِيْدَانِي وَانْتِزَاعِي اَنْتِزَاعِي
 اَللّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِجَمْعَةِ الْمُسْلِمِيْنَ اَمَّا بَعْدُ
 اَيْتُكَ اَللّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِيْنَ وَالْمُسْلِمَاتِ
 وَمُسْتَقِيمِيْهِمْ وَشُعْبَتِيْهِمْ وَغَايِبِيْهِمْ وَصَغِيْرِيْهِمْ وَكَبِيْرِيْهِمْ وَبَنُوْكَ
 اَزْدَكَ لَدُنَّ اِيْكَ اَنْتَ اَوَّلُ الْاَوَّلِيْنَ اَوَّلُ الْاَوَّلِيْنَ اَوَّلُ الْاَوَّلِيْنَ اَوَّلُ الْاَوَّلِيْنَ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَفَاتِحَةُ الْكِتَابِ وَآيَةُ الْكُرْسِيِّ وَقُلْ لِي

اَكْرَمُ دَرِي آيَتِي سَمَكَايَةِ يَحْيَى طُفْلُ شَهْدِ الْاَوَّلِ آيَتِي
 هُوَ كَرِيْمٌ دَعَاكَ لَدُنْ دَوْلَتِ اَكْرَمِ اَوَّلَدُ دَوْلَتِ اَكْرَمِ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَفَاتِحَةُ الْكِتَابِ وَآيَةُ الْكُرْسِيِّ وَقُلْ لِي
 الْكَافِرُونَ وَقُلْ لِّهَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ وَقُلْ لِّمَنْ لَدُنَّ اَعْوَدُ
 بِرَبِّ اَنَا وَلِيٌّ بِرَحْمَتِي يَدِي بِرَحْمَتِي اِيْدَانِي وَانْتِزَاعِي اَنْتِزَاعِي
 اَللّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِجَمْعَةِ الْمُسْلِمِيْنَ اَمَّا بَعْدُ
 اَيْتُكَ اَللّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِيْنَ وَالْمُسْلِمَاتِ
 وَمُسْتَقِيمِيْهِمْ وَشُعْبَتِيْهِمْ وَغَايِبِيْهِمْ وَصَغِيْرِيْهِمْ وَكَبِيْرِيْهِمْ وَبَنُوْكَ
 اَزْدَكَ لَدُنَّ اِيْكَ اَنْتَ اَوَّلُ الْاَوَّلِيْنَ اَوَّلُ الْاَوَّلِيْنَ اَوَّلُ الْاَوَّلِيْنَ اَوَّلُ الْاَوَّلِيْنَ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَفَاتِحَةُ الْكِتَابِ وَآيَةُ الْكُرْسِيِّ وَقُلْ لِي

اللَّهُ وَاللَّهُ بَكْرٌ وَيَدِي كَمَا تَشَاءُ خَلِّمْ لَكَ مَا تَشَاءُ اللَّهُ لِي
 الْعَظِيمُ وَأَنْتَ نَنْبَأُ بَشِي جَعَلْتَنِي قُلْدَةً رَأُو كِي تَوَرُّو يَوْ رَكِي
 كَمَا دَلَّتْ وَأَنْتَ مَنْ يَشَاءُ يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ
 وَأَمَّا خَيْرٌ وَرَحْمَةً يَا إِلَهَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ يَا أَحْمَدَ
 الرَّاحِمِينَ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى
 آلِ مُحَمَّدٍ وَارْزُقْهُمْ بِكَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَسَلِّمْ فَاَللَّهُمَّ وَارْزُقْ لِي
 بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ أَنْتَ مَنْ وَرَعَانُ تَقْدَرُ خِي
 سَاعٍ يَا كَلِّ شَيْءٍ وَيَرْزُقُ قُلْدَةً رَأُو كِي تَوَرُّو يَوْ رَكِي
 كَمَا دَلَّتْ وَأَنْتَ مَنْ يَشَاءُ يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ
 دُلْدُمُ وَدِي حَيُّ حَيُّ بُولُ قُلْدَةً رَأُو كِي تَوَرُّو يَوْ رَكِي

صَدَقَ مَا يَقُولُ يَا بَنِي اللَّهِ كَيْفَ تَدْرُونَ وَأَنْتُمْ لَا تَدْرُونَ
 مَصْطَفَاكُمْ يَا بَنِي اللَّهِ كَيْفَ تَدْرُونَ وَأَنْتُمْ لَا تَدْرُونَ
 أَيُّدُمُ يَا بَنِي اللَّهِ كَيْفَ تَدْرُونَ وَأَنْتُمْ لَا تَدْرُونَ
 قُلْدَةً رَأُو كِي تَوَرُّو يَوْ رَكِي تَوَرُّو يَوْ رَكِي
 كَمَا دَلَّتْ وَأَنْتَ مَنْ يَشَاءُ يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ
 تَقْدَرُ خِي سَاعٍ وَيَرْزُقُ قُلْدَةً رَأُو كِي تَوَرُّو يَوْ رَكِي
 أَحَدًا فَوَعَلْ وَجْهَ نَبِيِّنَا وَمَا رَزَقْنَا قُلْدَةً رَأُو كِي تَوَرُّو يَوْ رَكِي
 كَمَا دَلَّتْ وَأَنْتَ مَنْ يَشَاءُ يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ
 أَحَدًا فَوَعَلْ وَجْهَ نَبِيِّنَا وَمَا رَزَقْنَا قُلْدَةً رَأُو كِي تَوَرُّو يَوْ رَكِي
 كَمَا دَلَّتْ وَأَنْتَ مَنْ يَشَاءُ يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ

و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم
 اند که در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم
 یقین است که در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم
 مشرفان و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم
 بکامل و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم
 است و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم
 از این و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم
 که در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم
 و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم
 طاعت و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم

این و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم
 میا که در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم
 در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم
 کلام و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم
 که در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم
 یا غی و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم
 و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم
 این و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم
 که در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم
 و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم
 این و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم و در کربلای سی و نهم

اِنَّهٗ تَخَالَفَ صَدَقَ اللّٰهُ الْعَظِيْمُ حَتّٰى يَنْتَقِلَ بِكَ تَابَ
مُطَاعَهٗ فَلَمْ يَزَلْ يُوَفِّقُنِيْ وَتَوَقَّتْ رُوْحِيْ قَدِمْتُ اِنِّ اللّٰهَ بِكُلِّ خَيْرٍ
تَسْبِيْحِيْ رِيْ وَدَعَا لِيْ تَقِيْلًا رُوْعًا زِيْرًا قَالَا لَكُمْ دِيْنًا
اَدَمُ اَقْلَبِيْ لَمْ يَلِدْ شَيْئًا لَوْ بِيْلِكُمْ اَنْ تَوْجَّهْتُمْ دُرِّيْ طَاعَتِ
اِيَّوَعْلَمُ وَيُصَدِّقُ اَوْ يَرِيْ اَيُّ خَلْقٍ مَّرُوْرٌ قَالَا نَا اَلْحَمْدُ
لَكُمْ نَبَحْ جِلْدِيْ وَهَبْ لِيْ رُوْحِيْ لَمْ يَزَلْ يُوَفِّقُنِيْ
كِرَامًا جَاهِلِيْنَ اَسْمَعِيْنَ كِرَامًا لِّبَنِيْ شَيْخِيْ اَعْرَاجَتِ
يُرَاقِبُنَّ خَالِيْ اَوَّلًا مَقَامِيْ كِرَامًا اَبْدَسِيْ اَوَّلًا قُلُوبِيْ
مَخْرُجًا قُلُوبِيْ مَعْبُوْرًا لِقَدْرِ رُوْحِيْ حَتّٰى اَسْتَبِيْنَ اَرْدِيْ
عَوْرَتِيْ بِهَسَنَ تَوْفِيْقٍ رُوْحِيْ قُلُوبِيْ كِرَامًا لِّبَنِيْ اَتَمَّ اَمَّا اِنِّ

لِللّٰهِ يَدَا رُوْحِيْ اَللّٰهُ اَللّٰهُ اَللّٰهُ اَللّٰهُ اَللّٰهُ اَللّٰهُ اَللّٰهُ اَللّٰهُ
قُلُوبِيْ سَبَّحْتُمْ كِرَامًا مَّقَامِيْ اَوَّلًا اَيُّ يَدِيْ شَيْخِيْ تَحِيَّ
حَقِيْقِيْ كِرَامًا مَقَامِيْ وَرِيْدِيْ اَوَّلًا كِرَامًا اَيُّ يَدِيْ
وَتَكْرِيْمًا لِّبَنِيْ اَيُّ اَوَّلًا اَيُّ يَدِيْ كِرَامًا اَيُّ يَدِيْ
وَسَمَاعَتِيْ اَهْلِيْنَ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ
بَنِيْ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ
اَللّٰهُ اَللّٰهُ اَللّٰهُ اَللّٰهُ اَللّٰهُ اَللّٰهُ اَللّٰهُ اَللّٰهُ اَللّٰهُ
اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ
رُوْحِيْ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ
بَنِيْ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ اَيُّ

رَأَيْتُ قُلُوبَ الرُّسُلِ إِذَا بَلَغُوا أَوَّلَ سَاعَةٍ وَوَسَّوْا الشُّعْرَ
 قِيَامًا كَوْنُهُمْ فِي قَوْمٍ كَمَا كُنَّ قُلُوبُهُمْ فِي قَوْمٍ
 أَيْلَاهُمْ يُبَيِّنُهَا مَا يُبَيِّنُهَا وَرَأَيْتُ وَدَّيْ
 فِي قَوْمٍ كَمَا كُنَّ قُلُوبُهُمْ حَالَهُمْ خَرَجَ إِلَيْهَا أَلَا أَوَّلَ
 فِي قَوْمٍ كَمَا كُنَّ قُلُوبُهُمْ حَالَهُمْ خَرَجَ إِلَيْهَا أَلَا أَوَّلَ
 وَجَاءَ لِيَوْمًا وَامْتَحِنَ الْأَوَّلَ وَنَظَرْتُهَا زَيْدًا وَرَأَيْتُ
 بَوْدِي سَتَرْتُهَا كَمَا كُنَّ قُلُوبُهُمْ حَالَهُمْ خَرَجَ إِلَيْهَا
 يَلَا سَتَرْتُهَا كَمَا كُنَّ قُلُوبُهُمْ حَالَهُمْ خَرَجَ إِلَيْهَا
 أَسْرَاسِي قَوْمٍ يُبَيِّنُهَا مَا يُبَيِّنُهَا وَرَأَيْتُ وَدَّيْ
 وَرَأَيْتُ أَنْ أَسْتَبِيحَ أَمْرًا بِزَوَائِدِهَا وَوَسَّوْا الشُّعْرَ

بِرَبِّكَ كَمَا كُنَّ قُلُوبُهُمْ حَالَهُمْ خَرَجَ إِلَيْهَا أَلَا أَوَّلَ
 تَكَرَّرَ خَيْرٌ فَلَا رَدَّ إِلَّا إِلَهُ السَّالِينَ وَيَا حَيْرَ السَّالِينَ
 يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَصَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ
 رَوَيْتُ قُلُوبَ الرُّسُلِ إِذَا بَلَغُوا أَوَّلَ سَاعَةٍ وَوَسَّوْا الشُّعْرَ
 قَوْمٌ يَوْمًا لَيْسَ قَائِمًا كَمَا كُنَّ قُلُوبُهُمْ حَالَهُمْ خَرَجَ إِلَيْهَا
 حَالَهُمْ خَرَجَ إِلَيْهَا لَيْسَ قَائِمًا كَمَا كُنَّ قُلُوبُهُمْ حَالَهُمْ خَرَجَ إِلَيْهَا
 أَدَمَ يَوْمًا قَائِمًا كَمَا كُنَّ قُلُوبُهُمْ حَالَهُمْ خَرَجَ إِلَيْهَا
 وَبَيْنَ بَيْنِي مَا رَجَعَ تَسْلِيًا لِيَوْمًا يَوْمًا قَائِمًا كَمَا كُنَّ
 أَلَا دِيْدُ كَوْنُهُمْ حَالَهُمْ خَرَجَ إِلَيْهَا أَلَا دِيْدُ كَوْنُهُمْ
 أَوْ حَالَهُمْ حَالَهُمْ حَالَهُمْ حَالَهُمْ حَالَهُمْ حَالَهُمْ حَالَهُمْ

ارشاد کرد که ای سرکش و ارسنگ پندار که ای قتلگر و کشتار
 بقا بکشد و در کشتار قتلعت ایلیا و در جی الی ابی قسین
 تدبیر ایلیا قتلعت اولد که می ایلی قتلعت ایلیا و ایلی
 نفع و صدق ایلیا قتلعتی وقت ایلیا پندار کشتار قتلعتی
 دوز قتلعت ایلیا **ایلیا قتلعتی** در **ایلیا**
 میرین ایلیا کشتار قتلعتی در **ایلیا** قتلعتی ایلیا
 ایلیا ایلیا جاور کشتار ایلیا کشتار ایلیا کشتار
 ایلیا ایلیا در **ایلیا** قتلعتی قتلعتی ایلیا ایلیا کشتار
 عدو قتلعتی عدو ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی قتلعتی
 قتلعتی قتلعتی و ایلیا قتلعتی و ایلیا قتلعتی قتلعتی

کجای کشتار ایلیا قتلعتی و ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی
 او قتلعتی و ایلیا قتلعتی **ایلیا قتلعتی** و ایلیا قتلعتی
 صفت ایلیا ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی
 و در ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی
 ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی
 ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی
 ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی
 ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی
 ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی ایلیا قتلعتی

اَيْدِي اَرْكَ مَعْرِ دَرْت شَهْدَر اَوَّلِيْعَم اَبْرَب اَلَا اَعْمَر
وَرَعَالِد مَوَدَّ لَبَسْنَا اَكْبَر اَلْبَحِي فَافْخِر اَدَق اَدْر كَا فَوْر جَبْر سَهْد
اَبْحِي صَفْرِي مَي وَر اَجَد اَر دَجِي وَكَلدَر دَب
مَس اَلْيَب غَاز قَنِي وَر دَعَال جَو لَبَس اَنَا كَا
فَو لَد اَسْتَشْفِي عَمْرِي شَا كَوْر بَنِي مَر اَمِي وَر اَبَا اَللّٰه
مَحَب اَللّٰهِي بَنِي تَمُوْن يَرْ سِي لَر اَللّٰه صَلَا وِي كَلَر
سَا غَا ز لَر اَيْدِي كَر بَنِي كَر نَصْرَت وَر اَم سِي ز بَنِي اَيْلَم
وَر اَشَر كَر نَصْرَت قَر اَمِي بِي وَر وَا اَللّٰه بِيغَر
كَم مَي كَر سَا كَلَر دَر اَضَا فَت اَيْلَم بَنِي جَم وَر
وَر وَا اَللّٰه يَا وَر قَلَد اَللّٰه اَبَا كَر بَنِي اَبَا مَعْرِ غَا ز لَر

انقدر شقی و نه تنگم قدر نانی پیر دره و آلودنی جا دروازا فایا اندر پیرایتم
 شب بیا بنج کج و کلبه اغرضی در تنگم اینده و جا دروا
 فراوه حق بی جا بیا بیا ز بطلایه صدر و نه کیم سر صد
 از دین بدو زین ایکن صبا بخت و در آینه اول من و کیم
 زبده بر شامی و من صبا بخت و در آینه من و کیم
 ای کجین آینه در اول من و کیم و در کیم زین کیم من و کیم
 دروه آینه در کیم من و کیم و در کیم پیرایه اول
 حق من و کیم در کیم زین کیم و در کیم پیرایه اول
 دروه آینه در کیم من و کیم و در کیم پیرایه اول
 کیم با تو کیم من و کیم و در کیم پیرایه اول

بِمَنَّا مَرَّ الْوَرْدُ بِكُمْ قَدْ لَمْ يَدْرِكْهُ الْكَلْبُ حَيْثُ وَارْتَمَى
 حَيْثُ مَرَّ بِكُمْ لَمْ يَدْرِكْهُ الْكَلْبُ قَدْ لَمْ يَدْرِكْهُ الْكَلْبُ
 لَمْ يَقْتُلْهُ سِوَى اللَّهِ لَمْ يَدْرِكْهُ الْكَلْبُ الْكَلْبُ
 يَتَّبِعُ الْكَلْبُ لَمْ يَدْرِكْهُ الْكَلْبُ لَمْ يَدْرِكْهُ الْكَلْبُ
 يَتَّبِعُ الْكَلْبُ لَمْ يَدْرِكْهُ الْكَلْبُ لَمْ يَدْرِكْهُ الْكَلْبُ
 يَتَّبِعُ الْكَلْبُ لَمْ يَدْرِكْهُ الْكَلْبُ لَمْ يَدْرِكْهُ الْكَلْبُ
 يَتَّبِعُ الْكَلْبُ لَمْ يَدْرِكْهُ الْكَلْبُ لَمْ يَدْرِكْهُ الْكَلْبُ
 يَتَّبِعُ الْكَلْبُ لَمْ يَدْرِكْهُ الْكَلْبُ لَمْ يَدْرِكْهُ الْكَلْبُ

فَوَلَّيْتُ وَرَدْتُ وَمَقَرْتُ وَبَسْتُ فَوَلَّيْتُ بَنِيكُمْ أَنْتُمْ
 وَرَدْتُ فَفَسَلْتُ إِلَهُ الْجَنَّةِ عَلَى الْقَاعِ عَدِيْلِي الْجَنَّةِ
 وَرَدْتُ فَفَسَلْتُ إِلَهُ الْجَنَّةِ عَلَى الْقَاعِ عَدِيْلِي الْجَنَّةِ
 وَرَدْتُ فَفَسَلْتُ إِلَهُ الْجَنَّةِ عَلَى الْقَاعِ عَدِيْلِي الْجَنَّةِ
 وَرَدْتُ فَفَسَلْتُ إِلَهُ الْجَنَّةِ عَلَى الْقَاعِ عَدِيْلِي الْجَنَّةِ
 وَرَدْتُ فَفَسَلْتُ إِلَهُ الْجَنَّةِ عَلَى الْقَاعِ عَدِيْلِي الْجَنَّةِ
 وَرَدْتُ فَفَسَلْتُ إِلَهُ الْجَنَّةِ عَلَى الْقَاعِ عَدِيْلِي الْجَنَّةِ
 وَرَدْتُ فَفَسَلْتُ إِلَهُ الْجَنَّةِ عَلَى الْقَاعِ عَدِيْلِي الْجَنَّةِ

سَمِعْتُمْ كَلِمَةً يَوْمَ يَوْمٍ قَالُوا لَا دَارَ لَنَا إِلَّا فِي الْآخِرَةِ
 كَلِمَةً يَوْمَ قَالُوا لَا يَسْتَوِي الْأَنْبِيَاءُ بِالْأَنْبِيَاءِ
 سَمِعْتُمْ كَلِمَةً يَوْمَ قَالُوا لَا يَسْتَوِي الْأَنْبِيَاءُ بِالْأَنْبِيَاءِ
 نَوَافِلُ يَوْمَ قَالُوا لَا يَسْتَوِي الْأَنْبِيَاءُ بِالْأَنْبِيَاءِ
 يَوْمَ قَالُوا لَا يَسْتَوِي الْأَنْبِيَاءُ بِالْأَنْبِيَاءِ
 يَوْمَ قَالُوا لَا يَسْتَوِي الْأَنْبِيَاءُ بِالْأَنْبِيَاءِ
 يَوْمَ قَالُوا لَا يَسْتَوِي الْأَنْبِيَاءُ بِالْأَنْبِيَاءِ
 يَوْمَ قَالُوا لَا يَسْتَوِي الْأَنْبِيَاءُ بِالْأَنْبِيَاءِ

أَيْدِيكُمْ كَلِمَةً يَوْمَ قَالُوا لَا يَسْتَوِي الْأَنْبِيَاءُ بِالْأَنْبِيَاءِ
 وَرَأَيْتُمْ كَلِمَةً يَوْمَ قَالُوا لَا يَسْتَوِي الْأَنْبِيَاءُ بِالْأَنْبِيَاءِ
 كَلِمَةً يَوْمَ قَالُوا لَا يَسْتَوِي الْأَنْبِيَاءُ بِالْأَنْبِيَاءِ
 كَلِمَةً يَوْمَ قَالُوا لَا يَسْتَوِي الْأَنْبِيَاءُ بِالْأَنْبِيَاءِ
 كَلِمَةً يَوْمَ قَالُوا لَا يَسْتَوِي الْأَنْبِيَاءُ بِالْأَنْبِيَاءِ
 كَلِمَةً يَوْمَ قَالُوا لَا يَسْتَوِي الْأَنْبِيَاءُ بِالْأَنْبِيَاءِ
 كَلِمَةً يَوْمَ قَالُوا لَا يَسْتَوِي الْأَنْبِيَاءُ بِالْأَنْبِيَاءِ
 كَلِمَةً يَوْمَ قَالُوا لَا يَسْتَوِي الْأَنْبِيَاءُ بِالْأَنْبِيَاءِ

وَرَدُّهُمُ إِلَى اللَّهِ سَلَامٌ مِنْكَ يَا كَرِيمُ
يَا بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
يَا مُنِيرُ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ
يَا مُنِيرُ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ
يَا مُنِيرُ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ

هَذَا دُعَاءُ قَدِيحٌ جَدِيدٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمُهَلِّبِ الدُّعَاءِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَتَقَبَّلْ دُعَائِي

رَحْمَةً لَكَ وَسَلَامًا يَا بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَتَقَبَّلْ دُعَائِي

دُعَاءُ مَنْ دُعِيَ إِلَى اللَّهِ سَلَامٌ مِنْكَ يَا كَرِيمُ
يَا بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
يَا مُنِيرُ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ
يَا مُنِيرُ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ
يَا مُنِيرُ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا

رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ وَأَلَمَ يَرَوْا أَنَّهُمْ كَانُوا فِي

شَكٍّ مِنْهُ وَكَانُوا فِي شَكٍّ مِنْهُ وَكَانُوا فِي شَكٍّ مِنْهُ

أَوْ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مِنْهُ وَكَانُوا فِي شَكٍّ مِنْهُ

يَا بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا مُنِيرُ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ

يَا مُنِيرُ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ يَا مُنِيرُ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ

يَا مُنِيرُ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ يَا مُنِيرُ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ

يَا مُنِيرُ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ يَا مُنِيرُ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ

يَا مُنِيرُ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ يَا مُنِيرُ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ

يَا مُنِيرُ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ يَا مُنِيرُ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ

صلوة الرغائب
 ارحب اليك الله يا مجيب
 جميع حاجتي خاشعته
 عازله هوبر ركعتين
 اخلاص اوقسه الله
 فارغ اوجع يمشي
 محي و علي الله
 يمشي كرسوس
 اندك درسه
 انك انت اعز
 كنه يمشي
 سجدك بكن
 نعا الله
 بيرخي

الحمد لله
 على نعمته
 التي لا تحصى